

6th International Conference (Online)

BUSL-IOC 2021

Contemporary Human Challenges: Buddhist and Multidisciplinary Perspectives

PROCEEDINGS

23rd December 2021

Bhiksu University of Sri Lanka
Anuradhapura
Sri Lanka

International Conference (Online) – BUSL-IOC 2021

**“Contemporary Human Challenges: Buddhist
and Multidisciplinary Perspectives”**

“සමකාලීන මානව අභියෝග: බෞද්ධ හා බහුවිෂයීය පර්යාලෝක”

PROCEEDINGS

**Bhiksu University of Sri Lanka
Puttalam Road
Anuradhapura**

International Conference (Online) – 2021

Responsibilities for the contents of the abstracts
included in this publication remain with the respective authors.

University Web: www.busl.ac.lk

Telephone: +94 25 2236760

Fax: +94 25 2222615

Cover Designed by

Vimukthi Kavinda Randeniya

Page Designed by

Ven. Pahalagama Dhammika

ISSN 2820-2481

Published by

Bhiksu University of Sri Lanka

Puttalam Road, Anuradhapura

Sri Lanka

CONTRIBUTORS

Advisory Board

- Prof. Ven. Kanattegoda Saddharathana Nayaka Thera - Vice Chancellor
Dr. Ven. Kadawatgama Piyaratane Nayaka Thera - Dean, Faculty of Buddhist Studies
Ven. Galwewe Wimalakhanti - Dean, Faculty of Languages and Cultural Studies
Ven. Kirama Wimalathissa - Head, Dept. of Buddhist & Pali Studies
Ven. Kahatagasdigiye Dhammaratana - Head, Dept. of Practical Buddhist Studies
Ven. Udugampala Gunananda - Head, Dept. of Social Sciences & Comparative Studies
Ven. Baladora Indrajothi - Head, Dept. of Languages
Mr. U.D. Dodanwala - Registrar
Mr. G.R. Thushan Anuruddha - Bursar

Steering Committee

- Ven. Karandagolle Wijithatissa - Conference Chair
Ven. Kudawawe Somananda - Chief Organizer
Ven. Dapane Chandaratana - Joint Secretary
Ven. Karandagolle Sobhitha - Joint Secretary

Editors

- Ven. Kirama Wimalathissa
Ven. Dapane Chandaratana
Ven. Karandagolle Sobhitha
Ven. Galle Dhamminda
Ven. Boliyadde Dhammakusala
Ven. Pahalagama Dhammika
Mr. Lalit Premakumara

Reviewers

Chair Prof. Ven. Kanangamuwe Rahula
Prof. Ven. Waradiwela Wijayasumana Nayaka Thera
Prof. Ven. Kanattegoda Saddharathana Nayaka Thera
Prof. Ven. Madagampitiye Wijithadhamma
Prof. Ven. Raluwe Padmasiri
Prof. Ven. Miriswatte Wimalagnana
Prof. Ven. Olaganvatte Chandasiri
Dr. Ven. Kadawatgama Piyaratane Nayaka Thera
Dr. Ven. Homagama Dhammananda Nayaka Thera
Dr. Ven. Kallanchiye Ratanasisri
Ven. Galwewe Wimalakhanti
Dr. Ven. Divulapelesse Wimalananda
Dr. Ven. Uduvila Uparathana
Dr. Ven. Panamure Chandima
Dr. Ven. Kaluwane Kumarakassapa
Prof. C. M. Madduma Bandara
Prof. Udaya Prasantha Meddegama
Prof. Asanga Tilakarathne
Prof. H. M. Yamuna Herath
Prof. Uditha Garusinghe
Prof. K. M. Rohitha Dasanayake
Prof. Danesh Karunanayake
Prof. E. M. S. Ekanayake
Dr. B. V. N. Wijewardane
Dr. Piyanta Kumara Wandabona
Dr. Chandima Bogahawatta

Message from the Vice Chancellor (Mahopādyāya)

It is my heartfelt pleasure to express my gratitude and wishes to the academic and non-academic staff as they are capable of conducting the successive 6th International Buddhist Conference (1st International Online Conference BUSL-IOC 2021) of the University. As the Vice Chancellor of the University, I am proud of the academic growth of our University and conveying a message of greeting for the success of the BUSL-IOC 2021.

This International Online Conference is a great and valuable platform to the both our University academic staff and all the other academia who present research papers relevant to the different fields of research including Buddhist Studies. The research papers presented under the theme 'Contemporary Human Challenges: Buddhist and Multidisciplinary Perspectives' provide solutions for the modern challenges. This International Online Conference will uplift the research fields of the Humanities and Social sciences. with a great pleasure, I hope that we are fulfilling the role of the University to conduct an International Online Conference with Multidisciplinary Perspectives.

The Bhiksu University of Sri Lanka as the only Theravada University of Asia that provides higher education for Buddhist monks, we have a priority to research into Buddhist studies. Therefore, the enhancement of the Buddha's teaching with Multidisciplinary Perspectives is very valuable. I wish all the success for the 6th International Buddhist Conference (1st International Online Conference - BUSL-IOC 2021).

Prof. Ven. Kanattegoda Saddharathana Nayaka Thera
Vice Chancellor (Mahopādyāya)
Bhiksu University of Sri Lanka
Anuradhapura

Message from the Dean: Faculty of Buddhist Studies

It is a pleasure to give a message for the International Online Conference to be held at the Bhiksu University of Sri Lanka.

It has become an essential this to hold an International Online Buddhist Conference on 'Contemporary Human Challenges: Buddhism and Multidisciplinary Perspectives' with the aim of addressing current issues of the world and finding Buddhist ways and means to succeed those challenges with the participation of local and foreign scholars. Today, the world has been faced with unforeseen difficulties because of Covid-19 pandemic and as a result, the entire world has been experiencing huge social and economic problems. On the other hand, people have forgotten about human values and quarrel each other for money. These activities threaten the peace of the world and destroy the cultural values of the society. So my belief is that the purpose of this International Buddhist Conference is to address these challenges and facilitate to free the world from this unfortunate situation.

The great teachings are available in Buddhism that can be applied to many problems of the world. It must, therefore, be examined the usefulness of these concepts for the contemporary challenges of the world. Nevertheless, it is important to examine how these issues will affect the world in the future. Every nation seems to have the knowledge they need, but it is almost possible to share it with the other nations. We have to find the solutions as a 'one global family' to the problems. It is the primary responsibility of all local and foreign scholars to investigate Buddhist methods and concepts for a better society in order to save the world from these corrupt consequences. I appreciate the efforts of the Bhiksu University of Sri Lanka to meet these needs and congratulate on the success of the Conference.

Ven. Dr. Kadawatgama Piyaratane Nayaka Thera

Dean: Faculty of Buddhist Studies

Bhiksu University of Sri Lanka

Anuradhapura

Message from the Dean: Faculty of Languages & Cultural Studies

As the Dean of the Faculty of Languages and Cultural Studies, I am very pleased to express my well wishes for the success of the International Online Conference 2021, BUSL-IOC-2021. It created a successful platform to discuss the theme of the conference 'Contemporary Human Challenges: Buddhist and Multidisciplinary Perspectives'.

The BUSL organizes international conferences annually. It helps to talk and make conclusions on the academic and current issues of the world. As a Buddhist university, the BUSL encourages academics to find out solutions for human, cultural and social challenges through Buddhism. As a prominent university of Sri Lanka dedicated to the Buddhist, Cultural and Social studies, this time, it aims to find solutions for the most burning issues of the world at present such as the Covid – 19 pandemic.

As our faculty members (especially the academic staff) have extended their fullest corporation for the event, using a new method of proceeding (Online). The academic and non - academic staff of the Bhiksu University of Sri Lanka are engaging in the International (online) Conference on a grand scale. So, I offer my gratitude and admire the effort made by the BUSL family for making the International Online Conference 2021, BUSL-IOC 2021 a success.

Ven. Galwewe Wimalakhanti Thera

Dean: Faculty of Languages and Cultural Studies
Bhiksu University of Sri Lanka
Anuradhapura

Message from the Registrar

With the approval of the Senate and Council of the BUSL, the University organized the 6th International Conference as the 1st International Online Conference for the fulfillment of the objectives of the University. As the Registrar of the University, It is privilege for me to facilitate the academic and non-academic staff to organize the International Online Conference 2021 of the BUSL. Therefore, I am delighted to add a message of greeting for the successful accomplishment of the conference.

Organizing an International Online Conference is a challenging task. The Bhiksu University of Sri Lanka shows the commitment and the courage of the University community with this. With the experience of the International and National Conferences held last few years, I hope this Online Conference also will be a great success.

According to the Conference theme, I believe it is high time to have an open discussion to find out the solutions to contemporary human challenges through Buddhism, Cultural and Social perspectives. Therefore, our International Online Conference will be a platform for the academics to present their research findings at International level. I ponder that the development of the Bhiksu University of Sri Lanka will contribute to the development and well-being of the nation as well as Buddhism. Finally, I express my profound gratitude to the Organizing Committee comprising the academic and non-academic staff of the University.

Mr. U.D. Dodanwala

Registrar

Bhiksu University of Sri Lanka

Anuradhapura

Message from the Steering Committee

It is a great pleasure to extend our best wishes to the 6th International Online Conference of the Bhiksu University of Sri Lanka. As the Steering Committee, it is a great privilege to organize this Conference on 'Contemporary Human Challenges: Buddhist and Multidisciplinary Perspectives'. The University organizes international conferences to provide a forum for scholars engaged in multidisciplinary researches throughout the globe. We organized this year's conference via online because of the prevailing COVID- 19 Pandemic worldwide. This Conference aims to gather national and international scholars with their research findings towards various challenges faced by human beings in the contemporary world. It is a fact that we all face many more challenges than ever before. We believe that, as the university community, it is our prime responsibility to explore possible solutions based on our knowledge and skills for those difficulties. We organized this conference to motivate the scholars towards this aim.

In flourishing our aim, we received more than 250 Abstracts, but we had to select only around 125 abstracts for this conference under the guidance and comments given by our Reviewers. All of you have been fortunate to participate and present your valuable research findings at this international online conference; hence, we thank you all for your contributions to the success of the Conference.

Finally, we take this opportunity to extend our gratitude to all the members of the BUSL family, including prof. Ven. Kanattegoda Saddatana Nayaka Thera, Vice-Chancellor, the academic and non-academic staff, the Registrar, the Bursar, and the students with us in this academic endeavor.

Ven. Karandagolle Wijithatissa

(Conference Chair)

Ven. Kudawawe Somananda

(Chief Organizer)

Ven. Dapane Chandaratana

(Joint Secretary)

Ven. Karandagolle Sobhitha

(Joint Secretary)

Table of contents

Contributors	iii
Message from the Vice Chancellor (Mahopādya)	v
Message from the Dean: Faculty of Buddhist Studies	vi
Message from the Dean: Faculty of Languages & Cultural Studies	vii
Message from the Registrar	viii
Message from the Steering Committee	ix
Keynote Speech	xxiii

BUDDHIST PHILOSOPHY

ආගමික සහජීවනය පිළිබඳ මුල් බුදුසමයාගත බෞද්ධාකල්පයේ උපයෝගීතාවය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක් එච්. ජී. එච්. එස්. හද්දැල	01
ඥාන කළමනාකරණයෙහි උපයෝගීතාව: බෞද්ධ ඥාන විභාගාත්මක විමර්ශනයක් ආචාර්ය දිල්ශාන් මනෝජී රාජපක්ෂ	02
දෘෂ්ටි පිළිබඳ ආචාර විද්‍යාත්මක විමර්ශනයක් ආචාර්ය පනාමුරේ චන්දිම හිමි ආචාර්ය දිවුලපැලැස්සේ විමලානන්ද හිමි ආචාර්ය කොටියාගල උපරතන හිමි	03
A Comparative Study of Syllogisms of Milindapañha and Nyāyasūtra Ven. Dapane Chandaratana Ms. K.A.E.K.D. Loshini Perera	04
Should Buddhist Monks Study Mind and Matter from the Modern Science? Ashin Saraṇa	05
An Investigative Study on Gradual Development of Abhidhamma Piṭaka with Reference to Sources and Modern Ideologies Ven. Dapane Chandaratana Dr. Ven. Divulapelesse Wimalananda Ven. Radawane Siri Sumangala	06
Philosophical Argument about the ‘Concept of Love’ in Early Theravada Buddhism Rev. Sandamadulle Sumanasara Thero	07
A Comparative Study of the Miracles in the Biography of the Buddha Depicted in the Saddharmapuṇḍarīkasūtra and Theravada Canonical Discourse Ven. Parasangaswewa Sumanatissa	08

මානව සමාජයේ මුහුණදී තිබෙන පාරිසරික ගැටලුවලට බුදු දහමෙන් ලැබෙන පිටුබලය	09
නාවලපිටියේ මේධාලංකාර හිමි	
නූතන හික්ෂුවගේ විප්ලවවාදී බව වරදක් ද? සුත්‍රාගත විවරණයක්	10
හන්දුරුමුල්ලේ සුබෝධ හිමි	
වසංගත රෝගවලින් වැළකීම සඳහා විනය පිටකාගත වන්පිළිවෙත් භාවිතයෙහි උපයෝගිතාව පිළිබඳ විමර්ශනයක් (වත්තක්ඛන්ධකය ඇසුරින්)	11
ආර්. මලවි පතිරණ	
ශ්‍රී ලාංකේය සමාජ සන්දර්භයන්හි මානව ප්‍රගමනය උදෙසා භානිදායක නූතන බෞද්ධාගමික මාඟියාවන් දුරුකිරීමෙහිලා ආදී බෞද්ධ ඉගැන්වීම්හි සාධනීයත්වය පිළිබඳ විශ්ලේෂණාත්මක අධ්‍යයනයක්	12
ගුරුඵපොත ධම්මකිත්ති හිමි	
නාගාර්ජුනයන්ගේ ශුන්‍යතා දර්ශනය අනවස්ථාදෝෂයට ලක් වන ආකාරය පිළිබඳ ඩේව්ඩ්‍යානු විසංයෝජනාත්මක අධ්‍යයනයක්	13
ජේ. ඩී. ඒ. කුමාර	
අග්ගඤ්ඤ සුත්‍රාගත පරිණාම ලක්ෂණ තුළින් පැහැණෙන මනෝ විද්‍යාත්මක සංකල්පයන් හි පවත්නා සුවිශේෂිතාව, විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්	14
ආර්. එම්. සුනෙන් බණ්ඩාර	
ඒ. ජී. අයි. එස් විජේවර්ධන	
සමාජ සහකම්පනය ඇති කිරීම විෂයෙහි ලා බෝධිසත්ව පරමාදර්ශී වරණයෙහි බලපෑම පිළිබඳ විචාරාත්මක අධ්‍යයනයක්	15
ඒ. ජී. අයි. එස්. විජේවර්ධන	
පින් අනුමෝදන් කිරීම (පත්තිදාන) සහ පින් අනුමොදන්වීම (පත්තානුමොදනා) පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්	16
ඩබ්ලිව්. ඒ. වැලිතොට	

BUDDHIST CIVILIZATION

කෝට්ටේ යුගයේ විහාරස්ථ ඉඩකඩම්වල සුරක්ෂාව උදෙසා ‘පුනර්භව සංකල්පය’ මගින් ඇති කළ බලපෑම පිළිබඳ විමසුමක්	19
එම්.ඒ. ප්‍රසාද් කුමාර	
The potential of Internet-Delivered Buddhist Āyurvedic Therapy (iBĀT) for Contemporary Challenges: A Multidisciplinary Perspective	20
Matthew Aldridge	
බෞද්ධාගම තුළ ස්ත්‍රී විරෝධී තාපස වෛරවාදී සංකල්පය පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්	21
ඉවත්තා සඳුනි ජයසේන	

මෑත කාලීන ලාංකේය බෞද්ධ භික්ෂුණියගේ අයිතිවාසිකම් උදෙසා වන හඬනැගීම හා කදාශ්‍රිත ගැටලු නිරාකරණයෙහිලා වග නොවීම කුළු මෙරට බෞද්ධ සංස්කෘතිය විෂයෙහි වන බලපෑම පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්	22
ඇල්ලේ දමිත හිමි	
ධර්මිෂ්ඨ රාජ්‍යය පාලනයක් සඳහා වන බෞද්ධ උපදේශය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්	23
විල්ගමුවේ පියනන්ද හිමි	
ගාල්ලේ ධම්මිනන්ද හිමි	
වටරක්ගොඩ සුමන හිමි	
නායකත්වය පිළිබඳ බෞද්ධ ඉගැන්වීම්හි වර්තමාන අවශ්‍යතාව	24
ඒ. එම්. ආර්. ඩබ්ලිව්. කේ. අබේසිංහ	
Modern Sri Lankan Buddhist Society and Its Sacrificial Ritual Challenges: Re-reading and Criticism of ‘Satyodaya’ of Walpola Rahula Thera	25
Ven. Galle Dhamminda	
Ven. Wigamuwe Piyananda	
Ven. Pahalagama Dhammika	
බෞද්ධ ආර්ථික වින්තනය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක් (දීඝනිකාය හා අංගුත්තර නිකාය ආශ්‍රයෙන්)	26
එස්. එම්. එන්. එස්. විමලසේන	

BUDDHIST PSYCHOLOGY

Psychiatric Disorder Reveals in Bandhanamokkha Jataka and Treatment Through Buddhist Teaching	29
K.V Lakmali	
The Therapeutic Way, Legacy of Buddhism, for Saving the Human Mind from Being a Victim of Negativity Bias	30
Rev. Minuwangoda Gnanawasa	
Rev. Mediyawe Piyarathana	
Rev. Handagiriye Sirisumana	
Buddhist Sympathy and Compassion as a Solution to Contemporary Human Challenge	31
Ven. Dr. Jatila (Namhsan)	
චිත්තවේග සංවර්ධනය සඳහා බුදු දහමින් කෙරෙන මඟ පෙන්වීම් පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්	32
එච්. ඇම්. සමරකෝන් බණ්ඩා	
හඳුගිරියේ සිරිසුමන හිමි	

මානව ලිංගික අසාමාන්‍ය වර්ගයා පිළිබඳ බටහිර හා බෞද්ධ ඉගැන්වීම් පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්	33
කරපික්කඩ සෝහිත හිමි කරඳගොල්ලේ සෝහිත හිමි	
බෞද්ධ ආරාමීය පරිසරයේ ඇති වන මානසික පීඩාවන් ජයගැනීම පිළිබඳ ව වංගීස සංයුක්තයාශ්‍රිත අධ්‍යයනයක්	34
ඇහැලේපොල මහින්ද හිමි	
Understanding Prescribed Criterion for Judgment of Behaviors and Possible Buddhist Techniques for the Modification of Behaviors	35
Ven. Kumbukandana Rewata	
Meditation Helps Immunity System to Cure Coronavirus	36
Sumedha Viraj Sripathi Ukwatta	

ARCHAEOLOGY

කුරුණෑගල දළඳා මාළිගය ආශ්‍රිතව හමුවන, කුරුණෑගල යුගයේ අප්‍රකට කලා නිමැවුම් පිළිබඳ පුරාවිද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක්	38
එස්. ඒ. එල්. අයි. නවරත්න එම්. කේ. එස්. හේරත්	
ශ්‍රී ලාංකේය සමාජ ඒකාබද්ධතාව උදෙසා ඓතිහාසික සාධක (අභිලේඛන ඇසුරෙන්)	39
කුඩාවැවේ සෝමානන්ද හිමි	
බෞද්ධ ආරාම සම්ප්‍රදායෙහි බොරදම් භාවිතය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්	40
ගල්වැවේ විමලධන්ති හිමි උල්පතගම අමිතරත්න හිමි	

HISTORY

නිරිතදිග රාජධානි සමයේ ඉන්දු-ලංකා සබඳතා පිළිබඳව අධ්‍යයනයක් (යාපහුව, කුරුණෑගල, ගම්පොළ රාජධානි ඇසුරින්)	42
බී. ජී. ඒ. එච්. බණ්ඩාරවත්ත	
1956 මහමැතිවරණය ඇසුරින් නූතන ශ්‍රී ලාංකේය ඉතිහාසයට සහ දේශපාලනයට සිඳු වූ බලපෑම පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්	43
ආර්. ඩී. ඩී. පුෂ්ප කුමාර	
වර්තමානයේ සිංහල-දෙමළ ජනවර්ග අතර සහජීවනය වර්ධනය කිරීම සඳහා මහාවංසයෙන් ගත හැකි නිදසුන් (ද්විධගාමිණී කථා පුවත ඇසුරින්)	44
එම්. එම්. ඉසුරු හේරත්	
දකුණු අප්‍රිකානු කාපිරි ජනයාගේ ලාංකේය සමාජගතවීම පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්	45
ඒ. කේ. එච්. සකුන්තලා	

හික්ෂු ශාසනයේ පැවැත්ම කෙරෙහි කතිකාවන්හි බලපෑම පිළිබඳ අධ්‍යයනයක් මනෝජා නවෝදනී ඒකනායක	46
--	----

LITERATURE

සිංහල භාෂාවේ නවපදීකරණයෙහිලා හෙළ හවුලේ දායකත්වය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක් තිඹිරිවැව සිරිසුමන හිමි නාලක ජයසේන	48
බුදු දහමේ ප්‍රචාරණය සඳහා සම්භාව්‍ය සිංහල සාහිත්‍යයේ භාවිතය කේ. සුගුණධම්ම හිමි කේ. එම්. නයෝමි මධුපාණි	49
බුදුදහම සහ සාහිත්‍යය අතර අන්තර් ශික්ෂණය වර්ධනය කිරීමේ සංකල්පයක් වශයෙන් පරිසරවාදී සාහිත්‍ය න්‍යායෙහි නූතන දායකත්වය ආචාර්ය කුමුදු කරුණාරත්න සුනිල් වික්‍රමසිංහ	50
යටත්විජිත හික්ෂුත්වය: පියදාස සිරිසේනගේ ප්‍රබන්ධගත හික්ෂුව පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක් ආචාර්ය කුමුදු කරුණාරත්න	51
තේරී ගීවල ප්‍රතිවිරෝධාත්මක සංකල්ප ගැටුම පිළිබඳ අධ්‍යයනයක් (මාර්ටින් වික්‍රමසිංහගේ තේරී ගී පරිවර්තන ඇසුරින්) වයි. ඩී. ප්‍රියංකර	52
සිබවළඳ හා සිබවළඳ විනිසෙහි එන හික්ෂු විනය ප්‍රඥප්තිය වත්මන් සමාජයෙහි දක්නට නොලැබේ, විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක් යූ. බී. ජී. එස්. එස්. කුමාරි ඩබ්ලිව්. ඒ. එම්. සී. එම්. අධිපත්තු පී. ටී. එස්. එස්. බන්දුසේන	53
නන්දන විරසිංහගේ කාව්‍ය නිර්මාණවල ඓතිහාසික ප්‍රවාද පදනමෙහිලා පශ්චාත් ව්‍යුහවාදී (post structuralism) විචාර න්‍යායේ උපයෝගීතාව (2019 වර්ෂයේ රාජ්‍ය සම්මාන ලත් 'ක්ෂණ නියාම' කාව්‍ය කෘතිය ආශ්‍රයයෙන්) අපරාක්කේ සිරිසුධම්ම හිමි	54
පද්‍යකරණය සඳහා ශුද්ධ සිංහල භාෂාව යොදා ගැනීමේ ප්‍රවණතාව, 'සියබස්ලකර' හා 'සිදත් සඟරාව' යන කාව්‍යානුශාසනයන්ගෙන් ප්‍රකට වන ආකාරය පිළිබඳ විමර්ශනයක් කිඹියේ අනුරුද්ධසිරි හිමි	55

LANGUAGE, LINGUISTIC AND LITERATURE

The Authority vested upon Lalitavistara in Reproducing the Biography the Buddha: A Review Ven. Eruwewe Gunasoma	58
---	-----------

රාජ්‍ය ආරක්‍ෂාව සම්බන්ධයෙන් සංස්කෘත උපදේශන සාහිත්‍යයේ එන ඉගැන්වීම් පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක් ආර්. එම්. ජී. වසන්ත දිසානායක	59
සිංහල භාෂාවෙහි අල්පප්‍රාණ මහාප්‍රාණ හේදය ඉන්දු ආර්ය සහ පුරාණ සිංහලය අතර තුලනාත්මක අධ්‍යයනයක්: තෝරාගත් සෙල්ලිපි කිහිපයක් ඇසුරෙන් නෙළුවේ ධම්මාලෝක හිමි	60
විදේශ භාෂා ඉගෙනීම, සිව් කුසලතා සහ සංස්කෘතික නිපුණතාවයෙහි වැදගත්කම තෙරපැහැ උපනන්ද හිමි සනත් පුෂ්ප කුමාර සවිත් අනුෂ්ක	61
වර්තමාන ශ්‍රී ලංකාවේ දූෂිත ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල පොත් කියවීම වර්ධනය කිරීම සඳහා ජංගම පුස්තකාලවල ඇති වැදගත්කම එම්. එම්. ඉසුරු හේරත්	62
මන්ත්‍රකරණයෙහි ශබ්දාර්ථවත් භාෂායෝජනය පිළිබඳ වාග්විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක් (බුද්ධරාජ මන්ත්‍රය ආශ්‍රයෙනි) එස්. පී. ඩබ්ලිව්. රණවක කේ. ඒ. කේ. අයි. සී. ගුණසේන	63
ගැටුම් නිරාකරණයෙහිලා පඤ්චනන්ත්‍රය හා හිතෝපදේශයේ උපයුක්ත මැදිහත්කරණ න්‍යාය (Mediation) පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක් කරඳගොල්ලේ සෝභිත හිමි කරපික්කඩ සෝභිත හිමි	64

HERITAGE MANAGMENT

Buddhist Cultural Heritage Management for the Development of Tourism Industry in Sri Lanka M. D. Sachini Hansika	67
Evaluation and Assessment of Religious and Cultural Attractions in Kandy and Suburbs: A Cultural Tourism Outlook H. A. Ayesh Rukmal Prof. Chulani Rambukwella	68
ඇන්දළ කැටයම් තුළින් අනාවරණිත සමකාලීන ආර්ථික නිරූපිතය පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක් යූ. ඩී. එස්. මදුෂාන් ජී. පී. කේ. දිල්රොග	69
ඇන්දළ කැටයම් කලාව තුළින් හෙළි වන ඇඳුම් හා ආභරණ භාවිතය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක් එච්. එම්. එන්. එම්. ඒකනායක ඩබ්ලිව්. ඒ. ඩී. ඩී. මධුෂාණි	70

අනුරාධපුර පැරණි නගරයේ උරුම කළමනාකරණ කටයුතු සඳහා මානව ක්‍රියාකාරීත්වය
හේතුවෙන් බලපා ඇති අභියෝග පිළිබඳ විමර්ශනයක් 71
කැලේගම ජනරතන හිමි
වටරක්ගොඩ සුමන හිමි
ටී. ඩී. සී. පුෂ්පකුමාර

කෝසල බිම්බ වර්ණනාවෙන් හෙළිවන බුද්ධ ප්‍රතිමාකරණයේ හා ධර්ම ග්‍රන්ථ ලිවීමේ අනුසස්
පිළිබඳ අධ්‍යයනයක් 72
ඉවන්තා සඳුනි ජයසේන

වෙස්මුහුණු කලාවේ වර්තමාන තත්ත්වය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක් (අම්බලන්ගොඩ ආර්යපාල
ගුරුන්තාන්සේගේ පරපුර ඇසුරෙන්) 73
බී. එස්. පී. කුමාරි
අයි. ඒ. වී. පී. කේ. කුමාරි
කේ. ඩී. සී. සෙව්වන්දි

EDUCATION

බුද්ධ ධර්මය හැදෑරීම විෂයෙහි පාසල් පෙළ පොත්වල උපයෝගීතාව (ප්‍රාථමික ශ්‍රේණි සඳහා
නිර්දේශිත පෙළ පොත් ඇසුරින්) 76
ප්‍රදීප් ඉඳුනිල් පියරත්න

පන්ති කාමර ආශ්‍රිත ශිෂ්‍ය ප්‍රජාව කළමනාකරණයේ දී පන්තිහාර ගුරුවරයා මුහුණ දෙන
අභියෝග පිළිබඳ විමසුමක් 77
ආර්. ඒ. ඩී. අයි. කේ. රණසිංහ

5 වන හා 6 වන ශ්‍රේණිවල සිසුන්ගේ මානසික ආතතිය පිළිබඳ සන්සන්දනාත්මක අධ්‍යයනයක්
(බස්නාහිර පළාතේ පිළියන්දල අධ්‍යාපන කොට්ඨාසයේ තෝරාගත් පාසල් කිහිපයක් ඇසුරින්) 78
ඉඹුලමුරේ විමලරතන හිමි

පන්තිකාමර ඉගැන්වීමේ ගැටලු අවම කිරීම සඳහා බෞද්ධ අධිප්‍රජානන උපායමාර්ගවල
උපයෝගීතාව 79
හඳගිරියේ සිරිසුමන හිමි
මිනුවන්ගොඩ ඤාණාවාස හිමි
එච්. ඇම්. සමරකෝන් බණ්ඩා

පහ වසර ශිෂ්‍යත්ව විභාගයෙන් ඇති බලපෑම පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක් 80
පී. ඒ. එන්. ටී. පාලමුරේ

මාර්ගගත ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය තුළ ග්‍රාමීය පාසල්හි ගුරුවරුන්-සිසුන් මුහුණ දෙන
අභියෝගයන් පිළිබඳ සමාජ විද්‍යාත්මක විග්‍රහයක් (වලපනේ අධ්‍යාපන කලාපයේ
තුංහිටියාව විද්‍යාලය ඇසුරෙන්) 81
ඩබ්ලිව්. එම්. වාමිකා වනසිංහ

වර්තමාන හිඤ්ඤ සංස්ථානුගත අභ්‍යන්තර අර්බුද විෂයෙහි ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික අධ්‍යාපන විෂය
කේන්ද්‍රයන්හි අදාළත්වය හා එම අර්බුද විසඳාගැනීමෙහි ලා උපයෝගී කරගත හැකි ක්‍රමවේද
පිළිබඳ අධ්‍යයනයක් 82
පැලවත්තේ සිරිසුගන හිමි
ඇඹිලිපිටියේ සාසනනිලක හිමි

විශ්වවිද්‍යාල අධ්‍යාපනයට 'බෞද්ධ සනිය' අනිවාර්ය පාඨමාලාවක් ලෙස එකතු කර ගැනීමේ ප්‍රායෝගික අවශ්‍යතාව හා ක්‍රමවේදය පිළිබඳ විමර්ශනයක් 83
ඒ. එම්. ඒ. එස්. අත්තනායක

Overcoming Ethnocentrism in Higher Education through English Language in Multicultural Education Settings in Sri Lanka: Perspectives of Undergraduates 84
S. M. M. D. Kumari

The Efficacy of Role-Playing Language Games in the Development of Productive Knowledge of Lexis in TESOL: A Study Based on a University in Sri Lanka 85
Ven. Mediyawe Piyarathana
Ven. Minuwangoda Gnanawasa

තාක්ෂණික ඥාණය වෙත හික්සුන් පෙළඹවීම: විචාරාත්මක අධ්‍යයනයක් 86
ගබ්බෙල සුමනධම්ම හිමි

PHILOSOPY

අන්දරේ සම්බන්ධ ජනකතා කුලින් ඉස්මතු වන න-රූපික තර්කාභාසයන් පිළිබඳ දාර්ශනික අධ්‍යයනයක් 89
එස්. එම්. චතුරි ගවේෂිකා සමරකෝන්

වසංගතය හා තදනුබද්ද මානසික ගැටලු කළමනාකරණය කිරීම සඳහා ආගමෙන් සපයන අනුබලය පිළිබඳ සාංදාෂ්ටික දාර්ශනික විමසුමක් (මාක්ස්වාදය හා තාඕ දහම ඇසුරින්) 90
ජී. එන්. නිරංජන්

අූත පෙරදිග අකිරියවාදී කිරියවාදය; තාඕ දර්ශනයෙහි එන "වූ - වෙයි" (Wú - Wéi) සංකල්පය ආශ්‍රිත දාර්ශනික විමැසුමක් 91
කැප්පෙට්පොල ඥාණවිමල හිමි

ශ්‍රමිකයා තෘප්තිමත්කර ශ්‍රමදායකත්වය ලබාගනිමින් ආයතනික දියුණුව සඳහා බෞද්ධ දර්ශනයේ දායකත්වය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක් 92
කේ. පී. එම්. ශානිකා

Survey on Identifying the Attitude of Sri Lankan Youth Towards Utilizing Yoga Practice for Wellbeing 93
O. R. D. K. Perera

Applicability of Buddhist Ecclesiastical Rules for the Well-being of the Society? 94
K.V Lakmali
Rev. Morawaka Deepananda
Rev. Sewanagala Susitha
H. K. T. Rathnayaka
W. Madhubhashini Chandrapala

ජල දූෂණය අවම කිරීම සඳහා බෞද්ධ ආචාරධර්මීය ප්‍රවේශයක් 95
ගෝනලගොඩ නන්ද හිමි

CATUṢKOTI; Mutually Exclusive and Collectively Exhaustive? 96
O. A. Samantha Lal Opanayake
R.M Suneth Bandara

PSYCHOLOGY

Conceptions of Modesty and Showing-Off Behaviours: Impacts on Postgraduate Taught students' Being Able but Unwilling to Respond/ABU in a UK University 99

Joe Ce Qiao

මානව ජීවිතය කෙරෙහි පරාරෝපණයෙහි බලපෑම පිළිබඳ අධ්‍යයනයක් 100
එස්. එම්. එන්. එස්. විමලසේන

A Sociological Study of the Relationship between Anxiety and Family Conflict (Western Province, Kaluthara District, Horana Divisional Secretariat) 101

G. H. Kethumali
K. K. K. C. Rangana

A Psychological Inquiry into the Bodhi Pūjā as a Stress Management Technique 102

Ven. Parasangaswewa Sumanatissa
Ven. Gomila Gunalankara
Ven. Welipitiye Pagnnarathana

Mindfulness Practice and Its Use in Psychotherapy: A Review 103

Ven. Gomila Gunalankara
Ven. Welipitiye Pagnnarathana
Ven. Parasangaswewa Sumanathissa

The Role of Personality Attributes in the Development of Drug Addiction 104

Ven. M. Hemaloka

Therapeutic Application of Healing Inner Child in Counselling and Psychotherapy 105

R. M. G. Karunarathne

To Study the Importance of Multidisciplinary Approach to Psychosocial Problems Faced by Adults in Retirement. (Padukka Divisional Secretariat, Colombo District, Western Province) 106

G. H. Kethumali
K. K. K. C. Rangana

SOCIOLOGY

වකුගඩු රෝගය ග්‍රාමීය කෘෂිකාර්මික ප්‍රජාවගේ පවුල් සබඳතා කෙරෙහි සිදුකර ඇති බලපෑම පිළිබඳ අධ්‍යයනයක් 109
ජනක බණ්ඩාර

ජ්‍යෝතිශ්‍ය කෙරෙහි ජනතාව තුළ පවතින විශ්වාසයන් හා ආකල්ප පිළිබඳ තුලනාත්මක අධ්‍යයනයක් (පාණ්ඩව ජ්‍යෝතිශ්‍ය ඇසුරෙන් ස්වාධීන රූපවාහිනී

උදෑසන පිනිවියන විකාශය) 110
ඩබ්ලිව්. එම්. වාමිකා වනසිංහ

දරිද්‍රතාවය පිටුදැකීම සඳහා කාන්තා සවිබල ගැන්වීමේ දී ක්ෂුද්‍ර මූල්‍යකරණය තුළින් ඔවුන්ගේ සමාජ-ආර්ථික යහපැවැත්ම කෙරෙහි සිදුව ඇති බලපෑම 111
ජී. එච්. කේතුමාලි
කේ. කේ. කේ. සී. රංගන

වියපත්වීමේ සමාජ හා සංස්කෘතික බලපෑම් පිළිබඳ අධ්‍යයනයක් (වරකාපොළ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය ඇසුරින්) 112
එච්. ඒ. ඩබ්ලිව්. චතුරකා
එම්. ඒ. එන්. පී. මල්ලවආරච්චි

සිංහල විවාහය හා සමාජ ස්ථරායන සංකල්පය (සති අන්ත සිංහල පුවත්පත්වල මංගල යෝජනා ඇසුරින්) 113
අසිත මල්ලවආරච්චි

පාසල් අධ්‍යාපනය හැරයන සිසුන්ගේ සමාජ ආර්ථික තත්ත්වය පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක් (අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයේ රාජාංගනය ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසය ඇසුරින්) 114
කේ. එම්. පී. එම්. බණ්ඩාර
පී. එස්. පී. චනසිංහ

පාරිසරික විරෝධතා ව්‍යාපාර සහ බල දේශපාලනික ස්වරූප: මීනොටමුල්ල කසළ කන්ද ඇසුරෙන් සිදු කරනු ලැබූ සමාජ විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක් 115
ආර්. එම්. සුජේශලා ශිෂාන්ති රත්නායක

ග්‍රාමීය යැපුම් කෘෂිකාර්මික කුටුම්භයන්ගේ සමාජ ආර්ථික තත්ත්වය කෙබඳුවී ද යන්න පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක් 116
කේ. එම්. පී. එම්. බණ්ඩාර

The Link between Urbanization and Drug Offences in Sri Lanka (With special reference to Dematagoda and Borella Police Area) 117
V. A. V. De Silva

Socio – Cultural Factors that Lead Female Children to Commercial Sex Work (With Reference to Colombo District) 118
S. W. P. Kumara
T. G. D. Udayakanthi

Current Trends and Patterns of Cannabis Use among Construction Workers (With Special Reference to Colombo district) 119
P. N. Amarabandu
B. Senanayake
S. W. P. Kumara
A. T. Darshana

Socio-Cultural Factors Influencing on Help Seeking Behavior of Elderly with Disabilities (EWD) 120
K. A. K. I. C. Gunasena
S. P. W. Ranawaka

At Risk of being Rural Youth? With Reference to the Research Interest of Unemployment of Rural Youth	121
B. V. N. Wijewardhana M. M. M. Dias	

නවයොවුන්වියේ ළමයින් අපගාමි වර්යාවන් සඳහා යොමුවීමට පවුල් සංස්ථාවේ බලපෑම පිළිබඳ පූර්ව අධ්‍යයන විමර්ශනයක්	122
මහකව්වකොඩියේ පඤ්ඤාසේකර හිමි	

INTERNATIONAL RELATIONS

Effectiveness of the Peace Building Mechanism Adopted to Sri Lanka (An Investigation from 2009 to 2020)	125
Oshadhi Vindya Herath	

LAW

මරණීය දණ්ඩනය ක්‍රියාත්මක කිරීමෙහි යුක්තියක්තාව පිළිබඳ අධ්‍යයනයක් (ගංගොඩවිල උතුර ග්‍රාමසේවා වසම ඇසුරින්)	127
එම්. එච්. දිලානි පුෂ්පකුමාරි	

Living with COVID 19: Recover Better - Relevance of Human Rights Based Approaches	128
Ven. A. Wijayamaithri D. M. A. M. Abeyratne	

අපරාධ සිදුවීම් වාර්තා කිරීමට පවතින දුරකථන සේවාවන් සම්බන්ධ විශ්වවිද්‍යාල සිසුන්ගේ දැනුවත්භාවය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක් (ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර, ජේරාදෙනිය හා රුහුණ විශ්වවිද්‍යාල ඇසුරින්)	129
ඒ. ජී. එන්. මුතුමිණි බී. ඩී. එන්. විජේවර්ධන	

විනිශ්චයකාර භූමිකාව කෙරෙහි බෞද්ධ ඉගැන්වීම් පිළිබඳ අධ්‍යයනයක් ඕපනයක උපේක්ෂා ධම්මධීරා මෙහෙණිය	130
---	-----

Does Covid 19 Affect for the Nature of Crimes in Urban Societies? (A Criminological Study on Crimes in Epidemic Period)	131
D. D. D. Imalka B. V. N. Wijewardhana	

Cutting Off the Hand Which Feeds: A Legislative Analysis of the Abandonment of the Parents by Certain Children in Sri Lanka, Amidst the Pandemic; A Buddhist Perspective	132
W. D. Madushan Indrakumara	

ශ්‍රාමීය ප්‍රදේශවල කාන්තාවන් අපරාධ වින්දිතභාවයට පත්වීමේ ප්‍රවණතා පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්
(බළංගොඩ සහ පින්තවල පොලිස් බල ප්‍රදේශ ඇසුරෙන්) 133

යූ. කේ. ආර්. එස්. පී. විජේසිරි

නිකගොඩ නාගිත හිමි

යූ. කේ. ආර්. එස්. එම්. විජේසිරි

ICT

Archaeological Data Analysis by Using Machine Learning 136

Rev. Galwewe Wimalakhanthi

B. Venura Lakshman

Performance of Machine Learning Algorithms on Real Educational Data Sets 137

B. Venura Lakshman

Dr J. V. Wijayakulasooriya

Dr T. M. S. S. K. Yatigammana

රෝහල් ගිලන්රථ සඳහා තාක්ෂණික භාවිතය 138

ගයාන් ප්‍රදීප් සුබසිංහ

**The Attitude of Undergraduates of the Buddhist and Pali University of Sri Lanka
Regarding the Use of Google Meet as a Synchronous e-Learning Platform 139**

J. Hettiarachchi

KEYNOTE SPEECH

Assit. Prof. Ven. Walmoruwe Piyaratana

Director of BA English Program, Faculty of Buddhism
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Most Venerable Sirs, Most Ven. Prof. Kanattegoda Saddharathana Thero, Vice Chancellor of the WWBhiksu University of Sri Lanka, and all the executives of the University, Distinguished guests, and Dear Friends in the Dhamma

First of all, I would like to thank you for inviting me to give the keynote address at this conference organized by the Bhiksu University of Sri Lanka. It should also be noted that the theme of this conference, 'Contemporary Human Challenges: Buddhism and Multidisciplinary Approaches' is very timely as the practicality of Buddhism is discussed more than ever before in the history. It should be said that contemporary human beings face more internal and external challenges than ever before. Some challenges facing the mankind today: Global warming/climate change, Competitions among the world powers-arms race/production of dangerous chemicals, Diseases, natural and manmade, Drug trafficking and drug addiction, Energy crisis, Poverty- food shortage, Drinking water shortage, Deforestation, Pollution, Natural disasters, earthquakes, earth slips, flood, volcanoes, etc. These are the challenges that society poses to other people for a variety of reasons, and some are the challenges that nature poses to human beings as a result of human activities. Some of above challenges, such as climate change, environmental disasters (floods, landslides, droughts), and global warming (wildfire, deserts), are considered as natural disasters, but on closer and deeper inspection, we feel that they are also the result of certain arbitrary and long-term human activities of human beings. Covid-19 is one of the most pressing challenges facing the entire world today. the specialty of this pandemic is that it challenges human beings in many different ways, as Corona, Covid-19, Delta, Delta+, Omicron etc. Some countries proudly boasted that 'we have overcome that challenge', but later withdraw their declaration and began to fight against the pandemic. Therefore, I think it is more important to consider that pandemic in the main.

The world order has changed completely after the Covid-19 and has affected every life and the environment on earth. As a result, today we see clearly the changes in the behavior of people who were affected with Covid-19 and who are not. Lots of people have lost their loved ones, Children have lost parents and vice versa. Overnight, the lifestyles changed and most could not accept the sudden

change which resulted in nervous breakdowns, loneliness, loss of hope, unable to bear the losses in the families, losing jobs, rising cost of living which is above the earning, food scarcity and the loss of hope and faith in their religions.

The Covid-19 is profoundly affecting the life of the people all around the globe. Isolation, contact restrictions and economic shutdown impose a complete change to the psycho-social environment in affected countries. These measures have the potential to threaten the mental health of children and adolescent significantly. Even though the current crisis can bring with it opportunities for personal growth and family cohesion, disadvantages may outweigh these benefits. Anxiety, lack of peer contact and reduced opportunities for stress regulation are the main concerns.

The major challenge after this pandemic is to deal with its consequences. One main consequence will be the economic recession and its implications for mental health of adults and children and their families. During this acute phase of Pandemic, there are stressors such as social distancing, family distancing, re-organizing of family life, schools and business for the fear of spreading Covid-19. Many parents lost their jobs but the family responsibilities stood even higher than before with the rising cost of living. Such situations drove many people into nightmares not knowing what to do next.

The next saddest situation was the interruptions on the regular medical services, resources in health care system was not enough to overcome previous lack of treatment and supervision and 90% of the medical staff in most countries had to deal with Covid patients. The inability to attend patients with proper treatment for other sicknesses in Hospitals may have led to death bringing anger and hatred towards the medical system in those countries. For children and adolescents, the pressure from school to catch up for time lost during the acute phase of the Pandemic may increase. There is evidence that rate and direction of change in macroeconomic conditions rather than actual conditions affect harsh parenting. This suggest that the expectations of a negative economic development are a stronger determination of negative parental behavior than actual recession which could point towards the conclusion that harsh parenting and violence will have its climax in the months to come totally due to this Pandemic.

Due to this Pandemic addressing the contemporary human challenges is the dire need of the hour. It cannot be just discussed and left alone. The solutions agreed must be implemented in various ways possible and this is where the multi-disciplinary teachings of the Buddha come in to effect. In these teachings, there is a solution one can find themselves to each and every situation in life. The teachings of the Buddha did not concern any religion or faith of the person but can be accepted by all.

One must understand that the Pandemic represents a dangerous accumulation of risk factors for mental health problems in children and adolescents of enormous proportions such as reorganizing of family life, massive stress, fear of death of relatives especially with relation to grandparents, economic crisis and the loss of hope in getting back to normal, loss of support systems and opportunities for evasion in everyday life, limited access to health services as well as lack of social stabilization and control from peer groups., teachers at school and sports activities. Taking care of children mental health due to these lockdowns, social distancing and so on can be very challenging adding more stress to the already fully stressed parents. This is where the teachings of the Buddha, if understood and explained clearly, could bring relief to both children and parents.

Today we see a lot of suicides, enhanced crimes, killings and loosing respect for each other in society, hatred and anger rising to the highest levels for small incidents, are all results of this Pandemic. Violence is in the rise all due to the mental stress of the people who must have led a very peaceful life before this pandemic. The multi-disciplinary teachings of the Buddha can no longer be confined to books and to the Monks. It must be spread in the world and it must be made understood by all no matter what faith that person belongs to. People have started to move away from religions, move away from the self-discipline they had before, move away from family lives all due to the various mental problems this Pandemic has bought.

Let us now see the solutions we can find for these human challenges we face today through the teachings of the Buddha and how they can be applied to bring back normalcy among the people. More than 2,564 years ago, Gotama Buddha shared with us his thought on various subjects. Buddhism offers definite solution for above issues. Buddhism calls for the end of suffering. In a matter of fact, Gotama Buddha teaches many ways to get rid of all suffering and to attain enlightenment. As a consequence, human beings will be happier and stay true with Dhamma or natural fact. The main idea is a concept of relationship between human being and surrounding environment. This could be referred to Dependent Origination which explains how things are interconnected.

Self-restraining (*Ajjhatta-samvara*) is very helpful in overcoming many challenges. The purpose of Buddhism is to create a good society which based on discipline. In that disciplinary path, self-restraining or controlling is very significant. Self-restraining is admired by the Buddha on many occasions, and stated it as the way to overcome all the suffering in this very world. Two aspects have been concerned when explain about the definition of virtue, namely *samādhāna* (attention or conciliation) and *upadhāraṇa* (consideration or toleration). While the first aspect denotes the protection of the wholesome deed from scattering and the second denotes its stability or firmed establishment. Restraining senses should

be protected with the mindfulness. It should not be clung any sense objects due to unconsciousness. When one controls his internal senses and behaves properly in external object, the virtues will be firmly established. This mastery of virtues avoids the tendency of a person to make mistakes. He/she manages his senses well and is tempted to do only good things. This Buddhist teaching is very useful to save oneself as well as other from a pandemic like Covid 19.

Buddhist teaching usually bases on mindfulness in order to clearly see suffering in life. *Ekāyano ayaṃ bhikkhave maggo sattānaṃ visuddhiyā, dukkhadomanassānaṃ atthaṅgamāya, nāyassa adhiḅgamāya, nibbāssa sacchikiriyāya, ydidaṃ cattāro satipatthānā* (This is only way, o bhikkhus, for the purification of beings, for extinguishing of suffering and displeasure, for attainment of knowledge, and for realization of nibbāna, that the four establishment of mindfulness). Suffering can be understood and realized by both physical and mental perception. Gotama Buddha lead us to take a step to handle oneself first. If a person does a good thing, the society and environment around that person should be at good condition also since the person will do no harm to himself/ herself and environment. According to the well-known stanza *Sabba pāpassa akaraṇaṃ* which is found in various places in the Tipiṭaka as the basic teaching of the Buddha, one's contribution to the betterment of society is manifested.

In a matter of fact, even we do not address on 'suffering' issue, mindfulness (Sati) can also play an important role in solving contemporary human challenges. When human beings are mindful, they can be reasonable and remind themselves not to consume too much. Mindfulness enables human beings to focus wholeheartedly and be present with whatever they are doing or experiencing moment by moment. It is the key to quality relationships, quality communications, intuition, creativity, and wisdom. Consuming beyond necessary can cause unexpected problem either financial and health related not to mention the mental and physical illnesses and also the surrounding environment at later stage. Mindfulness enables us to be aware of our actions and emotions at all times, almost like having a surveillance camera watching us and letting us know continuously what we are doing and feeling. If they are fully mindful, people who are really intent on changing and developing themselves will be aware of how they are applying belief, wisdom, perseverance and concentration. Then, they will be able to adjust as needed.

The Threefold Training of Buddha can be considered as a very important teaching to overcome human challenges. According to the stanza of *Jaṭā Sutta*, the inner tangle and the outer tangle, this generation is entangled in a tangle, and so I ask of Gotama this question: Who succeeds in disentangling this tangle?, which formed the basis for Ven. Buddhaghosa to write the Path of Purifications, this threefold training is the way to overcome the internal and external challenges faced by human. It indicates in the answer given by the Buddha to above question. When

a wise man, established well in Virtue, develops consciousness and understanding, then as a bhikkhu ardent and sagacious, he succeeds in disentangling this tangle. Analyzing seven purifications based on above stanza, Ven. Buddhaghosa has systematically explained the applicability of threefold training in overcoming human struggles. We can see such similar explanation throughout the section of virtue in the Long Discourses of the Buddha. 1) Training to develop the higher wisdom necessary to understand the nature of reality. 2) Training to develop higher mentality, or concentration, necessary for mindfulness 3). Training to develop the higher morality necessary to conducts one's actions, speech, and livelihood in a moral and proper way. We all know that the Noble Eight-fold Path was abbreviated above as the Three-fold Training. If the Noble Eight-fold Path is discussed separately, solutions to many of the challenges facing mankind today can be solved. The eight facts play an important role in the Noble Path, and Right Action (Sammākammanata) and Right Livelihood (Sammā ājīva) are very important both personally and socially. Right Action, which refers to abstaining from all wrongdoing, behaving ethically and following proper etiquette, and Right Livelihood, which means abstaining from running any livelihood that can harm others. In broad terms, it typically refers to all illegal businesses in which normal people are not involved.

It is important to understand the Dependent Origination (Paṭiccasamuppāda), one of the unique and the most important teachings of the Buddha. The usefulness of this profound teaching is expressed in various ways in the Section of Causality in the Connected Discourse of the Buddha. Understanding of dependent origination helps human beings to overcome their physical and mental sufferings. It has been mentioned earlier that the challenges that human beings are facing today are the result of their action. Those who don't see the interdependent nature of things act just focusing only in the satisfaction. The person who clings to satisfaction does not see the real nature of the things as they really are. But the one who understands the real nature, understands the disadvantages of satisfaction and seeks a way for escaping. In the Discourse of Investigation in the Connected Discourses of the Buddha mentions that the most important searching is to find the cause of suffering and find a way for the cessation of suffering. It can be done only through proper concentration. If one can understand arising and cessation nature of the things, he probably adopts himself to deal with whatever situation that occurs in the life.

The teachings of the Buddhism use the words Dhammatā and Dhammaniyāmatā to explain the natural laws. According to Buddhism the natural things that belong to the world can change all the time. If one does behave accordingly towards the natural environment, he can protect the environment around him. There is a sensitive connection between the human behavior and the open environment and this is the reason that emphasis is made on the environment during the times of the Buddha.

It is for above reason that Buddhism directs the individual to act in accordance with nature and not against it. If we do not understand the real nature or situation of the things, our lives are more likely to collapse when the challenges arise. It is very clearly stated in the Discourse of Unlearned One in the Connected Discourse of the Buddha. The person who finds it difficult to understand reality becomes frustrated by the challenges and easily accepts defeat. You have to face challenges with effort then the challenges will be overcome. We all know the conversation between Buddha and Ven. Punna who intended to visit Sunāparanata. He said that he will face any challenge until his aspiration is fulfilled and at the end of conversation, the Buddha praised his courage.

We may be also able to gain inspiration from the teaching of the Four Brahma Viharas as a more practical teaching to overcome many human challenges. These primary concepts of Loving Kindness, Compassion, Joyfulness and Equanimity could bring peace in the world and also into the human mind and through these four sublime states of mind, people will learn how-to live-in harmony with their neighbors and tolerate their success or to be happy with what they already have. Furthermore, the basic concept underlying all these four is ‘love’- or ‘universal love’ which will teach people to live peacefully without fighting with each other and, if this message spreads all over the world, that will be the beginning of a world free from ‘war’ and bloody conflicts.

The five precepts those prescribed by the Buddha cause to build an ethical behavior and an excellent society without any hesitation. It is not going to examine all five precepts besides the first one. This precept has concerned with abstaining the killing of any sentient being since every being has a right to live until the last breath. If anyone kills any beings it is recognized as an unethical practice by the sophisticated society due to above mentioned reason. Actually even the killing may be in small scale or grand scale the interferences of the human beings should be compulsory. Hence, if individual can restrain from interfering that it causes to build a sophisticated society and to keep a balanced environment.

Further, not only from the well-known ‘discourses’ but also from the Code of Disciplines, and from the way of life approved for the Buddhist monks, the laity also can learn , about sharing, not hoarding wealth, ‘giving’, mutually helping each other, and daily conduct of the personal life, and upholding democratic principles etc. Appreciating a healthy life, the Buddha enacted certain disciplinary rules that were conducive to the spiritual development as well as the health of his disciples. Health is the ultimate gain (Ārogyā paramā lābhā) was his concept and instructed his disciples to maintain their personal life as well and dwelling places properly with an aim to create healthy environment.

It can be mentioned that the one of the main reasons for many of the

challenges facing mankind today is, directly or indirectly, the insatiable desire. In the pursuit of infinite human needs with limited resources, the balance of the human environment as well as the natural environment is lost. One's desire over many things causes more stress when the demand is not fulfilled properly.

Even the world is having such limited facilities human desire is boundless. Therefore, it is unable to fulfill the human's desire with limited facilities and human beings have to satisfy with the facilities what they are having. This is the reason that the theory of Santuṭṭhi has been given a life importance in Buddhism (Santuṭṭhi paramaṃ dhanam). The meaning of this is the happiness to become self-sufficient and have limits on the needs. This kind of an attitude will bring protection to the lifeless resources in the world.

As pointed out at beginning, poverty and imbalance economics are two great challenges in the contemporary society. We know that many countries are suffering from above challenges, except few countries those are recognized as developed countries. Although some countries are developing in some extent, Covid-19 pandemic has done great damage to those countries. Therefore, the challenge facing those countries is generally significant. As citizens, we should work together to overcome these challenges. It is necessary to have a proper plan to maintain the balance in life. Every member of the society must put in their best energy to develop the society. According to Buddhist concept of righteousness or Dhamma a just society means a society that abides by the law. Such a just society will make every endeavor to protect the human rights of all persons. Buddhism itself accepts the developed economy under the path of right livelihood (sammā ājīva). In the Discourse of Debt (Inasutta) of Gradual Saying mentions; the poverty is a suffering for those who spend life with sensuality. It is also evident in many other places in the Buddha's teachings that well balanced economy brings happiness to one who dwells in family life. An importance was given in the Buddhist teachings for the management of the economy in the lines of the modern-day financial management. The present-day financial management systems must have taken advice from these early teachings; 1. Production – to earn in the right way without hurting anyone, 2. Consuming – achieving self-satisfaction, 3. Distributing - distributing the wealth for the needy, 4. Consumer calendar: To use what is received in a careful manner.

Buddhist perspective of wealth doesn't just focus on individual happiness but the happiness of many. The four ways are as follows; 1. The welfare of yourself, parents, family, workers, friends, 2. Facing the loss of wealth for social reasons or natural disaster, 3. When a relative of neighbor passes away, help them with the expenses involved to attend the rituals, 4. Provide comforts for the Brahmins or religious affairs

When one indulges for the purpose of feeding desires, this can lead to ignorance and increasing in suffering. Ignorance infiltrates our cognitive system; it issues in a serious of distortions. Buddhist teaching on 'Mindful Consumption' is very important in resolving above issue. According to the Buddhist teaching, consumption is simply a means to human well beings. Simple life style (sallahukavutti) is a frequent emphasis in Buddhism. It makes the person accustomed to using the required number of resources instead of consuming too much. (subharatā). When a person leads an easy life as instructed by the Buddha, the desire in him will also gradually suppressed.

Nationals and internationals wars around the world are a big challenge facing by entire world today. Addiction (Lolattham), imitation, (Diṭṭhanugaṭī), and competition (Yuggagāha) can be highlighted as the root causes of the several contemporary challenges that human beings are facing. The above factors greatly influence the ongoing wars among the nations and countries in the world. In the Discourse of the Birth of Social Order (Aggaññā Sutta) of Long Discourse, the Buddha has described the gradual degeneration of a society that was good because of addiction or lust, and how not only the human environment but also the natural environment change as a result. The breakdown of social ethics cannot be prevented when people try to consolidate their power by defeating another. The current nuclear weapons crisis among the powerful countries in the world is a prime example of this. No weapon of any kind is for the good of human society. The use of natural resources such as the ocean for nuclear weapons testing is detrimental to the balance of the natural environment. They not only cause the melting of iceberg and the destruction of aquatic life, but also the various environmental anomalies that are harmful to humans. Acid rain experienced by some countries is an example of this. It is also unfortunate that even though powerful countries compete for the production of these weapons, it is the innocent people who suffer in the countries that buy arms and go to war. No one in this world can be happy with sensual pleasure, hatred, anger, delusion and evil mind. The Buddha taught in the Dhammapada victory breeds hatred;

Being victorious one produces enmity. The conquered one sleeps unhappily. The one at peace, giving up victory and defeat, sleeps happily

The Buddha emphasized from time to time to his followers living in peace with each other much more important than getting into conflicts. At any war there are no winners. The Kunālajātakas teaches the importance of human lives. It is very precious to be born a human and the man should know to take full advantage of his life. It must always be remembered that the lives of others are equally important to everyone. The Buddha who teaches to control the mind and to spread the kindness and love to all humans would never have agreed to wars and conflicts in any society.

Finally, the political stability of a country as well as the activism of those who govern it are crucial to overcoming the challenges facing mankind. It is essential that the rulers act in accordance with the laws or agenda that are in the best interest of the people and not just their own agendas. The activities of rulers directly affect the people. Acting for the welfare of society should be the sole intention of the rulers. It should be noted that the **Tenfold Virtuous of Kindship** (*Dasarājadhamma*) endorsed by the Buddha are the good principles that a ruler should follow at any given time. They are as follows; *Dāna* (giving away), *Sīla* (virtues), *Pariccāga* (Altruism), *Ajjava* (Honesty), *Majjava* (Kindness and Gentleness), *Tapa* (Self-Control), *Akkodha* (Calmness), *Avihimsā* (Non-violence), *Khanti* (Patient), and *Avirodhatā* (Uprightness). These Tenfold Virtues can also be categorised in three groups. Uprightness, Honesty and Morality are applied mainly to **principles or beliefs**. Self-control, Patience, Kindness, Calmness and Non-violence are concerned the way a leader behaves toward others. Charity and Altruism are related to how leaders give and **support their people**.

The ruler must act in a neutral manner without prejudice. Ultimately, leaders have to be certain that they behave towards everyone and on every occasion without prejudice. Bias can easily arise; because of desire, (*Chanda*) over people, condition and comfort; and judgement can be compromised, which will result in unfairness and one's leadership will be eroded. Hatred (*Dosa*) is causes of prejudice in which leaders can be trapped. It is common for some leaders to show bias against certain people or points of view. Thus, they have to be mindful at all times and ask themselves what should be done in this particular situation. Loving-kindness and compassion can be helpful in dealing with bias. Prejudice can be caused by fear (*Bhaya*) and lack of confidence in managing a particular situation. There is nothing wrong with feeling afraid, but one should never make a critical decision when one feels this way. Ignorance, and delusion, (*Moha*) can cause damage to an organisation if leaders are not aware of what they know or do not know. Decisions based on ignorance can weaken an organisation beyond imagination. Leaders must ask themselves first if they have a bias or prejudice, especially if they do not have adequate knowledge or information on which to base a decision. A ruler acts with positional wisdom builds the environment form his people to remain steadfast in face of challenges. Finally, the intervention of the ruler is essential to overcome the contemporary challenges that human beings are facing today.

I hope the activities of this conference to be held today will be fruitful in all respects and will contribute for the betterment of society, the country as well as the world.

BUDDHIST PHILOSOPHY

Session Chairs:

Prof. Ven. Miriswatte Wimalagnana

Dr. Ven. Kadawatgama Piyaratana

Ven. Ilukewela Dhammaratana

Ven. Welivita Soratha

ආගමික සහජීවනය පිළිබඳ මුල් බුදුසමයාගත බෞද්ධාකල්පයේ
උපයෝගීතාවය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්

එච්. ජී. එච්. එස්. හද්දැල
සහය කථිකාචාර්ය, පාලි හා බෞද්ධ අධ්‍යයනාංශය
ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය
harshanish78@gmail.com

ලොව විවිධ වූ ආගම් බොහෝමක් පවතී. ශ්‍රී ලංකාව තුළ ද බෞද්ධ, ඉස්ලාම්, ක්‍රිස්තියානි හා හින්දු යන ආගම් ප්‍රධාන වේ. බහු ආගමික රටක් වන ලංකාව තුළ ජීවත් වන පිරිස එකම ලාංකික ජාතියක් ලෙස ජීවත් විය යුතුය. නමුත් අතීත සේම වර්තමාන සංසිද්ධීන් මගින් මිනිසා තම ආගමට පමණක් හක්කියක් දක්වමින් අන්‍ය ආගම් නොසලකා කටයුතු කරන ආකාරයක් දක්නට ලැබේ. පුද්ගලයන් තුළ ගැටලු ඇති වන්නේ සමාජයක් ලෙස එකට ජීවත්වන විට පවතින ආගම්, කුල, භාෂාව හා සංස්කෘතිය ආදී අංගයන්ගේ විවිධත්වයන් නිසා වෙති. එවන් වූ විවිධත්වයන් මගහරවාගෙන ආගමික සහජීවනයෙන් කටයුතු කිරීමට බුදුසමයාගත ඉගැන්වීම් මොනවාද යන්න අධ්‍යයනය කිරීමට මෙමගින් අපේක්ෂා කෙරේ. ආගමික සහජීවනය යනු විවිධ හැඩතල සහිත පුද්ගලයන්ගෙන් සැදුම්ලත් සමාජ කුලකයක් වශයෙන් ක්‍රමවත්ව සහ උපක්‍රමිකව යොදා ගැනීමයි. නැතහොත් සාමයෙන් සහයෝගයෙන් ජීවත් වීමයි. මේ ආගම් අතර ගැටුම් අවම කර සාමයෙන් සහජීවනයෙන් අන්‍යයන් සමග කටයුතු කළ ආකාරය බුද්ධ වර්තයෙන් මෙන්ම මජ්ඣිම නිකායේ උපාලි, සකුලදායී සූත්‍රය ආදියෙන් මනාව පැහැදිලිය. බුදුරජාණන් වහන්සේ මීට වසර ගණනාවකට පෙර දේශනා කරන ලද දේශනා වර්තමාන ආගමික ගැටුම් මගහරවා සහජීවනය ගොඩනැගීම උදෙසා ආගම් හේදයකින් තොරව අදාළ කර ගැනීමට හැකිය. නූතන ආගමික ව්‍යාකූලත්වය පිළිබඳ ඒ ඒ ආගමිකයින් සමඟ විමසුමක් හා ආගම් අතර අන්‍යෝන්‍ය සහයෝගය වර්ධනය කරලීම ද එම ඉගැන්වීම් අදාළ කරගත හැකිය. බුදුරජාණන් වහන්සේ හමුවට පැමිණි සියලු පිරිස සිනාමුසු මුහුණින් හා සිනාමුසු වචනයෙන් පිළිගනු ලබයි. උන්වහන්සේ ලෝකයා හා විවාද නොකරන බවත් ලෝකයා තමන් හා විවාද කරන බවත් සංයුක්ත නිකාය පුජ්ඵ සූත්‍රයේ සඳහන් වේ. "නාහං භික්ඛවේ ලෝකෙන විවාදාමි ලොකොව බො භික්ඛවේ මයා විවාදති න භික්ඛවේ ධම්මවාදී කෙනවි ලොකස්මිං විවදති." මෙහි දී උන්වහන්සේගේ අන් ආගමික මත දරන පිරිස් සමඟ මෙමතියෙන් යුතුව ධර්මය දේශනා කළේ ඔවුන්ට යථාර්ථය පැහැදිලි කර දීමට මිස ඔවුන් පරාජය කරන අදහසකින් නොවන බව පැහැදිලිය. තවද උන්වහන්සේ අන්‍ය ආගමිකයන් හා කිසිදු ගැටුමකට නොගියේය. උන්වහන්සේට එකී දර්ශනයන් මර්දනය කිරීමට ද අවශ්‍යතාවක් නොවීය. නමුත් අන්‍ය ආගමිකයන් උන්වහන්සේ වෙත පැමිණ වාදාරෝපණය කළ විට එම වාදයන් වැරදි වූ හෙයින් එකී වාදාරෝපිත පුද්ගලයාට මෙමතිය සහගතව කරුණු පැහැදිලි කළහ. සියලු සත්ත්වයන්ට මෙමතිය සිදු කරමින් ක්‍රියා කිරීම ම ආගමික සහනශීලී ගුණය මනාව ප්‍රකට වේ. ඒ අනුව ඉහත කරුණු මගින් බෞද්ධ දර්ශනයෙන් ලොවට ප්‍රකට කළ ආගමික සහනශීලීත්වය කෙබඳුද යන්න මනාව ප්‍රත්‍යක්ෂ වේ.

ප්‍රමුඛ පද:- අන්‍ය ආගම්, මුල් බුදුසමය, ශ්‍රී මුඛ දේශනා, අවිහිත්සා වාදය, සහජීවනය.

ඥාන කළමනාකරණයෙහි උපයෝගීතාව: බෞද්ධ ඥාන විභාගාත්මක විමර්ශනයක්

ආචාර්ය දිල්ශාන් මනෝජී රාජපක්ෂ
ජ්‍යෙෂ්ඨ කටිකාචාර්ය
පාලි හා බෞද්ධ අධ්‍යයනාංගය
මානව ශාස්ත්‍ර හා සමාජ විද්‍යා පීඨය
රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලය
dilshanmanojrajapaksha@gmail.com

දැනුම වනාහි සුවිශේෂ අරමුණක් හෝ අරමුණු සාධනයෙහි ලා උපයෝගී කරගත හැකි මෙවලමකි. පුද්ගලයෙකුගේ හෝ කණ්ඩායමක හෝ අරමුණු හා පරමාර්ථ සාධනය කරගැනීම සඳහා දක්ෂ විවක්ෂණ ලෙස ඥානය ලබාගැනීම හා අවබෝධ කරගැනීම ඥාන කළමනාකරණය (Knowledge Management) යි. බෞද්ධ ඥාන කළමනාකරණය විමුක්තිය පිණිස යි. බෞද්ධ ඥාන කළමනාකරණයේ දී ඥාන මාර්ග(ය) හා අවබෝධය යන දෙක ම අත්‍යාවශ්‍ය වේ. සාම්ප්‍රදායික වශයෙන් පෙර නොඇසූ විරූ ධර්මයක් පෞද්ගලික සත්‍යාසෂණයෙන් තමන් ම දැන එම ධර්මය ඇසුරෙන් මෙලොව දී ම අවසාන වූ, ඉන් එහා නොවන්නා වූ අන්තර් ඥානයක් සාක්ෂාත් කරගත් අය අතුරින් කෙනෙකු ලෙස බුදුරදුන් සංගාරව සුත්‍රයේ දී තමන් වහන්සේගේ ඥාන මාර්ගය පෙන්වා දෙයි. බුදුරදුන් තමන් වහන්සේට පූර්වගාමී වූ හා සමකාලීන වූ චින්තකයන් ඥානය ලබා ගැනීමට උපයෝගී කරගත් මාර්ග තුන් වැදෑරුම් වන අතර ඒවා නම්, ශ්‍රැතිය අධිකාරියෙහි ලා සැලකූ සම්ප්‍රදායවාදීන් (අනුස්සවිකා), තාර්කිකයන්, අධිභෞතිකවාදීන් (තක්කී විමංසි) හා අනුභූතිවාදීන් (තමන් අවබෝධ කරගත් සත්‍යයන් හා තමන්ගේ ධර්මයන් ගැන පෞද්ගලික සත්‍යාසෂණයකින් උසස් ඥානයක් ලැබුවන්) ය. මෙම තෙවැදෑරුම් ඥාන මාර්ග අතරින් බුදුරදුන් තමන් වහන්සේ තෙවැනි ගණයට අයත් වන බව ප්‍රකාශ කර ඇත. බුදුරදුන් තෝරා ගත් මෙම ඥාන මාර්ගය අනෙක් ඥාන මාර්ග අතුරින් පැහැදිලිව ම වෙනස් වන අතර ඥානය පිළිබඳ බෞද්ධ නිර්වචනය ද (එනම්, තමන් අවබෝධ කරගත් සත්‍යයන් හා තමන්ගේ ධර්මයන් ගැන පෞද්ගලික සත්‍යාසෂණයෙන් යුත් ගවේෂණාත්මක උසස් තත්ත්වය යි.) මෙහි දී ඉදිරිපත් වන බව පෙනේ. මෙම ශාස්ත්‍රීය පර්යේෂණය බෞද්ධ ඥාන විභාගය විෂය ක්ෂේත්‍රයට අයත් වන අතර මූලික පර්යේෂණ ගැටලුව වන්නේ බෞද්ධ විචරණයට අනුව ඥාන කළමනාකරණයෙහි අර්ථය හා උපයෝගීතාව කුමක්ද යන්න යි. ආදි බෞද්ධ සුත්‍ර දේශනා හා ඊට තදනුබද්ධ විචරණ ද මෑත කාලීනව විෂයානුබද්ධව රචනා වී ඇති මූලාශ්‍රය ද සැලකිල්ලට ගැනීමේ දී පෙනී යන කරුණක් නම් බෞද්ධ ඥාන කළමනාකරණයට අදාළව මතු වන ප්‍රබල උපයෝගීතා අර්ථයක් හැදෑරිය හැකි බව යි. යමෙකු යම් ප්‍රස්තුතයක් පිළිගත යුත්තේ ඒ පිළිබඳ ස්වීයව පෞද්ගලික ඥානයක් ඇති ව යි. එමෙන් ම බුදුසමය ඥානය, ඥාන විභාගය හුදෙක් ප්‍රස්තුතයක් ලෙස සාකච්ඡා කොට ඉවත දැමීමට නොව එහි කේන්ද්‍රීය ඵලය පරම සැපය වන නිර්වාණය (නිබ්බාණං පරමං සුඛං) සාක්ෂාත් කරගැනීම අවධාරණය කරන්නේ නිතැතින් ම ය. ධර්මය පිළිබඳ දැනීම් හුදෙක් සර්පයකු වලිගයෙන් අල්ලා ගැනීම හා සමාන කොට (අලගද්දූ + උපමා) මෙම සුත්‍රයේ දක්වා ඇත. වලිගයෙන් අල්ලා ගත් විට සර්පයා ආපසු හැරී අල්ලාගත් පුද්ගලයාට පහර දෙන්නාක් මෙන් වැරදි ලෙස ගන්නා ලද ධර්මය (= ධර්ම ඥානය)

කරණ කොට ගෙන එසේ ගන්නා ලද පුද්ගලයා ද විනාශයට පත් වේ. සුනාමි ධාරාව වරාට ධම්මේ” (රසවාහිණි) යන සුප්‍රකට පාඨයෙන් පෙන්වා දී ඇති පරිදි ධර්මය ඇසීම හා දැරීම (ධාරණය කිරීම හෙවත් මතක තබා ගැනීම) අවශ්‍ය වනුයේ ධර්මය පිළිපැදීම සඳහා ය. “ඥානය හුදෙක් ඥානය සඳහා ය” යන්න බුදුදහම තුළ නො පිළිගන්නා බව පෙනේ. කෙසේ නමුත් බෞද්ධ විවරණයේ එන ඥානයේ සීමා පිළිබඳ ප්‍රස්තුත තවදුරටත් අධ්‍යයනය කළ යුතු බව පෙනේ. ඥානය සම්බන්ධය පැහැන මෙම සීමා බෞද්ධ දාර්ශනික පදනමින් සාකච්ඡා කර බලන විට මේ පිළිබඳ පැහැදිලිවූත්, තාර්කිකවූත්, සාධනීයවූත් විග්‍රහයක් බුදුදහම තුළ වන බව මූලික හැදෑරීම්වලින් ම පෙනී යන අතර ඥාන කළමනාකරණය යන්න හා එහි උපයෝගීතාව පිළිබඳව ඉදිරිපත් වන විවරණයේ දී බුදුසමය සැලකිල්ලට ගන්නා මූලික කරුණ නිර්වාණය නම් විමුක්තිමය පදනම බව ද දැක්විය යුතු ය.

ප්‍රමුඛ පද:- අතීන්ද්‍රිය ප්‍රත්‍යක්ෂය, අනුභූතිවාදය, ඥානය, ඥාන කළමනාකරණය, බුද්ධිවාදය, සම්ප්‍රදායවාදය

දෘෂ්ටි පිළිබඳ ආචාර විද්‍යාත්මක විමර්ශනයක්

ආචාර්ය පනාමුරේ වන්දිම හිමි
ආචාර්ය දිවුලපැලැස්සේ විමලානන්ද හිමි
ආචාර්ය කොටියාගල උපරතන හිමි

දෘෂ්ටිය අනුව සියලු ආගම් දර්ශන හැඳින්වීම සඳහා යෙදෙන පදයකි. දියුණු මනසක් හිමි මිනිසා තමාගේ මිනිසා තමාගේම කියා දෘෂ්ටියකට උරුමකම් කීම අතීතයේ සිට දැකිය හැකි ලක්ෂණයකි. දට්ඨි අභිනිවේසන යන පදය බුදු දහම එහිදී භාවිත කරයි. දෘෂ්ටි පිළිබඳ බුදුදහම විවිධාකාරයෙන් විග්‍රහ කරනු ලබයි. මෙහි දී ආචාර විද්‍යාත්මක අංශයෙන් දෘෂ්ටි යන්න විග්‍රහ කරනු ලබන ආකාරය පිළිබඳව අධ්‍යයනය කරනු ලබයි. බුද්ධිකාලීන දෘෂ්ටිවාද බොහෝමයක් ආචාර විද්‍යාත්මක පදනමක් මත ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට බුදුදහම ක්‍රියා කර ඇත. අංගුත්තර නිකායේ තිත්ථායතන සූත්‍රය දී මතවාද තුනක් ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට බුදු දහම ක්‍රියා කර ඇත. අංගුත්තර නිකායේ තිත්ථායතන සූත්‍රයේදී මතවාද තුනක් ප්‍රතික්ෂේප කරනු දැකිය හැකිය.

- සබ්බං ඉස්සර නිම්මාණ හේතු
- සබ්බං පුබ්බේකත හේතු
- සබ්බං අහේතු අප්පච්චය හේතු

ඉස්සර නිර්මාණ හේතුව යනු සියල්ල සර්වබලධාරී දෙවියකු විසින් මවන ලද යන අදහසයි. පෙර කරන ලද කර්මවලින් සියල්ල සිදු වේ යන්න දෙවැනි අදහසයි. සියල්ල අහේතුකව සිදුවන බව පැවසීම අහේතු අප්පච්චය වාදයයි. මෙම මතවාද තුනම නියති වාදයන් ලෙස සැලකිය හැකිය. ආචාර විද්‍යාත්මක පදනමක සිට බුදුදහමෙහි ඉහත දෘෂ්ටිවාද සියල්ල ප්‍රතික්ෂේප කරයි. සියල්ල බාහිර බලවේගවල අවශ්‍යතාව මත සිදුවන්නේ නම් මිනිසා කරනු ලබන ක්‍රියාවල වගකීම පැවරෙන්නේ එම බාහිර බලවේගවලටය. හොඳ

නරක ක්‍රියාවලට වගකිවයුත්තේ මිනිසා නොවේ. හොඳ නරක ක්‍රියාවල ප්‍රතිඵලයක් ඇත යන්න අර්ථ විරහිත අදහසකි. එමගින් සදාචාරය මුළුමනින් ම ප්‍රතික්ෂේප වේ. බෞද්ධ ආචාර විද්‍යාත්මක මූලධර්ම කම්ම වාද කිරිය වාද හා විරිය වාද යනුවෙන් කොටස් තුනකට බෙදා දක්වා ඇත. කර්මවාද යනු සදාචාරාත්මක ජීවිතය අගය කිරීමයි. කිරිය වාද යනුවෙන් දක්වා ඇත්තේ හොඳ නරක ක්‍රියාවල ප්‍රතිඵල ඇතැයි විශ්වාස කිරීමයි. විරිය වාද යනු ස්වච්ඡන්දතාව හෙවත් ස්වීයත්වය පුද්ගලයා සතුව පවති යන්නයි. බුදු දහම දෘෂ්ටි විචාරයේදී ආචාර විද්‍යාත්මක පදනමක පිහිටා එම දෘෂ්ටි විචාරය සිදු කොට ඇති ආකාරය මේ අනුව මැනවින් අවබෝධකරගත හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද:- දෘෂ්ටි. විචාර. ආචාර. සදාචාර.

A Comparative Study of Syllogisms of Milindapañha and Nyāyasūtra

Ven. Dapane Chandaratana
Senior Lecturer, Department of Pali and Buddhist Studies,
Bhiksu University of Sri Lanka

Ms. K.A.E.K.D. Loshini Perera
Faculty of Humanities and Social Sciences
University of Kelaniya
dapanechandarataana@busl.ac.lk

Milindapañha is a master piece in Pāli literature which contains a friendly conversation happened between two persons and *Nyāyasūtra* is a well-known Sūtra of Nyāya Philosophy that has systematically developed the logic of Indian Philosophy. In this research it is expected to comparatively study the syllogism and time period of the two volumes with reference to primary and secondary sources. The difference between the syllogisms of *Nyāyasūtra* and *Milindapañha* is, the *Milindapañha* does not contain a separate member of reason (Hētu) as given in *Nyāyasūtra*, but it contains in the answer section. In *Milindapañha* there is another member of syllogism called as appreciation which does not occur in *Nyāyasūtra*. The theory of appreciation is a unique member of syllogism in *Milindapañha*. Instead of the appreciation, other Nyāya-philosophies contain the points of defeat (Nigrasthāna), but in *Miln* contains both the points of defeat (Nigraha) as well as appreciation (Kallo). The Nyāya philosophy systematically develops the members of syllogism while introducing the technical terms, but in *Milindapañha* there is no systematically nourished technical terms and members of syllogism as it is a friendly conversation occurred between two persons. The problem here is that what the earlier volume is L.A. Basham calculates the date of the *Milindapañha* as the first century AD and Vincent Smith as 160-140 BC. According to Vidyabhusan

Nyāyasūtra is about 150 AD and also he mentions that there are some passages, in the Nyāyasūtra quoted from Laṅkāvatāra Sūtra and Madhyamika Sūtra compiled during about 3rd or 4th century AD. At the same times, the word Nyāya occurs in the Milindapañha with other related philosophies, however, it can be hypothesized that the word Nyāya occurs in Miln might be a later addition as there are many later additions to Milindapañha. Conclusion here is that the Miln is the earlier volume which contains the undeveloped system of syllogism and this undeveloped system of syllogism might have influenced on the theories of Nyāyasutra.

Keywords- Milindapañha, Nyāyasūtra, Syllogism, Time period

Should Buddhist Monks Study Mind and Matter from the Modern Science?

Ashin Saraṇa

The Buddha's Buddhahood started and ended in the monastic robes. The purity of the Buddhist spiritual Path is maintained through monastic rules, Vinaya (vinayo nāma buddhasāsanassa āyu, DNA Ganthārambhakathā; PTS vol.1 p.11), and thereby monastics themselves. The methods of maintaining the Buddha's Teachings were both memory-based as well as explanatory. The Commentarial and Sub-Commentarial scriptures, which provide us with vast knowledge available to the Buddhist monks also show the scientific advancement in the monastic sphere, especially in the fields of mind and matter. Although the ancient monks were always far ahead of the scientific discoveries of their time, nowadays we see the opposite. Basic mathematical, physical, and psychological knowledge, even from two or three centuries ago is painfully missing from the modern monastic education, which leads monks to believe and teach outdated, false, even ridiculous ideas about nāma-rūpa, the two main fields of Dhamma wisdom. For Theravada school of Buddhism, the main task is to uphold the original teachings of the Buddha. It is therefore no surprise that monks stick to their scriptures and keep away from new or differing views. We can see today that there is a growing population of monks who study the modern scientific knowledge on mind and matter and incorporate it into their Dhamma practice and teachings. If so, should monks engage in studying scientific fields of mathematics, physics, biology, psychology, or even neurology? Should they compare the wisdom of the ancient scriptures to the observed phenomena that are perhaps partially or mistakenly presented to us by the ever-changing modern technologies? My presentation will present the challenges that monks who would like to know and see mind and matter through the lenses of microscopes and hadron colliders have to face from senior scrupulous monks, who worry that such studies are not in accordance with the Buddha's instruction.

We will look at other texts in the Theravada scriptures, which seem to suggest otherwise, probably encouraging monks in proper study, understandings, analysis, and expert attitude towards the ancient as well as modern knowledge of the three ultimate realities, rūpa, citta, and cetasika.

An Investigative Study on Gradual Development of Abhidhamma Piṭaka with Reference to Sources and Modern Ideologies

Ven. Dapane Chandaratana
Dr. Ven. Divulapelesse Wimalananda
Ven. Radawane Siri Sumangala
Bhiksu University of Sri Lanka

Etymologically, the word Abhidhamma is a compound noun derived from the prefix 'Abhi' and suffix 'Dhamma'. When these two words are carefully studied, the word Dhamma appeared as very old and the word Abhi appears as a new addition. Thus, the word Abhidhamma has used to recognize specific portion of Buddha's doctrine included in Dhamma. The word Abhidhamma has been used for different purposes in both Sutta and Vinaya but it has not been used to know a separate Piṭaka. The word Abhivinaya means 'related to the discipline' (Vinaya) and it does not mean any Buddha's teaching related to Abhidhamma. According to the scholars of Mahayana and, Theravada like Vasumitra, Bhuddapālita, Buddhādēva, Vālabdhā etc. Abhidhamma is Paṭiccasamuppāda, Four Noble Truth, it is Great Dhamma, Higher Dhamma, it is analytical system of Dhamma. Modern scholars also have given different interpretations and opinions on Abhidhamma. According to D.J Kalupahana there are some new additions in modern Abhidhamma Piṭaka that cannot be seen in early Pali canon. For Gunapala Malalasekara Abhidhamma is the highest of dhamma. Y. Karunada mentioned that Abhidhamma is related with rationalism and sometime it transcends the Buddhist thought. W.S Karunarathne interpreted Abhidhamma as an extra special portion of Dhamma. There are different opinions on origin and development of Abhidhamma. All those comments and opinions are appeared to have been presented with reasons. On the other hand, sometime, those comments have been presented without reasons. However, it is clear that Abhidhamma is part of Buddha's doctrine.

Keywords – Abhidhamma, Abhivinaya, Ideologies, development

Philosophical Argument about the ‘Concept of Love’ in Early Theravada Buddhism

Rev. Sandamadulle Sumanasara

Lecturer and Head of Chinese Department in ICBN Campus

President of Chinese Language and Cultural Center

Royal pandit [O.S.S] Undergraduate [BA Hon. Chinese language and literature]

Beijing Language and Culture University, China, [MA Buddhist studies]

University of Kelaniya, Sri Lanka

Sumanasara8@gmail.com

This observation evolves a dialogue between the ‘concept of love’ and Buddhism, on a common aspect essential to the one world. Over the past few decades, the concept of love has achieved a vital role in comparative philosophical studies. It is, therefore, widely believed that the key aspect of concept of love is a fundamental concept towards insight and mental well-being in human life which leads to a beautiful world. The specific objective of this research is to investigate the extent to which the concept of love affects a beautiful world according to Buddhism. The ‘concept of love’ [爱(ài)] is originally from Confucianism, so, in furtherance of this object, the article mainly focuses on the early Theravada canonical and philosophical thoughts with some of Confucianism teachings. Focusing on Confucianism not only avoids doctrinal conflicts with Buddhism but also helps to align Buddhism with concept of love; a good inmost mind leads to an emotional[with sense] life, holding most of the things common and beautiful. But this observation is not intended to do a substantial comparison between Buddhism and Confucianism which leads to a lengthy research paper. At some point, love gives rise to a good interconnection with others. Buddhist awareness of interactions with others leads to an understanding of their suffering and alleviates it. According to Theravada, love is something that has traditionally been forbidden, but the ‘concept of love’ is something else. ‘Concept of love’ always aims to develop a better relationship with each other. Love is a somewhat unacceptable topic in Theravada tradition as it leads to prolonging the samsara. But the ‘concept of love’ gives rise to a new idea to understand about love in Theravada Buddhism. Freedom, respectful and happiness are the main outcomes of ‘concept of love’. Kindness, compassion, empathy, respect, and equanimity are the main aspects of ‘concept of love’ which are mostly related to four divine abodes. Although it opposed to Theravada tradition, the purpose of this paper is to examine the Theravada view of the concept of love and how it contributes to Nibbana way and ordinary life, and its utility to modern society.

Keywords – concept of love, Theravada, Confucianism, Nibbana, Modern society

A Comparative Study of the Miracles in the Biography of the Buddha Depicted in the Saddharmapuṇḍarīkasūtra and Theravada Canonical Discourse

Ven. Parasangaswewa Sumanatissa
Department of Practical Buddhist Studies
Bhiksu University of Sri Lanka
Gmail- tissasumana@gmail.com

Although Theravada and Mahayana originated from the same source, the teachings in each of the two traditions are seemingly different from one to another. There are various descriptions of the Buddha's superhuman qualities, miracles and eternity. This study is based on the Saddharmapuṇḍarīkasūtra and it aims to identify the wonders observed in the biography of Buddha. The textual analysis has been used as the methodology. The main objective is to examine the miracles of the Buddha depicted in the Saddharmapuṇḍarīkasūtra and to conduct a comparative analysis with related Theravada tradition. The Sutta consists of 27 chapters and there are descriptions related to the appearance, characteristics, purity and superhuman qualities and the graceful life of the Buddha. The sutra acclaims the body of the Buddha as consisting of saintly features other than the 32 great physical marks commended in Theravada. Both the patriarchal concept of the world and Dharmavarṣā concepts have been emphasized here. The Theravada tradition depicts the Buddha as a person who obtained humanity to realize the truth and introduce the great concept of cause and effect to the world. Moreover, Theravada tradition accepts three stages of enlightenment and expects noble results. Therefore, the Theravada teachings place even the biography of the Buddha within the concept of cause and effect. The wisdom of Buddha is one of the keys among Mahayana teachings and shows that eternal liberation cannot be gained from any other method other than the wisdom of Buddha. The Saddharmapuṇḍarīkasūtra praises the biography of the Buddha in exaggeration as its main aim is to increase the faith of the devotees and to attract them towards the wisdom of the Buddha.

Keywords:– Miracles, Biography of the Buddha, Mahayana, Saddharmapuṇḍarīkasūtra, Theravada

මානව සමාජයේ මුහුණදී තිබෙන පාරිසරික ගැටලුවලට බුදු දහමෙන්
ලැබෙන පිටුබලය

නාවලපිටියේ මේධාලංකාර හිමි
(සිව්වන වසර උපාධි අපේක්ෂක)
බෞද්ධ හා පාලි අධ්‍යයන අංශය,
ශ්‍රී ලංකා භික්ෂු විශ්වවිද්‍යාලය,
medha1996bs3030@gmail.com

සත්ත්වයාගේ ජීවත්වීම හා වර්ධනය කෙරෙහි බලපාන සියලු බාහිර සාධක හා බලවේග යන්ගේ එකතුව පරිසරයයි. අවට වූ පෙදෙස, අවට වූ දෙය, වටපිටාව යන නිර්වචන පරිසරය යන වචනයට ලබා දී ඇත. අප අවට ඇති පරිසරය භෞතික පරිසරය, ජීවවිද්‍යාත්මක පරිසරය, සමාජ පරිසරය ලෙස වර්ග කොට ඇත. පරිසර දූෂණ සංකල්පය පිළිබඳ දැක්වීමේ දී සමස්ත ලෝකයාම පරිසර විනාශය නිසා මහත්වූ අර්බුදයකට පත්ව ඇත. පරිසර ගැටලු මිහිතලයෙහි මානවයා ඉදිරියේ දැවෙන ගැටලුය. මානවයා ශිෂ්ටාචාර ගතවූයේ වනය වාසභූමිය කොට වනවාරි යුගයෙන් පසුවය. නාගරික හා කාර්මික කරණයේ තරගකාරිත්වය වැඩිවෙත්ම පාරිසර දූෂණ ගැටලු සමස්ත ලෝකයා ඉදිරියෙහි පවතී. එනම් ස්වභාවික පරිසරයේ අංගයනට අහිතකර බලපෑමක් එල්ලවන ආකාරයට පාරිසරික කුලිතතාවය බිඳ වැටීම පරිසර දූෂණය නම් වේ. පරිසර දූෂණය, පරිසරයේ සෑම අංශයක් කෙරෙහිම බලපාන අතර මිනිසා විසින් සාධන ලද පද්ධතිවලට මෙය බලපායි. මිනිසාගේ ක්‍රියා කාරකම් නිසා පරිසර දූෂණය ඇති වේ. එසේ ම පරිසර දූෂණය යනු අප ජීවත්වන වට පිටාව මිනිසාගේ මෙන් සත්ත්වයාගේ වාසයට නුසුදුසු වීමයි. පරිසරය පරිහරණය පිළිබඳ බෞද්ධ ආකල්ප තුළින් ද පරිසර සංරක්ෂණය කිරීමෙහි වැදගත්කම පිළිබඳ කරුණු පෙන්වා දී ඇත. බුදු රජාණන් වහන්සේ පෙන්වා දුන්නේ පරිසරයට ද මිනිසුන්ට මෙන්ම මෙක් වැඩිය යුතු බවයි. පරිසරයට මානවයා මිතුරු විය යුතුය. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ මුළුමහත් ජීවිතය පරිසරයේ රමණීය තෝතැනිවන තුරුලිය ගොමු, වන ලැහැබ්, ගංගා, මහ සමුදුර හා බැඳුණේ වෙයි. පරිසරය වෙත කෙතරම් නිර්මාණශීලී ආකල්පයක් බෞද්ධයන් දක්වා ඇත්ද යනු ආරාම, වන නිර්මාණය නිතර පින් වැඩෙන කුසල කර්මයක් ලෙස දක්වා තිබීමේ පෙනේ. පරිසරය විනාශ නොකර එය ආරක්ෂා කළ යුතු බව හඟවන දේශනා මෙන්ම විනය රීති ද බුදුරදුන් විසින් භික්ෂු සංඝයා වෙත ඉදිරිපත් කළ බව තොරහසකි. ඒ බව උපසපන් භික්ෂුන් වහන්සේලාට ගස් සිඳීම ඇවතකට පත්වීමක් බව "බීජ ගාම භූත ගාම පාතව්‍යතාය පාවිත්තියං..." යනුවෙන් දේශනා කොට ඇත. සිය සිත් තුළ ඇති කෙලෙස් වනය මිස තුරුලතා සිදු නොදමන්නැයි වරක් බුදුහු භික්ෂුන්ට අවවාද කළහ. බෞද්ධ භික්ෂුන් වහන්සේලාට වැසි සමය සංචාරයෙන් වැළකී ආරාමස්ථ නේවාසික ජීවිතයක් ගත කරන්නට නිර්දේශ කර ඇත්තේ ද අලුතෙන් පැලවන ශාකයන්ට හානි පැමිණීමෙන් වළකනු පිණිසය. එමෙන් ම තණකොළ හෝ ජලය අපිරිසිදු වන අයුරින් ඒ මත කෙළ මළ-මුත්‍ර ආදිය නොදැමිය යුතු බව විනය නීතී මගින් තහවුරු කර තිබීමෙන් ද පරිසරය දූෂණයෙන් වැළකීමේ අගය බුදු දහමෙන් අවධාරණය කෙරෙන අන්දම තේරුම් ගත හැකිය. පරිසරය පිළිබඳ ව බුදුදහමේ ආකල්පයෙහි තවත් ප්‍රබල අංශයක් නම් පරිසරය තුළ ඇති සුන්දරත්වය විෂයෙහි දක්වන සංවේදීතාවයි. පරිසරයේ රමණීය බව බුදුරජාණන් වහන්සේ මෙන්

ම රහතන් වහන්සේලාද අවශ්‍යව පිළිගත් දෙයකි. මහා පරිනිර්වාණ සූත්‍රයෙහි දී බුදුහු, රමණියං ආනන්ද වෙසාලියං, රමණියං උදෙන වෙතියං, රමණියං වාපාල වෙතියං, ආදී වශයෙන් රමණිය ස්ථාන පිළිබඳව දක්වති. ථේර ගාථාවේ කාලපුට සප්පක වැනි තෙරවරු තමන් විසූ පරිසරය ගැන අතිශය රසවත් භාව ගීත නිර්මාණය කළහ. පරිසරය පිළිබඳ බෞද්ධ චින්තනයේ දාර්ශනික පදනම පටිච්ච සමුප්පදාය බව පැහැදිලිය. බුදුරජාණන් වහන්සේ අනුදැන වදාළ මෙම පරිසර සංරක්ෂණය වූ කලී ආර්ය ශ්‍රාවකයාගේ පරම නිෂ්ඨාව වන නිර්වාණාවබෝධය සාක්ෂත් කර ගැනීම සඳහා ම යොමු වූවක් බව දැකගත හැකිය. ඒ අනුව ලොව්තුරා බුදු පියාණන් වහන්සේ තරම් පරිසරවේදියෙකු මේ මිහිපිට තවත් පහළ වූයේ නැත.

ප්‍රමුඛ පද:- හික්ෂුන්, මිනිස්, මානවයා, බුදුරජාණන් වහන්සේ, පරිසරය

නූතන හික්ෂුවගේ විප්ලවවාදී බව වරදක් ද? සූත්‍රාගත විවරණයක්

හන්දුරුමුල්ලේ සුබෝධ හිමි
පාලි හා බෞද්ධ අධ්‍යයනාංශය
ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය
subodhahandurumulle@gmail.com

වර්තමානය වන විට ප්‍රබල ලෙස සාකච්ඡාවට බඳුන් කරන මාතෘකාවක් ලෙස නූතන හික්ෂුවගේ විප්ලවවාදීත්වය දැක්විය හැකිය. දේශපාලනික හා සමාජයීය වශයෙන් විප්ලව කිරීම අතීතයේ සිට සිදුව ඇත. එය අවියක් කොට ලෝකයේ වෙනස් කළ පුද්ගලයන් අතර බුදුරදුන් ප්‍රමුඛස්ථානයෙකිනි වැජඹෙති. බටහිර ලෝකය තුළ ලෙනින් වේගුවේරා වැනි චරිත ද අපට හමුවෙයි. මෙහිදී හික්ෂුවට පැවරී ඇත්තේ ආධ්‍යාත්මික හා බාහිර යන දෙඅංශය කෙරෙහි ම අවධානය යොමුකොට සිදුකළ යුතු විප්ලවයකි. ලෝකය පරිණාමය වේ, එබැවින් ඒ ඒ යුගයන්හි පැවැති සමාජ හා දේශපාලන ක්‍රමය වත්මනට සාපේක්ෂව යම් විපර්යාසවලට ලක් වී ඇති බව නොරහසකි. එසේනම් නූතන හික්ෂුවට ද වර්තමානයට අනුකූලව විප්ලවය පවත්වාගෙන යෑමට සිදුවේ. අනුරාධපුර යුගයේ හික්ෂුව ක්‍රියා කළ අන්දම අපට යටත් විජිත යුගයේ නොපෙනේ. මේ ආකාර දෙකටම වඩා වර්තමානයේ මේ තත්ත්වය වෙනස් වී ඇත. මේ වෙනස්වීමේ ධනාත්මක හා සෘණාත්මක බව පෙළ දහමින් හඳුනාගත යුතුය. බුදුරදුන් තුළ පැවති විප්ලවවාදී ලක්ෂණ කිහිපයක් බලමු. ආනි පංචක නිපාතයේ එන සුතබ්බමිම සූත්‍රයේ පුරාණයේ බමුණන් තුළ තිබුණු ගුණ ධර්ම මෙකල බොහෝ බමුණන් කෙරේ නැති බවත් දැන් ඒ බමුණු ධර්ම ඇත්තේ සුතබ්බයන් තුළ බවත් බුදුහු නිර්භීතව ප්‍රකාශ කළහ. විශේෂයෙන් මහා පිරිසකට සමාජයකට හානියක් සිදු කරන්නේ නම් පුද්ගල නාමය පවා මතක් කොට වරද පෙන්වා දීම බුදුරදුන් සිදු කොට ඇත. “නාහං හික්ඛවෙ අඤ්ඤං එකපුර්ගලමිපි සමනුපස්සාමි, යො එවං බහුජන අහිතාය පටිපන්නො..... යථයිදං හික්ඛවෙ මක්ඛලි මොස පුරිසො”යනුවෙන් අ.නි එන සූත්‍රයෙන් පිළිබිඹු වේ. සමහර තැනෙකිනි විශේෂයෙන් බුදුරදුන් කථා කළ යුතු අසාධාරණ වූ තැන නිහඬව නොසිටි බව කොසොල් රජු අන්‍ය තීර්ථකයන්ගෙන් අල්ලස් ගෙන ආගමික සංහිදියාවට බාධා කළ තැන බුදුරදුන් අල්ලස් ගැනීමේ විපාක පෙන්වා දීමෙන් පෙනේ. මෙයින් තම අනන්‍යතාවය, රටේ අනන්‍යතාවය, බහුතර අනන්‍යතාවය ආරක්ෂා

කිරීම උදෙසා උන්වහන්සේ ක්‍රියා කළ ආකාරය ගම්‍ය වෙති. අයුක්තිය උදෙසා කතා කිරීම හික්‍ෂු අයිතිවාසිකමකි. රටේ නායකයන් දේශපාලඥයන් කරන වැරදි පෙන්වා දීම හික්‍ෂු අයිතිවාසිකමකි. හික්‍ෂුව යනු නොපැහැදුණු වුවන්ගේ පැහැදීම පවා ඇතිකිරීමට සමත් පිරිසකි. එවන් තත්ත්වයක් යටතේ නූතන හික්‍ෂු විප්ලවය ශාසනය, සමාජය හා දේශපාලනය යන අංශ කෙරෙහි කෙසේ බලපෑම් සිදු කරන්නේ ද යන්න පෙළ දහම තුළින් විමසීම හා එහි යහපත් හා අයහපත් බව ඉස්මතු කිරීම අරමුණයි. නූතන හික්‍ෂුව සිදුකරන ලද සමාජ හා දේශපාලන විප්ලවය කෙතෙක්දුරට හික්‍ෂුත්වයට හා බෞද්ධ දර්ශනයට අනුකූල ද? යන නූතන ගැටලුව පිළිබඳ පර්යේෂණ කිරීම අද අපට සිදුව ඇත. සමාජ විද්‍යාත්මක අංශයක් නිසා ප්‍රාථමික හා ද්විතීය මූලාශ්‍රය අධ්‍යනය ඔස්සේ හා ප්‍රායෝගික නියැදි ක්‍රම ඔස්සේ ලබා ගන්නා දත්ත විශ්ලේෂණය කිරීම මගින් තත් ප්‍රස්තුතය අධ්‍යනය කිරීමට සිදුවේ.

ප්‍රමුඛ පද:- හික්‍ෂුව, දේශපාලනය, සමාජය, විප්ලවාදීත්වය, සූත්‍ර පිටකය

වසංගත රෝගවලින් වැළකීම සඳහා විනය පිටකාගත වත්පිළිවෙත් භාවිතයෙහි උපයෝගිතාව පිළිබඳ විමර්ශනයක් (වත්තක්ඛන්ධකය ඇසුරින්)

ආර්. මලවි පතිරණ
කමිකාවාර්ය, පාලි හා බෞද්ධ අධ්‍යයනාංශය,
රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලය,
ranjanimalawi@pbs.ruh.ac.lk

කොවිඩ් 19 වැනි වසංගත තත්ත්වයන්ගෙන් දැඩිසේ පීඩිත ව සිටින නූතන ලෝකයට එවැනි තත්ත්වයන්ගෙන් වැළකීමට අදාළ මාර්ගෝපදේශ ඉතා වැදගත් ය. බුදුරජාණන් වහන්සේ හික්‍ෂු සමාජය උදෙසා පෙන්වාදී තිබෙන වත්පිළිවෙත් පද්ධතියක් විනය පිටකයේ වත්තක්ඛන්ධකයෙන් හඳුනාගත හැකි ය. එම වත්පිළිවෙත්හි භාවිතය, වසංගත රෝග නිවාරණය සඳහා කොතරම්දුරට ප්‍රායෝගික ව වැදගත් වන්නේද? යන පර්යේෂණ ගැටලුව ඔස්සේ ඒවා නූතන වෛද්‍ය මාර්ගෝපදේශවල ඉදිපත් කරන උපදෙස් සමග තුලනය වන අවස්ථා පවතී; යන උපන්‍යාසය මත පදනම් ව මෙම පර්යේෂණය සිදු කරන ලදී. ක්‍රි.පූ. 6වන සියවසේ බුදුරජාණන් වහන්සේ එම පිළිවෙත් දක්වා ඇත්තේ හික්‍ෂු සමාජය පිණිස වුවත් ගිහි සමාජයට ද ප්‍රායෝගික ව භාවිත කළ හැකි උපදෙස් පවතින බව එම පැණවීම් අධ්‍යයනයේ දී විද්‍යමාන වේ. විශේෂයෙන් ම ආහාර අනුභවය (හත්තග්ග වත්), වැසිකිළි කැසිකිළි භාවිතය (වච්ඡකුටි වත්), පොදු ස්ථාන පරිහරණය (ජන්තාසර වත්), ආගන්තුක ස්ථානයකට ඇතුළුවීම (ආගන්තුක වත්) හා වාසස්ථාන භාවිතය (සේනාසන වත්) වැනි අවස්ථාවලදී ඉටු කළයුතු යැයි දක්වා ඇති සෞඛ්‍යාරක්ෂිත බව ආරක්ෂා වන වත්පිළිවෙත් පිළිබඳ ව මෙහි දී අවධානය යොමු කරනු ලැබේ. මෙම වත්පිළිවෙත් නිසි ලෙස ඉටු කළ හැකි නම් වසංගත රෝග තත්ත්වයන්ගෙන් ආරක්ෂා වීම දුෂ්කර නොවේ. වර්තමානයේ වෛද්‍යවරුන් නිර්දේශ කර ඇති යහපත් සෞඛ්‍යය පුරුදු ද එම ඉගැන්වීම් මගින් ගම්‍ය වන අතර බෞද්ධයාට ඒවා අනුගමනය දුෂ්කර කාර්යයක් නොවන්නේ ආගමික පුහුණුව තුළ ම ඒවා අන්තර්ගත ව ඇති බැවිනි. එමෙන් ම බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින්, එදිනෙදා ජීවිතයේ දී වුවද පුද්ගල සෞඛ්‍යය පුරුදුවලට එකතු කර ගතහැකි මෙම

වත්පිළිවෙත් නිර්දේශ කිරීමේ දී සෞඛ්‍යය හා සනීපාරක්ෂාව පිළිබඳ මනා අවධානයක් යොමු කර ඇති බව ද පැහැදිලි ය. කාලීන සෞඛ්‍යය ගැටලු හමුවේ බෞද්ධ ඉගැන්වීම් කොතරම් ප්‍රායෝගිකදැයි තවදුරටත් මෙම පර්යේෂණය මගින් හෙළි කර ගත හැකි ය. මේ සඳහා ක්‍රිපිටක පාලියේ වත්තක්ඛන්ධකය හා එහි අටුවාව ප්‍රධාන මූලාශ්‍රය වූ අතර පාඨ විශ්ලේෂණ ක්‍රමය අනුව අධ්‍යයනය සිදු කරන ලදී.

ප්‍රමුඛ පද:- බෞද්ධ, වත්තක්ඛන්ධකය, වත්පිළිවෙත්, වසංගත රෝග, සෞඛ්‍යය

ශ්‍රී ලාංකේය සමාජ සන්දර්භයන්හි මානව ප්‍රගමනය උදෙසා හානිදායක නූතන බෞද්ධාගමික මාගියාවන් දුරුකිරීමෙහිලා ආදි බෞද්ධ ඉගැන්වීම්හි සාධනීයත්වය පිළිබඳ විශ්ලේෂණාත්මක අධ්‍යයනයක්

ගුරුඵපොත ධම්මකිත්ති හිමි
dhammadakiththi01@gmail.com

සාධනීය මානව ප්‍රගමනයක් තුළින් ශ්‍රී ලාංකේය නූතන සමාජ සන්දර්භයන් තුළ සමාජ ශ්‍රේෂ්ඨත්වය නිර්මාණය කිරීමෙහි මග අවුරුමින් අනර්ථකාරී ව්‍යාකූලතා උපදවන බෞද්ධාගමික ඉගැන්වීම් හඳුනා ගැනීමටත්, ඒවායෙහි සන්දර්භීය අන්‍යෝන්‍යතාවයන් මූලෝත්පාදනය කිරීමටත් ආදි බෞද්ධ ඉගැන්වීම්හි සාධනීයත්වය විශ්ලේෂණාත්මක ව අධ්‍යයනය කිරීම මෙම පර්යේෂණය තුළින් අවධාරිත ය. ආත්මාර්ථකාමී පුද්ගලබද්ධ අරමුණු හා අර්ථ ශූන්‍ය කාලීන අවශ්‍යතාවයන් මත පදනම් ව ගොඩනැගෙන ආගමික මාගියාවන්ගේ බලපෑම හේතුවෙන් නූතන බෞද්ධ සමාජ සන්දර්භයන් තුළ ක්‍රියාත්මක වන තේකවිධ බෞද්ධාගමික මාගියාවන් ඒවාට බලපාන හේතු සහිතව ම හඳුනාගෙන, ඒවායෙහි හානිදායක ලක්ෂණ ඉවත් කිරීමටත්, යථාර්ථවාදී හා පරමාදර්ශී ආදි බෞද්ධ ඉගැන්වීම් තුළින් එම මාගියාවන්හි ඇති සාධනීය ලක්ෂණ ප්‍රතිපෝෂණය කොට සමාජගත කිරීමත් මෙම පර්යේෂණය තුළින් සිදු වේ. මෙලෙස මානව ප්‍රගමනය උදෙසා හානිදායක බෞද්ධාගමික මාගියාවන්ගේ තථ්‍ය ස්වරූපය අවධාරණය කිරීම හා ඒවායේ විවිධ දිශානතීන් සමග සබැඳි පුද්ගලබද්ධ ආකල්පයන් ප්‍රමිතිගත කිරීමට අවශ්‍ය පරමාදර්ශී ව්‍යුහයක් නිර්මාණය කිරීමට පුද්ගල චින්තනය උත්තේජනය කිරීමත් මෙහි පර්යේෂණ ගැටලු හා අරමුණු බවට පත් වේ. ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදයට අයත් සංකල්පීය අධ්‍යයනයන් තුළින් හා සාහිත්‍ය මූලාශ්‍ර විමර්ශනයන් මගින් පර්යේෂණ විෂය ක්ෂේත්‍රයට අයත් බහුවිධ මානයන් පිළිබඳ ව න්‍යායාත්මක දැනුම ගොඩනගා ගැනීමට අවැසි බෞද්ධ පර්යාලෝකය සැපයීම මෙම අධ්‍යයනය මගින් සිදු වේ. එම න්‍යායාත්මක ඵලඹුම් තුළින් මානව සමාජය තුළ ගොඩනැගෙන අවිචාරවත් සංකල්ප හා මිථ්‍යා මත දුරුකිරීමට ඒ ඒ සමාජ සන්දර්භයන් නියෝජනය කරන මානව ශ්‍රේෂ්ඨයන්ගේ අවබෝධය පෘථුල කිරීම නූතනයේ අප සැමගේ වගකීමකි. නො එසේව, නොබෝ කාලයක් තුළ සමස්ත මානව ප්‍රජාව ම දැඩි අනතුරුදායක තත්වයකට මුහුණ දීම නො නැවැත්විය හැකි සාධකයක් බවට පත්වනු නිසැක ය. සංවේදී මානුෂීය ගුණාංග අනිසි ලෙස ප්‍රයෝජනයට ගනිමින් ගොඩනැගෙන මෙම බෞද්ධාගමික මිථ්‍යාවන් හේතුවෙන් දැනටමත් බුදු දහමේ යථාර්ථවාදී හා ආධ්‍යාත්මික ඉගැන්වීම්වලට සිදුව ඇති හානිය අතිමහත් ය. එය මනාව අවබෝධ කරගනිමින් සමස්ත මානව වර්ගයාගේ ම යහපත උදෙසා පරාර්ථකාමී හැඟීමෙන් හා

පරමාදර්ශී මැදිහත්වීමෙන් මෙම ආගමික වේශයෙන් සිදුවන මහා ව්‍යාප්තිය පිටු දැකීමටත් නැවත එවන් දුර්වලතාවයන් සමාජය තුළ ඇතිවීමේ මූල සාධක මූලෝත්පාදනය කිරීමත් අප සැමගේ සත්‍ය වගකීම හා පරම යුතුකම බවට පත් වේ.

ප්‍රමුඛ පද:- ආදි බෞද්ධ ඉගැන්වීම්, බෞද්ධාගමික මාඝියාව, මානව ප්‍රගමනය, මූලෝත්පාදනය, සමාජ ශ්‍රේෂ්ඨත්වය

නාගාර්ජුනයන්ගේ ශුන්‍යතා දර්ශනය අනවස්ථාදෝෂයට ලක් වන ආකාරය පිළිබඳ ඩෙරිවියානු විසංයෝජනාත්මක අධ්‍යයනයක්

ජේ. ඩී. ඒ. කුමාර
ashokakumara@gmail.com

පෙරදිග දර්ශනයෙහි යෙදෙන අනවස්ථා යන්නෙන් අදහස් කෙරෙන්නේ කිසියම් ප්‍රස්තුතයක අවසානයක් නොමැති වීමයි (non-finality of a proposition)' මෙය බටහිර දර්ශනයේ දී regressus ad infinitum වශයෙන් හැඳින්වෙන අතර මෙහි දී විවිධ වූ ප්‍රස්තුතයන් අනන්ත සංඛ්‍යාවක් තාර්කික වශයෙන් ගොඩනැගීමට හැකිය. ක්‍රිස්තු වර්ෂ දෙවැනි සියවසට ආසන්න කාලයක දී ඉන්දීය බුදු දහමේ මහා බලකණුවක් මෙන් මාධ්‍යමික ගුරුකුලයේ නිර්මාතෘවරයා වන නාගාර්ජුනයන් විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද ශුන්‍යතා දර්ශනයේ තර්කය තුළින් අනවස්ථාවක් නිර්මාණය වී එය විරෝධාභාසාත්මක දර්ශනයක් බවට පත් වන බව මෙම පර්යේෂණයේ දී ගෙන එනු ලබන තර්කයයි. නාගාර්ජුන විසින් සංශයවාදී දර්ශනයක් ඉදිරිපත් කෙරුණු අතර ප්‍රජානනාත්මක (cognitivist) ඥානය ප්‍රතික්ෂේප කෙරිණ. එබැවින් සියලු ප්‍රස්තුතයන් සුණු විසුණු කිරීම නාගාර්ජුනගේ දාර්ශනික ව්‍යාපාරය වූ අතර පරමාර්ථ සත්‍යය ප්‍රජානනයෙන් එපිට පවතින්නක් බවට ඔහු විසින් තර්ක කෙරිණ. එහි දී මතු වන විසංවාදය ඩෙරිවියානු විසංයෝජනය ඔස්සේ ඉස්මතු කර දැක්වීම මෙම පර්යේෂණයේ දී සිදු වෙයි. නාගාර්ජුනගේ දර්ශනය තුළ කිසියම් පදනම් දැනුමක් නොමැති වීම හෙවත් කිසියම් ප්‍රජානනාත්මක වලංගු දැනුමක් නොමැති වීම නිසා සිදු වන්නේ ඔහු කියන කිසිදු දැනුමක් සහතික කර ගැනීමට නොහැකි වීමයි. නාගාර්ජුන විසින් මූලමධ්‍යමකකාරිකාවේ දී ඉදිරිපත් කරනු ලබන ප්‍රස්තුතයන් තහවුරු කර ගැනීමට නම් අප නිර්මාණය කර ගත් දැනුමක් ඔස්සේ එම ප්‍රස්තුතයන් වෙත එළැඹිය යුතුය. එම දැනුමක විශ්වසනීය බව තහවුරු වීම ඔස්සේ පමණක් මූලමධ්‍යමකකාරිකාවේ ඇති ප්‍රස්තුතයන් සත්‍යය බව දැන ගැනීමට හැකිය. එහෙත්, ශුන්‍යතා දර්ශනයේ ඇති ප්‍රස්තුතයන් එකිනෙකට සාපේක්ෂව පරීක්ෂා කර බැලීමට යෑමේ දී සිදු වන්නේ අනවස්ථාවක් ගොඩනැගීමයි. මේ හේතුවෙන් මූලමධ්‍යමකකාරිකාවේ ඇති ප්‍රස්තුතයන්ගේ සත්‍ය අගය (truth value) මැනීමට නොහැකි වන අතර ඒවා විරෝධාභාසයක් කරා යයි. මේ අනුව භාෂාත්මක වශයෙන් නාගාර්ජුනයන් විසින් ගොඩනගනු ලබන සත්‍ය උපධානයන් (truth-criterionship) විරෝධාභාසාත්මක බව පෙනී යන අතර ඔහු විසින් ඉදිරිපත් කරනු ලබන පරමාර්ථ සත්‍යය අතක්කාවචර වූ විෂයයක් බව පෙනී යයි. එබැවින්, ශුන්‍යතා දර්ශනය තාර්කික වූ දර්ශනයක් වශයෙන් ගැනීමට නොහැකි වන අතර එහි අග්‍රකෘතිය වශයෙන් සැලකෙන මූලමධ්‍යමකකාරිකාව විරෝධාභාසාත්මක කෘතියක් බවට මෙම පත්‍රිකාවේ දී තර්ක කරනු ලැබේ. මූලමධ්‍යමකකාරිකාව සත්‍යයක්

බවට පත් වීමට නම් එය ස්වයං වලංගුතාවක් (self-validating) ගැනීමට සිදු වන අතර එසේ වුවහොත් ස්ව-පැවැත්මක් ඇති කිසිවක් නැතැයි යන නිෂ්චයාවලාවාදය නැවතත් විරෝධාභාසයක් බවට පත් වෙයි. එබැවින් නාගාර්ජුන අනවස්ථාදෝෂයෙන් මිදුණු බව පෙන්වා දීමට නොහැකිය. නාගාර්ජුන විසින් සියල්ල සත්‍යයැයි යන සැක කළ නොහැකි සත්‍යය ලබා ගන්නේ කෙසේදැයි යන්න ගැටලු සහගත වේ. මෙම පර්යේෂණයේ දී අර්ථ විවරණය (Hermeneutics) පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය ලෙසින් භාවිත කෙරෙන අතර මූලමධ්‍යමකකාරිකාවේ සමස්තය සහ කොටස් අතර ඇති සම්බන්ධය සමීප ලෙසින් විග්‍රහ කෙරේ. කෘතියේ අභ්‍යන්තර ප්‍රතිවිරෝධතා ඉස්මතු කර දැක්වීම සඳහා ඩෙරිඩියානු විසංයෝජනය ක්‍රමවේදයක් වශයෙන් භාවිත කෙරේ. මෙහි දී හුදෙක් කථනයේ අභිලාෂයන් විකේතනය කිරීමක් (decoding the author's intentions) අපේක්ෂා නොකෙරෙන අතර මෙම අධ්‍යයනයේ දී සිදු වන්නේ පඨිතය, පාඨකයා සහ සංදර්භය අතර ඇති සම්බන්ධය විමර්ශනය කිරීමයි. පුළුල් ඓතිහාසික සංදර්භයන් ග්‍රහණය කර ගැනීමට ද මෙහි දී කටයුතු කෙරේ.

මුඛ්‍ය පද:- ශුන්‍යතා දර්ශනය, නාගාර්ජුන, විරෝධාභාස, විසංයෝජනය, අනවස්ථා

අග්ගඤ්ඤ සූත්‍රාගත පරිණාම ලක්ෂණ තුළින් පැහැන මනෝ විද්‍යාත්මක සංකල්පයන් හි පවත්නා සුවිශේෂීතාව, විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්

ආර්. එම්. සුනේත් බණ්ඩාර
කටිකාවාර්ය
sunethbandara91@gmail.com

ඒ. ජී. අයි. එස් විජේවර්ධන
තාවකාලික කටිකාවාර්ය

නාගානන්ද ජාත්‍යන්තර බෞද්ධ අධ්‍යයන ආයතනය, මානෙල්වත්ත, කැලණිය.
isharawijewardana7@gmail.com

අග්ගඤ්ඤ සූත්‍රයට අනුව ආරම්භයේ දී මිනිසා මෙලොව උපත ලබනුයේ ධ්‍යාන සිතින් හෙවත් මනෝ මූලිකව ය. අවුවා විග්‍රහයට අනුව එම උපත ඕපපාතික වූවකි. මනෝමය සිරුරකින් යුක්ත ව, ප්‍රීතිය ම ආහාර කොට ගනිමින්, ස්වයංප්‍රභාවෙන් යුතු ආකාශවාචී සත්ත්ව කොට්ඨාසයක් වශයෙන් මිනිසාගේ ආරම්භක සත්ත්වයා හඳුන්වා තිබේ. ස්පර්ශ කළ හැකි ඕලාරික ශරීරයක් ඔවුන්ට තිබේ නැත. නමුත් මෙම සත්ත්වයන්ගේ භෞතිකත්වයක් ඇත්තේ ම නැත යන ස්ථාවරයකට පැමිණිය හැකි නොවේ. ආලෝකය භෞතික වූවකි. එබැවින් ආලෝකය පැතිරීමට යම් භෞතික සංඝටකයක් අවශ්‍ය වේ. තව ද රස පොළොව ඇඟිල්ලෙන් ගෙන රස බැලියැ යි පවසන තැන ද ශරීරයේ භෞතිකත්වය ඉස්මතු වේ. එබැවින් මනෝමය වූ සත්ත්වයන්ට සියුම් භෞතිකත්වයක් පවත්වාගත හැකි මානසික ශක්තියක් ද තිබේ ඇති බව අනුමාන කළ හැකි ය. තව ද සිහිතබා ගත යුතු වැදගත් ම කරුණක් නම් ආහස්සර බඹ ලොව රූප තලයට අයත් භූමියක් බවත් සංවට්ටි හෙවත් ලොව නැසෙන කල්හි එහි උපන්නවුන් ධ්‍යාන බලයෙන් ම උපදින බවත් ය. එසේ ම ඔවුන් විවට්ටි හෙවත් ලොව හටගන්නා කල මෙලොව උපදිනුයේ ද ධ්‍යාන චිත්ත බලයෙනි. එහෙයින් මෙවන් ප්‍රස්තුතයක් ඩාවින්ගේ පරිණාමවාදය ආදී

මතවාදයන් සමග සාපේක්ෂ ව අධ්‍යයනය කිරීමට උත්සාහ දැරීම ද බුද්ධිගෝචර නො වන බව පෙනේ. සත්ත්ව පරිණාමයේ ප්‍රබලතම සාධකය වනාහී මානසික පරිණාමය යි. මෙම මානසිකත්වයේ වෙනස් වීම සත්ත්ව පරිණාමයට පමණක් නොව මුළුමහත් භෞතිකයේ ම පරිණාමයට හේතු වූ අයුරු අග්ගඤ්ඤ සූත්‍රය විශද කරයි. එසේ ම මානසික පරිණාමයට බලපාන ලද පාරිසරික සාධකයන් ද එහි ම දැක් වේ. ලෝක පරිණාමය හා සමාජ පරිණාමය මෙන් ම තවත් සුවිශේෂ පරිණාම ක්‍රමවේදයන් ද සූත්‍රයෙහි අන්තර්ගත ය. එම පරිණාම ක්‍රමවේදයන් ලෝක පරිණාමය, සත්ත්ව පරිණාමය, ආහාර පරිණාමය, උත්පත්ති පරිණාමය, සමාජ පරිණාමය යනුවෙනි. මෙකී පරිණාම ක්‍රමවේදයන් බෞද්ධ මනෝ විද්‍යාත්මක දෘෂ්ටි කෝණයකින් යුක්ත ව මෙම පර්යේෂණයේ දී විමසුමට ලක් කෙරේ. එමෙන් ම මානව හා විශ්ව පරිණාමය හා සම්බන්ධ නූතන විද්‍යාත්මක සොයාගැනීම් පිළිබඳ තොරතුරු ගවේෂණය ද මෙම පර්යේෂණය වඩාත් සාර්ථක කරගැනීමෙහිලා සිදුකිරීමට අපේක්ෂිත ය.

ප්‍රමුඛ පද:- අග්ගඤ්ඤ සූත්‍රය, මානව පරිණාමය, මනෝ මූලිකත්වය, රූපාවචර තත්වය, සුක්ෂම භෞතිකත්වය

සමාජ සහකම්පනය ඇති කිරීම විෂයෙහි ලා බෝධිසත්ව පරමාදර්ශී වරණයෙහි බලපෑම පිළිබඳ විචාරාත්මක අධ්‍යයනයක්

ඒ. ජී. අයි. එස්. විජේවර්ධන
තාවකාලික කටීකාවාර්ය

නාගානන්ද ජාත්‍යන්තර බෞද්ධ අධ්‍යයන ආයතනය
isharawijewardana7@gmail.com

සහකම්පනය යනු අන් අයගේ දර්ශනය, අවශ්‍යතා, හැඟීම්, උවමනාවන් ඒ අයට දැනෙන ආකාරයටම ඒ අයුරින්ම තේරුම් ගැනීමේ හැකියාවයි. සහකම්පනය ඇති පුද්ගලයා විසින් ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය, ජාතිය, ආගම, කුලය අනුව මිනිසුන් වර්ග කිරීම නොකරයි. මනුෂ්‍යත්වයේ නාමයෙන් අන් අයට උපකාර කරයි. සහකම්පනය ප්‍රායෝගිකත්වයට ගත් බුදු සමයාගත උත්කූග මානව වර්තය වනාහී බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේය. සාමාන්‍ය පුද්ගලයා විවිධ ක්‍රමෝපායන් මගින් තමන් සහ අනුන් විදින දුක ලෝකයට ප්‍රකාශ කිරීමට උත්සුක වන නමුදු බෝධිසත්ත්වවරුන් එවැනි ප්‍රකාශ කිරීම්වලින් තොරව වෙනත් අයෙකුගේ දුක තම දුක බවට පත් කරගෙන ඒ තුළින් පරාත්ම සමත්‍යනය පුරුදු කරයි. අන්‍යයන්ගේ සුඛ විහරණය තම සුවය සේ සලකා දුකින් මුලා වූවන් ඉන් මුදා ගැනීමට කටයුතු කරයි. මෙවැනි උත්කෘෂ්ට අරමුණකින් යුතුව ක්‍රියා කරනු ලබන බෝධිසත්ත්වයන් හා සාදෘශ තවකෙකු දැකිය නොහැකිය. ස්වකීය වර්තය ගොඩනැගීම මත මුළු මහත් සමාජයටම යහපත් ආදර්ශයක් ලබාදීම සඳහා බෝධිසත්ත්වයෝ උත්සුක වෙති. එම ආදර්ශයන් මත ගොඩනැගෙන සමාජයද නිරවුල්ය, පිවිතුරුය. පරාත්ම සමත්‍යනයෙන් අන්‍යයන්ද තමා මෙන් සලකා කටයුතු කිරීම බෝධිසත්ත්ව සංකල්පයේ ප්‍රායෝගිකත්වයයි. ඒ අනුව ලෞකික ලෝකෝත්තර අර්ථ සිද්ධි සාධනයෙහි ලා අනුග මනය කළ හැකි වැදගත් ප්‍රායෝගික උත්තම පුරුෂ සංකල්පයක් වශයෙන් බෝධිසත්ත්ව සංකල්පය දැක්විය හැකිය. තුලනාත්මකව මෙන්ම විමර්ශනාත්මකව අධ්‍යයනය කළ යුතු

වන බෝධිසත්ව වර්යාව දර්ශනයත්, වරණයත් එක්ව ගොඩනැගුණු ආදර්ශයකි. මහායාන අදහස් හා ඉගැන්වීම් සමාජය කරා ගෙන යෑමට යොදාගත් මාධ්‍යයක් ලෙස බෝධිසත්ව සංකල්පය බොහෝදෙනාගේ විග්‍රහයට පාත්‍ර වුවද ථෙරවාද මහායාන ඉගැන්වීම් දෙකෙහිම සම සමව වර්ධනය වූ පොදු සංකල්පයක් බවට පත්වූ බෝධිසත්ව පරමාදර්ශය ප්‍රායෝගික බුදු සමය විෂයෙහි භාවිත කළ හැකි සංකල්පයකි. පාරමිතාවන් පූරණය කරමින් ස්වකීය දිවි දෙවැනි කොට පරාර්ථ වර්යාවෙහි යෙදෙමින් බුද්ධත්වය කරා මඟ හෙළි පෙහෙළි කර ගන්නා බෝධිසත්ව පරමාදර්ශය සමාජ සහකම්පනය විෂයෙහි ප්‍රායෝගිකව භාවිත කළ හැකි ඉගැන්වීමක් ලෙස විමසුමට ලක් කිරීමත්, ජනප්‍රිය බුදු සමයේ අන්ධ භක්තීන් තුළ සුබ විභරණයන් අපේක්ෂිත හුදි ජනයාට අර්ථාන්විත ප්‍රායෝගික වරණයක් ඉදිරිපත් කිරීමත් මෙම පර්යේෂණයෙන් අපේක්ෂිතය.

ප්‍රමුඛ පද:- බෝධිසත්ව පරමාදර්ශය, සමාජ සහකම්පනය, ප්‍රායෝගික වරණය, පරාර්ථය, ථෙරවාද මහායාන ඉගැන්වීම්

පින් අනුමෝදන් කිරීම (පත්තිදාන) සහ පින් අනුමෝදන්වීම (පත්තානුමෝදනා) පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්

ආචාර්ය, ඩබ්ලිව්. ඒ. වැලිකොට
අංශ ප්‍රධාන, බෞද්ධ මූලාශ්‍රය අධ්‍යයනාංශය
පාලි හා බෞද්ධ අධ්‍යයන පශ්චාත් උපාධි ආයතනය
කැලණිය

පුදපුජා පැවැත්වීම මගින් රැස් කර ගන්නා පින් අන්‍යයන්ට අනුමෝදන් කිරීම පත්තිදානයෙන් අදහස් කෙරෙන අතර අන්‍යයන් විසින් කරන ලද පින් තමන් විසින් අනුමෝදන්වනු ලැබීම පත්තානුමෝදනාවෙන් අදහස් කෙරෙයි. පින් අනුමෝදන් කිරීම සහ අනුමෝදන් වීම යන්නේ අදහස් කෙරෙන්නේ පින් අනුමෝදන් වීම ද නොඑසේ නම් පින් රැස් කර ගැනීමට සිඳු කරන ලද පුණ්‍ය ක්‍රියාව අනුමෝදන් වීම ද යන්න සම්බන්ධයෙන් ථෙරවාදීන් අතර මතවාදයක් පැවැති බව අභිධම්මඝෝෂිකාසිනියෙහි සඳහන් වේ. එම මතවාදය අධ්‍යයන කිරීම මෙම පර්යේෂණ පත්‍රයේ ප්‍රධාන අරමුණයි. ථෙරවාද සම්ප්‍රදායට අයත් ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රයෙහි සහ ව්‍යවහාරික ථෙරවාද සම්ප්‍රදාය තුළ භාවිත කරනු ලබන ගාථාවන්හි දක්නට ලැබෙන උක්ත මාතෘකාවට අදාළ තොරතුරු සන්ධාර විශ්ලේෂණය නමැති පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය මෙහි ලා භාවිත කරනු ලැබේ. පින් අනුමෝදන් කිරීම සහ පින් අනුමෝදන්වීම සම්බන්ධයෙන් ථෙරවාද සම්ප්‍රදාය තුළ පැවැති මතවාද හඳුනා ගැනීමේ හැකියාව, අභිධම්මඝෝෂිකාසිනියෙහි සඳහන් ආකාරයට “මාගේ මෙම පුණ්‍ය කර්මය (පුඤ්ඤකම්මං) සියලු සත්ත්වයන්ට (සබ්බසත්තානං) හෝ අදහස් කරන ලද එක් අයෙකුට (අසුකස්ස) හෝ ලැබේවා” යයි එම ක්‍රියාවට පූර්ව භාගයෙහි දී හෝ එම ක්‍රියාව අවසානයෙහි දී හෝ වචනයෙන් ප්‍රකාශ කිරීමෙන් (චචිහෙදං කරොන්තෙන) හෝ මෙනෙහි කිරීමෙන් (මනසා එව වා චින්තෙන්තෙන) හෝ පත්තානුමෝදනය සිදු කළ හැකිය. මෙම මතයට වෙනස් මතකයක් කෙටි නමින් හඳුන්වා දෙනු ලබන පිරිසක් ඉදිරිපත් කළ බව අභිධම්මඝෝෂිකාසිනියෙහි සඳහන් වේ. එම පිරිසට අනුව පුණ්‍ය ක්‍රියාවේ ඵලය හෙවත් පින් අනුමෝදන් කළ හැකිය. (කෙටි පන

“යම්මයා කතසුචරිතං තස්ස ඵලං දම්මී” ති චුක්තෙපි පත්ති දින්නාව හොතිති වදන්ති). පින් අනුමෝදන් කිරීම සහ පින් අනුමෝදන් වීම යන්නෙන් කුසල කර්මය අදහස් කෙරෙන බැවින් (කුසලකම්මාධිකාරත්තා), පින් අනුමෝදන් කරන්නා විසින් පුණ්‍ය ක්‍රියාව අනුමෝදන් කිරීම ද පින් අනුමෝදන් වන්නා විසින් එම පුණ්‍ය ක්‍රියාව ම අනුමෝදන් වීම ද සිදු විය යුතුය, යන්න මෙම මතවාදයෙහි ලා ථේරවාද ආචාර්යවරුන්ගේ තීරණය (ඉදමෙත්ථ ආචරියානං සන්නිට්ඨානං) බව අභිධම්මඝෝෂිකාසිතියෙහි තවදුරටත් සඳහන් වේ. ථේරවාද සම්ප්‍රදායට අනුව සෑම සත්ත්වයෙකුට ම පින් අනුමෝදන් කළ හැකි අතර සෑම සත්ත්වයෙකුට ම පින් අනුමෝදන් වීම ද සිදු කළ හැකිය. පින් අනුමෝදන් කිරීමේ දී මෙන් ම පින් අනුමෝදන් වීමේ දී ද පුණ්‍ය ක්‍රියාව අනුමෝදන් කිරීම හා අනුමෝදන් වීම සිදුවිය යුතු බව ථේරවාද ආචාර්යවරු පිළිගත් අතර කෙටි නමින් හඳුන්වා දෙනු ලබන පිරිසට අනුව පුණ්‍ය ක්‍රියාවේ ඵලය හෙවත් පින් අනුමෝදන් කිරීම හා අනුමෝදන් වීම සිදු කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද:- පත්තිදාන, පත්තානුමොදනා, ථේරවාද, අභිධම්මඝෝෂිකාසිතී, පුණ්‍යක්‍රියා

BUDDHIST CIVILIZATION

Session Chair:

Dr. Ven. Kallanchiye Ratanasiri

කෝට්ටේ යුගයේ විහාරස්ථ ඉඩකඩම්වල සුරක්ෂාව උදෙසා ‘පුනර්භව සංකල්පය’ මගින් ඇති කළ බලපෑම පිළිබඳ විමසුමක්

කථිකාවාර්ය එම්. ඒ. ප්‍රසාද් කුමාර
මානවශාස්ත්‍ර අධ්‍යයනාංශය
prasadmallawaarachchi85@gmail.com

කෝට්ටේ විහාරස්ථ ඉඩකඩම්හි අනාගත ආරක්ෂාව සඳහා බලපෑ පුනර්භව සංකල්පය පිළිබඳ ව සාකච්ඡාවක් මෙම අධ්‍යයනයෙන් සිදු කෙරේ. කෝට්ටේ රාජධානි සමයෙහි විහාරස්ථ ඉඩකඩම්හි අනාගත ආරක්ෂාව සඳහා පුනර්භව සංකල්පය මගින් සිදු කළ බලපෑම කෙබඳු ද යන්න මෙහි පර්යේෂණ ගැටලුව වේ. මෙම අධ්‍යයනය සඳහා ඓතිහාසික පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යොදාගත් අතර 15 වන සියවසේ පුරාවිද්‍යාත්මක මූලාශ්‍රය, කොළඹ සහ මහනුවර රාජ්‍ය ලේඛනාගාරයන්හි තැන්පතු ලේඛන, යුගයට අදාළ සන්නස්, තුවපත් හා විදේශිකයන්ගේ වාර්තා, රැසක් අධ්‍යයනයට ලක් කෙරිණි. කෝට්ටේ යුගයෙහි ඉඩම් ප්‍රදානයන්හි දැකිය හැකි විශේෂම ලක්ෂණය නම් ඒ දීමනාවේ ආඥා උල්ලංඝනය කරන්නවුන්ට දුක්ඛිත ආත්මභාවයක් හිමිවන බව දක්වා තිබීමයි. පැපිලියාන ඉම් පත්‍රයේ පැපිලියාන සුනේත්‍රාදේවී පිරිවෙනට සිදු කරන ලද ගම් ඉඩම් ප්‍රදානයට අවුලක් කළ හොත් ඔවුන් අටමහ නරකය ඇතුළුව එක්සිය සතිස් නරකයෙහි අපමණ දුක් විඳීමට භාජනය වන බව දක්වා තිබේ. මෙහි සඳහන් වැදගත් කාරණයක් නම් මෙකී දේපල ප්‍රදානයට බාධා කරන්නන් ආනන්තරිය පාප කර්ම කළවුන්ට සමාන කොට දැක්වීම ය. පැපිලියාන දෙවන ඉම් පත්‍රයේ සඳහන් කරන ආකාරයට තුනුරුවන් සඳහා දෙන ලද ග්‍රාමක්ෂේත්‍රාදිය යම් කිසිවෙක් පැහැර ගත්තේ වී නම් දුර්ගන්ධ පරිපූර්ණ වර්චස්ක්‍රනදියෙහි වැටී සැටවා දහසක් අවුරුද්දක් මහදුක් විඳීමට සිදුවන බව දක්වා තිබේ. තෙරුවන් සඳහා පූජා කරන ලද කෙත්වත් ආදියෙහි ඵලදාව යමෙක් අර ගත්තේ වී නම් ඔහු ප්‍රේත යෝනියෙහි ඉපදේ. විහාරස්ථ ඉඩම් රැක බලා ආරක්ෂා කරන්නවුන්ට පරලෝ වශයෙන් අත්වන ආනිශංස සුභපාඨ ලෙස ද දක්වා ඇත. මැදිමාල හා කළුබෝවිල පිහිටා තිබූ ඉඩම් නාමාවලියෙහි ආරක්ෂා කරන්නවුන්ට ස්වර්ග සම්පත්තිය ලැබෙන බව විස්තරාත්මක ව දක්වා තිබේ. නායිමන දෙමළ පුවරු ලිපියේ ද ප්‍රදානය කරන ලද ගම්බිම් ආරක්ෂා කරන්නන් උත්පලවණ්ණ දිව්‍යරාජයාගේ ප්‍රසාදයට ලක්වන බව දක්වා ඇත. කෝට්ටේ යුගයෙහි ඉඩම් ප්‍රදානයන්හි දැකිය හැකි විශේෂම ලක්ෂණය නම් දීමනාවේ ආඥා උල්ලංඝනය කරන්නවුන්ට ශාපපාඨ සඳහන් කරනවා මෙන්ම ප්‍රදාන රැකබලා ආරක්ෂා කර ගන්නවුන්ට අත්වන ආනිශංස සුභපාඨ ලෙස දැක්වීමයි. මේ සියල්ලෙහි අවසාන බලාපොරොත්තුව ප්‍රදානය කළ ඉඩම් කිසිදු අවුලක් හෝ උද්ධරණයකින් තොරව පවත්වාගෙන යාමට ඉඩකඩ වෙන්කොට දීමයි. එනිසා කෝට්ටේ යුගයේ දී විහාරස්ථ ඉඩකඩම්හි අනාගත ආරක්ෂාව පුනර්භව සංකල්පයක් මත පිහිටා සුරක්ෂිත කරගත් අයුරු මනාව පැහැදිලි වේ.

ප්‍රමුඛ පද:- පුනර්භවය, ආනන්තරිය, වර්චස්ක්‍ර, සදිව්‍යලෝකය, ප්‍රේත

The potential of Internet-Delivered Buddhist Āyurvedic Therapy (iBĀT) for Contemporary Challenges: A Multidisciplinary Perspective

Matthew Aldridge

South London and Maudsley NHS Foundation Trust, UK

Matthew.Aldridge@slam.nhs.uk

The mental health effects of the COVID-19 pandemic will be a significant challenge to population health for years to come, and failure to address this challenge will prolong its impact (Chandradasa and Kurupparachchi, 2020; Lange, 2021; O’Shea, 2021). Buddhist Āyurvedic Counselling (BĀT) is new multidisciplinary field developed in Sri Lanka (Galmangoda, 2015; Aldridge, 2019) grounded in premodern Buddhist and Āyurvedic texts. BĀT programmes have now also been introduced in England (UK) and clients from a variety of religious and ethnic backgrounds have expressed high levels of satisfaction with these (Aldridge, Under review). BĀT may be an acceptable means for increasing holistic and culturally inclusive support for mental health and wellbeing both within South Asia and around the globe (ibid). The efficacy of internet-delivered interventions is now supported by a substantial body of research, examples include Internet-delivered Cognitive Behavioural Therapy (iCBT; Richards et al., 2015, 2015; 2016, 2018), Internet-Based Psychodynamic Therapy (iPDT; Andersson et al., 2012; Lindqvist et al., 2020), Internet-delivered Mindfulness-Based Cognitive Therapy (iMBCT; Thompson, McGee and Walker, 2016; Compen et al., 2018; Nissen et al., 2020; Segal et al., 2020), Internet-delivered Acceptance and Commitment Therapy (iACT; Buhrman et al., 2013; Kelson et al., 2019), Internet-delivered Dialectical Behavior Therapy Skills Training (iDBT-ST; (Rizvi, Hughes and Thomas, 2016; Wilks et al., 2018) and others. The use of digital technology in low and middle income countries (LMICs) has increased rapidly over the past several years, and internet-delivered psychological interventions could contribute to improve access to mental health care through the advantages of ‘...the enormous reach of the internet, remote access, anonymity, and the diversity of formats’ (Fu et al., 2020, pp. 851–2). The need for physical distancing due to the pandemic has led internet-delivered healthcare interventions to receive renewed attention around the world, including in Sri Lanka (Kulatunga et al, 2020). Multidisciplinary ‘cross-cultural participatory design’ [co-design] (Xi et al., 2020; Spinuzzi, 2005; Moore et al., 2019; Vandekerckhove et al., 2020) offers a suitable methodology for the development of Internet-delivered Buddhist Āyurvedic Therapy (iBĀT). iBĀT could have important potential for addressing contemporary challenges to public mental health within Sri Lanka and internationally.

Key words:- COVID 19, Mental Health, Internet-delivered interventions, Internet-delivered Buddhist Āyurvedic Therapy (iBĀT), Co-design

බෞද්ධාගම තුළ ස්ත්‍රී විරෝධී තාපස වෛරවාදී සංකල්පය පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්

ඉවන්තා සඳුනි ජයසේන
තාවකාලික කථිකාචාර්ය, සිංහල අධ්‍යයන අංශය
පේරාදෙණි විශ්වවිද්‍යාලය
iwanthasanduni@gmail.com

බටහිර ස්ත්‍රී විමුක්තිවාදීන් බොහෝ අවස්ථාවලදී බෞද්ධාගම විමර්ශනයට ලක් කර ඇත. බටහිර ස්ත්‍රී විමුක්තිවාදියෙකු වන ඇලන් ස්පොන්බර්ග් බුදුසමය තුළ කාන්තාව සම්බන්ධ ආකල්පය ප්‍රධාන අංශ හතරක් යටතේ දක්වා ඇත. ඉන් එකක් ලෙස ස්ත්‍රී විරෝධී තාපස වෛරවාදී අදහස පෙන්වාදිය හැකිය. “කාන්තාවන් වනාහි විනාශයේ ඒජන්තවරුන් (කාරකයන්) බව” ස්ත්‍රී විරෝධී තාපස වෛරවාදී ආකල්පය ලෙස සරලව අර්ථකථනය කළ හැකිය. බෞද්ධාගම තුළ ස්ත්‍රී විරෝධී තාපස වෛරවාදී ආකල්පයක් ගමය වේද? යන ගැටලුව මුල් කරගනිමින් සිදු කළ මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ වූයේ බෞද්ධාගම තුළ ස්ත්‍රී විරෝධී තාපස වෛරවාදී ආකල්පයක් ගමය වේද; ඒ කුමන අවස්ථාවලදීද යන්න සොයා බැලීමයි. එම අරමුණ ඉටු කර ගැනීම සඳහා ගුණාත්මක ක්‍රමවේදය ඔස්සේ දත්ත රැස් කර එම දත්ත විස්තරාත්මක ක්‍රමය උපයෝගී කර ගනිමින් විශ්ලේෂණය කරනු ලැබීය. බෞද්ධ දේශනාවල දැක්වෙන ඇතැම් ඉගැන්වීම් පරීක්ෂා කරන විට පෙනී යන්නේ ස්ත්‍රීත්වය සම්බන්ධයෙන් බිය ජනක ආකල්පයක් දක්වා ඇති බවයි. මහාපරිනිබ්බාන සුත්‍රයේ ආනන්ද හිමි බුදුන් වහන්සේගෙන් “ස්වාමීන් වහන්ස, අපි ස්ත්‍රීන් කෙරෙහි කෙසේ පිළිපදීමෝදැයි?” ඇසුවේය. “ආනන්දය, යම් මේ ස්ත්‍රීන්ගේ නොදැක්මෙන් ඇද්ද ඒ නොදැක්මම උතුම් වූ ප්‍රතිපත්තියයි කීවෝය...” මෙම අවස්ථාව දක්වමින් ඇතැම් ස්ත්‍රීවාදීන් පෙන්වා දෙන්නේ බුදු සමය වනාහි ස්ත්‍රී විරෝධී තාපස වෛරවාදී දහමක් වන බවයි. දීඝනිකායට්ඨකථාව වන සුමංගලවිලාසිතීය තුළ මෙන්ම අට්ඨකථා වාර්තා දෙස බැලීමේදීද පෙනී යන්නේ දැඩි ස්ත්‍රී විරෝධී ආකල්පයකි. ස්ත්‍රී විරෝධී ආකල්ප වඩාත් තහවුරු වන්නේ ජාතක කතාවලින් බව ඔවුන්ගේ තවත් අදහසකි. අන්ධභූත ජාතකය, අට්ඨාන ජාතකය, කුණාල ජාතකය, කණවෙර ජාතකය හා මුදුපාණි ජාතකය වැනි ජාතක කතා ඊට සාක්ෂි කොට ගැනීමට ඔවුහු උත්සහ දරති. තවද අෂ්ට ගරු ධර්ම පනවා හික්ෂුණී ශාසනය ඇති කිරීමට කටයුතු කිරීමද ඔවුන් පෙන්වා දෙන්නේ බෞද්ධාගමේ පුරුෂ කේන්ද්‍රීය ස්ත්‍රී විරෝධී තාපස වෛරවාදී ලක්ෂණයක් ලෙසයි. මෙම පර්යේෂණයෙන් ලද සුවිශේෂ අනාවරණ වනුයේ හුදෙක් එම දේශනාවල දක්නට ලැබෙන්නේ සංස්ථාමය පැවැත්මක් සඳහා පැවතිය යුතු ක්‍රියාකාරීත්වය මිස එයින් කාන්තාව දෙවන කොට සැලකීමක් හෝ ස්ත්‍රී වෛරවාදී අදහසක් නොවේ. බෞද්ධාගම තුළ කාන්තාවට ධනාත්මකව මෙන්ම සෘණාත්මක දෘෂ්ටියක් හෙළා ඇති නමුත් ඒ කාන්තාවගේ රැකවරණයට මිස ස්ත්‍රී පුරුෂ අසමානතාවක් ඇති කරලීමට නොවේ. ඒ අනුව ලෝක ආගම් අතර බුදුසමය කාන්තාව සඳහා පූර්ණ විමුක්ති මාර්ගයක් සැලැස්වූ සුවිශේෂ දර්ශනයක් බවත් බුදුසමය ස්ත්‍රීය හෝ පුරුෂයා වෙන් වෙන් වශයෙන් නොව

පොදු මිනිස් වර්ගයා ලෙස සැලකූ බවත් නිගමනය කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද:- බෞද්ධාගම, ස්ත්‍රී විරෝධී තාපස වෛරවාදය, කාන්තාව, මහාපරිනිබ්බාන සුත්‍රය, අෂ්ට ගරු ධර්ම

මෑත කාලීන ලාංකේය බෞද්ධ භික්ෂුණියගේ අයිතිවාසිකම් උදෙසා වන හඬනැගීම හා තදාශ්‍රිත ගැටලු නිරාකරණයෙහිලා වග නොවීම තුළ මෙරට බෞද්ධ සංස්කෘතිය විෂයෙහි වන බලපෑම පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්

ඇල්ලේ දමිත හිමි
newbroom2k@gmail.com

පුරුෂෝත්තමවාදයෙන් පීඩනයට පත්වන ස්ත්‍රීය ඉන් විමුක්ත කරගැනීම සඳහා සමාජයේ ආගමික හා සංස්කෘතික ආදී සෑම අංශයක්ම පිරික්සමින් ස්ත්‍රී විරෝධාකල්ප සහිත පුරුෂමූලවාදී දර්ශනයන් නිරීක්ෂණයන් ඒවාට එරෙහි වීමත් නූතන ලෝකයේ නව ප්‍රවණතාවක් වී ඇත. පෙරදිග බිහි වූ දර්ශනවාදයක් ලෙස බුදුදහම තුළ ස්ත්‍රීත්වය පිළිබඳ වන ආකල්පය ද මෙසේ සාකච්ඡාවට බඳුන් වී ඇත. බුදුදහමේ ස්ත්‍රීත්වය පිළිබඳ වන ආකල්පය කෙරෙහි බොහෝ සාකච්ඡා ගොඩනැගෙමින් පවතින අතර විශේෂයෙන්, ස්ත්‍රීවාදී චින්තකයන් ද බුදුන් වහන්සේ ද සමකාලීන සමාජයේ බමුණු ක්‍රමයේ පැවති ස්ත්‍රී විරෝධාකල්ප යම්ඳුට අනුගමනය කොට ඇති බව ප්‍රකාශ කිරීමට පෙළඹී ඇත. මෙම ආකල්පය සාධනය කිරීමෙහිලා, පැවිදි සංස්ථාව තුළ භික්ෂුණියගේ බේදාන්තය සාධකයක් ලෙස භාවිතා කරන බව පෙනෙන්නට තිබේ. ථේරවාදී මූලස්ථානය ලෙස පවත්නා ශ්‍රී ලංකාව තුළ බෞද්ධ භික්ෂුණීන් වහන්සේලා ('භික්ෂුණී' නාමය පවා විවාදාපත්තය) ස්වකීය අයිතීන් ඉල්ලා කරනු ලබන අරගල ක්‍රමයෙන් වර්ධනය වන බවක් දැකිය හැකිය. 2019 සැප්. 16 වන දින BBC NEWS මගින් විකාශය කරන ලද වාර්තාමය වැඩසටහනක් ඔස්සේ ලෝක ථේරවාදී මූලස්ථානය වන ශ්‍රී ලංකාවේ බෞද්ධ භික්ෂුණීන් වහන්සේලා පත්ව ඇති බේදනීය ඉරණම පිළිබඳව උන්වහන්සේලා විසින්ම කරනු ලබන ප්‍රකාශ ලෝකය පුරා ප්‍රචාරය විය. සිය මූලික මානව අයිතිවාසිකම් පවා බරපතල ලෙස උල්ලංඝනය වන බවත් භික්ෂුණීන් වහන්සේලා විසින් තමන්ව "කල්ලතෝනි"න් ලෙස සලකා ඇති බවත් එම භික්ෂුණීන් වහන්සේලාගේ අදහස් විය. මෙරට භික්ෂුණීන් වහන්සේලාගේ අයිතීන් බරපතල ලෙස උල්ලංඝනය වීම පිළිබඳ ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් වාර්තා මගින් ද සනාථ කොට ඇත. මෙරට බෞද්ධ භික්ෂුණීන් වහන්සේලා විෂයෙහි ඇති අභියෝග අතරට අනාරක්ෂිත බව ප්‍රධානතම සාධකයකි. සාතිශය බහුතරයක් භික්ෂුණීන් වහන්සේලා මූලික මානව අවශ්‍යතාවන් ද නොලබන අතර දේශපාලන අයිතිවාසිකම් හා නිසි අධ්‍යාපන අයිතීන් පවා නොලැබී යෑම අතිශයන් දුක්ඛදායකය. ලෝකයේ අනෙකුත් ප්‍රධාන ථේරවාදී රාජ්‍යන් වන තායිලන්තය, මියන්මාරය ආදී රටවල ද භික්ෂුණීන් වහන්සේලා ස්වකීය අයිතිය ඉල්ලා වීදි අරගල කිරීමට පවා පෙළඹී ඇති පසුබිමක මෙරට භික්ෂුණීන් වහන්සේලා මුහුණපාන අභියෝග හා ඒවායේ විනයානුකූලභාවය පිළිබඳ අදහසක් හෝ අයිතීන් ලබාදීම සඳහා වගවීමක් කිසිදු පාර්ශ්වයකින් සිදුනොවීම තුළ එම සාධක පාදක කොටගන්නා විචාරකයන් ලාංකේය බෞද්ධ සංස්කෘතිය තුළ භික්ෂුණිය

පරපීඩනයට ලක්කරන බව ප්‍රකාශ කිරීමට පෙළඹී ඇත. එම ප්‍රතිරෝධයන් ලාංකේය බෞද්ධ සංස්කෘතියේ පැවැත්ම පිළිබඳ වඩාත් තීරණාත්මක ගැටලු නිර්මාණය කරමින් පවතී.

ප්‍රමුඛ පද:- හික්ෂුණි, ලාංකේය බෞද්ධ සංස්කෘතිය, අයිතිවාසිකම්, අභියෝග, වගවීම

ධර්මිෂ්ඨ රාජ්‍ය පාලනයක් සඳහා වන බෞද්ධ උපදේශය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්

විල්ගමුවේ පියනන්ද හිමි
ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාචාර්ය, ශ්‍රී ලංකා හික්ෂු විශ්වවිද්‍යාලය
wilpiyananda@busl.ac.lk
ගාල්ලේ ධර්මිෂ්ඨ හිමි
වටරක්ගොඩ සුමන හිමි

බුදුදහමේ මූලික අරමුණ සංසාර දුකින් සත්ත්වයා එතර කිරීම පිණිස මග කියා දීමයි. සසර නැවත්මට හේතු වන කරුණු අවබෝධකර ගැනීමට පුද්ගලයා යහපත් මනසකින් හා වර්තයකින් යුක්ත විය යුතු ය. සමාජ, දේශපාලන සහ ආර්ථික යන ප්‍රධාන අංශයන්ගෙන් රටක් සුබිත මුදිත නොවූ කල එහි විෂමාවාරයන් බහුල වේ. එවන් සමාජයක ජනතාවට බුදුදහමින් නිර්දේශිත විමුක්ති මාර්ගය පදනම් වූ ධර්මිෂ්ඨ ජීවන ක්‍රමයක් හඳුන්වාදීම දුෂ්කරය. අතීතයේ මෙන්ම අනාගතයේ ද මහජන අපේක්ෂාව යහපත් සමාජ පරිසරයක් නිර්මාණය කරගැනීමයි. ඒ සඳහා බුදුන් වහන්සේ විසින් පෙන්වා දුන් රාජ්‍ය පාලන මූලධර්ම කවරද, එම උපදේශයන් දේශපාලන හා සමාජ පද්ධතිය තුළ ප්‍රායෝගිකව කෙසේ භාවිත කළ හැකි ද යන්න පෙන්වාදීම මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණු ලෙස පෙන්වාදිය හැකිය. බුදුන් වහන්සේ විසින් දේශිත රාජ්‍ය පාලන මූල ධර්ම වර්තමාන දේශපාලන සමාජ සන්දර්භය තුළ ප්‍රායෝගිකව ක්‍රියාත්මක කළ හැකි ද? එතුළින් අපේක්ෂිත යහපත් දේශපාලන සංස්කෘතියක් නිර්මාණය කරගත හැකි ද යන ගැටලු ඉස්මතු කරගනිමින් මෙම පර්යේෂණය අධ්‍යයනයට බදුන් වේ. බුදුන් වහන්සේ විසින් යහපත් දේශපාලන සංස්කෘතියක් තුළින් යහපත් සමාජ හා ආර්ථික පරිසරයක් ගොඩනගා ගන්නේ කෙසේ ද යන්න විවිධ අවස්ථාවල දී මගපෙන්වීම් සිදු කර ඇත. එමගින් ක්‍රි. පූ. හයවන සියවසෙහි භාරතයේ පැවැති රාජාණ්ඩු බලකඳවුරට ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ලක්ෂණ එකතු කිරීමට හැකි විය. රාජ්‍ය නායකයා ධර්මිෂ්ඨ වර්තවත් පුද්ගලයෙකු ලෙස ජනසම්මතයෙන් තෝරාගැනීම අවශ්‍ය බව දීඝනිකායේ ‘අග්ගඤ්ඤ’ සූත්‍රයෙහි දක්වා ඇත. රාජ්‍යයේ බලය මහජනතාවගේ බලය බැවින් සමාජ විෂමතා නැති කොට ධාර්මික පාලනයක් ක්‍රියාත්මක කිරීම රාජ්‍ය නායකයාගේ වගකීම බව සංයුත්තනිකායේ ‘රජ්ජ’ සූත්‍රයෙන් පැහැදිලි වේ. රාජ්‍යයේ පාලනය පඤ්චශීල ප්‍රතිපදාව මත සිදුකිරීමෙන් සියලු සත්ත්වයන්ගේ ජීවත් වීමේ අයිතියත්, සම්පත්වල සුරක්ෂිතතාවත්, සදාචාරසම්පන්න ලිංගික ආශ්වාදය විඳීමේ අයිතියත්, එකිනෙකා අතර විශ්වාසය ගොඩනගා ගැනීමෙන් වන සමාජ සහයෝගිතාවත්, සුරාවෙන් වියුක්ත සමාද්ධිමත් සමාජයක් ගොඩනගා ගැනීමටත් හැකි බව දීඝනිකායේ ‘වක්කවත්ති සීහනාද’ සූත්‍රයෙන් ප්‍රකාශිතය. එසේම දීඝනිකායේ ‘මහාපරිනිබ්බාන’ සූත්‍රාගත ‘සජන අපරිහානිය’ ධර්ම ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් රටේ පොදු ජනතාව ද පරිපාලනය හා

සම්බන්ධ කොට ධර්මාධිපත්‍යයට මුල් තැන දෙමින් රාජ්‍ය පාලනය කළ හැකිය. ධර්මිෂ්ඨ රාජ්‍යයක් සඳහා දසරාජ ධර්ම, දසසක්විතිවත් වැනි කරුණු ද බදුදහමින් නිර්දේශිතය. ඒවා අධ්‍යයනය කොට සදාචාරාත්මක සමාජයක්, සමෘද්ධිමත් ආර්ථිකයක් පදනම් වූ ධර්මිෂ්ඨ රාජ්‍යයක් නිර්මාණය කරගැනීම පිණිස වන බෞද්ධ උපදේශය කවරාකාර ද යන්න පර්යේෂණය කිරීම මෙහි අපේක්‍ෂාවයි.

ප්‍රමුඛ පද:- රාජ්‍යය, ධර්මිෂ්ඨ, පාලනය, ආර්ථිකය, දේශපාලනය

නායකත්වය පිළිබඳ බෞද්ධ ඉගැන්වීම්හි වර්තමාන අවශ්‍යතාව

ඒ. එම්. ආර්. ඩබ්ලිව්. කේ. අබේසිංහ
ශාස්ත්‍රවේදී (විශේෂ) බෞද්ධ සංස්කෘතිය, ශාස්ත්‍රපති (බෞද්ධ අධ්‍යයනය)
කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය
amrwasana470@gmail.com

නිශ්චිත වූ අරමුණක් සාක්ෂාත් කරගනු වස් පිරිසක් මෙහෙයවන්නා නායකයෙකි. නායකත්වය සමාජයට අත්‍යවශ්‍ය වූවකි. නායකත්වය මත සමාජ සංවිධානයේ උන්නතිය මෙන් ම අවනතිය ද සිදු වේ. නායකයා සෑම විට ම උසස් පෞරුෂයකින් යුතුව මානව හිතවාදී ගුණාංගයන් ගෙන් සපිරුණ ආදර්ශවත් අයෙකු වීම වැදගත් වේ. ලොව බිහි වූ ශ්‍රේෂ්ඨතම හා ආදර්ශමත් ම නායකයා වූයේ බුදුරජාණන් වහන්සේ ය. බුද්ධ චරිතය තුළින් උන්වහන්සේ සතුව පැවැති නායකත්ව ගුණාංග මොනවට විශද වේ. බුද්ධ චරිතය තුළින් ප්‍රකට වූ නායකත්ව ගුණාංග ලෙස ආදර්ශවත් බව, චරිතවත් බව, යථාවාදී තථාකාරී බව, සමානාත්මතාව, කාරුණික බව, නම්‍යශීලීත්වය, සෘජු බව, පරිත්‍යාගශීලීබව, අකම්පිත බව, ප්‍රඥාවන්ත බව ආදිය හැඳින්විය හැකිය. කුටදත්ත සූත්‍රය, චක්කවත්තිසීහනාද සූත්‍රය ආදී බෞද්ධ මූලාශ්‍රය තුළ අන්තර්ගත ඉගැන්වීම් තුළින් ද නායකත්වය පිළිබඳ බොහෝ කරුණු අනාවරණය කර ගත හැකි වේ. වර්තමාන සමාජය තුළ කොතෙකුත් නායකයන් බිහි වුව ද ඔවුන් තුළ නායකත්ව ගුණාංගයන් දක්නට ඇත්තේ අල්ප වශයෙනි. ඇතැම් විට එවැනි ගුණාංග දක්නට නොමැති තරම් ය. නායකයා නිරතුරු ව සිය පිරිස පිළිබඳ අවධානය යොමු කරමින්, පුද්ගල කුසලතා හා දුර්වලතා නිවැරදිව හඳුනා ගනිමින් පුද්ගල හා සමාජ දියුණුව සලසා දිය යුතුය. වර්තමාන සමාජයේ වෙසෙන බොහෝ නායකයන් වගකීම් විරහිත, තම මතයේ පමණක් ඵල්බ ගත්, කියන දේ නොකරන, අදුරදර්ශී, ආදර්ශවත් නොවන, පෞද්ගලික දියුණුව උදෙසා පමණක් ක්‍රියා කරන්නන්ය. ඔවුන්ගෙන් අපේක්ෂා කළ හැකි සමාජ සුභසාධනයක් නොමැත. බුද්ධ චරිතය තුළින් නිරූපිත නායකත්ව ගුණාංග මෙන් ම බෞද්ධ ඉගැන්වීම් තුළින් හඳුනා ගත හැකි නායකත්ව ලක්ෂණ සැබෑ සමාජ නායකයෙකු වන්නට අවශ්‍ය මගපෙන්වීම සිදු කරයි. නිවැරදි හා පැහැදිලි නායකත්වය සමාජයේ ප්‍රගමනයට ද හේතු වේ. එබැවින් සැබෑ නායකත්ව ගුණාංග වැඩි වැඩියෙන් සමාජගත කිරීම කාලීන අවශ්‍යතාවක් වන්නේය. එය සමාජ ප්‍රගමනයට හේතු වීම ඒ තුළින් ඉටු වන ප්‍රමුඛ සමාජ කාර්යභාරය වන්නේය. මෙම පර්යේෂණයේ ප්‍රමුඛ අරමුණ වන්නේ ඒ සඳහා අවශ්‍ය මග පෙන්වීම සිදු කිරීමයි. සාහිත්‍යය මූලාශ්‍රය මෙහි ප්‍රධානතම පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය වන්නේ ය.

ප්‍රමුඛ පද:- බුදුසමය, නායකත්වය, පුද්ගලයා, සමාජය, කාලීන අවශ්‍යතාව,

Modern Sri Lankan Buddhist Society and its Sacrificial Ritual Challenges: Re-reading and Criticism of ‘Satyodaya’ of Walpola Rahula Thera

Ven. Galle Dhamminda
Lecturer, Dept. of Buddhist and Pali Studies
Bhikṣu University of Sri Lanka
galledhamminda@busl.ac.lk

Ven. Wilgamuwe Piyananda
Senior Lecturer, Dept. of Buddhist and Pali Studies
Bhikṣu University of Sri Lanka
wilpiyananda@busl.ac.lk

Ven. Pahalagama Dhammika
Temporary Lecturer, Dept. of Practical Buddhist Studies
Bhikṣu University of Sri Lanka
pdhammika@busl.ac.lk

Walpola Rahula Thera started writing seven pamphlets in 1933 under the title Satyodaya. He himself says that it was completed by September 1934 and it was printed and distributed free of charge. Rahula Thera, who wrote about it in 1992, says that the comments and critiques he wrote sixty (60) years ago (recorded in 1992) are timely. This is the year 2021. Twenty-nine (29) years after the statement of Rahula Thera and eighty-eight (88) years after the writing of Satyodaya, the background of this research is a critical study of the ritual challenges of modern Sri Lankan Buddhist society and several aspects of them. Research is primarily a combination of qualitative research theory and data. The study source for the research is “සතොදය, බෞද්ධයන්ට හිතන්නට උගන්වන ලිපි පෙළකි”, a series of articles published by S. Godage and Brothers, Colombo 10 and were edited by Walpola Rahula Trust in 2013. Criticisms and ideas of 'Satyodaya' are discussed under seven (07) main headings: "True Buddha Pūjā, Invitation to Deities and Dharma Pūjā, Insults to the Triple Gem, Discrimination of Bhikkhus, Blessing and pūjā, Controversy, Saṅgha and Saṅghika". The aim of the researcher is to discuss the contents of the above topics and to examine them in the light of several new trends in the use of modern Sri Lankan Buddhist society. One of the most controversial topics in 'Satyodaya' is 'Real Buddha Pūjā'. It is a well-known fact not only at present time but also at that time that the modern lay Buddhist society, which is ritualistic, has misused the Buddha Pūjā for the sake of its splendor and elegance, and by some modern monks in the name of commercialization and personal populism. The researcher is of the opinion that instead of arming the

modern lay Buddhists with wisdom, they have been inactivated by some monks. Rahula Thera, who approves of flower offerings and worshipping the Buddha Pūjā, criticizes the extravagance of food in the name of Buddha Pūjā, but does not deny the 'Buddha offering'. In Anuradhapura, such mega pūjās (i.e., Pañca Mahā Adīsthāna Pūjā, various typed pūjās conducted by the Mahamevunāva Monastery) are still performed for the Mahāthūpa with their grand scale. It remains to be seen what the lay Buddhist, who spends a great deal of money on this, will do for the common poor. Furthermore, Rahula Thera's critique of offering the Buddha pūjā is both intellectual and direct. The researcher is of the opinion that the invitation to the deity (devatārādhana) is a symbol of deities' listening to the word of the Buddha and not a call to hear the Dhamma. Thus, re-reading and re-interpreting the best ideas of 'Satyodaya' is an act of study and not an exaltation of 'Satyodaya' above the 'Piruvāṇāpotvahanse'.

Keywords:- Satyodaya, Sri Lankan Buddhist society and challenges, Walpola Rahula Thera, Sacrifice-rituals, Commercialization

**බෞද්ධ ආර්ථික චින්තනය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්
(දීඝනිකාය හා අංගුත්තරනිකාය ආශ්‍රයෙන්)**

එස්. එම්. එන්. එස්. විමලසේන
තාවකාලික කථිකාවාර්ය, සිංහල අධ්‍යයනාංශය
ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
nilushalk1@gmail.com

සමාජයක පැවැත්ම රඳා පවතින්නේ එම සමාජය අනුගමනය කරන ආර්ථික ක්‍රියාවලිය යහපත් වූ විටය. සියලු යුතුකම් ඉටු කිරීමටත් ප්‍රීති විමටත් මිනිසාට හැකියාව ලැබෙන්නේ ධනය නිරවද්‍ය ලෙස නිපදවා ඇත්නම් පමණි. ධනය රැස් කිරීම සඳහා නිවැරදි ක්‍රමෝපායන් භාවිත නොකරන යුගයක බෞද්ධ ආර්ථික චින්තනයෙහි අන්තර්ගත සංකල්ප පිළිබඳව විමසා බැලීම මෙම පර්යේෂණයේ වැදගත්කමකි. ධනය ඉපැයීම හා ධන පරිභෝජනය පිළිබඳව බෞද්ධ ආර්ථික චින්තනයේ ඉගැන්වීම් කවර ආකාරයෙන් හඳුනාගත හැකිද? යන ගැටලුව මුල් කර ගනිමින් මෙම පර්යේෂණය සිදු කරන ලදී. බුදුදහමේ ඉගැන්වීම්හි ධනය යන්න විග්‍රහ කර ඇති ආකාරයත් ධනය උපයා ගැනීම, ධන පරිභෝජනය පිළිබඳව ඉදිරිපත් වී අදහස් විමසා බැලීම මෙහි ප්‍රධාන අරමුණ වූ අතර බෞද්ධ ආර්ථික චින්තනය මානව ප්‍රගමනය උදෙසා ක්‍රියා කරන්නේ කෙබඳු ආකාරයෙන්දැයි විමසා බැලීම අනු අරමුණකි. එම අරමුණු ඉටු කරගැනීම සඳහා ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය ඔස්සේ රැස්කර ගනු ලැබූ දත්ත, විස්තරාත්මක ක්‍රමය උපයෝගී කර ගනිමින් විශ්ලේෂණය කරන ලදී. ධනය නිෂ්පාදන මාර්ගය සහ නිෂ්පාදන පරිහරණය කරන ආකාරය ධාර්මික වීම වැදගත් බව අංගුත්තරනිකායේ සඳහන් වෙයි. බෞද්ධ ආර්ථික චින්තනය උපයෝගිතා පදනමක් මත පිහිටා ඇති අතර එහිදී පුද්ගලයාගේ හා සමාජයේ අභිවෘද්ධිය සලකන බවත් පුද්ගල හිත සුව පිණිස සලකන්නේ භෞතික අංශය පමණක් නොවන බවත්

දීඝනිකායේ දැක්වේ. අංගුත්තරනිකායේ ව්‍යග්ගපජ්ජ සූත්‍රයේ දැක්වෙන පරිදි ධන පරිභෝජනයේදී නිරන්තරයෙන්ම ආදායමට අනුව වැය කළ යුතු බව හඳුනාගත හැකිය. උට්ඨාන විරියාධිගතෙහි භොගෙහි බාහාබල පරිච්ඡෙහි සෙදාචක්ඛිත්තෙහි ධම්මිකෙහි ධම්ම ලද්ධෙහි ලෙස අංගුත්තරනිකායේ දැක්වෙන්නේ ධනයේ ධාර්මික බව නිෂ්පාදකයා ආයෝජනය කරන සමානුපාතික ශ්‍රමය මත රඳා පවතින බවයි. ධාර්මික ධනය යනු නොපසු බට උත්සාහයෙන් දැනේ දෙපයේ විරියයෙන් දහදිය වැගිරීමෙන් ශ්‍රම විසර්ජනයෙන් ලබන දේවල් බවත් බෞද්ධ ආර්ථික වින්තනයට අනුව බලන විට ධන ලාභය හා ශ්‍රමය අතර සම්බන්ධය ධාර්මික වීම හා සාහසික නොවීම වැදගත් බවත් අංගුත්තරනිකායේ සඳහන් වේ. බෞද්ධ ආර්ථික වින්තනයේදී බුදුන් වහන්සේගේ ප්‍රශංසාවට ලක්වුණු ධන උපායන මාර්ග ලෙස ගොවිතැන, වෙළඳාම ආදිය දක්වා ඇත. අධාර්මික වෙළඳාම් පසින් වැළකී ධාර්මිකව වෙළඳාම් කරන්නාට ස්වකීය වෙළඳාම් දියුණු කර ගත හැකි බව දක්වයි. බුද්ධිමත් පුද්ගලයා ධනය නිපදවන්නේ බඹරා මල නොතළා රොන් ගන්නා ආකාරයෙනි. හමරස්සෙව ඉරියතො ලෙස දීඝනිකායේ දැක්වේ. තමා උපයාගන්නා ධනය නිවැරදිව පරිභෝජනය කිරීමෙන් මානසික සංකෘෂ්ටිය ලැබිය හැකි බව දැක්වේ. ධනය රැස් කර ගැනීමේ සාධාරණ ක්‍රමෝපායන් පිළිබඳවත් රැස්කරගත් ධනය පරිභෝජනයේදී තමා ඇතුළු අනෙකුත් මානව සමාජයටද භෞතික පරිසරයටද හානියක් නොවන පරිදි කටයුතු කළ යුතු ආකාරයත් පැහැදිලිව දීඝනිකායේ සහ අංගුත්තරනිකායේ සඳහන්ව ඇති බව නිගමනය කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද:- දීඝනිකාය, අංගුත්තරනිකාය, ධනය නිෂ්පාදනය, ධනය පරිභෝජනය, බෞද්ධ ආර්ථික වින්තනය

BUDDHIST PSYCHOLOGY

Session Chair:

Senior Lecturer, Ven. Kirama Wimalatissa

Psychiatric Disorder Reveals in Bandhanamokkha Jataka and Treatment Through Buddhist Teaching

K.V. Lakmali

Visiting Lecturer Eurasian International Institute for Higher Education (SIBBC CAMPUS) lakmalivithanage95@gmail.com

Narrators of Jataka Stories described characters having psychiatric disorders now known to psychiatrists by terms suggested by the International Classification of Diseases (ICD) and the Diagnostic and Statistical Manual (DSM) of 1990's. It is interesting to realize that over two millennia ago, it reveals that Queen of Baranas in Bandhanamokkha Jatakaya is suffering from pathological jealousy or Othello syndrome. The research problem is how psychiatric disorder reveals in Bandhanamokkha Jatakaya and finding treatment through Buddhist teaching. The main objective of this research is revealing psychiatric aspect of Bandhanamokkha Jatakaya. Humanistic approach is used as methodology for this research. When her husband, King Brahmadata, head over heels in love with her, offers to grant any single wish that she has on her mind, she makes him vow that he will never even gaze at any female other than Her Majesty herself. His Majesty's objection that such a vow is unreasonable on the grounds that he has to live amongst 16,000 ladies, is overruled. When the king goes to the battlefield this jealous queen tries unsuccessfully to accompany him. She has several features of pathological jealousy or Othello syndrome. This syndrome could have been named after the queen in Bandhanamokkha Jatakaya, instead of Othello. Some cases of pathological jealousy have been observed to be unusually active sexually. Mooney observed that some of these patients were themselves promiscuous. This observation explains the way the queen gets her husband to send down men regularly on the way to the battle front and again on the way back from the battle front to inquire into her health, and seduces each of the men, 64 in all. She later tries to seduce the king's adviser Bodhisattva. Freud would have argued that the queen was projecting her own desires on her husband, thus becoming pathologically jealous. Finally, supposed to cure this disorder through Buddhist psychological teachings such as meditation, Sapta bojhaṅga... etc.

Keywords:- psychiatric, disorder, Othello syndrome, Buddhist Treatment, Meditation

The Therapeutic Way, Legacy of Buddhism, for Saving the Human Mind from Being a Victim of Negativity Bias

Rev. Minuwangoda Gnanawasa
Lecture in Education Science, (BUSL)
gnanawasm@busl.ac.lk

Rev. Mediyawe Piyarathana
Senior Lecturer in English (BUSL)
PhD (TESOL) Research Candidate
University of Stirling, Scotland, UK
rem4@stir.ac.uk

Rev. Handagirirye Sirirumana
Probationary Lecturer in Education Science (BUSL)
sirisumana96@busl.ac.lk

The objective of this research is to explore the utilization of the Buddhist therapeutic way for controlling the mind from becoming a victim of negativity bias, the phenomenon by which human beings give more psychological weight to negative events than good ones. Accordingly, negative events imprint more quickly in mind lingering longer than positive ones. It can even cause the individual to dwell on something negative even if a positive one is equally or more present. Researches show this phenomenon is natural in mind and serves a strong evolutionary purpose to survive from natural threats. If the individual loses the control of the Negative-Positive Asymmetry Effect of mind, he/she becomes a victim of the Negativity Bias since it greatly affects one's psychological states. When one's mind is stricken with Negativity Bias, the individual is overwhelmed by simple mental strains to severe mental illnesses. A clear explanation can be found about this particular tendency of mind in Buddhism. If someone's mind is filled with unwholesome thoughts (akusala chethana) such as uncertainty, anger, lust, etc. rather than wholesome thoughts, (kusala chethana) the possibility is higher for the mind to become a victim of the Negativity Bias. Simply, the untrained mind explained in Buddhism is a victim of the Negativity Bias. The therapeutic way of the Buddhism for this matter is just to train the mind to be in a state of equanimity. Hence, the therapeutic approaches like Awareness, Mindfulness, Equanimity, and Self-Compassion can be applied here. So, the purpose of this research is to examine how and which Buddhist therapeutic way becomes a legacy in saving the human mind from victimizing the negativity Bias.

Keywords:- Legacy, Negativity Bias, Therapy, Wholesome, Unwholesome

Buddhist Sympathy and Compassion as a Solution to Contemporary Human Challenge

Ven. Dr. Jatila (Namhsan)
PGIPBS, University of Kelaniya
takkasila2012@gmail.com

This paper examines the impact of sympathy and compassion as a solution among contemporary human challenges from Theravāda Buddhism perspective. Wealthy men want more prosperity than needs, but poor people strive for primary needs in survival day and night. Unsympathetic persons may violate moral ethic and bring problems in society. Buddhist sympathy bases on moral ethic which produces non-violence and fair to one another. Sympathetic person is empathy with other's misery. Compassion indicates compassionate mind on seeing miserable beings and wishing them to liberate from suffering. This observation approaches to textual and analytical way which gathered data from the discourses, and provides readers to discern the significance of Buddhist sympathy and compassion. Humankind want sensual happiness, but disgust suffering. Taking into consideration for reasonable benefits, sympathetic persons maintain moral ethic and seek wealth without violence lawfully. The Buddha in the Veḷudvāreyya sutta suggests brahmin householders to follow dhamma exposition applicable to oneself: One should refrain from killing, stealing and unlawful sexual intercourse, and refrain from false speech, divisive speech, harsh speech etc. These are particularly applied as self-refraining, inciting other to refrain and praising of refraining. The Ambalaṭṭhikārāhulovāda sutta exposes that before acting, speaking and thinking, one should reflect one's action, speech and thought. Consequently, one can avoid unwholesome deeds which bring harmful, but cultivate wholesome deeds which generate good benefit to one another. According to the Sedaka sutta, self-protecting is protecting other and protecting other is protecting oneself. The former indicates contemplation on mindfulness and the later indicates the practice of patience, non-violent, loving kindness and compassion. To have humanitarian, one should develop compassionate mind when seeing miserable beings. Sympathetic persons may provide necessary things and mental encouragement for miserable people. Even without aid, one should value human as human. This compassionate mind is required to spread in society. While experiencing suffering, one should reflect Triple Gems just as Suppavāsā. Accordingly, through right reflection and awareness, one should perform right actions and communicate with right speech. Buddhist sympathy and compassion based on moral ethics should be cultivated by each individual to bring justice and peace in society.

Keywords:- sympathy, compassion, moral ethic, non-violent, humanitarian.

චිත්තවේග සංවර්ධනය සඳහා බුදු දහමින් කෙරෙන මඟ පෙන්වීම් පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්

එච්. ඇම්. සමරකෝන් බණ්ඩා
අධ්‍යාපන අංශය
ශාස්ත්‍රපීඨය, ජේරාදෙණිය, විශ්ව විද්‍යාලය
drsamarakoonbanda@gmail.com
හඳුරියේ සිරිසුමන හිමි

චිත්තවේග සංවර්ධනය මානව වර්ගයාගේ පැවැත්ම හා සංවර්ධනය උදෙසා බෙහෙවින්ම වැදගත් වේ. මේ සම්බන්ධව බටහිර සම්ප්‍රදායික මෙන්ම විශ්ලේෂීය දාර්ශනිකයින් විවිධ අදහස් ඉදිරිපත් කර තිබේ. එහෙත් මානව වර්ගයා චිත්තවේග සංවර්ධනය පිළිබඳ ඉලක්කය වෙත ළඟාවීම දුෂ්කර මට්ටමක තිබෙන බව විවිධ පර්යේෂණ මඟින් ද (Hargreaves 1998:835) අනාවරණය වී තිබේ. මෙවැනි තත්වයක මිනිසාගේ චිත්තවේග සංවර්ධනය උදෙසා ථේරවාදී බුදුදහමින් කවර මඟ පෙන්වීමක් කරයි ද යන්න පිළිබඳ විමසාබැලීම මෙම පර්යේෂණයෙන් අපේක්ෂා කෙරේ. මෙහිදී පර්යේෂණය සඳහා යොදා ගත් මූලාශ්‍ර වූයේ සූත්‍රපිටකයේ අන්තර්ගත සූත්‍ර කිහිපයක්ය. මෙම පර්යේෂණයේ දී දත්ත එකතුවීමේ ක්‍රමය ලෙස වාර්තාගත ලිපි ලේඛන භාවිතය යොදා ගන්නා ලදී. එමෙන්ම දත්ත විශ්ලේෂණය කිරීම සඳහා සන්ධාර විශ්ලේෂණ ක්‍රමය (content analysis) යොදා ගන්නා ලදී. විශේෂයෙන්ම මෙහිදී දත්ත ලබා ගැනීම සඳහා උපයෝගී කර ගන්නා සූත්‍ර අතර සබ්බාසව සූත්‍රය, වත්ථුපම සූත්‍රය, ධම්මදායාද සූත්‍රය, අලගද්දුපම සූත්‍රය, වේරඤ්ජක සූත්‍රය, කකචුපම සූත්‍රය, අනුමාන සූත්‍රය, සල්ලේඛ සූත්‍රය සහ චිතක්ක සන්ධාන සූත්‍රය බෙහෙවින්ම වැදගත් විය. මෙම පර්යේෂණයෙන් බුදු දහමට අනුව චිත්තවේග සංකල්පය විග්‍රහ කරන ආකාරය අවධාරණය කරන ලදී. චිත්තවේග මිනිසාගේ සිත තුළ විවිධාකාර ලෙස ක්‍රියාත්මක වීමේ ස්වභාවය කෙසේද යන්න අනාවරණය කර ගැනීමට හැකි විය. මේ අතර මිනිසාගේ සංවර්ධනය කර ගැනීමට ගත හැකි විවිධ පියවර හා ඒවායේ වැදගත්කම බුදුදහමේ විග්‍රහ කර තිබෙන ආකාරය විමසීමට ලක් කරන ලදී. එමෙන්ම චිත්තවේග සංස්කරණය සඳහා බටහිර දාර්ශනිකයින් ඉදිරිපත් කර ඇති අදහස් සමඟ සසඳා බැලීමක් කළ හැකි විය. මෙම පර්යේෂණය අධ්‍යාපන දර්ශනය පිළිබඳ අවධානය යොමු වූ එකක් බැවින් බුදු දහමින් චිත්තවේග සංවර්ධනයට කරන මඟපෙන්වීම් ගුරුවරයාගේ භූමිකාවට අදාළ කර ගත හැක්කේ කෙසේද යන්න අධ්‍යයනයට භාජනය කරන ලදී.

ප්‍රමුඛ පද:- චිත්තවේග, බුදුදහම

මානව ලිංගික අසාමාන්‍ය වර්ග පිළිබඳ බටහිර හා බෞද්ධ ඉගැන්වීම් පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්

කරපික්කඩ සෝහිත හිමි
කථිකාචාර්ය, ශ්‍රී ලංකා හික්සු විශ්වවිද්‍යාලය
ksobitha@busl.ac.lk

කරඳගොල්ලේ සෝහිත හිමි
ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාචාර්ය, ශ්‍රී ලංකා හික්සු විශ්වවිද්‍යාලය

'ලිංගිකත්වය' යනු මූලික මානව අවශ්‍යතාවක් බව බොහෝ විෂය ක්ෂේත්‍ර තුළ පිළිගැනේ. එහිදී කිරිසන් සතුන්ට සාපේක්ෂකව මානව ලිංගිකත්වය තුළ සුවිශේෂී බවක් දැකගත හැකි ය. නොයෙක් සමාජ සංස්කෘතික විශ්වාස හා සාරධර්ම පද්ධතීන් මානව ලිංගිකත්වය වටා දැකගත හැකි අතර ඒවා රටෙන් රටට, ජාතියෙන් ජාතියට, ආගමෙන් ආගමට, සමාජයෙන් සමාජයට, සංස්කෘතියෙන් සංස්කෘතියට විවිධ වේ. මානව ලිංගිකත්වය තුළ දැකගත හැකි අක්‍රමතා රාශියක් පිළිබඳ බටහිර මනෝවිද්‍යාඥයින් විසින් පෙන්වා දී ඇති අතර ඒවා ලිංගික අප්‍රාණිකතා හා පැරලිලියා අක්‍රමතා යනුවෙන් ප්‍රධාන අවස්ථා දෙකක් යටතේ දක්වයි. මෙහි ලිංගික අප්‍රාණිකතා යනු සාමාන්‍ය ජීවිතයාත්මක ලිංගික ක්‍රියාවලිය හා සම්බන්ධ ගැටලු ය. පැරලිලියා අක්‍රමතාව යනු සාමාන්‍ය ලිංගික වර්ගාවන්ගෙන් විධිමත් කිසියම් පුද්ගලයෙකු තුළ විවිධ වස්තූන් හා අවස්ථාවන් කෙරෙහි ඇතිවන දැඩි හා තීව්‍ර ලිංගික ආසාව හෝ මන:කල්පිතයයි. Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders - 5 (DSM -5) හි එවැනි අසාමාන්‍ය මානව ලිංගික වර්ග රාශියක් දක්වා ඇත. දර්ශනවාද අක්‍රමතාව (Voyeuristic Disorder), ප්‍රදර්ශන අක්‍රමතාව (Exhibitionistic Disorder), මාර්ජක අක්‍රමතාව (Frotteuristic Disorder), කෞමාර ලිංගික අක්‍රමතාව (Pedophilic Disorder), අර්වනකාම අක්‍රමතාව (Fetishistic Disorder), පාරවේශනත්ව අක්‍රමතාව (Transvestic Disorder), ස්වපීඩා කාමුක අක්‍රමතාව (Sexual Masochism Disorder), පරපීඩා කාමුක අක්‍රමතාව (Sexual Sadism Disorder) ඉන් කිහිපයකි. මීට අමතරව Telephone scatologia, Necrophilia, Zoophilia, Coprophilia, Urophilia, Klismaphilia, Somnophilia, Stigmatophilia, Autonepiophilia යනුවෙන් ද අසාමාන්‍ය ලිංගික වර්ග රාශියක් පිළිබඳ මනෝවිද්‍යා විෂය ක්ෂේත්‍රය තුළ සාකච්ඡා වේ. බෞද්ධ ධර්ම ග්‍රන්ථ සාහිත්‍යය අධ්‍යයනයේ දී ද උක්ත පැරලිලියා අක්‍රමතාවන්ට සමාන වූ මානව ලිංගික අසාමාන්‍ය වර්ග රාශියක් පිළිබඳ තොරතුරු සොයාගත හැක. කාමෝන්මාද හා කාමමිත්‍යාවාරය (දරිමුඛ ජාතකය, නකුල ජාතකය, තකක ජාතකය, චුල්ලපලෝභන ජාතකය, දුරාපන ජාතකය, අනහිරති ජාතකය, බන්ධන මොක්ඛ ජාතකය, අන්ධභූත ජාතකය). විරූපී හෝ විකලාංග සහිත පුද්ගලයන් හා සංවාසය (කුණාල ජාතකය, චුල්ලපදුම ජාතකය). ලාබාලයන් කෙරෙහි ලිංගික රුචිකත්වය (මහා පදුම ජාතකය, අසානමත්ත ජාතකය, අන්ධභූත ජාතකය, චුල්ලනාරද ජාතකය). ලේ ඥාතීන් අතර ලිංගික වර්ගාව (මහා පදුම ජාතකය, සෙන්ගු ජාතකය, පණ්ණික ජාතකය). දර්ශනස්වාද/මලපහ සමඟ ලිංගික රුචිකත්වය (බාහිය ජාතකය). ලිංගික ඊර්ෂ්‍යාව පිළිබඳ අක්‍රමතා (චුල්ල ධර්මපාල ජාතකය, චුල්ලපලෝභන ජාතකය). සතුන් සමඟ ලිංගිකව හැසිරීම (විනය පිටකය). මෙම බෞද්ධ ධර්ම සාහිත්‍යාගත අවප්‍රමාණ මානව ලිංගික

වර්ෂාවන් බටහිර මනෝවිද්‍යාත්මක කරුණු හා සන්නද්‍යාත්මකව අධ්‍යයනය කිරීම මෙන්ම ඒ සඳහා උපයෝගී කොටගත හැකි ප්‍රතිකාර විමසීම මෙම පර්යේෂණ පත්‍රිකාව මගින් අපේක්ෂිත ය.

ප්‍රමුඛ පද:- මානව ලිංගිකත්වය, අසාමාන්‍ය වර්ෂා, ලිංගික ගැටලු, උපදේශනය, ප්‍රතිකාර.

**බෞද්ධ ආරාමීය පරිසරයේ ඇති වන මානසික පීඩාවන් ජයගැනීම
පිළිබඳව වංගීස සංයුත්තියාශ්‍රිත අධ්‍යයනයක්**

ඇහැලේපොල මහින්ද හිමි
තාවකාලික කථිකාචාර්ය, බෞද්ධ හා පාලි අධ්‍යයනාංශය
ශ්‍රී ලංකා හික්කු විශ්වවිද්‍යාලය.
mahelepola@busl.ac.lk

හික්කු සංස්ථාව බුද්ධ කාලයේ සිට ම ආරාමික පරිසරයකින් පරිමිත සංවිධානාත්මක පිරිසකි. නගරයට නොදුරින් පිහිටි ගස්වලින් සමලංකාත හික්කුන් වහන්සේලා වාසය කරන ස්ථානය ආරාම හෙවත් උපවන යනුවෙන් අභිධානප්පදීපිකාවේ දැක්වේ. (නගරා නාතිදුරසමිං සතෙතහි යොහිරොපිතො - තරුසණෙධා ස ආරාමො තථොපවන මුවචතෙ) ආදි කාලීන ආරාමගත හික්කු සංස්ථාවෙහි ඒකායන අරමුණ වූයේ සියලු දුක් නසා නිර්වාණය සාක්ෂාත් කරගැනීම යි. (සබ්බදුකම් නිස්සරණ නිබ්බාන සච්ඡකරණථාය) මෙම පවිත්‍ර චේතනාවෙන් පැවිදි වූ ආදි කාලීන ආරාමගත හික්කුන් වහන්සේලාගේ දෛනික බලසර දිවිය සකස් වී තිබූ අයුරු හා ගත වූ ආකාරය පිළිබඳ ව ඓතිහාසික හා ශාසනික තොරතුරු රාශියක් ත්‍රිපිටකයෙහි දැක්වේ. ඒ අතර සංයුත්තනිකායාගත වංගීස සංයුත්තයේ සූත්‍ර දොළහ ප්‍රමුඛ ය. මීට අමතර ව මෙහි බුද්ධ කාලීන ආරාමීය පරිසරයේ ඇතැම් පුහුදුන් හික්කුන් වහන්සේලාට ඇති වූ මානසික පීඩාවන් සහ ඒවා කේවල හා සමූහික ව ජයගත් ආකාරය සඳහන්වීම ද විශේෂත්වයකි. වත්මන් ආරාමීය හික්කු සංස්ථාවෙහි ඇති වන මානසික පීඩාවන් නමැති මානව අභියෝග ජයගැනීම සඳහා මාර්ගෝපදේශ රැසක් සංයුත්තනිකායාගත වංගීස සංයුත්තයෙන් ප්‍රකට වේ. බුද්ධ කාලීන ඇතැම් ආරාමීය පුහුදුන් හික්කුන් වහන්සේලාට ඇති වූ මානසික පීඩාවන් මොනවා ද යන්න හඳුනාගැනීම ඒවා සමනයකර ඉන් ජය ලැබූ ආකාරය කෙසේදැයි අවබෝධ කරගැනීම. බෞද්ධ ආරාමීය පරිසරයේ ඇති වන මානසික පීඩාවන්ගෙන් පොදු වේ අත්මිදීම සඳහා බුද්ධ දේශනාවන්ගේ උපයෝගීතාවය කුමක්දැයි පැහැදිලි කරගැනීම යනාදිය මෙහි පර්යේෂණ ගැටළු වේ. ආදි කාලීන ආරාමීය හික්කු සංස්ථාවෙහි ඇතැම් හික්කුන් වහන්සේලාට ඇති ව තිබූ මානසික පීඩාවන්ගෙන් ජයගත් ආකාරය නිවැරදි ව එළිදැක්වීම සහ එමගින් වත්මන් හික්කු සංස්ථාවෙහි උද්ගත වී ඇති සංකීර්ණ ආරාමීය මානසික පීඩාවන් ජයගැනීමට අවශ්‍ය මාවත විවර කරගැනීම මෙහි පර්යේෂණ අරමුණ යි. මෙය නූතන මනෝවිද්‍යාත්මක ඉගැන්වීම් අනුව සකස් වූ පර්යේෂණ පත්‍රයක් නොවේ. උක්ත පර්යේෂණ ගැටළු මනෝවිද්‍යාත්මක දෘෂ්ටිකෝණයෙන් විසඳාගැනීමක් හෝ මනෝවිද්‍යාත්මක අර්ථකථන ඉදිරිපත් කිරීමක් ද මෙහි දී සිදු නොවේ. සංයුත්තනිකායාගත වංගීස සංයුත්තයෙහි ඇතුළත් සූත්‍ර දොළහ අට්ඨකථා ඇසුරින් අධ්‍යයනය කරමින් නූතන මානව අභියෝගයක් වන බෞද්ධ ආරාමීය පරිසරයේ ඇති වන මානසික පීඩාවන් ජයගැනීම පිළිබඳ ව මාර්ගෝපදේශයන් හෙළි

කරගැනීම මෙම අධ්‍යයනය කුලින් සිදු වේ. ඒ සඳහා මෙහිදී ග්‍රන්ථසන්ධාර විශ්ලේෂණ ක්‍රමවේදය (Content Analyze Methodology) පරිභාවිත ය. ඒ අනුව නියමිත පෙළ හා අධිකථාවෙහි අන්තර්ගතය නිවැරදි ව විවරණය කරමින් නිගමනයකට එළඹීම මෙමගින් සිදු වේ.

ප්‍රමුඛපද:- ආරාම, මානසික පීඩා, වංගීස සංයුක්තය, සාරත්ථප්පකාසිනී

Understanding Prescribed Criterion for Judgment of Behaviors and Possible Buddhist Techniques for the Modification of Behaviors

Ven. Kumbukandana Rewata
Dept. of Philosophy, University of Kelaniya
krewatha@kln.ac.lk

Behavior Modification refers to the process of removing bad behaviors and adding good behaviors to one's character. Researchers have much attended to problematic behaviors in many contexts as such behaviors negatively influence on human society. In doing so, they have researched on causal factors of and possible solutions for behavioral problems concerned. Buddhism, as a timeless psychology, has been playing an immense role in correcting problematic behaviors from its beginning. In reviewing the existing literature of previous researches on Buddhist Psychology of behavior modification, it is obvious that some researchers have already investigated the Buddhist literature on selected techniques for modifying behavior. However, the current study aimed at understanding prescribed criterion and possible techniques for modifying behaviors in general as is depicted in Sutta Pitaka. Accordingly, by using qualitative approach, documentary searching as the data collecting tool was administered to gather the relevant data from Sutta Pitaka of Tēravāda Buddhism and other relevant secondary sources. The collected data was qualitatively analyzed with several themes depending on objectives of the study. As for the findings, it could be found that Buddhist Psychology has its own criterion for the judgment of good and bad behaviors mainly based on roots of actions, their effects on doer as well as others in this life and next births. It further uses its own terms such as Kusala & Akusala, Punna & Pāpa, Sukkha & Kanha, Dhamma & Adhamma, Sēvitabba & Asēvitabba and Kalyāna & Pāpaka to represent good and bad behaviors accordingly. Lord Buddha has prescribed certain behaviors for all ordained and un-ordained people. Buddhist Psychology contains many teachings, procedures and techniques to decrease misbehaviors and to improve good behaviors which are mainly based on Sila, Samādhi and Pannā. These techniques have many implications into corrections of behaviors in such contexts as education, counseling, sport, addiction etc.

Keywords:- Behavior Modification, Criterion, Good Behaviors, Bad Behaviors, Techniques

Meditation Helps Immunity System to Cure Coronavirus

Sumedha Viraj Sripathi Ukwatta
Sumedhaviraj19@gmail.com

Coronaviruses are types of viruses that typically affect the respiratory tracts of birds and mammals, including humans. Over the last 70 years, scientists have found that coronaviruses can infect mice, rats, dogs, cats, turkeys, horses, pigs, and cattle. Sometimes, these animals can transmit coronaviruses to humans. Coronaviruses belong to the subfamily Coronavirinae in the family Coronaviridae. Different types of human coronaviruses vary in how severe the resulting disease becomes, and how far they can spread. Doctors currently recognize several types of coronavirus that can infect humans.

229E (alpha coronavirus)

NL63 (alpha coronavirus)

OC43 (beta coronavirus)

HKU1 (beta coronavirus)

In 2019, a new strain called SARS-CoV-2 started circulating, causing the disease COVID-19. When a virus infects a person, it invades the cells of its host in order to survive and replicate. Once inside, the cells of the immune system cannot 'see' the virus and therefore do not know that the host cell is infected. A special cell of the immune system called a T cell circulates looking for infections. One type of T cell is called a cytotoxic T cell because it kills cells that are infected with viruses with toxic mediators. Our immune system is one of the most critical, and most fascinating, aspects of the mind-body connection. Meditation stimulates immune system brain-function regions. Mindfulness meditation has shown increases in electrical activity in the prefrontal cortex, the right anterior insula, and right hippocampus, all parts that control positive emotions, awareness, and anxiety. These are also the areas of the brain that act as a command center for our immune system. When stimulated, they make the immune system function more effectively. The positive patients who practice mindfulness meditation slow down the reduction of their CD-4 cell count. Mindfulness meditation directly affects the prefrontal cortex and insular cortex of the brain. Prefrontal cortex of the brain imposes to control emotions as the CEO of the brain. When a person practices meditation prefrontal cortex and insular cortex functions in a grater way.

Keywords:- Coronavirus, brain, immunity system, Bio chemistry, Meditation

ARCHAEOLOGY

Session Chair:

Ven. Kahatagasdigiliye Dhammarathana

කුරුණෑගල දළඳා මාළිගය ආශ්‍රිතව හමුවන, කුරුණෑගල යුගයේ අප්‍රකට කලා නිමැවුම් පිළිබඳ පුරාවිද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක්

එස්. ඒ. එල්. අයි. නවරත්න

එම්. කේ. එස්. හේරත්

පුරාවිද්‍යා හා උරුම කළමනාකරණ අධ්‍යයනාංශය

ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලය

lakmaliishara12@gmail.com

ඉතිහාසය ප්‍රතිනිර්මාණය කිරීමේදී පුරාවිද්‍යාත්මක සාධක සපයනුයේ මහඟු පිටුවහලකි. කුරුණෑගල ප්‍රදේශයේ පිහිටුවා ඇති වර්තමාන වයඹ පළාත් සභා කාර්යාල භූමියේ දක්නට ලැබෙන පැරණි දළඳා මාළිගය ආශ්‍රිතව ඇති, කුරුණෑගල යුගයට අයත් කලා නිර්මාණද කුරුණෑගල යුගයේ ඓතිහාසික බව ප්‍රතිනිර්මාණය කිරීමට සපයනුයේ එවැනිම වූ සුවිශේෂී දායකත්වයකි. මෙම කලා නිර්මාණ පිළිබඳ සිදුකරන ලද අධ්‍යයනයේදී තොරතුරු අනාවරණය කරගැනීම සඳහා ප්‍රාථමික මූලාශ්‍ර සහ ද්විතීයික මූලාශ්‍ර භාවිතා කළ අතර, ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය මූලික අධ්‍යයන ක්‍රමවේදය විය. කුරුණෑගල දළඳා මාළිගය ආශ්‍රිතව ඇති, කුරුණෑගල යුගයේ කලා නිර්මාණ කොතෙක් දුරට එම යුගයේ ඉතිහාසය ප්‍රතිනිර්මාණය කිරීමට දායක වන්නේ ද යන්න මෙම අධ්‍යයනයේ පර්යේෂණ ගැටලුව වන අතර අධ්‍යයනයේ අරමුණ වන්නේ එම කලා නිර්මාණ හඳුනාගෙන ඒවා සම්බන්ධයෙන් වන පුරාවිද්‍යාත්මක වැදගත්කම සහ ඓතිහාසිකත්වය සමාජගත කිරීමයි. කුරුණෑගල යුගය යනු මෙරට පැවති රාජ්‍ය යුග අතරින් ප්‍රධාන යුගයකි. එම යුගය වසර 40 ක් වැනි කෙටි කලක් පැවතුණ හෙයින් කලා නිර්මාණ බොහොමයක් බිහිවන්නට ඉඩකඩක් නැතිවෙන්නට ඇත. කෙසේ නමුදු මෙම යුගයට අයත් නිර්මාණ තදාශ්‍රිත ප්‍රදේශ කිහිපයක විසිරී ඇති අතර කුරුණෑගල දළඳා මාළිගය ආශ්‍රිත ප්‍රදේශය ඉන් ප්‍රධානම එකකි. මීට අමතරව ඇත්තද විහාරය සහ තොටගමුවේ විජයබා පිරිවෙන යනාදී වූ ස්ථානවලින් එම යුගයට අයත් කලා නිර්මාණ කිහිපයක් හමු වේ. විවිධ හේතූන් නිසා මේ වනවිට පැරණි දළඳා මාළිගා භූමියේ ඉතිරිව ඇත්තේ පාෂාණ භාවිතයෙන් නිර්මිත කලා නිර්මාණ කිහිපයක් පමණකි. මෙසේ නිර්මාණ හිඟ වීම සඳහා පාරිසරික සාධක මෙන්ම මනුෂ්‍ය ක්‍රියාකාරකම් ද බලපාන්නට ඇත. මෙහි තිබී හමුවන කලා නිර්මාණ අතර දළඳා මාළිගයේ පිවිසුම් දොරටුවට භාවිතා කළායැයි සැලකෙන ශිලාමය උළුවනු කොටස්, ගජසිංහ රුව රැගත් කොරවක්ගල, සඳකඩපහන, සිරිපකුල්ගල, ජලපිහිලි කොටස් යනාදී වූ නිර්මාණ ඉතා වැදගත් වේ. මේවා කැටයම් රහිත හා සහිත ඒවා ලෙස වර්ග කළ හැකිය. මේ නිර්මාණවලින් බොහොමයක් කුරුණෑගල යුගයට ආවේණික ලක්ෂණවලින් සමන්විත වේ. කෙසේ නමුදු මෙම අප්‍රකට සහ දුර්ලභ, කුරුණෑගල යුගයේ කලා නිර්මාණ කෙරෙහි ජනතාවගේ අවධානය මෙතෙක් යොමුව ඇති බවක් පෙනෙන්නට නොමැති අතර මෙම අධ්‍යයනයෙන් හෙළි වූයේ ජනතාවගේ අවධානයෙන් ගිලිහී ඇති කුරුණෑගල යුගයට අයත් මෙම අප්‍රකට කලා නිර්මාණ වෙතට ජනතාවගේ අවධානය යොමුකිරීම සහ ඒ පිළිබඳ දැනුම ජනතාවට සම්ප්‍රේෂණය කිරීම ඉතා වැදගත් වන බවයි.

ප්‍රමුඛ පද:- කුරුණෑගල යුගය, කුරුණෑගල ඉතිහාසය, කුරුණෑගල දළඳා මාළිගය, කුරුණෑගල දළඳා මාළිගයේ කලා නිර්මාණ, පුරාවිද්‍යාත්මක වටිනාකම

**ශ්‍රී ලාංකේය සමාජ ඒකාබද්ධතාව උදෙසා ඓතිහාසික සාධක
(අභිලේඛන ඇසුරෙන්)**

කුඩාවැවේ සෝමානන්ද හිමි
ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාචාර්ය, සමාජීයවිද්‍යා හා තුලනාත්මක අධ්‍යයනාංශය
ශ්‍රී ලංකා හික්සු විශ්වවිද්‍යාලය.
ks1992@busl.ac.lk

දශක තුනක පමණ කාලපරිච්ඡේදයක් තුළ ජනවර්ග දෙකක් අතර පැවැති ගැටුම නිමාකර පශ්චාත් යුධ සමයකට ශ්‍රී ලංකාව එළඹී ඇත. ශ්‍රී ලාංකේය සමාජයෙහි වර්තමාන වාර්ගික, ආගමික සහ භාෂාමය වශයෙන් සමාජ ඒකාබද්ධතාව සහිත ජාතියක් ගොඩනැගීම උදෙසා විවිධ ක්‍රියාමාර්ග ගෙන තිබේ. භෞතිකවූත්, සවිඥානිකවූත් සහජීවනය සමාජගත කිරීම අත්‍යවශ්‍යයි. එය දිගුකාලීන සාමයෙහි පැවැත්මට ඉවහල් වෙයි. ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික සංහිදියාව ඇති කිරීමේ අවශ්‍යතාව වඩාත් දැනෙන අවධියක් ඒ සඳහා ඉතිහාසයෙන් බොහෝ පාඩම් උගත හැකිය. මෙම පර්යේෂණයෙන් ශ්‍රී ලාංකේය ඉතිහාසකරණය සහ ඓතිහාසික සවිඥානකත්වය තුළ යටපත්ව තිබෙන්නා වූ සිංහල හා දෙමළ වාර්ගික කොටස් අතර පැවැති ඓතිහාසික ආගමික සබඳතාව අභිලේඛන ඇසුරෙන් අධ්‍යයනය කෙරේ. පුරාතන ශ්‍රී ලාංකේය සමාජයෙහි පැවැතියා වූ වාර්ගික සහජීවනය වර්තමාන ශ්‍රී ලංකාවේ සමාජ ඒකාබද්ධතාව ඇති කිරීමට යොදාගත හැක්කේ කෙසේද? යන්න මෙහිදී සාකච්ඡාවට ලක්කරයි. එතුළින් ජනවාර්ගික ගැටුම්වලින් තොර ශ්‍රී ලංකාවක් සඳහා අවශ්‍ය මාර්ගය සැලසීම කෙරෙහි අලුත් දැක්මක් ඇති කරයි. තවද සිංහල හා දෙමළ ඇතුළු අනෙකුත් ජනතාවට සමගියෙන් හා සහජීවනයෙන් විසීමට අවශ්‍ය දේශපාලන, සංස්කෘතික හා ආගමික වාතාවරණයක් ශ්‍රී ලංකාව තුළ ඇති කිරීමට අවශ්‍ය පසුබිම සැකසීම කෙරෙහි ද මින් අවධානය යොමු කරයි. දකුණු ඉන්දීය ආක්‍රමණ අවස්ථාවල දී දමිළයන් කෙරෙහි සිංහල බෞද්ධ ජනතාව බහුතරය තුළ ප්‍රතිවිරෝධී හැගීම් තිබුණා වියහැක. එහෙත් බොහෝ සාමකාමී සංක්‍රමණිකයන් මූලික බෞද්ධ සැලැස්ම තුළට අන්තර්ග්‍රහණය කර ගනු ලැබ තිබේ. මුල්ම අවධියේ සිටම බුදුදහම පිළිගත් අය අතර දෙමළ සංක්‍රමණිකයන් සමහරක් ද සිටි බව ආදිම බ්‍රාහ්මී ශිලා ලිපි කීපයක සඳහන් “දෙමෙඩ උපසක”, “දෙමෙඩ සමණ” වැනි පදයන්ගෙන් පැහැදිලිය. මොණරගංවෙල, පඬුවස්නුවර ද්‍රවිඩ ශිලාලේඛනය යනාදියෙහි ඇතැම් ද්‍රවිඩයන් බෞද්ධාගමික විහාරස්ථානවලට විවිධ පුදපූජා පැවැත් වූ බව දැක්වෙයි. වේලක්කාර ද්‍රවිඩ ශිලාලේඛනයේ වේලක්කාර හටයන් දළඳා වහන්සේගේ ආරක්ෂකයන් වූ බව සඳහන් වේ. කන්තලේ පුදුමොට්ටායි ශිලාලේඛනයේ නාගච්චානි නැමැති ද්‍රවිඩ කාන්තාවක් විජයරාජ ඊශ්වරම් කෝවිලකට කළ පූජාවක් ගැන සඳහන් වෙන අතර ඉන් විජයබාහු රජු ද්‍රවිඩ ජනතාවගේ ආගමික ස්ථාන සඳහා අනුග්‍රහ දැක් වූ බව සනාථ කරගත හැකිය. එවැනි සාධක රාශියක් අභිලේඛන ඇසුරෙන් අනාවරණය කරගත හැකිය. එමගින් සිංහල සහ දෙමළ ජන කොටස් ඉපැරණි ශ්‍රී ලංකාවේ ආගමික සහජීවනයෙන් හා සාමයෙන් යුතුව ජීවත් වූ බවට ඓතිහාසික සාධක ඉතිහාසයෙන් හමුවෙයි.

ප්‍රමුඛ පද:- ශ්‍රී ලංකාව, සිංහල හා දෙමළ ජනවර්ග, සමාජ ඒකාබද්ධතාව, අභිලේඛන

බෞද්ධ ආරාම සම්ප්‍රදායෙහි බොරදම් භාවිතය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්

ගල්වැවේ විමලකන්ති හිමි
bomaluwatemple@gmail.com

උල්පතගම අමිතරතන හිමි
ශ්‍රී ලංකා භික්ෂු විශ්වවිද්‍යාලය
uamitha@gmail.com

මිහිඳු හිමියන්ගේ ආගමනයත් සමඟ ශ්‍රී ලංකාවේ විවිධ ප්‍රදේශයන්හි බෞද්ධාගමික සිද්ධස්ථාන බිහි වූ බව දක්නට ලැබේ. එම බෞද්ධ ආරාම සම්ප්‍රදායන්හි ගොඩනැගිලිවල අලංකරණය සඳහා බොරදම් භාවිතය කෙසේ සිදු වූයේ ද යන්න අධ්‍යයනය කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණ වේ. ඒ සඳහා ඓතිහාසික හා පුරාවිද්‍යාත්මක මූලාශ්‍රය පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය ලෙස භාවිත කරනු ලැබේ. වාස්තු විද්‍යා ශාස්ත්‍රයට අනුව බොරදමක් යනු සිරස් අතට පිහිටි පෘෂ්ඨයක ඉදිරියට නෙරා තිබෙන හෝ ඇතුළට ගිලා බැස ඇති අලංකරණ විශේෂයකි. මේවා යොදා ගන්නේ ගොඩනැගිල්ලේ පිටතටයි. එමගින් ගොඩනැගිල්ලේ සෞන්දර්යාත්මක පෙනුමක් ලබා දේ. බොරදම් වාස්තු විද්‍යාත්මක අංග පහක් සඳහා යොදා ගනී. ගොඩනැගිල්ලක අධිෂ්ඨානය හා ප්‍රස්ථරය, ප්‍රාකාරයක හෝ බිත්තියක මුහුණත, ප්‍රතිමා ආසනයේ හා ගොඩනැගිල්ලේ උපරි භාගයේ ඇති පඤ්ජර යනු ඒ පහයි. ශ්‍රී ලංකාවේ බොහෝමයක් පැරණි ආරාමස්ථ ගොඩනැගිලි අලංකාර කර ගැනීම සඳහා විවිධ වර්ගයේ බොරදම් යොදාගෙන තිබේ. ස්මාරකවල බොරදම් නිර්මාණයේදී වැඩි වශයෙන් පාෂාණ වර්ග යොදාගෙන ඇති බව දක්නට ලැබේ. ඊට අමතරව පිළිස්සූ ගඩොල් යොදා ගෙන තිබේ. බොරදම් වර්ග දෙකක් දක්වා ඇති අතර ඒවා ප්‍රධාන බොරදම් හා උප බොරදම (සම්බන්ධක බොරදම්) වශයෙන් දැකගත හැකි වේ. ප්‍රධාන බොරදම උසින් වැඩිවන අතර එය සෙසු බොරදම්වලට වඩා ඉදිරියට නෙරා තිබේ. ඇතුළට නෙරා තිබෙන එකම බොරදම වන්නේ ගල හෙවත් කන්ධර යන බොරදමයි. සම්බන්ධක බොරදම් නිතරම ප්‍රධාන බොරදම් දෙක අතර පටු පිහිටා තිබේ. ප්‍රධාන බොරදම් 10 ක් ඇති අතර එයින් හතරක් (උපාන, ජගති, ගල, පට්ටිකා) සෘජු රේඛීය මුහුණතකින් යුක්ත වේ. අනෙක් ඒවා වෘත්තාකාර මුහුණතකින් යුක්ත වේ. උප බොරදම් ද දහයක් ඇති බව දක්වා තිබේ. මෙම බොරදම්වල කාර්යය වන්නේ ප්‍රධාන බොරදම් දෙකක් සම්බන්ධ කිරීම හෝ වෙන් කිරීම සඳහා යෙදීමය. බොරදමක උස නිශ්චිතව දැක්විය නොහැකිය. මංජු ශ්‍රී භාෂිත වාස්තු විද්‍යා ශාස්ත්‍රයේ ප්‍රතිමාගෘහයක අධිෂ්ඨාන ප්‍රභේදයක බොරදම්වල උස දක්වා තිබේ. අධිෂ්ඨානයක උස අටළොස් භාගයකි. උපානයක, ජගතිය හා කුමුදයෙහි අංශකයක් ද වශයෙන් දැක්විය හැකිය. මෙකී අංග ලක්ෂණයන්ගෙන් යුක්ත බොරදම් සහිත ගොඩනැගිලි අතීතයේ පටන් විවිධ ආක්‍රමණ හා නිධන් හොරුන්ගේ ග්‍රහණයට ලක්ව විනාශ මුඛයට පත්ව ඇති බව දක්නට ලැබේ. මෙම හේතුව නිසාවෙන් ම බෞද්ධාගමික සිද්ධස්ථාන විනාශ වීමේ අභියෝගයට අතීතයේ සිට ම වර්තමානය දක්වාම බෞද්ධයාට මුහුණ දීමට සිදුව තිබේ. එම අභියෝග මධ්‍යයේ ගොඩනැගිලි අලංකරණය සඳහා යොදා ඇති විනාශ වී ගිය බොරදම් ප්‍රතිනිර්මාණය කිරීම මුල් කලාකෘතියට හානියක් නොකර සිදු කරනු ලබයි.

ප්‍රමුඛ පද:- බොරදම, අධිෂ්ඨානය, ප්‍රස්ථරය, ප්‍රාකාරය, මුහුණත

HISTORY

Session Chair:

Dr. M. K. L. Irangani

**නිරිතදිග රාජධානි සමයේ ඉන්දු-ලංකා සබඳතා පිළිබඳව අධ්‍යයනයක්
(යාපහුව, කුරුණෑගල, ගම්පොළ රාජධානි ඇසුරින්)**

බී. ජී. ඒ. එච්. බණ්ඩාරවත්ත
ayeshabandarawaththa244@gmail.com

අනුරාධපුර හා පොළොන්නරු යන රජරට රාජධානි සමය බිඳ වැටීමෙන් පසුව නිරිතදිග රාජධානි සංක්‍රමණය වීමේදී ඉතා වැදගත් රාජධානි ක්‍රිත්වයක් ලෙසට දඹදෙණි රාජ්‍යය සමයෙන් පසුව බිහි වූ යාපහුව, කුරුණෑගල, ගම්පොළ යන රාජධානි හැදින්විය හැකිය. මෙම අධ්‍යයනය මගින් යාපහුව, කුරුණෑගල, ගම්පොළ රාජධානි සමයේ පැවති ඉන්දු-ලංකා සබඳතාවයන්හි ස්වරූපය කෙබඳු ද? යන්න අධ්‍යයනය කිරීම අධ්‍යයන ගැටලුව වේ. අධ්‍යයනය මඟින් ඉන්දු ලංකා සබඳතා අතීත යුගයේ සිටම දේශපාලන වශයෙන් පමණක් නොව සංස්කෘතික අංශයෙන් ද ක්‍රියාත්මක වූ බව පෙන්වාදීම අධ්‍යයන අරමුණ වේ. අධ්‍යයන ක්‍රමවේදය ලෙස ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයන හා ක්ෂේත්‍ර නොවන අධ්‍යයන ක්‍රමවේදය ඔස්සේ පුස්තකාල සමීක්ෂණ ක්‍රමවේදය මගින් තොරතුරු සපයා ගන්නා ලද අතර, හඳුනාගැනීම් තුළ යාපහුව රාජධානි සමය බිහිවීම සඳහා ඉන්දු-ලංකා සබඳතා බලපෑම මෙන්ම, ඉන්දු දේශපාලන ආක්‍රමණ සමඟ මිත්‍ර සබඳතා වර්ධනය කර ගැනීම, යාපහුව පියගැට පෙළ කැටයම්, ආදිය මගින් ඉන්දු ලංකා සබඳතා අධ්‍යයනය කළ හැකිවීම ද කුරුණෑගල යුගය වන විට ඉන්දීය සබඳතා හඳුනාගැනීමේ දී හතරවන පරාක්‍රමබාහු රජුගේ ගුරුවරයා ලෙස වෝල ජාතික භික්ෂුවක් කටයුතු කිරීම ද, ඉන්දියානු දේවාලයන්හි විවිධ සම්ප්‍රදාය මෙරට දේවාල මෙන්ම පන්සල් තුළ ද අනුගමනය කිරීමත්, දැනට දළඳා මාළිගාව නමින් හඳුන්වන ගොඩනැඟිල්ලේ කැටයම් ද දෙවුන්දර දේවාල කැටයම් ද ඉන්දියානු සම්ප්‍රදායක් අනුගත වීම, ආදිය මගින් දේශපාලනික හා සංස්කෘතික අංශයන්ගෙන් ඉන්දු ලංකා සබඳතා පැවති බව හඳුනාගත හැකිය. ගම්පොළ යුගය වනවිට ඉන්දීය බලපෑම යාපනය මූලික කරගෙන ඵල්ලවීමත්, බුද්ධ ප්‍රතිමා, කැටයම්, බුදුදහම සමග දේව සංකල්පයන් වර්ධනය වීම මෙන්ම ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පයන්ගෙන්, ගඩලාදෙණිය, ලංකාතිලක ආදී නිර්මාණ කේන්ද්‍ර කරගනිමින් ඉන්දු ලංකා සබඳතා පැවති ආකාරය හඳුනාගත හැකිය. මෙම කරුණු අනුව දේශපාලනික මෙන්ම සංස්කෘතික හා ආගමික අංශයන්ගෙන්, නිරිතදිග රාජධානි සමයෙහි යාපහුව, කුරුණෑගල, ගම්පොළ රාජධානි කේන්ද්‍ර කරගනිමින් ඉන්දු ලංකා සබඳතා ක්‍රියාත්මක වී ඇති අතර, ඒ අනුව මෙමගින් නිරිතදිග රාජධානි සමයේ ඉන්දියානු බලපෑම නිරිතදිග රාජ්‍යයන්ට තීරණාත්මකව බලපෑම් සහගත වී ඇති අතර, එමඟින් ඉන්දු ලංකා සබඳතා පෙර යුගයන්ට වඩා සිංහල ද්‍රවිඩ සබඳතා මෙම යුගය හැඩගැස්වීම කෙරෙහි සෘජුව බලපා ඇති බව නිගමනය කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද:- නිරිතදිග, රාජධානි, දේශපාලනික, සංස්කෘතික, ඉන්දීය

1956 මහමැතිවරණය ඇසුරින් නූතන ශ්‍රී ලාංකීය ඉතිහාසයට සහ දේශපාලනයට සිදු වූ බලපෑම පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්

ආර්. ඩී. ඩී. පුෂ්ප කුමාර
පුරාවිද්‍යා විශේෂ (උපාධි අපේක්ෂක, සිව්වන වසර)
පුරාවිද්‍යා අධ්‍යයන අංශය, පේරාදෙණි විශ්වවිද්‍යාලය
dhanushkapushpakumara2069@gmail.com

ශ්‍රී ලාංකේය මැතිවරණ ඉතිහාසය දෙස බැලීමේ දී සුවිශේෂී මැතිවරණ කිහිපයක් දැකිය හැකිය. ඒ අතරින් 1956 මහමැතිවරණය සුවිශේෂී වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ දේශපාලන සන්දර්භය තුළ ප්‍රබල වෙනස්කම් කිහිපයක් සිදු වීමට මෙම මහමැතිවරණය හේතු විය. ඒ අනුව මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණ වන්නේ 1956 මහමැතිවරණය පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක් සිදු කිරීමයි. 1956 මහමැතිවරණය නූතන ශ්‍රී ලංකාවේ ඓතිහාසික සහ දේශපාලන ක්ෂේත්‍රයට කුමන ආකාරයේ බලපෑමක් සිදු කළේද? යන්න පර්යේෂණයේ ගැටලුව වේ. පර්යේෂණ ක්‍රමවේදයේ දී ගුණාත්මක සහ ප්‍රමාණාත්මක දත්ත පදනම් කර ගනිමින් අධ්‍යයනය සිදු විය. ප්‍රථමයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ මැතිවරණ ඉතිහාසය පිළිබඳ ලියැවී ඇති සාහිත්‍ය මූලාශ්‍ර පරිශීලනය සිදු විය. එයින් අනතුරුව 1956 මහමැතිවරණය පිළිබඳ ලියැවී ඇති ග්‍රන්ථ සහ සමකාලීන පුවත්පත් ලිපි අධ්‍යයනය සිදු විය. විෂය ප්‍රාමාණිකයන් සමග සම්මුඛ සාකච්ඡා කරමින් කරුණු ගවේෂණය ද සිදු කරන ලදී. 1956 මහමැතිවරණය ශ්‍රී ලංකාවේ ඓතිහාසික සහ දේශපාලන ක්ෂේත්‍රයට සිදු කරන ලද බලපෑම විමර්ශනාත්මක ව සාකච්ඡා කිරීම අධ්‍යයනයේ වැදගත්කම වේ. පූර්ව පර්යේෂණ පිළිබඳ අධ්‍යයනයේ දී 1956 මහමැතිවරණය පිළිබඳ සිදු කරන ලද පර්යේෂණ කිහිපයක් අධ්‍යයනය කිරීමට අවස්ථාව ලැබිණි. නිදහසින් පසු ශ්‍රී ලංකාවේ පැවති මැතිවරණ අතරින් 1956 මහමැතිවරණයට විශේෂ තැනක් හිමි වේ. මීට පූර්වයෙන් පැවති මැතිවරණ ක්‍රමය ප්‍රබල වෙනසකට ලක් කිරීමට 1956 මහමැතිවරණය හේතු විය. වර්තමානයේ ශ්‍රී ලංකාවේ මැතිවරණ සහ දේශපාලන ක්ෂේත්‍රවල දැකිය හැකි ලක්ෂණ බොහෝමයක් 1956 මහමැතිවරණයේ ප්‍රතිඵල ලෙස හැඳින්විය හැකිය. පංචමහා බලවේගවල දායකත්වය ද මෙහිදී විශේෂයෙන් සාකච්ඡා කළ යුතුය. සිංහලකම, බෞද්ධකම නම් සංකල්ප ද මෙම මැතිවරණයේදී ප්‍රබලව ඉස්මතු විය. තවද දේශපාලනය සඳහා භික්ෂූන්ගේ දායකත්වය ප්‍රබලව ලැබීමද මෙහිදී සිදු විය. එමෙන්ම පාර්ලිමේන්තු වාද විවාදවලට සිංහල භාෂාව යොදා ගැනීම ආරම්භ වන්නේද 1956 මහමැතිවරණයෙන් පසුවයි. තවද ශ්‍රී ලංකාවේ දේශපාලනයේ ප්‍රථම වරට පක්ෂයකින් පක්ෂයකට බලය හුවමාරු වීම සිදු වන්නේ ද 1956 මහමැතිවරණයේදීය. ඒ අනුව මෙම මහමැතිවරණය නිදහසින් පසු ශ්‍රී ලංකාවේ පැවැත්වූ තීරණාත්මක මැතිවරණයක් ලෙස සඳහන් කළ හැකිය. 1956 මහමැතිවරණය ලංකාවේ ඓතිහාසික සහ දේශපාලන ක්ෂේත්‍රයට ප්‍රබල බලපෑමක් සිදු කළ මැතිවරණයක් බව ප්‍රත්‍යක්ෂ වේ. උක්ත බලපෑම් නූතන දේශපාලන සන්දර්භය සමඟ සංසන්දනාත්මක ව අධ්‍යයනය කිරීමේ දී තවදුරටත් විශ්ලේෂණය කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද:- ඓතිහාසික ක්ෂේත්‍රය, දේශපාලන ක්ෂේත්‍රය, පංචමහා බලවේගය, බෞද්ධකම, 1956 මහමැතිවරණය

වර්තමානයේ සිංහල-දෙමළ ජනවර්ග අතර සහජීවනය වර්ධනය කිරීම සඳහා මහාවංසයෙන් ගත හැකි නිදසුන් (දුට්ඨගාමිණී කථා පුවත ඇසුරින්)

එම්. එම්. ඉසුරු හේරත්
සහකාර පුස්තකාලයාධිපති, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
isuruhistory@gmail.com

ශ්‍රී ලංකාව බහු වාර්ගික රාජ්‍යයකි. එනම් සිංහල ජාතිය ප්‍රධාන කොටගත් දෙමළ, මුස්ලිම්, බර්ගර් ඇතුළු සුළු ජාතීන් කීපයකි. රටේ ප්‍රධාන ආගම් වන්නේ බුදුදහම ප්‍රධාන කොටගත් හින්දු, ඉස්ලාම්, ක්‍රිස්තියානි යනාදී ආගම් ය. ඒ අතුරින් දිවයිනේ බෞද්ධාගම ප්‍රධාන කොටගත් සිංහලයන් සහ හින්දු ආගම ප්‍රධාන කොටගත් දමිළයන් අතීතයේ සිට වර්තමානය දක්වාම දේශපාලනික, සංස්කෘතික, ආර්ථික සහ සමාජීය වශයෙන් වඩාත් ගැඹුරින් අන්තර් සබඳතා පවත්වා ඇත. එහෙත් ක්‍රි.ව. 1920-2009 අතර දේශපාලන වලංගු නිසා මෙම ජාතීන් අතර අන්තර් සබඳතා හැඟීම්බර විය. ඒ අතර භාෂා ගැටලු, ක්‍රස්තවාදී අර්බුද, ජනවාර්ගික කලකෝලාහල ප්‍රමුඛ ය. මෙම පසුබිම මහාවංසය වැනි ඓතිහාසික මූලාශ්‍රයවල ඇතුළත් දත්තවලට විවිධ අර්ථකථන සැපයීම. ඒ අතර මහාවංසයේ දුට්ඨගාමිණී කථා පුවතට හිමිවන්නේ සුවිශේෂී ස්ථානයකි. ඇතැම් බලලෝහි බෙදුම්වාදී දෙමළ දේශපාලනඥයන් සහ ඇතැම් අන්තවාදී සිංහල දේශපාලනයන් ස්වකීය අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා උක්ත පුවත විවිධ අර්ථකථන භාවිත කරමින් උදාහරණයට ගෙන ඇත. මෙම පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන ගැටලුව වන්නේ වර්තමාන සිංහල-දෙමළ අන්තර් වාර්ගික සහජීවනය ඇති කිරීම සඳහා දුට්ඨගාමිණී කථා පුවතේ උපයෝගීතාව කෙසේද යන්නයි. ජාතීන් අතර සහජීවනය පිළිබඳ දුට්ඨගාමිණී කථා පුවත ඇසුරින් සාර්ථක නිදසුන් ලබාදීම මෙහි ඇති වැදගත්කම වෙයි. පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය වශයෙන් පුස්තකාල ගවේෂණ ක්‍රමය භාවිත කළ අතර පසුව එකී දත්ත මනාව විශ්ලේෂණය කරමින් නිගමනය කරා එළඹීමිණි. මහාවංසයට අනුව දුටුගැමුණු රජතුමාගේ සේනාවේ නන්දිමිත්‍ර, වේළුසුමන, ගෝඨයිම්බර යනාදී යෝධයන් පොදු සිංහල ජාතිකත්වය වැළඳගෙන දෙමළ එළාරගේ ආක්‍රමණයට එරෙහිව සටන් කළ දුටුගැමුණු පාර්ශ්වීය දෙමළ ජාතිකයන් ය. විශේෂයෙන් නන්දිමිත්‍ර එළාරගේ සේනාපතිවරයෙකුගේ නැගණියෙකුගේ පුතෙකි. එසේම එළාර පාර්ශ්වයේදී දීඝජන්තු, මහේල, නන්දික, දීඝාභය වැනි රෝහණ සිංහල රජ පවුල නෑ සම්බන්ධයක් සහිත සහ ආර්ය සිංහල බෞද්ධ සෙනෙවිවරු සේවය කර ඇත. තවද තමන් අතින් එළාර මිය ගිය පසුව, සතුරු රජුගේ සිරුර රජ කෙනෙකුට දක්වන ගෞරවය සහිතව මිහිදන් කරවා එතැන පසුව කුඩා වෛතාසයක් කරවා, එළාර සොහොන අසලින් කවර හෝ රජ පවුලේ අයකු ගමන් කරන්නේ නම් තුර්යවාදන නතර කර ගෞරව කළ යුතු බවට සිහි කැඳවීය. ස්වකීය සතුරාට මෙලෙස ගෞරව කළ දුටුගැමුණු රජතුමා එළාරගේ සේනාවේ දරු පවුල් ද ඝාතනය කළේ නැත. අන්තවාදීව දකුණු ඉන්දියාව ආක්‍රමණය කළේ නැත. මහාවංසය දෙමළ විරෝධී නම් ඉහත සඳහන් කරන ලද මහවංස පුවත් මහනාම හිමියන් විසින් වසං කරන්නට ඉඩ තිබිණි. එසේම මෙම සහජීවන ඓතිහාසික පුවත් සිංහල දෙමළ ජාතීන් අතර සහජීවනය ඇති කිරීම සඳහා ඉවහල් කර ගත හැකි ය.

ප්‍රමුඛ පද:- සිංහල, දෙමළ, මහවංසය, දුට්ඨගාමිණී, එළාර

දකුණු අප්‍රිකානු කාපිරි ජනයාගේ ලාංකේය සමාජගතවීම පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්

ඒ. කේ. එච්. සකුන්තලා

සහකාර කථිකාචාර්ය, ඉතිහාසය හා පුරාවිද්‍යා අධ්‍යයනාංශය

රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලය

harshani.sakunthala123@gmail.com

දකුණු අප්‍රිකානු කාපිරි ජනයාගේ ලාංකේය සම්ප්‍රාප්තිය මෙරට සමාජය සැලකිය යුතු වෙනසකට බඳුන් කිරීමට සමත්වූවක් ලෙස සැලකිය හැකිය. මෙමගින් එලෙස පරිවර්තනයන්ට ලක්වූ සමාජ ක්ෂේත්‍රයන් සම්බන්ධයෙන් තොරතුරු අධ්‍යයනයට ලක් කරයි. පෘතුගීසීන්ගේ ලංකාගමනයත් සමග කාපිරි ජනයාගේ පැමිණීම ද සිදු වූ බව මූලාශ්‍රගත කරුණු අනුව තහවුරු කරගත හැකිය. මානව ශාස්ත්‍ර පර්යේෂණයක් ලෙස මෙම අධ්‍යයනය ප්‍රධාන වශයෙන් සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය උපයුක්ත කොටගෙන සිදු කෙරේ. විදේශීය ජන කොට්ඨාසයක් වශයෙන් මෙරටට සම්ප්‍රාප්ත වූ කාපිරි ජනයා තම අනන්‍යතාව මෙරට තුළ ගොඩනගා ගැනීමේදී දේශීය සමාජය තුළ සිදු වූ වෙනස්කම් හඳුනාගැනීමට හැකි වීම මෙම පර්යේෂණයේ වැදගත්කමකි. එසේම මෙම කාපිරි ජනයා ලාංකීය සමාජය හා මිශ්‍ර වීමේදී දේශීය සමාජය වෙත දායාද වූ සමාජ සංස්කෘතික අංග කවරේද? යන්න මෙහි අධ්‍යයන ගැටලුව වශයෙන් විමසීමට ලක් කරනු ලබයි. පෘතුගීසීන් විසින් තම හමුදාවල කටයුතුවලට හා නිවෙස්වල වහල් සේවයට කාපිරි ජනයා මෙරටට ගෙන්වන ලදී. දකුණු අප්‍රිකාවේ සැහැල්ලු දිවිපෙවතක් ගත කරමින් කල්ගත කළ කාපිරි ජනයා හට ලාංකාවට පැමිණ තම දිවි දෙවැනි කොට සේවය සපයන්නට සිදු විය. මෙලෙස යටත් විජිතකරණය හරහා මෙරටට සම්බන්ධ වූ කාපිරි ජනයා මෙරට තුළ තම සංස්කෘතික ගති ලක්ෂණයන්ට අනුරූපීව දිවි ගෙවූ ආකාරය හඳුනාගත හැකිය. ඔවුන්ගේ සමාජ තත්ත්වය පවුල, ශෝකිත්වය, විවාහය, භාෂාව යනාදී ක්ෂේත්‍ර ඔස්සේ විග්‍රහ කළ හැකි අතර එකී සංස්කෘතිකාංග ඔස්සේ කාපිරි ජනයා ලාංකීය සමාජය හා සම්මිශ්‍රණය වූ බව හඳුනාගත හැකිය. විශේෂයෙන් ලංකාව තුළ විශාල වශයෙන් කතෝලික දහම ව්‍යාප්ත වීම සිදු වූයේ මෙම කාල වකවානුව තුළදී වීම සැලකිය යුතු කරුණකි. විවාහ මගින් (සිංහල+කාපිරි) කාපිරි ජනයා සතු සංස්කෘතික ලක්ෂණ දේශීය සමාජය වෙත ගලා ඒම සුවිශේෂී කරුණක් වශයෙන් හඳුනාගත හැකිය. කාපිරි ජනයාගේ ලාංකේය සමාජගත වීමත් සමග මෙරට සංස්කෘතියට දායාද වූ වැදගත් ක්ෂේත්‍රයක් වශයෙන් කාපිරි සංගීතය හඳුන්වා දිය හැකිය. බ්‍රෝහියර් විසින් පුත්තලමේදී දුටු කාපිරි සාදයක් පිළිබඳව දීර්ඝ විස්තරයක් හඳුනාගත හැකිය (Brohier,1973:20,27). කාපිරි ජනයා ලාංකේය සමාජය සමග මිශ්‍ර වීමත් සමග ඔවුන්ගේ සංස්කෘතික ලක්ෂණද මෙරට තුළට මිශ්‍ර වීම සිදු විය. භාෂාව, ආගම, විවාහය, සංගීතය යනාදී ක්ෂේත්‍රයන් ඉන් ප්‍රධාන වේ. වර්තමානය තුළ පවා කපිරිඤ්ඤාවෙන් ආරම්භ වූ බයිලා කලාව මෙරට තුළ ප්‍රසිද්ධව පැවතීම තුළින් දකුණු අප්‍රිකානු කාපිරි සංස්කෘතිය දේශීය සංස්කෘතිය හා මිශ්‍රව ඇති බවට පවතින්නා වූ සාධක තවදුරටත් තහවුරු කරනු ලබයි.

ප්‍රමුඛ පද:- කාපිරි, පෘතුගීසී, සමාජගත, සාංස්කෘතික, ලාංකීය

භික්ෂු ශාසනයේ පැවැත්ම කෙරෙහි කතිකාවත්හි බලපෑම පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්

මනෝජා නවෝදනී ඒකනායක
තාවකාලික කථිකාවාර්ය, සිංහල අධ්‍යයනාංශය, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
navodaniekanayaka@gmail.com

බුද්ධ ධර්මයේ චිරස්ථිතිය සඳහා සංඝ ශාසනයේ අඛණ්ඩ හා අවිපරිත පැවැත්ම අත්‍යවශ්‍ය වේ. ශාසනික අර්බුද උත්සන්න වූ අවස්ථාවල ධර්මයට වඩා විනය වැදගත් සේ සැලකිණි. ග්‍රන්ථ මඟින් විනය ඉගෙනීමට අමතරව සෙල්ලිපි ආශ්‍රයෙන් විවිධ අවස්ථාවල කෙරුණු සංශෝධනවලදී කතිකාවත් පිහිටුවීම හෝ ලිවීමද සිදු විය. පාලි ව්‍යවහාරයේ ඇති 'කතිකාවත්' යන්න කතිකාවත සංකල්පයට පදනම් වේ. ඒ අනුව භික්ෂු ශාසනයේ පැවැත්ම කෙරෙහි කතිකාවත්හි බලපෑම කෙබඳුද යන ගැටලුව මුල් කර ගනිමින් සිදු කළ මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ වූයේ විනය හා භික්ෂු ජීවිතයට අදාළ නොයෙකුත් සිරිත් විරිත් හා ඇවතුම් පැවතුම් පිළිබඳ නිරීක්ෂණ කිරීමයි. තවද ශාසනයේ පැවැත්ම සහ භික්ෂු ශාසනයේ ඉතිහාසය අධ්‍යයනය කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ අනු අරමුණක් විය. එම අරමුණ ඉටු කර ගැනීම සඳහා ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය ඔස්සේ රැස් කරගනු ලැබූ දත්ත විස්තරාත්මක ක්‍රමය උපයෝගී කරගනිමින් විශ්ලේෂණය සිදු කරනු ලැබීය. දහවන සියවසේ සිට දහවන වන සියවස දක්වා වූ කතිකාවත් දාහතරක් හඳුනාගත හැකිවිය. ඒවා ප්‍රධාන වශයෙන් විහාර සහ ශාසන කතිකාවත් ලෙස කොටස් දෙකකි. ශාසන ඉතිහාසය තුළ විවිධ ස්වරූප ගත් කතිකාවත්වල ඒ ඒ කාලවලට අදාළ වූ ශාසන තත්ත්වයන් නිරූපණය වන අතර මූලික විනය ග්‍රන්ථවල අඩංගු කරුණුවලට අමතරව නව සංස්කරණද ඇතුළත් විය. එමෙන්ම මූල පටන් විහාරවලට නොයෙකුත් ආකාරයෙන් පින් පිණිස ප්‍රදානය කෙරුණු දෑ ගැන ශිලා ලේඛන ඇති බවත් පැහැදිලි විය. පොළොන්නරු කතිකාවතට අනුව බහුශ්‍රැත මහා සංඝයා වහන්සේලා ධර්මය හා විනය තොරතුරු විමසීමකින් පසු මෙම නීති සම්පාදනය කර ඇත. "ගණදෙටු තෙරවරුන් විසින් තම තමා නිසා වන අන්තේවාසික සධිවි." මෙම විහාර කතිකාවතින් පනවා ඇති නීති රෙගුලාසිවලින් පෙන්නුම් කරන්නේ ඒවායේ මූලයන් විනය පිටකය, පාති මොක්ඛ, සිබවළද සහ මුල්කාලීන කතිකාවත් ඇතුළත් ශිලා ලේඛන බවයි. එසේම පළමුවන පරාක්‍රමබාහු රජතුමා සංඝ විශෝධනය සිදු කොට කතිකාවත් පැන වූ බවද සඳහන් වේ. මිහින්තලේ පුවරු ලිපියේ ආශ්‍රමයේ ජීවත් වන භික්ෂූන්ට අදාළ නීති රීති සහ ආරාමීය පාලනය පිළිබඳ අදාළ නීතිද දැකගත හැකි විය. "මෙ වෙහෙර්හි වසන බික්සභ් හිමියන් විසින් බිලි පසොස්සල්හි නැගි සියු අර" දඹදෙණි කතිකාවතෙහි ග්‍රන්ථධුර විදර්ශනාධුර දෙකෙහිම පරිචය අපේක්ෂිත බව අනාවරණය විය. "උපසම්පදාව නම් ශාසනස්ථිතියට මුල් වූ ගරුකර්මයක් බැවින් තත්කාල ශාසනානුශාසක තැන් මැදවැ හෝ එතැන් විසින් පණවන ලද ව්‍යක්ත විනයධරයන් ඇතිවැ රාජසම්මතයෙන් මිස නානා ස්ථානයෙහි උපසම්පදාව නො කටයුතු." ලෙස උපසම්පදා විනය කර්මය කළ යුතු ආකාරයද හඳුනාගත හැකි විය. ඒ අනුව භික්ෂූන්ට සුදුසු පැවතුම් ඇති කර ගැනීමට සහ සංඝ සමාජයේ විනය සම්පාදනය සඳහා ව්‍යවස්ථා, නව නීති නැතහොත් කතිකා මූලිකව බලපෑ බව නිගමනය කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද:- විනය, සංඝ විශෝධනය, විහාර කතිකාවත්, ශාසනික කතිකාවත්, උපසම්පදාව

LITERATURE

Session Chair:

Chair Prof. Ven. Kanangamuve Rahula

සිංහල භාෂාවේ නවපදීකරණයෙහිලා හෙළ හවුලේ දායකත්වය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්

තිඹිරිවැව සිරිසුමන හිමි
ආධුනික කථිකාචාර්ය, ශ්‍රී ලංකා භික්ෂු විශ්වවිද්‍යාලය,
tsthero@gmail.com

නාලක ජයසේන
පශ්චාද් උපාධි පර්යේෂක, සිංහලාංගය කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය
nalakadhamma@gmail.com

සිංහල භාෂාව හා සාහිත්‍යය නුමුසු ස්වරූපීකරණය හෙවත් “යම් භාෂාවක කිසියම් නිශ්චිත ස්වරූපයක් අනෙක් සියලු ස්වරූපවලට වඩා පාරිශුද්ධ ලෙස සලකා එම ස්වරූපය ආරක්ෂා කිරීම (කෝපරනේවා 2021;153) නම් භාෂා පාරිශුද්ධීකරණය (linguistic Purism) සිංහල බසටද යෙදීම අරමුණක් ලෙස තබා ගනිමින් නිර්මාණය වූ භාෂා ව්‍යාපාරයක් ලෙස හෙළ හවුල හැඳින්විය හැකිය. එහිලා මූලිකත්වය ගත්තේ කුමාරතුංග මුනිදාසයන්ය. 1930 මාර්තු 04 දා සිංහල සමාජය ලෙස ඇරඹි හමුවකින් බිහිවූ “සිංහලාලය” පසුව “හෙළ හවුල” නමින් විධිමත් සංවිධානයක් ලෙස සංස්ථාපිත වූයේ 1941 ජනවාරි 11 වනදාය. 1940 දෙසැම්බර් 30 වනදා ඇරඹි “සුබස සගනුව” (සඟරාව) එම හවුල ඇරඹීමේ අරමුණු 08ක් දක්වා ඇති අතර, එයින් 4වැන්න ලෙස දැක්වෙන්නේ “අවර දිගින් එන අලුත් හැඟුම් හෙළ බසින් පවසන අලුත් මං පැදීම”ය. ඒ අනුව නවපදීකරණය (Neologisation) හෙවත් වාක්කෝෂයට නව පද තැනීමට හෙළ හවුල විසින් සුවිශාල දායකත්වයක් දැක්වීය. යම් බසකට නව වදන් අවැසි වන්නේ වෙනත් බසකින් හෝ දෙසකින් හෝ සංස්කෘතියකින් තවත් බසකට හෝ සමාජයකට එන අලුත් සංකල්පයක්/අංගයක්/දෙයක් හැඳින්වීමටය. “මේ අවශ්‍යතාව පූරණය කැරෙනුයේ භාෂාවේ පද සෘණිත පද (Borrowings) හෝ සෘණ පරිවර්තන (Calques) හෝ ලෙස වහරට ගැනීමෙනි (රත්දුල 2018 72). නිදසුනක් ලෙස එසජර්දිජදවැ යන විද්‍යාත්මක උපකරණය සිංහලෙන් අන්වීක්ෂය ලෙස හැඳින්වෙයි. එහෙත් කුමාරතුංගයන් අගය කළ භාෂා මතවාදය වූ හුදු හෙළයට ඔහු එය පරිවර්තනය කළේ අණුවික්සුව නමිනි. මෙම අධ්‍යයනයේ අරමුණ සිංහල භාෂාවේ නවපදීකරණයෙහිලා හෙළ හවුලේ දායකත්වය අධ්‍යයනය කිරීමයි. පර්යේෂණ ගැටලුව වන්නේ හෙළ හවුල තැනූ නව වදන් කොතෙක් දුරට භාවිතයේ තිබේද යන්නයි. පර්යේෂණ උපන්‍යාසය වන්නේ හෙළ බස නව වදන් නිර්මාණයෙන් නිරතුරු පොහොසත් වන බසක් යන්නයි. පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය වශයෙන් පුස්තකාල අධ්‍යයනය යොදා ගැනෙයි. පසුගියදා Zoom යන මෙවලමට රැකනුව නමින් නව වදනක්ද හෙළ උරුමට තැනුණ අතර, ඒ පිළිබඳ සමාජ මාධ්‍යයේ විවාදයක්ද ඇති විණ. එහෙත් නව වචන නිර්මාණය වීම සිංහල භාෂාවේ විවිධාකාරයෙන් සිදු වේ. මුහුණුවරක් අරුතක් සලකා වදන් තැනීම එක් ක්‍රමයකි. Secretary යන්න සකසුරු වූවා මෙනි. “තවත් විටෙක සෘණිත පරිවර්තනයක් (loan translation) සිදු වේ. හොඳම උදාහරණය Facebook යන්න “මුහුණු පොත” වීමය (ධර්මදාස 2020 85). අනෙක් ක්‍රමය වන්නේ ඉංග්‍රීසි බසේ ශබ්දය සලකා එහි අවසනට අ ප්‍රත්‍ය යෙදීමයි (නිද:ඊම් බසය). පර්යේෂණයේ සොයා ගැනීම වූයේ සිංහල වාක්කෝෂයට වඩු වදන්/සිප්පුරු වදන්/පාරිභාෂික වචන (Technical term) හුදු හෙළ ස්වරූපයට මෙන්ම

සම්භාව්‍ය භාෂා ආභාෂයෙන්ද සිදු වන බවයි.

ප්‍රමුඛ පද:- නවපදීකරණය, භාෂා පාරිශුද්ධීකරණය, භාෂාත්මක සෘණීකරණය, හුදු හෙළුව, හෙළ හවුල.

බුදු දහමේ ප්‍රචාරණය සඳහා සම්භාව්‍ය සිංහල සාහිත්‍යයේ භාවිතය

කේ. සුගුණධම්ම හිමි
බාහිර කථිකාචාර්ය, SIBA, පල්ලෙකැලේ
කේ. එම්. නයෝමි මධුපාණි
තාවකාලික කථිකාචාර්ය, ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලය
sinhalasuguna@gmail.com

ආගමක් හෝ දර්ශනයක් ප්‍රචාරණය කිරීමෙහිලා විවිධ උපක්‍රම භාවිත කෙරේ. ශ්‍රී ලංකාවේ බුදු දහම ප්‍රචාරණය කිරීමට භාවිත කළ ප්‍රමුඛතම මෙවලම වූයේ සාහිත්‍යය බව සම්භාව්‍ය සිංහල සාහිත්‍යය අධ්‍යයනයේදී පෙනේ. බුදු දහමේ ප්‍රචාරණය සඳහා සම්භාව්‍ය සිංහල සාහිත්‍යය උපයෝගී කර ගත්තේ කවරාකාරයෙන්ද යන්න මෙහි පර්යේෂණ ගැටලුවකි. ගුණාත්මක විධික්‍රමය යටතේ ප්‍රස්තකාලය හා අන්තර්ජාලය පරිශීලනය කරමින් එක්රැස් කරගන්නා දත්ත විශ්ලේෂණය කර මෙම පර්යේෂණයට එක්කර ගනු ලැබේ. බුදු දහම ප්‍රචාරණය යන අරමුණෙහි බලපෑමෙන් සම්භාව්‍ය සිංහල සාහිත්‍යය තේමාත්මක වශයෙන් සීමිත වූයේ කවරාකාරයෙන්ද, පැනවූ තේමාත්මක සීමා එලෙසින් අනුගමනය කිරීමට බලපෑ හේතු මොනවාද, එකී සීමා අතික්‍රමණය කළ අවස්ථා පැවතියේද සහ එසේ පැවතියේ නම් ඒවා සාර්ථක ප්‍රයත්න විණිද යනාදිය විමසා බැලීම සම්භාව්‍ය සිංහල සාහිත්‍යයේ තේමාත්මක අභිවෘද්ධිය පිළිබඳ අධ්‍යයනයෙහිලා වැදගත් වනු ඇත. ලාංකේය සම්භාව්‍ය සාහිත්‍ය කලාදිය බිහිකිරීමේත්, තේමාත්මක වශයෙන් පුළුල් හෝ සීමා කිරීමේත් අධිකාරී බලය පැවතුණේ කාචාර්ය වරපත හිමි හික්සන් ප්‍රමුඛ ප්‍රභූන් සතුවකි. ඔවුහු බුදු දහම ප්‍රචාරණය කිරීම යන අරමුණ සාක්ෂාත් කරගැනීම සඳහා සම්භාව්‍ය සිංහල සාහිත්‍යය වෙත නිශ්චිත තේමාත්මක අනන්‍යතාවක් ආරෝපණය කළහ. ක්‍රි.ව. 9වන සියවසේදී සියබස්ලකර විසින් පද්‍ය රචනයේදී බුදු සිරිත වර්ණනා කළ යුතු බවට ඊතියක් පැනවිණි. මෙම තේමාත්මක සීමාව එතැන් පටන් කාචාර්ය රචකයන් විසින් දැඩිව අනුගමනය කරනු ලැබ ඇති බව පශ්චාත් සියබස්ලකර ගද්‍ය-පද්‍ය සාහිත්‍ය සම්ප්‍රදාය නිරීක්ෂණයෙන් පෙනේ. දඹදෙණි කතිකාවත ආදී රාජකීය අණපනත් හමුවේද සිංහල කාචාර්යවල තේමාත්මක පෘථුලත්වයට බාධා ඇති විය. ඇතැම් තැනක බුදුසමය විසින් සෙසු තේමා මිනිසාගේ සිත සම්භාවනීය පුරුෂාර්ථ කරා යොමු කරවන කෘත්‍යකලාප ලෙස නොසැලකිණි. අටසිල් හා දසසිල්හි එන පරිදි “නව්ව ගිත වාදිත විසුක දස්සන...” ආදිය හික්සන් සඳහා මෙන්ම අධිශීලය රකින ගිහියා සඳහාද තහනම් වීමෙන් ඒ බව පෙනේ. මෙම සීමාකිරීම් ඉක්මවා බාහිර තේමා ඔස්සේ සාහිත්‍යකරණයේ යෙදීමට ගත් ප්‍රයත්න පැවතියද, ඒවාද යම් ආකාරයකින් අර සීමා තුළම පිහිටුවා සිදුකරන ලද ප්‍රයත්න සේ පෙනේ. කෝට්ටේ යුගය වන තෙක් දැඩිව රැකුණු මෙම බෞද්ධ ප්‍රචාරණ තේමාව, අනතුරුව සාහිත්‍ය සම්පාදන කාර්යය සාමාන්‍ය ජනයා අතට පත්වීමත් සමග යම් ලිහිල්කරණයකට ලක් විය. සම්භාව්‍ය කවියෝ තේමාත්මක සීමාවකට යටත්ව වුවද අග්‍රගණයේ සාහිත්‍යාංග සම්පාදනය කළහ. එබඳු තේමාත්මක සීමා පැනවීමක් නොවිණි

නම් සම්භාව්‍ය සාහිත්‍ය ඉතිහාසයෙහි තවත් විශිෂ්ට ගණයේ කෘති බිහිවන්නට හැකියාව තිබුණු බව පෙනේ. බුදු දහමේ ප්‍රධානතම ප්‍රචාරණ මෙවලම වශයෙන් සාහිත්‍යය යොදාගැනීම හේතුවෙන් සම්භාව්‍ය සිංහල සාහිත්‍යයේ තේමාත්මක සංවර්ධනය අවම වුවත් ප්‍රචාරණ කාර්යය සාර්ථක වූ බව නිගමනය කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද:- බුදු දහම ප්‍රචාරණය, තේමාව, සම්භාව්‍ය සිංහල සාහිත්‍යය, බලපෑම

බුදුදහම සහ සාහිත්‍යය අතර අන්තර් ශික්ෂණය වර්ධනය කිරීමේ සංකල්පයක් වශයෙන් පරිසරවාදී සාහිත්‍ය න්‍යායෙහි නූතන දායකත්වය

ආචාර්ය, කුමුදු කරුණාරත්න
ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාචාර්ය, සිංහල අධ්‍යයනාංශය
කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය
kumudukr@yahoo.com

සුනිල් වික්‍රමසිංහ
කථිකාචාර්ය, සිංහල අධ්‍යයනාංශය
ජ්‍යෙෂ්ඨ විශ්වවිද්‍යාලය
sunilwick2010@gmail.com

සාහිත්‍යය හා මිනිසා අතර අන්තර් ශික්ෂණය ඇති කිරීමේ අරමුණ සහිතව බිහි වූ විචාරවාදයක් ලෙස පරිසරවාදී සාහිත්‍ය න්‍යාය අර්ථ දැක්වේ. 19 වන සියවසයෙහි සාහිත්‍ය සංස්කෘතියට ප්‍රවිෂ්ට වූ මෙය පශ්චාත්-ව්‍යුහවාදය, පශ්චාත්-නූතනවාදය වැනි විචාර න්‍යායවල ගැඹුරු, සංදිග්ධ කියවීම් සෘජු ලෙස ප්‍රතික්ෂේප කරමින් පරිසරය හා මිනිසා අතර ඇති සමීප සම්බන්ධතාව නව කියවීමකට ලක් කළ අතර, එතුළින් නිශ්චිත වූ පරිසර සංරක්ෂණ ක්‍රමවේද ගොඩනැගිය යුතු බව අවධාරණය කර සිටියි. ඒ අනුව මෙම විචාර න්‍යාය පදනම් කරගෙන ලෝකයේ බොහෝ රටවල පරිසර හිතකාමී සාහිත්‍ය කෘති ගණනාවක් බිහි වීම සාහිත්‍යික වශයෙන් මෙන්ම පාරිසරික වශයෙන්ද මෙහි වැදගත්කම මතු වීමට හේතුවක් විය. එය තේමාත්මක වශයෙන් සංස්කෘතික, ආගමික හා දේශපාලනික වශයෙන් පෘථුල වූ සන්දර්භයකට විස්තීර්ණ වී ඇති ආකාරයක්ද පෙනේ. ඒ අනුව අපගේ මෙම පර්යේෂණ පත්‍රිකාවෙහි මූලික අරමුණ බවට පත් වූයේ නූතන ඇතැම් සාහිත්‍ය ශානර සඳහා පරිසර හිතකාමී බෞද්ධාගමික සංකල්ප උපයෝගී වී ඇති ආකාරය පරීක්ෂා කිරීමයි. නූතන සාහිත්‍ය නිර්මාණකරුවා සිය ශානර සඳහා බෞද්ධ දර්ශනය හා සම්බන්ධ පරිසරවාදී සංකල්ප උපයෝගී කරගෙන ඇත්තේ කෙසේද? යන්න මෙම පර්යේෂණ පත්‍රිකාවෙහි ගැටලුව විය. ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය ඔස්සේ පුස්තකාලය සමීක්ෂණය මගින් රැස් කරගන්නා ලද දත්ත පරිසරවාදී න්‍යාය ආශ්‍රයෙන් විශ්ලේෂණයට ලක් කරන්නට විය. එහිදී අනාවරණය වූ මූලික කාරණය වූයේ සම්භාව්‍ය සිංහල සාහිත්‍යයෙහි මෙන් නොව නූතන සාහිත්‍ය තුළ බෞද්ධ දර්ශනයට සම්බන්ධ වූ පාරිසරික සංකල්ප පුළුල් ලෙස විවරණයට ලක්කර නොමැත යන්නයි. වෙනත් විවිධ වූ න්‍යාය හා සාහිත්‍ය ප්‍රවණතා මතුව තිබීමත්, තේමාත්මක නිර්මාණකරණයෙහි කේන්ද්‍රීය සාධකය බවට ලෞකිකය පත්ව තිබීමත් එයට හේතුවයි. එසේ වුවද නියැදියක් ඔස්සේ තෝරාගත් සාහිත්‍ය ශානරවල තේමාත්මක බව අධ්‍යයනය කිරීම මගින් අනාවරණය

වූයේ ඇතැම් ලේඛකයන් සදාචාරය, පුද්ගල හැදියාව, සාමය හා සංහිදියාව ආදී වූ කාරණා කෙරෙහි අවධානය යොමු කරමින්, බුදු දහම තුළ ඉගැන්වෙන ගැඹුරු දාර්ශනික කාරණා වන නිවන, කුසලය, පින පව ආදී කාරණා විවරණය කිරීමටත්, බුදුන් වහන්සේ, බුද්ධ චරිතය හා සමකාලීන පුද්ගල චරිත, අවස්ථා හා සිද්ධි වැනි දේ වස්තු විෂය සඳහා උපයෝගී කරගෙන පරිසරවාදී තේමාව ඔස්සේ සාහිත්‍ය අන්තර්ගතය සකසා ගෙන ඇති බවත්ය. එසේම ඇතැම් පාරිසරික සාධක විශ්ලේෂණය කිරීමේදී නිර්මාණයෙහි ආකෘතිය හා අන්තර්ගතය කෙරෙහිද අවධානයක් යොමු කර ඇත. එතුළින් තේමාත්මකව බෞද්ධ දර්ශනයෙහි ඇතැම් අංශ මතු කිරීමට උත්සාහ දරා ඇති මුත් එය ප්‍රබල ලෙස වෙනත් සාහිත්‍ය ප්‍රවණතා සේ පාඨකයාගේ අවධානයට ලක් නොවී ඇති බව අවසාන වශයෙන් නිගමනය කළ හැකි විය.

ප්‍රමුඛ පද:- බෞද්ධ සාහිත්‍යය, පරිසරවාදය, අන්තර් ශික්ෂණය, පශ්චාත් නූතනවාදය, පශ්චාත් ව්‍යුහවාදය

යටත්විජිත හික්ෂුත්වය: පියදාස සිරිසේනගේ ප්‍රබන්ධගත හික්ෂු ව පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්

ආචාර්ය කුමුදු කරුණාරත්න
ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාචාර්ය, සිංහල අධ්‍යයනාංශය
කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය
kumudukr@yahoo.com

විසිවන සියවසේ ප්‍රථම දශකය මෙරට යටත්විජිත ග්‍රහණයෙන් මිදීමේ සංස්කෘතික අරගලයෙහි නිමග්න වෙමින් පැවති අවධියයි. සිංහල ප්‍රබන්ධ කථාවෙහි ආරම්භක අවධියද වන මෙකල වඩා කැපී පෙනෙන ලේඛකයා වූයේ පියදාස සිරිසේනයි. යටත්විජිතභාවය මෙන්ම එයට ප්‍රතිපක්ෂව අනගාරික ධර්මපාලතුමාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් යුතු ජාතික ව්‍යාපාරය තවත් අතකින්ද ක්‍රියාත්මක වූ මෙම යුගය එකිනෙකට පරස්පර වූ දෘෂ්ටිවාද දෙකක බලපෑම සහිත සමාජයක් ලෙසද හඳුනාගත හැකිය. මෙසේ යටත්විජිත ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක වූ එක් ප්‍රමුඛ දෘෂ්ටිවාදයක් වූ සිංහල බෞද්ධ ජාතික ව්‍යාපාරයෙහි සාහිත්‍යික ප්‍රකාශකයා වූයේ පියදාස සිරිසේනයි. වර්ෂ 1906දී රචිත ජයතිස්ස හා රොසලින් ප්‍රබන්ධ කතාවේ සිට වර්ෂ 1944දී රචිත අන්තිම කැමැත්ත දක්වා වූ ප්‍රබන්ධ/නවකතා විස්ස ඔස්සේ පියදාස සිරිසේනගේ ජීවන පරිඥානයත්, තත්කාලීන සමාජාර්ථීක පසුබිම හා සම්බන්ධ යථාර්ථයත්, කතුවරයාගේ ලෝක දෘෂ්ටියත් ප්‍රකාශයට පත් වෙයි. පූර්ව යටත්විජිත යුගයෙහි මෙරට පොදු ජන විඥානයෙහි පදනම වූයේ බුදුදහමයි. එහි දෘෂ්ටිමය සම්බන්ධීකාරකයා වූයේ හික්ෂුවයි. යටත්විජිත අත්දැකීමත් සමග කිතුණු දහම පෙරටු කොටගත් සමාජයක් විවෘත වීමත් සමගම ඇති වූ විපරිවර්තනය හමුවේ මෙරට හික්ෂුවගේ සමාජ භූමිකාව අභියෝගයට ලක්විය. මෙකී සංකීර්ණ සමාජ තත්ත්වයට සාපේක්ෂ වශයෙන් තත්කාලීන හික්ෂුව හා සම්බන්ධ යථාර්ථය පියදාස සිරිසේන ප්‍රතිනිර්මාණය කළේ කෙසේද? යන්න මෙහි පර්යේෂණ ගැටලුවයි. ඒ ඔස්සේ පියදාස සිරිසේන නිරූපිත හික්ෂුව හඳුනා ගැනීමත්, කතුවරයාගේ ජීවන දෘෂ්ටිය විභාග කිරීමත් මෙහිදී අරමුණු කොට ගැනෙයි. ගුණාත්මක පර්යේෂණය ඔස්සේ දත්ත විශ්ලේෂණය කෙරෙයි. පියදාස සිරිසේනගේ නවකතා මෙහි

ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රය ලෙස භාවිතයට ගැනෙන අතර, පූර්ව යටත්විජිත යුගයේ හික්ෂුව හා සමාජය සම්බන්ධ ප්‍රාමාණික විද්වත් අධ්‍යයන ද්විතීයික මූලාශ්‍රය වශයෙන් භාවිතයට ගැනිණි. සාහිත්‍ය යනු එය පහළ වූ සමාජයෙහි පර්යාවලෝකනයකි යන්න ප්‍රවාදය ලෙස ගත් සාමාජීය සාහිත්‍ය අධ්‍යයන න්‍යාය සහ පශ්චාත් යටත්විජිත න්‍යාය ඇසුරින් මෙහි න්‍යායික පදනම සැකසේ. බුදු දහම දැඩි අභියෝගයට ලක් වූ යටත්විජිත යුගයෙහි බෞද්ධ හික්ෂුව යථාර්ථවාදී ලෙස නිරූපණය කිරීමට පියදාස සිරිසේන සමත් වී ඇති බව මෙම අධ්‍යයනයෙන් නිගමනය කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද:- පියදාස සිරිසේන, බෞද්ධ හික්ෂුව, යටත්විජිත යුගය, සිංහල ප්‍රබන්ධ කතාව, සාමාජීය සාහිත්‍ය අධ්‍යයනය

**තේරී ගීවල ප්‍රතිවිරෝධාත්මක සංකල්ප ගැටුම පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්
(මාර්ටින් වික්‍රමසිංහගේ තේරී ගී පරිවර්තන ඇසුරින්)**

වයි. ඩී. ප්‍රියංකර
භාෂා විශේෂඥ, මොරටුව විශ්වවිද්‍යාලය
priyankarayd@gmail.com

බෞද්ධ කාව්‍ය විශේෂයක් වන තේරී ගී විවිධ ජීවන අත්දැකීම් අලලා ලියැවුණු උදාන වාක්‍ය සමූහයකි. මේවා මඟින් බෞද්ධ දර්ශනයේ මූලික හරය ගෙනහැර දක්වන අතර ගැඹුරු ධර්ම චිත්තාවන් සෞන්දර්යාත්මක ලෙස ද ප්‍රකට කෙරෙයි. මේ රචනා විශේෂයේ බොහෝ රචනා සන්දර්භමය වශයෙන් පොදු ආකෘතියක් යටතට සංගෘහිත කළ හැකි වෙයි. ඒවායේ ප්‍රධාන ප්‍රතිවිරෝධතා සංකල්ප දෙකක් එකිනෙකට ගැටීමට සලස්වා ඇති බව පැහැදිලි ලෙස පෙනෙයි. මේ තත්ත්වය නිසා ‘ප්‍රතිවිරෝධතා සංකල්ප ගැටීමට සැලැස්වීමේ ක්‍රමවේදය බෞද්ධ දර්ශනයේ මූලික ඉගැන්වීම් ප්‍රකට කරවීම පිණිස බලපා තිබේ ද?’ යන පර්යේෂණ ගැටලුවක් ගොඩනැගෙයි. මෙම පර්යේෂණයේ දී තේරී ගී පරිවර්තන කිහිපයක් ආධාරයෙන් උක්ත පර්යේෂණ ගැටලුවට විසඳුම් සෙවීමට අභිමත ය.

කළු බමර පැහැ ගත්
අක් බඹුරු කෙස් කලඹ
වසා සිටියා මහිස සකසා
ඒ දැන් ජරාවෙන් දිරා
හණ ගොඩක් වැන්නේ

නුඹ රුවැති තරුණියකි, බේමා!
මම ද පැහැපත් තරුණයෙක්මී
වහා බිඳෙන
මෙකුණු කය නිසා

‘අක් බඹුරු කෙස් කලඹ’ සහ ‘හණ ගොඩක් වැන්නේ’ යන සංකල්ප එකිනෙකට ප්‍රතිවිරෝධී ය. ලස්සන හා අවලස්සන යන සාපේක්ෂ මිනුම් හටගන්නේ ද මෙබඳු ප්‍රතිවිරෝධතා

ගැටුමෙනි. ඒවා ම ගැටීමට සැලැස්වීමෙන් යථාර්ථ ඥානය සම්පාදනය මේ රචනාවල විශේෂත්වය යි. බෞද්ධ දර්ශනය ද පුද්ගල අවබෝධය මගින් තහවුරු කර ගත යුත්තක් වන බැවින් මේ රචනා මගින් ද අපේක්ෂා කොට ඇත්තේ ද මෙම අත්දැකීම්වලට මුහුණ දුන් විවිධ පුද්ගලයන්ගේ ජීවිත අවබෝධයට අභිප්‍රේරණය සැපයුණු කාරණා පුනරුක්ත කිරීම යි. තේරී ගිවල අන්තර්ගත ධර්ම උපදේශ කොටස් බැහැර කළ කල ඒවායේ ඉහත දක්වා ඇති ස්වභාවයේ කෙටි කාලය ලක්ෂණ උද්වහනය වන කාලයමය කොටස් අන්තර්ගත වෙයි. ඒ අනුව මෙම රචනා විශේෂය කෙටි කාලය විමර්ශන මාර්ගයක පිහිටා විශ්ලේෂණය කෙරෙයි. ඒවායේ කාලයමය ලක්ෂණ ප්‍රකට වීම කෙරෙහි ප්‍රතිවිරෝධතා සංකල්පය ක්‍රියාත්මක වී ඇති ආකාරය කෙරෙහි මෙහි දී මූලික වශයෙන් අවධානය දැක්වෙයි. මේවායේ කාලයමය ලක්ෂණ ප්‍රකට වන්නේ ද උක්ත සඳහන් කළ ප්‍රතිවිරෝධතා සංකල්ප ගැටුම හේතුවෙනි. එමගින් කාලය කියවන්නට ඥානමය අවබෝධයක් ලැබෙයි. මෙම ඥානමය අවබෝධය ම කාලය ආනන්දයකි. 'ප්‍රඥාව පහළ වීම ම ආනන්දයකි' යන පදනම මේවායෙහි මුඛ්‍ය ලක්ෂණය යි. මේ අනුව සැලකිය හැක්කේ මේ රචනාවල ධර්ම උපදේශ කොටස් බැහැර කළ කල කාලයමය ලක්ෂණ ප්‍රකට කෙරෙන කොටස ප්‍රඥාවක් ගොඩනගන විශමතක් බව යි. එය ඉඳුරා ම බෞද්ධ දර්ශනයෙන් ඉගැන්වෙන පුද්ගල අවබෝධයට සම්බන්ධ ප්‍රඥාවක් යැයි නිගමනය කළ හැකි ය.

ප්‍රමුඛ පද:- ප්‍රතිවිරෝධතා සංකල්පය, තේරී ගී, කෙටි කවිය, සෞන්දර්යය, ප්‍රඥාව

සිබවළඳ හා සිබවළඳ විනිසෙහි එන හික්ෂු විනය ප්‍රඥප්තිය වත්මන් සමාජයෙහි දක්නට නොලැබේ. විමර්ශනාත්මක අධ්‍යනයක්

යූ. බී. ජී. එස්. එස්. කුමාරි
ඩබ්ලිව්. ඒ. එම්. සී. එම්. අධිපත්තු
පී. ටී. එස්. එස්. බන්දුසේන
හාෂා අධ්‍යනාංශය, රජරට විශ්වවිද්‍යාලය
Suranjikadhrmasiri@gmail.com

බුද්ධකාලීන සංඝ සමාජයක් යටතේ බුදුන්වහන්සේ විනය ශාසනය ඇති කරන්නේ සංඝ ශාසනය පිහිටුවා අවුරුදු විස්සක් ඉක්ම වූ පසුව ය. එකල සංඝ සමාජය තුළ සැදැහැයෙන් සසුනට පැමිණි පිරිසට අමතරව ජීවනෝපාය සඳහා ද පිරිසක් ශාසනයට එක්විය. සංඝ ශාසනය තුළ ඇතැම් අර්බුද ඇති වූ බැවින් ශික්ෂා පද පැමිණ වීමක් දක්නට ලැබුණි. ඒ අනුව සිබවළඳ හා සිබවළඳෙහි එන මූල ශික්ෂා පද වත්මන් සමාජයේ හික්ෂුන් තුළින් ද දක්නට ලැබෙනවා ද යන්න මෙහි අධ්‍යයන ගැටලුව ලෙස පෙන්වා දිය හැකි ය. හික්ෂු සමාජය පිළිබඳ අද පවත්නා ප්‍රතිවිරෝධතාව අවම කිරීමට සුපේසල සුසංවර උගත් හික්ෂු සමාජයක් ඇතිකිරීම මෙහි අරමුණ ලෙස පෙන්වා දිය හැකි ය. මූලාශ්‍ර පරිශීලනය මගින් තොරතුරු රැස්කිරීම මෙහි පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය ලෙස පෙන්වා දිය හැකි ය. සිබවළඳ හා සිබවළඳ විනිස ආරම්භ කරනුයේ උපසපුව ලද පැවිජ්ජා පටන් හික්මවියැ යුතු සරිත් විරිත් සිබ සැකෙවින් කියන්නෙමි කියා ය. එනම් උපසම්පදා ලැබූ හික්ෂුව පටන් උපසම්පදා නොලද හික්ෂුව සඳහා ද විනය ප්‍රඥප්තියක් එකල සමාජය තුළ තිබූ බව පෙන්වා දිය හැකි ය. ශ්‍රමණ සමාජයේ අයෙක් අභිෂ්කාර වූ ජීවිතයක් ගත කරන්නේ නම් ඔහු

පැවිදි ජීවිතයෙන් පැරදේ යන්න සිබවලදෙහි දක්නට ලැබේ. නමුත් වත්මන් සමාජයේ බොහෝ දුරට දක්නට ලැබෙන්නේ අභිෂ්කාර වූ ජීවිතයක් ගත කළ ශ්‍රමණ සමාජයක් ම ය. උපසපත් හික්ෂුවක් නොකළ යුතු විනය ශික්ෂා පද හතරක් සිබවලද හා සිබවලද විනිසෙහි දක්නට ලැබේ. මෙවුන්දම් පාරාජිකා, මිනිස්සිබා පාරාජිකා, උත්තරමානුෂීය ධර්ම පාරාජිකා, අදින්නාදානා පාරාජිකා වශයෙන් විනය ශික්ෂා හතර ලෙස පෙන්වා දිය හැකි ය. එනම් සිබවලද හා සිබවලද විනිසෙහි එන මෙවුන්දම් පරිජ ශික්ෂා පද යටතේ ස්ත්‍රීන් හා පුරුෂයන් අතර ඇති වන ලිංගික සම්බන්ධතා පැවිදි සමාජයේ හික්ෂුවක් සිදු කරන්නේ නම් එය විනය නීතියට පටහැනි බව දැක්වුවද වත්මන් සමාජයේ ඇතැම් අවස්ථාවලදී එම විනය ප්‍රඥප්තිය ගිලිහී යන බව පෙන්වා දිය හැකි ය. තවද නොදුන් දේ ගැනීමේ ශික්ෂා පදය හික්ෂුවකට අකැප වුවද වත්මන් සමාජයේ එම විනය කඩකරන අවස්ථා දක්නට ලැබේ. මිනිස්සිබා පාරාජිකා යටතේ මනුෂ්‍ය ජීවිතයක් ජීවිතයෙන් තොර කිරීම මිනිස්සතෙක්හු මවු කුසේ පටන් ජීවත්වන්නා වූ ස්ත්‍රී පුරුෂ දෙගොල්ලන්ගේ ම දිවි තොර කිරීම විනය ප්‍රඥප්තියට පටහැනි බව සිබවලද හා සිබවලද විනිසෙහි දක්නට ලැබේ. උත්තර මානුෂීය ධර්ම පාරාජිකා යටතේ උතුරු මිනිස් ස්වභාවය ඉක්මවා ලාභ ප්‍රයෝජන සඳහා ගිහියන් පොළඹවා ගැනීම වැනි විනය ශික්ෂා පදය සිබවලද හා සිබවලද විනිසෙහි දක්නට ලැබුණ ද එකල සමාජයේ එම විනය ප්‍රඥප්තිය අකුරටම සිදු වුවද වත්මන් සමාජයේ කෙමෙන් කෙමෙන් ගිලිහී යන බව පෙන්වා දිය හැකි ය.

මූල්‍ය පද;- විනය, පැවිජ්, පාරාජිකා, සංඝ, සමාජය

නන්දන වීරසිංහගේ කාව්‍ය නිර්මාණවල ඓතිහාසික ප්‍රවාද පදනමෙහිලා පශ්චාත් ව්‍යුහවාදී (post structuralism) විචාර න්‍යායේ උපයෝගීතාව (2019 වර්ෂයේ රාජ්‍ය සම්මාන ලත් ‘ක්ෂණ නියාම’ කාව්‍ය කෘතිය ආශ්‍රයයෙන්)

අපරැක්කේ සිරිසුධම්ම හිමි
sudhaaparekke@gmail.com

නූතන සිංහල කවිය අධ්‍යයනයේදී නන්දන වීරසිංහගේ කාව්‍ය භාවිතය විවිධ ශාස්ත්‍රීය පර්යේෂණවලට පොහොදා ශක්‍යතාවෙන් යුත් බව අතිශයෝක්තියක් නොවේ. ඔහුගේ කාව්‍ය භාවිතය පිළිබඳ විවිධ පර්යේෂණ සිදුව ඇති නමුදු එම නිර්මාණවල ඓතිහාසික ප්‍රවාද ප්‍රතිනිර්මාණයේදී කවියා දැක් වූ ප්‍රතිභාවත් එම නිර්මාණ පදනමේදී පශ්චාත් ව්‍යුහවාදී විචාර න්‍යායේ උපයෝගීතාවත් පිළිබඳ මෙතෙක් පර්යේෂණ සිදු වී නොමැති කරමිය. මෙම පර්යේෂණයේ සීමාව, ඔහු විසින් මෑතකදී රචනා කරන ලද 2019 වර්ෂයේ රාජ්‍ය සම්මානය දිනාගත් ‘ක්ෂණ නියාම’ කාව්‍ය කෘතියයි. මෙම කෘතියේ සාහිත්‍ය බහුතරයක් නිර්මාණ ඓතිහාසික ප්‍රවාද වස්තු විෂය කරගෙන රචනා වීම පර්යේෂණ සීමාව පනවා ගැනීමට ප්‍රධාන සාධකයක් විය. එම ඓතිහාසික ප්‍රවාද ඇතුළත් කාව්‍ය නිර්මාණවල සමාජ, සංස්කෘතික, දේශපාලනික හා ආගමික දෘෂ්ටිවාද පිළිබඳ බහුවිධ අන්තර්දෘෂ්ටි අධ්‍යයනය සඳහා න්‍යායික ප්‍රවේශයක් වශයෙන් පශ්චාත් ව්‍යුහවාදී විචාර න්‍යාය තෝරා ගන්නා ලදී. මෙය ගුණාත්මක දත්ත විශ්ලේෂණ ක්‍රමවේදය ඔස්සේ සිදු කරන පර්යේෂණයකි. ‘ක්ෂණ නියාම’ කාව්‍ය කෘතිය හා පශ්චාත් ව්‍යුහවාදී (post

structuralism) විචාර න්‍යාය ආශ්‍රිත න්‍යායාත්මක විග්‍රහ මෙහි ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රය වශයෙන්ද යොදා ගැනෙන අතර ශාස්ත්‍රීය ලිපි, පුස්තකාල පරිශීලනය හා අන්තර්ජාල ඇසුරෙන්ද මෙහිදී තොරතුරු විමර්ශනය කෙරේ. කාච්‍ය විචාර සංකල්ප විචරණය සඳහා විද්වතුන් හා ප්‍රස්තුත කවියා සමඟ සම්මුඛ සාකච්ඡා සිදු කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. නන්දන විරසිංහ කාච්‍ය නිර්මාණවල ඓතිහාසික ප්‍රවාද අධ්‍යයනයෙහිලා පශ්චාත් ව්‍යුහවාදී විචාර න්‍යායේ උපයෝගිතාව කවරේද? යන්න මෙහි පර්යේෂණ ගැටලුවයි. පශ්චාත් ව්‍යුහවාදී න්‍යාය පිළිබඳ කතිකා වර්ධනව වන්නේ රෝලන්ඩ් බාත්ගේ විචාර සමඟිනි. භාෂාව ව්‍යුහයක් සේ අර්ථකථනය කරමින් එකී ව්‍යුහවල භෞතික, අභෞතික, සංස්කෘතික ව්‍යුහ මානව විඥානය පාලනය කිරීම මෙහිදී විචාරයට ලක් කෙරේ. භාෂාව, සංස්කෘතිය, ආගම ආදී විවිධ ස්ථරයන් මගින් මානව විඥානයට පවරන ලද ව්‍යුහ මානව නිදහස හා චින්තනය සීමා කරන බව බාත්ගේ නිර්වචනය විය. පශ්චාත් ව්‍යුහවාදී න්‍යාය මගින් එකී ව්‍යුහවලින් නිදහස්ව සමාජය දෙස වඩාත් මැදහත්ව බැලීමටත් ඒවා සංස්කරණයටත්, ප්‍රශ්න කිරීමටත් පුරුදු කරයි. එමගින් සාහිත්‍ය පඨිතයේ (text) සංඥා හා බැඳී සන්දර්භගත ව්‍යුහ හා ඉන් පිටත ව්‍යුහ (සන්දර්භගත දාර්ශනිකත්වය හා විද්‍යාත්මක දාර්ශනිකත්වය) හඳුනා ගැනීමට හැකි වේ. 'ක්ෂණ නියාම' කාච්‍ය කෘතියේ අන්තර්ගත 'බුදුන් දැකීම, උන්වහන්සේගේ ගමන, කපුරාහෝ දැක්ම, ඒ ආශ්චර්යය, තාලපුට සිරිත, පිළිමගෙයි එක් සැණක්, බුදුගෙ යි සිත්තම, ධර්මකාය' යන කාච්‍ය නිර්මාණ මේ සඳහා නිදර්ශන ලෙස දැක්විය හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද:- නන්දන විරසිංහ, ක්ෂණ නියාම, පශ්චාත් ව්‍යුහවාදය, ඓතිහාසික ප්‍රවාද, රෝලන්ඩ් බාත්

පද්‍යකරණය සඳහා ශුද්ධ සිංහල භාෂාව යොදා ගැනීමේ ප්‍රවණතාව, 'සියබස්ලකර' හා 'සිදත් සඟරාව' යන කාච්‍යානුශාසනයන්ගෙන් ප්‍රකට වන ආකාරය පිළිබඳ විමර්ශනයක්

කිඹියේ අනුරුද්ධසිරි හිමි
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය
anuruddhasiri1994@gmail.com

අනුරාධපුර යුගයේ රචිත සියබස්ලකර හා දඹදෙණි යුගයේ රචිත සිදත්සඟරාව යනු කාච්‍යකරණානුශාසනා කෘතිද්වයකි. සිංහල පද්‍යයේ බස කවරාකාර විය යුතු දැයි තද් කෘතීන්හි අවධාරණය කොට ඇති ආකාරය විමර්ශනය කිරීම මෙහි අරමුණ යි. දඹදෙණි යුගය වන විට මිශ්‍ර සිංහලය ගද්‍ය කෘතීවල බහුලව භාවිත වූ අතර ශුද්ධ සිංහලය පද්‍ය කෘති කිහිපයකට සීමා විය. පද්‍ය කෘති සඳහා මෙබඳු භාෂාත්මක සීමාකරණයක් සිදු වූයේ කවර කරුණක් නිසා ද යන ගැටලුව මෙම පර්යේෂණයට මූලාධාර විය. ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය එහි දී භාවිත කෙරෙන අතර මෙතෙක් පළකෙරුණු සියබස්ලකර හා සිදත් සඟරා සංස්කරණ ප්‍රාථමික මූලාශ්‍ර ලෙසත්, මේ සම්බන්ධයෙන් ලියැවුණු පරිචාර ලිපි-ලේඛන ද්විතීයික මූලාශ්‍ර ලෙසත් යොදාගනු ලැබේ. පද්‍යකරණය සඳහා උපදේශ සපයන කෘතිද්වයක් වශයෙන් සියබස්ලකර හා සිදත් සඟරාව පර්යේෂකයන් විසින් විමැසුන ද මෙම පර්යේෂණය ඒවායින් වෙනස් වන්නේ: සිංහලයට පද්‍යකරණෝචිත

භාෂා ස්වරූපයක් ස්ථාපිත කිරීමේ ප්‍රවණතාව පුර්වෝක්ත කෘතිද්වයෙන් සිදුවූයේ ද යන්න විමර්ශනය කෙරෙන බැවිනි. සියබස්ලකර, කාව්‍යාදර්ශයේ අනුවර්තනයක් වුව ද මූලාශ්‍රයාගත ඇතැම් කරුණු සිංහල භාෂාවට හා සාහිත්‍යයට යෝග්‍යාකාරයෙන් ඉදිරිපත්කොට ඇත. එහි ගුණ-දෝෂ විග්‍රහයේ ප්‍රකට වන සම්බන්ධතාමතක සීමාකරණයන්, සංස්කෘත ආලංකාරිකයන් මෙන් කාව්‍යයේ රීතිය භෞගෝලික පදනමකින් නොව කවියාගේ භාෂා ස්වරූපය අනුව උපදනා බව දක්වා තිබීමත් යන කරුණු ශුද්ධ සිංහලයට නැඹුරු වී ප්‍රකාශ කොට තිබීම මෙහි ලා වැදගත් වේ. දඹදෙනී යුගය වන විට බහුල ලෙස ව්‍යවහාර වූ මිශ්‍ර සිංහලය පෙනී පෙනී සිදත් සඟරාව ද පද්‍යකරණෝපදේශ ලෙස ශුද්ධ සිංහලයට පමණක් ඉවහල් කරගත හැකි විසරණයක් දක්වා තිබේ. එම කරුණු සියල්ලක් ම ශුද්ධ සිංහලයට කෙරෙන විවරණයක මෙන් ග්‍රන්ථාගත ව තිබීමෙන් පැහැදිලි වන්නේ කාව්‍යකරණය සඳහා ශුද්ධ සිංහලයේ යෝග්‍යතාව සිදත් සඟරා කතුවරයා ද පිළිගෙන සිටි බව යි. දඹදෙනී යුගයට පසු රචනා වූ ඇතැම් සම්භාව්‍ය පද්‍ය කෘති අන්‍ය භාෂාවල බලපෑමට ලක් වුව ද ශුද්ධ සිංහල බසින් ම පෝෂණය වූ බව සත්‍යයකි. සිංහල පද්‍යයේ හෘදයග්‍රාහී බව රැඳී පවත්නේ එය ශුද්ධ සිංහල භාෂාවෙන් ද පෝෂණය වූ කලෙක වන බව මෙමගින් නිරීක්ෂණය කෙරේ. පුර්වෝක්ත පර්යේෂණයෙන් නිගමනය වන්නේ සිංහල භාෂාව කාලානුරූපී විචල්‍යයන්ට ලක් වුව ද පද්‍යකරණය සඳහා ශුද්ධ සිංහලය යොදා ගැනීමේ ප්‍රවණතාව සියබස්ලකරේ හා සිදත් සඟරාවේ විද්‍යමාන බව යි.

ප්‍රමුඛ පද:- කාව්‍ය භාෂාව, පද්‍යකරණය, ශුද්ධ සිංහලය, සිදත් සඟරාව, සියබස්ලකර

LANGUAGE, LINGUISTIC AND LITERATURE

Session Chair:

Ven. Baladora Indrajothi

The Authority Vested Upon Lalitavistara in Reproducing the Biography the Buddha: A Review

Ven. Eruwewe Gunasoma
eruwewe93@gmail.com

There are number of sources that help to study the life of Tathagata Gautama. Among them the Lalitavistara bears a prominent place. Mainly apart from it's charming, it is described as a play, making one of the reasons. The compilation elucidates the details from the birth of the prince Siddhartha up to the first discourse of the Tathagata. The Lalitavistara has described the nature and the situation of the human reasons between the sthaviravada and the fully divine state that denotes in the book like Saddharmapundarika inclined to Mahayana doctrine. This document is intended to explain the ability of this work how far it is capable of describing the life events of the Buddha. How will be the contribution of Lalitavistarain building the biography of the Buddha? Does it exit a correct formulation of His biography? The document works out to explain the above research problems and how does the influence of outside sources behave in it. Hope to elucidate through the main analytical method like 'Sandhāraka' and Pāṭha. The Lalitavistara, introduced as a foremost discourse of the Mahayana doctrine and has been composed of the biography of the Buddha, having included wonderful and marvelous events. So that it shows with the words "Lalitavistaro' nama Dharmapariyayah sutranto maha vipulya" that this book is belonged to the variety of vaipulya or the avatansaka. It includes here up to the incarnation of the 'bodhisatta' from the Tushita realm to human world, His enlightenment and the first discourse at Varanasi. It represents a special place of forwarding a complete work of the life of the Buddha. In composing the Lalitavistara, it has had the influence of the prevalent sources at the time, and taken the assistance of written works on the life of the Buddha by Theravada, Mahayana and other schools. There is no any other book, rather than the Lalithavistara, that has dragged the public attention. The Lalitavistara might have had the priority among the biographies of the Buddha at the time. More over the influence of the Lalitavistara would have been the light on other artifacts of the time.

Keywords:- Lalitavistara, Hybrid Sanskrit, Concept of Bodhisatva, The Mahayana, The Life of Buddha

රාජ්‍ය ආරක්‍ෂාව සම්බන්ධයෙන් සංස්කෘත උපදේශන සාහිත්‍යයේ එන ඉගැන්වීම් පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්

ආර්. එම්. ජී. වසන්ත දිසානායක
ජ්‍යෙෂ්ඨ කලීකාවාරිය, ඉතිහාසය අධ්‍යයන අංශය
කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය
dissanayaka.wasantha@yahoo.com

අතීතයේ, වර්තමානයේ මෙන් ම අනාගතයේ ද කිසියම් රාජ්‍යයක් වේ නම් තත් රාජ්‍යයේ ජීවත් වන සෑම පුරවැසියෙකුගේ ම පරම අපේක්‍ෂාව වනුයේ සිය පාලකයා විසින් තමන්ගේ මෙන් ම සිය රාජ්‍යයේ ආරක්‍ෂාව මැනවින් සුරක්‍ෂිත කරයි යන හැඟීමයි. රට වැසි සියලු දෙනාගේ මෙම පරම අපේක්‍ෂාව සපුරාලීමට පාලකයා වගබලා ගත යුතු ය. ඉදින් කිසියම් පාලකයෙකුට රාජ්‍යයේත්, රට වැසියන්ගේත් ආරක්‍ෂාව සුරක්‍ෂිත කිරීමට නොහැකි නම් එම පාලකයා කිසිදු පැකිලීමකින් තොරව අත්හැර දැමිය යුතු ය. අනාරක්‍ෂිත රාජ්‍යයන් එහි වැසියන්ගේ, මහා සාගරය මැද කුණාටුවකට හසු වූ නොකාවක් හා සමාන ය. එහි ගමන් ගන්නා මගීන්ට මෙන් ම නොකාවට කුමක් සිදු වේ ද යන්න කිසිවෙකුටත් කිව නොහැකිය. රාජ්‍යයේ ආරක්‍ෂාව ගොඩනැගිය යුතු වන්නේ කෙසේ ද ඒ සඳහා අනුගමනය කළ යුතු ක්‍රියාමාර්ග කවරේද යන්න සංස්කෘත උපදේශන සාහිත්‍යය අනාවරණය කරන කරුණු වැදගත්කමින් අනුන වූ ඒවා ය. අතීත, වර්තමාන හා අනාගත යන ත්‍රෛකාලයට ම අතීතයින් වැදගත් වන මෙම ඉගැන්වීම් රාජ්‍ය ආරක්‍ෂාව ගොඩනැගීමේ දී කෙතෙක් දුරට උපකාරී වේ ද යන්න මෙයින් විමසා බැලේ. රාජ්‍ය ආරක්‍ෂාව සම්බන්ධයෙන් සංස්කෘත උපදේශන සාහිත්‍යයේ එන ඉගැන්වීම් කවරේ ද ? එම ඉගැන්වීම් ප්‍රායෝගිකව මානව සමාජය තුළ ක්‍රියාත්මක කළ යුත්තේ කෙසේ ද ? එහිදී පාලකයන් විසින් කවරාකාර වූ ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කළ යුතු ද යන්න අධ්‍යයනය කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණු ය. මෙම ඉගැන්වීම් අනුසාරයෙන් රාජ්‍යයෙන් එහි වැසියන්ගේත් ආරක්‍ෂාව සුරක්‍ෂිත කළ යුත්තේ කෙසේ ද යන්න අවබෝධය ඇති කර ගත හැකිය. මෙම පර්යේෂණය සිදු කිරීම සඳහා මූලික වශයෙන් භාවිත කරනු ලබන මූලාශ්‍රය වනුයේ සංස්කෘත උපදේශන සාහිත්‍යයයි. එම මූලාශ්‍රය, මහාභාරතය, මනුස්මෘතිය, අර්ථශාස්ත්‍රය, නීති ශාස්ත්‍රය ආදී වූ පැරණි ඉන්දීය න්‍යායාත්මක ග්‍රන්ථ ඇසුරු කරමින් විවිධ වූ සත්ත්ව කොට්ඨාස අනුසාරයෙන් මානව සමාජයට වැදගත් වූ උපදෙස් දෙන ග්‍රන්ථයෝ ය. තත් මූලාශ්‍රයේ එන කරුණු විමර්ශනාත්මකව අධ්‍යයනය කිරීම මෙයින් සිදු කෙරේ. පඤ්චතන්ත්‍රයේ එන 'වතුර්මණ්ඩලාවස්ථානං' යන සඳහනට අනුව පාලකයා සිය සේනාව මණ්ඩල හතරක් වන සේ එනම් මධ්‍යගතව සිංහයාත්, ඔහු වටා ඔහුගේ රාජාධිකාරීන්, තෙවනුව කාකරව කරන්නෝත් (කාකරවථී - මධ්‍ය ප්‍රමාණයේ සේනාංකත්) අනතුරුව තොරතුරු පරීක්‍ෂා කරන්නන් ආදී වශයෙන් ආරක්‍ෂා සංවිධානය සකස් කරගත යුතු ය. තොරතුරු පරීක්‍ෂා කරන්නන් භාවිත නොකරන්නේ නම් ඒ සඳහා සීමා පාලකයන් යොදාගත යුතු ය. මෙම ආරක්‍ෂා සංවිධානය 'සිංහ, ශ්‍රේෂ්ඨ නිලධාරී, මධ්‍ය නිලධාරී හා පහත් යුද හටයන්' ආදී වූ සංයුතියෙන් ද සංවිධානය කරගත හැකිය. මෙම ආරක්‍ෂක මණ්ඩලයේ මුල් මණ්ඩලය මන්ත්‍රීන්ගෙන් ද, ද්විතීය මණ්ඩලය මන්ත්‍රීන්ගේ දරුවන්ගෙන් ද සකස් කර ගත හැකි බව තත් මූලාශ්‍රය විග්‍රහයයි. රාජ්‍යයේ ආරක්‍ෂාව පිළිබඳව කටයුතු කිරීමේදී සිය ගෙදර සිට ම අවැඩ කරන මියාත්, සිය සම්පතමයාත් කිසිදු හේදයකින් තොරව මරා දැමිය යුතු ය.

මියාගෙන් ධාන්‍යය ආරක්‍ෂා කරන බලලාක්, සතුරාගෙන් තමන් ආරක්‍ෂා කරන හිතවතාත් එක හා සමාන ලෙසින් ආරක්‍ෂා කළ යුතු ය. මීට අමතරව 'සන්ධි, විග්‍රහ, යාන, ආසන, සංග්‍රය, දෛවධී භාව' ආදී වූ ආරක්‍ෂාව හා සාමය සම්බන්ධ වූ ක්‍රමවේදයන් ද භාවිත කරමින් රාජ්‍යයන් එහි වැසියන් සුරක්‍ෂිත කිරීමට පාලකයා වගබලා ගත යුතු ය යන්න සංස්කෘත උපදේශන සාහිත්‍යයේ එන ඉගැන්වීම්වලින් ප්‍රකට කෙරේ.

මූලාශ්‍රය:- රාජ්‍යය, පාලකයා, චතුර්මණ්ඩලාවස්ථානං, මුල් මණ්ඩලය, ද්විතීය මණ්ඩලය.

සිංහල භාෂාවෙහි අල්පප්‍රාණ මහාප්‍රාණ හේදය ඉන්දු ආර්ය සහ පුරාණ සිංහලය අතර තුලනාත්මක අධ්‍යයනයක්: තෝරාගත් සෙල්ලිපි කිහිපයක් ඇසුරෙන්

නෙළුවේ ධම්මාලෝක හිමි
සිංහල අධ්‍යයන අංශය, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
dhammalokaneluwe@gmail.com

ඓතිහාසික වාග්විද්‍යා සාධක අනුව සිංහල භාෂාව ඉන්දු ආර්ය භාෂා පවුලට අයත් වේ. පුරාණ ඉන්දු ආර්ය යුගයේ දී භාවිත වූ බ්‍රාහ්මීය අක්ෂර මාලාව මෙරටට ෧෭වැනි සියවසට පිළිගත හැකි සාක්ෂි හමුවන්නේ ක්‍රි. පූ. 03 වන සියවසේ ය. එනම්, මහින්දාගමනයත් සමගිනි. සිංහල භාෂාව මෙරට ස්ථාපනය වූ මුල්කාලීන යුගය හඳුන්වනු ලබන්නේ සිංහල ප්‍රාකෘත යුගය හෙවත් පූර්ව බ්‍රාහ්මීය යුගය වශයෙනි. ප්‍රාකෘත යුගය වශයෙන් සැලකෙන්නේ ක්‍රි. පූ. 03 වන සියවසේ සිට ක්‍රි. ව. 04 වන සියවස දක්වා කාලයයි. ඉන්දු ආර්ය භාෂාවේ භාවිත වූ මහාප්‍රාණ ශබ්ද ඉතා විරල වශයෙන් සිංහල ප්‍රාකෘත යුගයේ සෙල්ලිපිවල දක්නට ඇත. ඉන්දු ආර්ය බ්‍රාහ්මීය අක්ෂර මාලාවේ මහාප්‍රාණ ශබ්ද දහයක් පැවතිය ද සිංහල භාෂාවට එන විට මෙම මහාප්‍රාණ ශබ්ද අල්පප්‍රාණ බවට පත් වී ඇති අයුරු මිහින්තලා ලෙන් ලිපි, රිටිගල ශිලා ලිපි, තෝනිගල ගිරි ලිපිය ආදී සෙල්ලිපිවල දැකගත හැකි වේ. මෙය සිංහල ප්‍රාකෘත යුගයේ සෙල්ලිපිවල දක්නට ඇති විශේෂ ලක්ෂණයක් වේ. නිදසුන් වශයෙන් සංස - සග, අභය - අබය, ධම්මරක්ඛිත - දමරකිත ආදී පද පෙන්වාදීමට හැකි ය. පුරාණ ඉන්දු ආර්ය මහාප්‍රාණ ශබ්ද පුරාණ සිංහලයෙහි අල්පප්‍රාණ වශයෙන් නිරූපණය වී තිබෙන්නේ ශබ්ද සංකේතවල පැවති උභයතාවයක් නිසා දැයි විමර්ශනය කිරීම පර්යේෂණ ගැටලුව වේ. සිංහල ප්‍රාකෘත යුගයේ සෙල්ලිපිවල ඉන්දු ආර්ය මහාප්‍රාණ ශබ්ද අල්පප්‍රාණ වශයෙන් භාවිත වූයේ කිනම් හේතු සාධක පදනම් කරගෙන ද යන්න අධ්‍යයනය කිරීම, ප්‍රමාණවත් ශබ්ද සංකේත තිබියදීත් ඒවා අල්පප්‍රාණ වශයෙන් ලියවුණේ කුමන හේතු පදනම් කරගෙන ද යන්න විමසා බැලීම මෙම පර්යේෂණයෙහි අරමුණු වේ. ඒ සඳහා වාග් විද්‍යාව සම්බන්ධයෙන් සම්පාදනය වී ඇති කෘති හා සිංහල ප්‍රාකෘත යුගයේ සෙල්ලිපි සම්බන්ධ ව රචිත කෘති සාහිත්‍ය විමර්ශන කෘති ලෙස අධ්‍යයනය කරනු ලැබේ. පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය වන්නේ සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය පාදක කොටගත් ගුණාත්මක ක්‍රමවේදයයි. ඒ ඔස්සේ ලබාගන්නා තොරතුරු හා දත්ත විශ්ලේෂණ විධික්‍රමවේදය යොදා ගනිමින් විමර්ශනය කෙරේ. පුරාණ ඉන්දු ආර්ය මහාප්‍රාණ ශබ්ද පුරාණ සිංහලයේ අල්පප්‍රාණ වශයෙන් නිරූපණය වී තිබෙන්නේ ශබ්ද සංකේතවල පැවති උභයතාවයක් නිසා නොවන බව නිගමනය කිරීමට හැකි වේ.

තව ද මහාප්‍රාණ ශබ්ද තිබුණ ද එම අක්ෂර භාවිත නො වූයේ ලේඛනයේ පහසුව, උච්චාරණයේ පහසුව හා ශිලාලේඛන රචකයා නිදහස් ලේඛන ශෛලියක් අනුගමනය කළ නිසා බව පිළිගත හැකි වේ. එලෙස ම මුල්කාලීන යුගයේ සිංහල භාෂාව වර්ධනය ස්වරූපයක් පෙන්වුම් නො කළ හෙයින් පැරණි ලේඛකයාට අවශ්‍ය දේ සටහන් කිරීම සඳහා අල්පප්‍රාණ අක්ෂර පමණක් භාවිත කිරීම ප්‍රමාණවත් වන්නට ඇති බව නිගමනය කිරීමට හැකි වේ. අල්පප්‍රාණ මහාප්‍රාණ වචන දෙවර්ගයෙන් කුමන වචනය භාවිත කළ ද අර්ථයෙහි කිසි වෙනසක් සිදු නොවී තිබීම වැදගත් ප්‍රතිඵලයකි.

ප්‍රමුඛ පද:- අල්පප්‍රාණ, ප්‍රාකෘත, මහාප්‍රාණ, වාග්විද්‍යාව, සෙල්ලිපි

විදේශ භාෂා ඉගෙනීම, සිව් කුසලතා සහ සංස්කෘතික නිපුණතාවයෙහි වැදගත්කම

තෙරිපැහැ උපනන්ද හිමි
Instructor in Chinese, Department of Languages
Bhiksu University of Sri Lanka, Anuradhapura
theupananda@busl.ac.lk

සනත් පුෂ්ප කුමාර
Instructor in English, Department of Languages
Bhiksu University of Sri Lanka, Anuradhapura
sanath@busl.ac.lk

සචින් අනුෂ්ක
Instructor in English, Department of Languages
Bhiksu University of Sri Lanka, Anuradhapura
sachin@busl.ac.lk

දෙවන හෝ විදේශ භාෂා ඉගැන්වීමත්, ඉගෙනීමත් වඩාත් සංකීර්ණ ක්‍රියාවලියකි. එහි ඉතිහාසය භාෂා ඉතිහාසය තරමටම පැරණි වන්නේ යයි අනුමාන කළ හැකිය. විසිවන සියවසින් පසු වඩාත් විද්‍යාත්මක ක්‍රමයකට දෙවන හෝ විදේශ භාෂා ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය ආරම්භ වුණි. ඒ යටතේ නව ප්‍රවේශයන් සහ නව ක්‍රමෝපායන් අත්හදා බැලිණි. ඒවායින් සමහර ක්‍රමවේද ජනප්‍රිය වූ අතර සමහර ක්‍රමවේද ජනප්‍රිය ඒවා සමග මිශ්‍ර වී අද දක්වා පවතී. මේ සියලු ක්‍රමෝපායන්වල ප්‍රවීණතාව මැනබැලීමේ ප්‍රභේදයන් වූයේ සවන්දීම, කථා කිරීම, කියවීම සහ ලිවීම යන සිව් කුසලතාවන්ය. කල්යන්ම සිව් කුසලතාවන්ට අමතරව සංස්කෘතික කුසලතාව භාෂා ඉගෙනීමේදී අත්‍යාවශ්‍ය කරුණක් බව වාග්වේදීන්ට වැටහී ගියේය. වර්තමානය වන විට ව්‍යවහාරික වාග්විද්‍යාව යටතේ භාෂාව මැන බැලීමේ අතිරේක ඒකකයක් ලෙස සංස්කෘතික නිපුණතාව විද්වතුන්ගේ අවධානයට යොමුව තිබේ. ලෝකය පුරා සංස්කෘතික නිපුණතාව කෙරෙහි රාජ්‍ය මට්ටමින්, ආයතන මට්ටමින් සුවිශේෂී අවධානයක් යොමු කරමින් පවතී. අද වන විට සංස්කෘතික නිපුණතාව ජනප්‍රිය මාතෘකාවකි. මෙම පර්යේෂණයේදී, භාෂා ඉගෙනුම්

ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලියේදී සිව් කුසලතාවන්ට අමතරව සංස්කෘතික නිපුණතාව මැන බැලීම වැදගත් වන්නේ කෙසේදැයි චීන සිංහල යන භාෂාද්වය මූලිකව කරුණු සාකච්ඡා කෙරේ. ගුණාත්මක පර්යේෂණයක් ලෙස සිදු කරන ලද මෙම පර්යේෂණයේදී වාග්විද්‍යාව, සිංහල භාෂාව සහ චීන භාෂාව යන විෂය ක්ෂේත්‍රයන්ට අදාළ ද්විතියික මූලාශ්‍ර ඇසුරින් දත්ත රැස්කරන ලදී. දෙවන හෝ විදේශ භාෂා ස්වීකරණයේදී මෙන්ම ව්‍යවහාරයේදී සංස්කෘතික නිපුණතාව කෙරෙහි අවධානය යොමු කිරීම කෙතරම් ප්‍රයෝජනවත්වේද යන්න විමර්ශනය කිරීම මෙම පර්යේෂණයෙහි වැදගත්කමයි. දෙවන හෝ විදේශ භාෂා ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලියේදී, භාෂාව මැන බැලීමේ සිව් කුසලතාවන්ට අමතරව සංස්කෘතික කුසලතාව සුවිශේෂ වන්නේ කෙසේ ද, යන්න පර්යේෂණ ගැටලුවයි. මෙම පර්යේෂණයෙහි ගවේෂිත කරුණු අනුව භාෂාව හා සංස්කෘතිය අත්‍යන්තයෙන් බැඳුණු ඒකක දෙකක් බවත්, භාෂා ස්වීකරණයේදී සිව් ආකාර නිපුණතා පමණක් නොව සංස්කෘතික නිපුණතාව ද ප්‍රමුඛ වන බවත්, සංස්කෘතික නිපුණතාවෙහි අවශ්‍යතාව සැලකිල්ලට ගෙන බොහෝ රටවල් තම රටේ ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රමවේද තුළට සංස්කෘතිය අධ්‍යයනය ඇතුළත් කර ඇති බවත්, සංස්කෘතිය පිළිබඳ නිපුණතාවය භාෂාවක් අධ්‍යයනයෙහිදී අත්‍යාවශ්‍ය කාරණයක් බවත් හඳුනා ගැනිණි. 20 වන සියවසින් පසු භාෂා ප්‍රවීණතාව මැන බලන සිව් කුසලතා න්‍යාය ඉදිරිපත් වූ අතර වර්තමානය වන විට සංස්කෘතික අවශ්‍යතාව පැන නැගීමෙන් සිව් කුසලතා අතරට සංස්කෘතික කුසලතාව එක් වුණි. අනතුරුව ඒ සඳහා ලෝක මට්ටමෙන් පිළිගැනීමක් ඇති විය. මෙම අධ්‍යයනය අනුව නිගමනය කළ හැකි වන්නේ, කථනය, භාෂණය, ලේඛනය, ශ්‍රවණය යන සිව් කුසලතා විදේශ භාෂාවක් ඉගෙනීමේදී වැදගත් වනවා සේම සංස්කෘතික නිපුණතාව ද වැදගත් වන බවයි.

ප්‍රමුඛ පද:- සංස්කෘතික නිපුණතාවල සිව් කුසලතාල විදේශ භාෂාවල ප්‍රවීණතාව, ව්‍යවහාරික වාග්විද්‍යාව

වර්තමාන ශ්‍රී ලංකාවේ දුෂ්කර ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල පොත් කියවීම වර්ධනය කිරීම සඳහා ජංගම පුස්තකාලවල ඇති වැදගත්කම

එම්. එම්. ඉසුරු හේරත්
සහකාර පුස්තකාලයාධිපති, ජේරාදෙනිය විශ්වවිද්‍යාලය
isuruhistory@gmail.com

වර්ග කිලෝමීටර් 65610 ක විශාලත්වයෙන් යුත් ශ්‍රී ලංකාව ඉන්දියන් සාගරයේ පිහිටා ඇත. ශ්‍රී ලංකාව සිංහල ප්‍රධාන කොටගත් බහු වාර්ගික රාජ්‍යයකි. සි.ඩබ්.ඩබ්. කන්නන්ගර මහතාගේ නිදහස් අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණ හේතු කොටගෙන මෙරට සාක්ෂරතාවය 92% කට පැමිණ ඇත. පුරාතනයේ සිට වර්තමානය දක්වා ක්‍රියාත්මක වුණු පන්සල කේන්ද්‍ර කොටගත් පිරිවෙන් හා තදනුබද්ධ පොත්ගුල් සම්ප්‍රදාය, ගුරු ගෙදර මුල් කොටගත් ශිෂ්‍ය කේන්ද්‍රීය අධ්‍යාපන ක්‍රමය, විවිධ ශිල්ප ශ්‍රේණි පදනම් කොටගත් ශ්‍රේණි ශිල්ප අධ්‍යාපන ක්‍රමය, මහාවිහාරය, අභයගිරිය, ප්‍රධාන කොටගත් ජාත්‍යන්තර බෞද්ධ විශ්වවිද්‍යාල අධ්‍යාපන ක්‍රමය මත මෙරට සාක්ෂරතාවය හෙවත් ලිවීමේ කියවීමේ හැකියාව ජනගහන විය. පසුව යටත්විජිතවාදීන් හඳුන්වා දුන් අධ්‍යාපන ක්‍රමය තුළ ගැටලු පැවතියද දිවයිනට පාසැල් සමග නූතන පුස්තකාල ක්‍රමය ජනගහන විය. එයින් අනතුරුව වර්තමානයේ ලෝකයට

සරිලන පරිදි මෙරට දැනුම සොයා යෑමේ ක්‍රමවේද වන පුස්තකාල හා තදනුබද්ධ කියවීම දියුණු වීම මෙරට සාක්ෂරතාවය වර්ධනයට හේතු විය. එහෙත් මෙම තත්ත්වය බහුල වශයෙන් සිදුවූයේ නාගරික, ගාමීය සහ සුළු වශයෙන් මාර්ග පහසුකම් සහිත ගම්මාන කේන්ද්‍රගතවය. විශේෂයෙන්ම සංවරණයට අපහසු මධ්‍යම කඳුකරයේ කේන්ද්‍රගතව පවතින මධ්‍යම පළාතේ මාරක, බැලුම්ගල, යටිමාදුර, උඩමාදුර, උඩගල්දෙබොක්ක වැනි අතිශය දුෂ්කර ප්‍රදේශවල ඇති සංවරණ භූගෝලීය බාධක හේතුවෙන් කියවීම අවම වී ඇත. මෙම පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන ගැටලුව වන්නේ වර්තමාන ශ්‍රී ලංකාවේ දුෂ්කර ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල පොත් කියවීම් වර්ධනය කිරීම සඳහා ජංගම පුස්තකාලවල ඇති වැදගත්කම කෙසේද යන්නයි. මීට පෙර දුෂ්කර ප්‍රදේශ අරබයා මෙවැනි අධ්‍යයනයක් සිදුනොවීම මෙහි ඇති වැදගත්කම වෙයි. පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය වශයෙන් නිරීක්ෂණය සහ පුස්තකාල ගවේෂණ ක්‍රමය භාවිතා කෙරිණි. පසුව එකී දත්ත මනාව විශ්ලේෂණය කොට නිගමනයකට එළැඹිණි. උක්ත සංවරණයට අපහසු ප්‍රදේශවල කියවීමේ රුචිකත්වය දියුණු කළ හැකි ප්‍රධානතම මූලාශ්‍රයක් වන්නේ බස් රථයක් හෝ ලොරි රථයක් වැනි පසුපස අවකාශය සහිත රථයක් ගෙන ජංගම පුස්තකාලයක් ලෙස සැකසීමය. ඒ සඳහා ඉලක්කගත ප්‍රදේශවල සුවිශේෂිතාවන්, ස්වරූපයන්, ජනගහ උරුමයන්, ජනතාවගේ ජීවන ක්‍රමයන්ට ගැලපෙන පරිදි සහ එම පාරම්පරික ජීවන හා ආර්ථික සමාජීය ක්‍රමයන් දියුණු කළ හැකි ක්ෂේත්‍රවලට අදාල පොත්පත් හා අනෙකුත් පුස්තකාල ද්‍රව්‍යය මගින් උක්ත ජංගම පුස්තකාල රථය සැකසිය හැකි ය. මෙම ක්‍රියාදාමයන් මගින් ප්‍රදේශයේ ජනතාවගේ කියවීමේ රුචිය වර්ධනය වී ඉලක්කගත ප්‍රදේශ සාක්ෂරතාවයෙන් සංවර්ධනය කළ හැකි ය. එසේම ඔවුන්ගේ ජීවන ක්‍රමය ද උසස්කර රටේ සංවර්ධන ප්‍රවාහයට දැනුමෙන් සහ අත්දැකීම්වලින් බහුල පිරිසක් ලෙස එකතු කරගත හැකි ය.

ප්‍රමුඛ පද:- ශ්‍රී ලංකාව, සාක්ෂරතාවය, කියවීම, සංවරණය, ජංගම පුස්තකාල

මන්ත්‍රකරණයෙහි ශබ්දාර්ථවත් භාෂායෝජනය පිළිබඳ වාග්විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක් (බුද්ධරාජ මන්ත්‍රය ආශ්‍රයෙනි)

එස්. පී. ඩබ්ලිව්. රණවක
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
කේ. ඒ. කේ. අයි. සී. ගුණසේන
සමාජවිද්‍යා අධ්‍යයනාංශය, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

‘බුද්ධරාජ මන්ත්‍රය’ යනු යම් පුද්ගලයෙකු බියට පත් වූ අවස්ථාවකදී ඒ බිය පළවා හැර සුවපත් සහ ආරක්ෂාකාරී හැඟීමක් ජනනය කිරීම පිණිස මතුවනු ලබන්නකි. මෙරට භාවිත බොහෝ මන්ත්‍ර රචනා වී ඇත්තේ දෙමළ, තෙලිගු, පාලි, සංස්කෘත සහ උර්දු වැනි ඉන්දීය භාෂා මිශ්‍ර අන්දමින් භාවිත කරමිනි. පොදු සිංහලයන්ට නොවැටහෙන මෙවන් භාෂාවලින් උපුටාගත් කර්ණ කටුක වදන්වල උච්චාරණ විලාසය ඔස්සේ ආකූර සිත් තුළ බිය මුසු හක්තියක් ජනනය කිරීමට හැකි වීම මීට හේතු වී ඇත. බුද්ධරාජ මන්ත්‍රයේ භාෂා භාවිතය පිළිබඳ සලකා බලන කල කැපී පෙනෙන විශේෂතම ලක්ෂණය වන්නේ එය සම්පූර්ණයෙන්ම මිශ්‍ර සිංහල භාෂාවකින් රචනාකර තිබීමයි. එහෙත් එහි යෝජිත යෙදුම්වල අන්තර්ගත ශබ්ද ප්‍රස්තර මන්ත්‍රයට ආවේණික කර්ණ ගෝචර පරාසය ආවරණය කරයි.

මෙම පර්යේෂණය සඳහා පාදක වූ ගැටලුව වන්නේ බුද්ධරාජ මන්ත්‍රයෙහි අන්තර්ගත ශබ්දාර්ථවත් පද කවරාකාර ගුණ විද්‍යාත්මක කාර්යභාරයක් ඉටු කරන්නේද යන වගයි. භාෂාත්මක ඒකකවල පවතින අර්ථ සේම ශබ්ද අතිමානුෂීය බලයක් ආරෝපණය කරගන්නේ කෙසේද යන්න විමසීමට හැකිවන හෙයින් මෙම පර්යේෂණය ජන විද්‍යාත්මක සේම භාෂා විද්‍යාත්මක වැදගත්කමක්ද උසුලයි. ගුණාත්මක විධික්‍රමය යටතේ සම්මුඛ සාකච්ඡා සහ පුස්තකාලය සමීක්ෂණය ඔස්සේ ඒකරාශී කළ ප්‍රාථමික සහ ද්විතීයක දත්ත තේමාකරනය යටතේ විශ්ලේෂණය කරන ලදී. උක්ත මන්ත්‍රයෙහි භාෂාත්මක ලක්ෂණ විමසා බලන කල එය දඹදෙනී-ගම්පොළ යුගාන්තර කාල වකවානුවකදී රචනා වී ඇති බව පෙනේ. අර්ථ පක්ෂයෙන් ගත් කල බුද්ධ රාජ මන්ත්‍රයෙහි අන්තර්ගත වන්නේ අමනුෂ්‍ය දෝෂයකින් ආකුරයාට වැළඳුණු යම් රෝගයක් ඇත්නම් බුද්ධානුභාවයෙන් එය දුරු වී යා යුතු බවයි. එහිදී “එළු මගධ ග්‍රන්ථ ව්‍යාකරණ සවිස්තර නාසනා යකෙක් යක්ඛනියෙක්වත් මේ ආකුරයාහට උණේ ඉසේ රද අකාර විකාර නන් දෙඩවිලි භුත භ්‍රාන්ත ගතියක් කළේ වී නම්...” යැයි දක්වා තිබීමෙන් අමනුෂ්‍යයන් පළවා හැරීමට සිංහල හා පාලි භාෂාවලට ඇති හැකියාව ව්‍යංගයෙන් උත්කර්ෂයට නංවා තිබේ. බුද්ධරාජ මන්ත්‍රයෙහි භාවිත පදවල ශබ්ද සහ අර්ථ පවතින්නේ අවිශේෂනීය අන්තර් සම්බන්ධයක් සහිතවය. මෙම මන්ත්‍රයේ පද බණ්ඩනය හා උච්චාරණ විලාසය පරම්පරානුගතව පුහුණු කෙරෙන අතර කටපාඩම් ක්‍රමයෙන් මෙතෙක් පැවතීමට හේතු වී ඇත්තේද පදවල ශබ්දාර්ථ පුසංයෝගය ඔස්සේ මතු කරන ශබ්ද ධ්වනියමය. ඒ සඳහා සමස්ත මන්ත්‍රයම නිදසුන් සේ ගත හැකිය. සංස්කෘත තත්සම යෙදුම්වල අන්තර්ගත මහාප්‍රාණ සහ උෞෂ්මාක්ෂර භාවිතයත් රකාරාදී පද සංසටනා ප්‍රයෝගවල භාවිතයත් හේතුවෙන් ආකුර සිත් තුළ බිය මුසු හක්තියක් ජනනය කරමින් ආරක්ෂිත හැඟීමක් ඇති කිරීමට මෙයින් උත්සාහ දරන බව පෙනේ. සමස්තයක් ලෙස ගත් කල මන්ත්‍රය භාෂාත්මක ප්‍රයෝගයක් සේ භාවිත කර ඇති ආකාරය බුද්ධරාජ මන්ත්‍රය ආශ්‍රයෙන් හඳුනාගත හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද:- අර්ථ, කර්ණ කයෝර පද, බුද්ධරාජ මන්ත්‍රය, ශබ්ද ධ්වනිය

ගැටුම් නිරාකරණයෙහිලා පඤ්චනන්ත්‍රයේ හා හිතෝපදේශයේ උපයුක්ත මැදිහත්කරණ න්‍යාය (Mediation) පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්

කරදගොල්ලේ සෝහිත හිමි
ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාවාර්ය, ශ්‍රී ලංකා හිඤ්ඤ විශ්වවිද්‍යාලය
sksobhitha@busl.ac.lk

කරපික්කඩ සෝහිත හිමි
කථිකාවාර්ය, ශ්‍රී ලංකා හිඤ්ඤ විශ්වවිද්‍යාලය
ksobitha@busl.ac.lk

භාරතීය උපදේශ සාහිත්‍යයෙහි මහාර්ෂ ග්‍රන්ථ ද්වයක් වන පඤ්චනන්ත්‍රය හා හිතෝපදේශය නීතිශාස්ත්‍රය හා රාජ්‍ය පාලනය පිළිබඳ ඉගැන්වීම මුඛ්‍යාභිප්‍රාය කොට රචනා කොට ඇත. කෘතීන්හි අන්තර්ගතයට අනුව කථාන්දර සහ ශ්ලෝක උපයෝගී කරගනිමින් නූගත් රාජපුත්‍රයන්ට නීතිශාස්ත්‍රය හා රාජ්‍ය පාලනය පිළිබඳ මාර්ගෝපදේශකත්වය ලබාදෙයි. එමගින් රාජ්‍ය පාලනයේදී ඇති වන ගැටුම් නිරාකරණයට අවශ්‍ය කරන මගපෙන්වීම ද

සිදුකර ඇත. මෙම පර්යේෂණයෙහි අරමුණ වනුයේ පඤ්චතන්ත්‍රයේ හා හිතෝපදේශයේ උපයුක්ත ගැටුම් නිරාකරණයෙහිලා මැදිහත්කරණ න්‍යාය පිළිබඳ තොරතුරු හඳුනාගැනීම යි. රාජ්‍ය පාලනය පිළිබඳ උපදේශ ලබාදෙන කෘතීන් වශයෙන් පඤ්චතන්ත්‍රය හා හිතෝපදේශය ගැටුම් නිරාකරණයට මැදිහත්කරණ න්‍යාය උපයෝගී කරගෙන ඇත්තේ කෙසේ ද යන්න පර්යේෂණ ගැටලුව වශයෙන් යොදාගෙන මෙම පර්යේෂණය සිදු කෙරිණ. සංස්කෘත උපදේශ සාහිත්‍යයෙහි ගැටුම් නිරාකරණය සඳහා මැදිහත්කරණය (Mediation) භාවිත කර ඇති අතර නූතන සාම්ප්‍රදායික ක්‍රමවේදයේ දී ද මෙම ඵලඹුම ගැටුම් නිරාකරණය සඳහා භාවිත කරන බව අවබෝධ කොටගත හැකිවෙයි. ගුණාත්මක පර්යේෂණ විධික්‍රමයට අනුව ග්‍රන්ථ පරිශීලනය යටතේ විෂ්ණුශර්මන්ගේ පඤ්චතන්ත්‍රය හා නාරායණශර්මන්ගේ හිතෝපදේශය යන කෘතීන් ප්‍රාථමික මූලාශ්‍ර වශයෙන් ද ගැටුම් නිරාකරණ විෂය ක්ෂේත්‍රය විෂයෙහි ලියැ වී ඇති ප්‍රාථමික, ද්විතීයික හා ශාස්ත්‍රීය ලේඛන, සඟරා මෙන්ම විද්වත් විවරණ භාවිත කරමින් ගැටුම් නිරාකරණයෙහිලා මැදිහත්කරණ න්‍යාය (Mediation) පිළිබඳ සංස්කෘත උපදේශ සාහිත්‍යාගත ඵලඹුම පිළිබඳ අධ්‍යයනය කෙරිණ. ගැටුම් ඇතිවන පාර්ශ්වකරුවන් අතර එකිනෙකා පිළිබඳ අවබෝධය ඇති කොට අදාළ ගැටුම නිරාකරණයට පත් කිරීමටත් ගැටුම් නිරාකරණය සඳහා පිහිට සොයා යා යුතු පුද්ගලයන් හෝ කණ්ඩායම් පිළිබඳ අදාළ පාර්ශ්වයන් දැනුවත් කිරීමටත් මැදිහත්කරණ න්‍යාය උපයෝගී කරගෙන ඇති බව පඤ්චතන්ත්‍රය හා හිතෝපදේශයෙන් හඳුනාගත හැකිය. මෙයින් ගැටුමට මුහුණ දී සිටින පාර්ශ්වකරුවන්ට තම අවශ්‍යතාව තේරුම් ගැනීමට හා ඵලඹිය හැකි විසඳුම් පිළිබඳ අවබෝධකර ගැනීමට අවශ්‍ය කරන පහසුකම් සැපයීම පිළිබඳ අවධානය යොමු කොට ඇත. ගැටුම් නිරාකරණයට මැදිහත් වන තුන්වන පාර්ශ්වකරු වශයෙන් පුද්ගලයෙකු හෝ පුද්ගල කණ්ඩායමක මැදිහත්වීම දැකිය හැකිය. ගැටුම් නිරාකරණය පිළිබඳ නූතන සාම්ප්‍රදායික ප්‍රවේශයේ දී ද උපයුක්ත සංස්කෘත උපදේශ සාහිත්‍යයෙහි තුන්වන පාර්ශ්වකරුවන් යොදාගන්නා ලද ක්‍රමවේදයන් දෙකක් දැකිය හැකි වෙයි.

1. බලාත්කාරයෙන් (Coercive) යුතු මැදිහත්වීම
2. බලාත්කාරයෙන් තොර (Non-Coercive) මැදිහත්වීම

මේ අනුව පඤ්චතන්ත්‍රය හා හිතෝපදේශයෙහි ගැටුම් නිරාකරණයෙහිලා මැදිහත්කරණ න්‍යාය භාවිත වී ඇති බව හඳුනාගත හැකිය. එහෙයින් පඤ්චතන්ත්‍රය හා හිතෝපදේශය හුදු උපදේශාත්මක කෘති පමණක් නොව ගැටුම් නිරාකරණය පිළිබඳ විවිධ ප්‍රවේශයන් අන්තර්ගත කෘතීන් බවත් ඒ පිළිබඳ අධ්‍යයනය කරන පර්යේෂකයන්ට මහඟු තෝතැන්නක් වන බවත් නිගමනය කළ හැක.

ප්‍රමුඛ පද:- උපදේශ සාහිත්‍යය, පඤ්චතන්ත්‍රය, හිතෝපදේශය, මැදිහත්කරණය

HERITAGE MANAGEMENT

Session Chair:

Ven. Galwewe Wimalakhanthi

Buddhist Cultural Heritage Management for the Development of Tourism Industry in Sri Lanka

M. D. Sachini Hansika

Assistant Lecturer, Department of Pali and Buddhist Studies

University of Sri Jayewardenepura

sachinihansika119@gmail.com

Tourism industry is one of the largest industries of the world and it is a main media of earning foreign exchange in most countries. In Sri Lanka, tourism industry was originated since the past and is a tourism destination which was attracted among foreigners. The growth of arrival of tourists has been developing but, the cultural tourism has not been received an enough attention. The Research problem was the lack of attention for promoting cultural tourism by using Buddhist heritages for the tourism industry in Sri Lanka. Qualitative research data analysis method was used for this research, taking into account the Buddhist cultural heritage of Sri Lanka in general. Qualitative data collection used primary and secondary sources, dictionaries, academic articles and E-sources related to Buddhist cultural heritage and tourism industry in Sri Lanka. The main objective of the research was to conduct a research inquiry on the necessity of Buddhist heritages for promoting cultural tourism and accordingly, the promotion of the tourism industry in Sri Lanka. By the research, it was revealed that the amount of tourist arrivals for cultural tourism in Sri Lanka has been decreased mostly. It is evident from the declining tourist arrivals in cultural sector that the government has paid very little attention to the cultural tourism industry in Sri Lanka. To this end, the government must focus on developing the Buddhist cultural heritages of the country, promoting Buddhist heritages and developing suitable methods to create and an incentive among tourists for this. Introduction of tourists packages, promoting tourist visits to Sri Lanka through social media including websites for promoting Buddhist cultural heritages were recommended in the research. Undoubtedly, it is clear that the Buddhist cultural heritages will be able to uplift the cultural tourism industry and there by develop the tourism industry in Sri Lanka.

Keywords:- Tourism Industry, Cultural Tourism, Buddhist Heritages

Evaluation and Assessment of Religious and Cultural Attractions in Kandy and Suburbs: A Cultural Tourism Outlook

H. A. Ayesh Rukmal
Hydrometeorological, University, Russia
rukmalayesh@gmail.com

Prof. Chulani Rambukwella
Chair Professor of Archaeology, University of Peradeniya
rambukc@gmail.com

A lot of research on tourism is being done focusing on environmental, cultural, economic, religious and archaeological spheres in Sri Lanka. The primary focus of the current researches is to identify the effects of tourism on selected respective areas. Both qualitative and quantitative methods of data collection are done in this research. Questionnaire (targeted on the foreign and local tourists at sites), Semi structured interviews (obtaining an idea about the administrative and behavioral nature of the responsible people in the fields and professional tour guides) and a SWOT analysis (identifying the potential existing in the cultural tourism regarding the studied sites) are three tools used in the collecting data. Existing research literature on tourism in Sri Lanka shows a tendency of focusing the tourism industry research on the coastal region. Despite the greatest cultural tourist attractions and the job potential in the field within the country, the focus to interior tourism research is minimal. Also, there is almost no research aiming the promoting tourism affiliated fields in these areas. The significance of this study is to identify the potential for the development of tourism and tourism affiliated fields in Kandy and suburbs through the inland cultural tourism industry in the country. Accordingly, Gadaladeniya, Lankathilake and Ambakka sites were selected as the Kandy suburb areas and the Temple of the Tooth Relic as the core area. Despite the potential for tourism-related employment opportunities with the cultural monuments that associated with the rural social environment nurtured with intangible heritage in the selected archeological monuments, identifying the reasons for the loss of cultural tourist attraction at the Kandy suburbs will be the findings of this research. The issues can be concluded as, limited publicity about peripheral cultural areas, poor facilities and concentration of facilities at the center, insufficient systematic and adequate awareness that need for formal guides, tourists insufficient systematic and adequate awareness and the need for formal guides, lacking the understanding of rural social environments associated with monuments by tourists and the failure to properly manage the cultural attractions and natural beauty

Keywords:- Cultural attraction, Monuments, Kandy periphery, Intangible heritage, Tourism

ඇත්දළ කැටයම් තුළින් අනාවරණික සමකාලීන ආර්ථික නිරූපිතය පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්

යූ. ඩී. එස්. මදුෂාන්
සමාජීය විද්‍යා හා මානව ශාස්ත්‍ර අධ්‍යයනාංශය
udsmadushan@gmail.com

ජී. පී. කේ. දිල්රංග
පුරාවිද්‍යා හා උරුම කළමනාකරණ අධ්‍යයනාංශය
රජරට විශ්ව විද්‍යාලය, මිහින්තලේ
krishmaldilranga1@gmail.com

පුරාතන යුගයේ මිනිසා තම දෛනික ජීවිතයේ දී ආර්ථික අංශයට ලබා දී ඇත්තේ ප්‍රමුඛස්ථානයකි. ඇත්දළ කැටයම් වැනි සියුම් නිර්මාණයන් තුළින් සමකාලීන මානවයාගේ ආර්ථික පැතිකඩ අධ්‍යයනය කිරීමත් මෙහිදී සිදු කෙරේ. පුරාතන ලංකාවේ ආර්ථිකය පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීමේ දී ඇත්දළ කැටයම් මගින් ලැබෙන මූලාශ්‍රමය දායකත්වය කෙබඳුද යන්න මෙහි පර්යේෂණ ගැටලුව වේ. ඇත්දළ කැටයම් සම්බන්ධයෙන් රචනා වී ඇති පර්යේෂණ වාර්තා අධ්‍යයනය කිරීම මෙහිදී අධ්‍යයන ක්‍රමවේදය වශයෙන් භාවිත කරනු ලැබීය. අතීතය තුළ පැවති ආනයන අපනයන ආර්ථිකය මෙමගින් හෙළි වේ. ඇත්දළ යනු ඉතාමත්ම දුර්ලභ මෙන්ම මිල අධික දෙයකි. දේශීය වෙළඳාම තුළ ඇතුත් විකිණීම ද පැවතුණි. මේ හරහා අනුමාන කළ හැකි වන්නේ ඇත්දළින් සිදු කරන ලද කැටයම්වලටද ඉහළ වටිනාකමක් පවතින්නට ඇති බවයි. හතරවන බුවනෙකබාහු රජු ද ඉන්දියානු ශිල්පීන් මෙරටට ගෙන්වා ඇත්දළ කැටයම් කලාව දියුණු කිරීමට කටයුතු කර ඇත. මෙමගින් එකළ පැවති සක්‍රීය ආර්ථික යාන්ත්‍රණය අනාවරණය වේ. සීතාවක රාජසිංහ රජුටද ඇත්දළින් කරවන ලද තරාදියක් තිබී ඇත. ඉතාමත් දුර්ලභ වටිනා අමුද්‍රව්‍යකින් කිරුම් උපකරණ නිර්මාණය කිරීමට ආර්ථිකයේ වර්ධනීය අවස්ථාවන්ය. ක්‍රිස්තු වර්ෂ 5, 6 සියවස්වල දී ජෙට්ටිකිස්ස රජු මැණික් මඩබවා කරන ලද අලංකාර ඇත්දළ මණ්ඩපයක් පිළිබඳව මූලාශ්‍රයෝ පවසති. සමකාලීන ආර්ථික සමෘද්ධිය සංකේතවත් කිරීමට ඇත්දළ උපයෝගී වී ඇති බව මෙමගින් පෙනේ. රාජ්‍ය පාලකයින් විදේශීය තානාපතිවරුන්ට ප්‍රධානය කොට ඇත්තේද අලංකාර ඇත්දළ කැටයම්ය. දේශීය කර්මාන්ත උදෙසා විදේශීයයන් ආකර්ෂණය කරවා ගැනීමට ගත් උත්සහයක් ලෙස එය පැහැදිලිය. සාමාන්‍ය ජන ජීවිතය ගත කළ කිසිදු නිවසකින් ඇත්දළ කැටයම් හමු නොවීම විශේෂත්වයකි. ආර්ථික සාධක මත නිර්මාණය වූ පැහැදිලි ධනපති නිර්ධන පංති බෙදීමක් මෙකළ පවතින්නට ඇතැයි අනුමාන කළ හැකිය. සමකාලීන සමාජයේ පංති බෙදීම් ඇති කිරීමට පවා මෙම ආර්ථික යාන්ත්‍රණය මූල බීජ වී ඇති බව මෙමගින් පෙනේ. රුවන්වැලිසෑයේ වාහල්කඩ තැනීමේදී හමු වූ ස්ත්‍රී රූපය ඉතාම වැදගත් නිර්මාණයකි. ස්ත්‍රීගේ ඉනේ මුතු මාලයක් ඇත්දළින් කරවා ඇත. දේශීය වෙළඳ ආර්ථිකය තුළ පැවති අනෙකුත් වෙළඳ ද්‍රව්‍ය අනාවරණය කරගැනීමේදී ද ඇත්දළ කැටයම් වෙසෙස් දායකත්වයක් සපයන බව මෙමගින් පෙනේ. අතීත වෘත්තීන් හඳුනා ගැනීමේදී ද ඇත්දළ කැටයම් උපයෝගී වේ. කෝට්ටේ යුගයේ පැවති වෘත්තීන් අතර බෙර වයන්නන්, කසකරුවන්, සංගීත කරුවන් සිටි බව ඇත්දළ කැටයම් සාක්ෂ්‍ය දරයි. තත්කාලීන අවධියේ පැවති සමෘද්ධිමත් ආර්ථික යාන්ත්‍රණය අධ්‍යයනය කිරීමේ දී ඇත්දළ කැටයම් මහෝපකාරී වන බව මෙමගින් අනාවරණය වේ.

ප්‍රමුඛ පද:- පුරාතන, පැතිකඩ, ආනයන, ආර්ථික යාන්ත්‍රණය, සමෘද්ධිය

ඇත්දළ කැටයම් කලාව තුළින් හෙළි වන ඇඳුම් හා ආභරණ භාවිතය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්

එච්. එම්. එන්. එම්. ඒකනායක

ඩබ්ලිව්. ඒ. ඩී. ඩී. මධුෂාණී

මානවශාස්ත්‍ර අධ්‍යයනාංශය, සමාජීය විද්‍යා හා මානවශාස්ත්‍ර පීඨය

ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලය

nimeshaekananayake65@gmail.com

පුරාතන යුගයේ පටන් පැවත එන සුළු කලා නිර්මාණ අතර ඇත්දළ කැටයම් කලාව තත්කාලීන සමාජයේ විවිධ පැතිකඩයන් නිරූපණය කරන බව හඳුනා ගත හැකිය. ඇත්දළ කැටයම් තුළින් නිරූපිත කලාත්මක වැදගත්කම හඳුනා ගැනීම මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණ විය. ඇත්දළ කැටයම් තුළින් හෙළි වන ඇඳුම්, ආභරණ භාවිතය හා සමාජමය පසුබිම කෙබඳු ද යන්න මෙම පර්යේෂණයේ ගැටලුව වේ. ප්‍රාථමික හා ද්විතියික මූලාශ්‍රය අධ්‍යයනය මෙහි අධ්‍යයන ක්‍රමවේදය වශයෙන් භාවිත කරන ලදී. ලාංකේය ඉතිහාසයේ මුල් කාලයේ සිට ම ඇත් දළ කැටයම් කලාව දියුණු තත්ත්වයක තිබූ බව වංශකතාගත කරුණු අනුව සනාථ වේ. හමු වී ඇති සාධක මත මෙම ඇත්දළ නිර්මිතයන් භාවිත කර ඇත්තේ ප්‍රභූ නිලධාරීන් ය. රුවන්වැලි සෑයේ වාහල්කඩ කැණීමේ දී හමු වූ කුඩා ප්‍රමාණයේ ස්ත්‍රී රූපයෙහි ඉනේ මුතු වැලක් පළන්දා ඇත. වටිනා ද්‍රව්‍ය පැළඳ සිටින්නේ ප්‍රභූ ස්ත්‍රීන් ය. විශේෂයෙන් තම සමාජ තත්ත්වය පෙන්වීමේ කිරීමේ සාධකය වශයෙන් මෙම ඇත්දළ නිර්මාණ පරිහරණය හා ළඟ තබා ගැනීම සිදු කර ඇත. ඇඳුම් හා ආභරණ පිළිබඳ පැහැදිලි ව සඳහන් වන්නේ 10 වන සියවසින් පසුව ලියැවුණු සාහිත්‍යය මූලාශ්‍රයවල ය. ඇත්දළ කැටයම්වල මිනිස් රූප මඟින් නිරූපණය වන ඇඳුම් ආයිත්තම් ද ඇත්දළින් නිමවා ඇති ආභරණ වන මාල, වළලු මෙන් ම පනා, කොණ්ඩ කටු, මංජුසා ආදිය ද කලාත්මක නිර්මාණ අතර වැදගත් වේ. කෝට්ටේ හා මහනුවර යුගයන්ට අයත් ඇත්දළ කැටයම් අතර බොහෝ පනාවල නාට්‍යකාංගනාවන් දක්වා තිබේ. මහනුවර කෞතුකාගාරයේ ඇති කීර්ති ශ්‍රී රාජසිංහ රජුගේ යයි සිතිය හැකි ඇත්දළ ප්‍රතිමාවේ මාල 04ක් පැළඳ සිටින අතර විශාලම මාලයේ ගරුඬ පක්ෂියා කැටයම් කර තිබේ. රිදී විහාරයේ ගබඩා කාමරයේ දොර අලංකරණ නිර්මාණ අතර නලඟනන් ද කන් හැඳිවල කාන්තා රූප ද ඇත්දළින් නිම වූ මිනිස් රූප අතර රටේ මහතුන්, බෙර වයන්නන්, කාන්තාවන්, රජුන්, රදලයන් ද දක්නට ලැබේ. රදල රූපවල මන්තේ සහිත බෝ හැට්ටය, බෝ පටිය, ආභරණ ආදී ඇඳුම් ආයිත්තම් වේ. ඇත්දළ කැටයම් කලාවේ දී යොදා ගෙන ඇත්තේ ඉතාමත් සියුම් කලාත්මක මෝස්තර රටා ය. සනත්වය හා වර්ණය එහි කලාත්මක බව තීව්‍ර කිරීමට සමත් ය. දළකඩ කැටයම් නිර්මාණ කලාත්මකභාවය, නිර්මාණාත්මක තාක්ෂණය, සමකාලීන සමාජයේ පැවති දේශපාලනික, ආර්ථික, සමාජීය පසුබිම මනා ව හෙළිදරව් කරන්නකි.

මුඛ්‍ය පද:- ආභරණ, ඇඳුම්, කලාත්මක, කැටයම්, සමාජය

අනුරාධපුර පැරණි නගරයේ උරුම කළමනාකරණ කටයුතු සඳහා මානව ක්‍රියාකාරීත්වය හේතුවෙන් බලපා ඇති අභියෝග පිළිබඳ විමර්ශනයක්

කැලේගම ජීනරතන හිමි
කථිකාචාර්ය, සමාජීයවිද්‍යා හා තුලනාත්මක අධ්‍යයනාංශය
ශ්‍රී ලංකා හික්සු විශ්වවිද්‍යාලය

වටරක්ගොඩ සුමන හිමි
කථිකාචාර්ය, සමාජීයවිද්‍යා හා තුලනාත්මක අධ්‍යයනාංශය,
ශ්‍රී ලංකා හික්සු විශ්වවිද්‍යාලය

ටී. ඩී. සී. පුෂ්පකුමාර
ව්‍යාපෘති කළමනාකරු, මධ්‍යම සංස්කෘතික අරමුද
ත්‍රිකුණාමලය ව්‍යාපෘතිය

අනුරාධපුර පැරණි නගරය ශ්‍රී ලංකාවේ පවත්නා වැදගත්කමින් ඉහළ ම අගයක් ගනු ලබන උරුම අගයක් සහිත නගරය වශයෙන් හඳුන්වනු ලබයි. ඒ එය මෙරට පැරණිත ම පාලන මධ්‍යස්ථානය වශයෙන් හා රාජධානි අතර වැඩි ම කාලයක් ක්‍රියාත්මකව පැවති ස්ථානය වන බැවිණි. මෙම නගරයේ උරුම කළමනාකරණ ක්‍රියාවලිය නියමාකාරයෙන් සිදුකිරීම සඳහා ආයතන සමුදායක් ස්ථාපිත කොට පවතින අතර ඒ සඳහා වන ක්‍රියාමාර්ග ද පවතී. එසේ වුවද වර්තමානය වනවිට මෙම නගරයෙහි උරුම කළමනාකරණ ක්‍රියාවලියේ පවතින දුර්වලතා බොහෝ ප්‍රමාණයක් දැකගත හැකිව ඇත. මෙම දුර්වලතා නිසා මෙම උරුම නගරයෙහි පවතින අගයන් විනාශවී යාම වලකාගත එය පවත්නා ආකාරයෙන් අනාගතය සඳහා රැකගන්නේ කෙසේ ද යන ගැටලුව පවතී. මෙම ගැටලුව විමර්ශනය කිරීම සඳහා පුරාවිද්‍යාත්මක විධික්‍රම වන ක්‍ෂේත්‍ර ගවේෂණය, පුස්තකාල අධ්‍යයනය හා සම්මුඛ සාකච්ඡා ඔස්සේ සිදුකරනු ලබන මෙම අධ්‍යයනයෙහි අරමුණ වන්නේ අනුරාධපුර උරුම නගරයෙහි උරුම කළමනාකරණ කටයුතු නිසි ආකාරයෙන් සිදුකරගෙන යාම අඩපනවීම සඳහා මෙන් ම මෙහි උරුම අගයන් විනාශ වීම සඳහා මානව ක්‍රියාකාරීත්වය බලපා ඇති ආකාරය හැඳින්ගෙන ඒවා මගහරවා මෙම උරුම නගරයෙහි උරුම කළමනාකරණ කටයුතු මැනවින් සිදු කොට එහි පවතින උරුමය අනාගතය සඳහා දායාද කිරීමට ගතහැකි ක්‍රියාමාර්ග පෙන්වා දීමය. අනුරාධපුර පැරණි නගරයේ උරුම කළමනාකරණ කටයුතු දුර්වල වීම සඳහා වර්තමානය වනවිට මානව ක්‍රියාකාරීත්වය නිසා දැඩි බලපෑම් සමුදායක් සිදුවෙමින් පවතී. මෙම බලපෑම් දීර්ඝ කාලීන වශයෙන් සිදුවුවහොත් මෙම නගරය ලෝක උරුම නගරයක් වශයෙන් හිමිකරගෙන ඇති වටිනාකම ඉන් ගිලිහී යාමට ද ඇති ඉඩ ප්‍රමාණය වැඩි බැව් පෙන්වා දිය හැකිය. මෙහි උරුම කළමනාකරණ කටයුතු දුර්වල වීම සඳහා බලපානු ලබන මානව මැදිහත්වීම් නිසා සිදුවන හායන කාරක අතර නටඹුන්වලට හිතා මතා හානි කිරීම, නව ඉදිකිරීම් සිදු කිරීම, උරුම කළමනාකරණය සඳහා දේශීය වශයෙන් පනවා ඇති අණපනත් හා ජාත්‍යන්තර වශයෙන් පනවා ඇති අණපනත් උල්ලංඝනය කිරීම, උරුම කළමනාකරුවන් වෙතින් සිදුවන නොසැලකිල්ල, හික්සුන් වහන්සේලා විසින් සිදුකරන බලපෑම්, වන්දනාකරුවන් විසින් සිදු කරන අනීතික වැඩකටයුතු, අනවසර පදිංචි වීම්, උරුම කළමනාකරණය

සඳහා වගකිවයුතු ආයතනයන්හි නොසැලකිල්ල ආදී වන බොහෝ ප්‍රමාණයක් පවතී. මෙම භායන කාරකවලින් සිදුවන හානි වැලකීම සඳහා සැලැස්මක් අනුව කටයුතු කොට අනාගතය සඳහා මෙම උරුම නගරය සුරක්ෂිත කළ යුතුව ඇත.

ප්‍රමුඛ පද:- අනුරාධපුර පැරණි නගරය, උරුම කළමනාකරණය, මානව මැදිහත්වීම, භායන කාරක, උරුම කළමනාකරණ සැලසුම

කෝසල බිම්බ වර්ණනාවෙන් හෙළිවන බුද්ධ ප්‍රතිමාකරණයේ හා ධර්ම ග්‍රන්ථ ලිවීමේ අනුසස් පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්

ඉවන්තා සඳුනි ජයසේන
තාවකාලික කථිකාචාර්ය, සිංහල අධ්‍යයන අංශය
පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
iwanthasanduni@gmail.com

බෞද්ධ කලා ශිල්ප, පුරා විද්‍යාව, ඉතිහාසය සහ බෞද්ධ සංස්කෘතිය වැනි විෂය අධ්‍යයනයේදී වැදගත් ග්‍රන්ථයක් ලෙස කෝසල බිම්බ වර්ණනාව හැදින්විය හැකිය. කෝසල බිම්බ වර්ණනාව නැතහොත් බිම්බ වර්ණනාව ලෙස හඳුන්වන මෙම ග්‍රන්ථය දහඅට හෝ දහනව වන සියවස් අතරතුර කාලයේදී රචිත කෘතියක් ලෙස සැලකේ. මෙම කෘතිය කවරෙකු විසින් රචනා කරනු ලැබ ඇත්දැයි නිශ්චිත නොවුණද මෙහි පවතින ධර්ම දේශනා ස්වරූපය හේතුවෙන් මෙම ග්‍රන්ථය හික්ෂුන් වහන්සේ නමක විසින් රචනා වූවක් බව සිතිය හැකිය. ප්‍රතිමාකරණයේ යෙදුණු ශිල්පීන්ට ප්‍රතිමාකරණයේ පුණ්‍යඵල පිළිබඳ න්‍යායාත්මක පදනමක් කෝසල බිම්බ වර්ණනාවෙන් ලැබී තිබේද යන ගැටලුව මුල් කර ගනිමින් සිදු කළ මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ වූයේ කෝසල බිම්බ වර්ණනාවේ එන බුද්ධ ප්‍රතිමාකරණයේ හා බණ පොත් ලිවීමේ අනුසස් පැහැදිලි කිරීමයි. එම අරමුණ ඉටු කර ගැනීම සඳහා ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය ඔස්සේ කෝසල බිම්බ වර්ණනාව ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රය ලෙස භාවිත කරමින් එහි ඇති දත්ත විස්තරාත්මක ක්‍රමය උපයෝගී කර ගනිමින් විශ්ලේෂණය කරනු ලැබීය. භාරතයේ ප්‍රභවය වී මෙරට බෞද්ධ සමාජය අතරට පැමිණි ප්‍රවාදයක් පාදක කොට ගනිමින් කරන ලද නිර්මාණාත්මක ධර්ම දේශනා කෘතියක් වන කෝසල බිම්බ වර්ණනාව බුද්ධ ප්‍රතිමාකරණයේ හා බණ පොත් රචනා කිරීමේ ආනිසංස උත්කර්ෂයට නංවා ඇත. ඒ අනුව සර්වඥ ප්‍රතිමාකරණයේ හා ධර්ම ග්‍රන්ථ ලිවීමේ අනුසස් තිහක් මෙම කෘතිය විමසීමේදී හඳුනා ගත හැකි විය. ඒවා ලෞකික හා ලෝකෝත්තර ලෙස වර්ග කළ හැකි අතර කිහිපයක් පිළිවෙලින් මෙසේය. සූර්ය දිව්‍යරාජයාගේ මෙන් මහත් වූ තේජසක් ඇති වීම, තිරිසන් අපායේ නොඉපදීම, 'කාලකඤ්ජ' නම් අසුර හවනගෙහි නොඉපදීම හා ප්‍රේත නිකායේ නොඉපදීම ආදී වශයෙනි. මෙම කෘතිය බුද්ධ ප්‍රතිමාකරණයට උපදේශ සපයන අත්පොතක් ලෙසද සලකා ඇත. මහනුවර යුගයේ ශිල්පීන්ට ප්‍රතිමාකරණ විෂයෙහි නව ජීවයක් ලබා දීමටද මෙම පොත ඉවහල් වී ඇත. හඟුරන්කෙත පොත්ගුල් මාලිගා විහාරයේ තඹ, පිත්තල, රිදී, ඇත්දත් හා දැව ආදියෙන් නිර්මිත කුඩා ප්‍රමාණයේ ප්‍රතිමා ඊට නිදසුන් ලෙස පෙන්වාදිය හැකිය. මිශ්‍ර සිංහල භාෂා ව්‍යවහාසයෙන් රචිත නාට්‍යානුසාරී කෘතියක් ලෙසද මෙම

කෘතිය හඳුනා ගත හැකි විය. කෙසේ නමුත් මහනුවර යුගයේ රචිත මෙම කෝසල බිම්බ වර්ණනාව කොසොල් රජු හා බුදුන් වහන්සේ අතර පැවති සබඳතාව හා ආනන්ද බෝධි කථාව ආදිය මුල් කර ගනිමින් සර්වඥ ප්‍රතිමාකරණය බුදුන් වහන්සේ අනුදැන් දෙයක් බවත් බුද්ධ ප්‍රතිමාකරණයේ හා බණ පොත් ලිවීමේ අනුසස් සුපැහැදිලි අයුරින් පැහැදිලි කරන ධර්ම ශාස්ත්‍රීය ග්‍රන්ථයක් ලෙසත් නිගමනය කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද:- බුද්ධ ප්‍රතිමාකරණය, ධර්ම ග්‍රන්ථ, අනුසස්, කෝසල බිම්බ වර්ණනාව

**වෙස්මුහුණු කලාවේ වර්තමාන තත්ත්වය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්
(අම්බලන්ගොඩ ආර්යපාල ගුරුන්තාන්සේගේ පරපුර ඇසුරෙන්)**

බී. එස්. පී. කුමාරි
අයි. ඒ. ඩී. පී. කේ. කුමාරි
කේ. ඩී. සී. සෙවිවන්දි
පුරාවිද්‍යා හා උරුම කළමනාකරණ අධ්‍යයනාංශය
ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්ව විද්‍යාලය
sachiprabha1997330@gmail.com

ශ්‍රී ලංකාවේ සංස්කෘතිකාංග රැසක් නිරූපණය කරන්නා වූ කලාවක් ලෙස වෙස්මුහුණු කලාව හැදින්විය හැකිය. වෙස්මුහුණු කලාව සඳහා දකුණු පළාතේ අම්බලන්ගොඩ ප්‍රදේශය ජනප්‍රිය අතර එහි වෙස්මුහුණු කලාව “ආර්යපාල ගුරුන්තාන්සේගේ පරපුර” සහ “ගුණදාස ගුරුන්තාන්සේගේ පරපුර” යන දෙපරපුර විසින් මතු පරම්පරාව උදෙසා පවත්වාගෙන එනු ලැබුවද මේ වනවිට වෙස්මුහුණු කලාවේ නියැලෙනුයේ ආර්යපාල ගුරුන්තාන්සේගේ පරපුර පමණක් බවට සාධක පවතී. ආර්යපාල ගුරුන්තාන්සේගේ දරු පරපුර විසින් නූතනයේ අම්බලන්ගොඩ වෙස්මුහුණු කලාව පවත්වාගෙන යන අතර, මෙම පර්යේෂණයෙන් වෙස්මුහුණු කලාවේ වර්තමාන තත්ත්වය අධ්‍යයනය කිරීම සිදු කරන ලදී. සසම්භාවී නොවන නියැදි ක්‍රමයක් වන පහසු නියැදි ක්‍රමය යටතේ දත්ත දායකයන් හයදෙනෙකු අධ්‍යයනය සඳහා යොදාගත් අතර ප්‍රාථමික දත්ත රැස් කිරීම සම්මුඛ සාකච්ඡා, සාප්පු නිරීක්ෂණ ඇසුරින් ද ද්විතීයික දත්ත රැස් කිරීම ලිඛිත තොරතුරු මෙන් ම අන්තර්ජාලය ඇසුරින් ද සිදු කරන ලදී. වෙස්මුහුණු කලාව තුළ ශිල්පීන්ට කදුරු ලී ලබා ගැනීමේ අපහසුව ඔවුන් මුහුණ දෙන ප්‍රධාන ගැටලුවක් විය. වෙස්මුහුණු නිර්මාණය සඳහා කදුරු ලී සහ රුක්කන්තන ලී යොදාගනු ලැබූ ද මෙයින් ප්‍රධාන වශයෙන් කදුරු ලී යොදාගනු ලබන්නේ එය කල්පවතින, සතුන්ගෙන් ආරක්ෂාවන, කැටයම් කැපීමට පහසු හා සැහැල්ලු ලීයක් වන නිසාවෙනි. මුල්කාලීනව වෙස්මුහුණු නිර්මාණය කිරීමට පෙර යම්කිසි වාරිතුව විධි භාවිත කර ඇති අතර නූතනය වන විට එවන් කිසිදු වාරිතුව විධියක් භාවිත නොකරන බව අනාවරණය විය. මුල්කාලීනව වෙස්මුහුණු කැපීමෙන් අනතුරුව වර්ණ ගැන්වීමට ප්‍රථමයෙන් එම මුහුණු දුම මත තබා වේලා ගැනීමක් සිදු කළ ද නූතනය තුළ එසේ වියළා ගැනීමක් සිදු නොකරයි. ඊට හේතුව නූතනය තුළ වෙස්මුහුණු වෙළඳාම් කිරීම උදෙසා නිර්මාණය කරන නිසාවෙනි. එසේම වෙස්මුහුණු වර්ණ ගැන්වීමේදී මුල්කාලීනව ගස්වල මල්ල පොතුල කොළ උපයෝගී කරගෙන වර්ණ සකසා වර්ණ

ගැන්වීම සිදුකර ඇති අතර නූතනය වන විට බලිකුඩු පමණක් වර්ණ ගැන්වීම සඳහා භාවිතා කරනු ලබයි. නූතන පරම්පරාව මෙම කලාව කෙරෙහි එනම් මෙහි නිරත වීමට ප්‍රියතාවයක් නොමැති වීම මෙම කලාව අනාගතයෙහි වියැකී යාමට ප්‍රබල හේතුවක් වී ඇතිබව අනාවරණය විය. කඳුරු ලී සොයාගැනීමේ අපහසුව, ශිල්පීන් හිගකම, නව පරම්පරාව මේ කෙරෙහි රුචිකත්වයක් නොදැක්වීම මෙන්ම රාජ්‍ය අනුග්‍රහය අඩුවීම වැනි හේතු නිසාවෙන් වෙස්මුහුණු කලාව නූතනය වනවිට අභියෝගයකට ලක්ව ඇති බව ගම්‍ය විය. වෙළඳපොළ ඉලක්ක කරගත් වැඩසටහන් හඳුන්වා දීම, කඳුරු ගස් වගා කිරීමට කුඹුරු ආශ්‍රිත බිම් කොටස් ලබා දීම, ශිල්පීන් පුහුණුව සඳහා පුහුණු ආයතනයක් ස්ථාපිත කිරීම යෝජනා කරන අතර එය දේශීය අනන්‍යතාවය හරහා ආර්ථික සංවර්ධනයට ද බලපෑමක් විය හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද:- වෙස්මුහුණු, කලාවල, වත්මන්, තත්ත්වය

EDUCATION

Session Chairs:

Prof. B.M.S. Bandara

Dr. Lanka Wedikandage

Dr. Keerthiratna

බුද්ධ ධර්මය හැදෑරීම විෂයෙහි පාසල් පෙළපොත්වල උපයෝගීතාව
(ප්‍රාථමික ශ්‍රේණි සඳහා නිර්දේශිත පෙළපොත් ඇසුරින්)

ප්‍රදීප් ඉඳුනිල් පියරත්න
සහකාර අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන කොමසාරිස්
අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව
piyarathnaindunil@gmail.com

පාසල් පෙළපොත් යනු පාසල් ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලියෙහිලා උපයෝගී වන ප්‍රබල ඉගෙනුම් ආධාරකයකි. පූර්වයෙන් සම්මත කරගත් විෂය මාලාවකට අනුගතව සම්පාදනය වන මෙම පාසල් පෙළපොත් වර්තමාන අධ්‍යාපන ක්‍රමයෙහි ද භාවිත වේ. පාසල් අධ්‍යාපනය ලබන බෞද්ධ සිසු දරු දැරියන්ට පාසල් මට්ටමින් බුද්ධ ධර්මය හැදෑරීමට අවස්ථාව ලැබෙනුයේ මෙම බුද්ධ ධර්මය විෂයට අදාළ පාසල් පෙළපොත් ආශ්‍රයෙනි. අපගේ මෙම පර්යේෂණයේ දී අවධානය යොමු වනුයේ පළමුවන ශ්‍රේණියේ සිට පස්වන ශ්‍රේණිය දක්වා සිසුන් වෙනුවෙන් රචිත බුද්ධ ධර්මය පාසල් පෙළපොත් බුදුදහම ඉගෙනීමට උපයෝගී වන ආකාරය විමර්ශනයට ලක් කිරීමටයි. මෙම පර්යේෂණයේදී ප්‍රධාන වශයෙන්ම පුස්තකාල පරිශීලනය මඟින් දත්ත රැස් කරමින් ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යොදා ගෙන ඇත. මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණු වන්නේ ප්‍රාථමික ශ්‍රේණි බුද්ධ ධර්මය පෙළපොත්වල විෂය අන්තර්ගතය විශ්ලේෂණය කිරීම, බුද්ධ ධර්මය විෂය ඉගෙනීමේ කාර්යයයේදී භාෂාව උපයෝගී කොට ගෙන ඇති ආකාරය පරීක්ෂා කිරීම, බුද්ධ ධර්මය විෂය ඉගැන්වීමේ පරමාර්ථ හා අරමුණ සාධනය උදෙසා මෙම පෙළපොත්වල දායකත්වය විශ්ලේෂණය කිරීම, ආගමික විෂයන් ඉගැන්වීමේ ප්‍රමුඛ අරමුණක් වන ළමුන්ගේ ආවේදන ක්ෂේත්‍රයේ කුසලතා ප්‍රවර්ධනයට මෙම පෙළ පොත් දායකත්වයක් සපයන ආකාරය පරීක්ෂා කිරීම යනාදියයි. මෙම පර්යේෂණයේදී ගවේෂණය කරන කේන්ද්‍රීය ගැටලුව වන්නේ බුද්ධ ධර්මය විෂය ඉගැන්වීම විෂයෙහි පෙළපොත් භාවිතයෙහි ප්‍රායෝගික වැදගත්කමක් පවතින්නේ යන්න පරීක්ෂා කිරීමයි. මෙම පර්යේෂණය මඟින් අනාවරණය වූ කරුණු සංක්ෂිප්තව දැක්වුවහොත් ප්‍රාථමික අවධියේ සිසුන් සඳහා බුදුදහම ඉගැන්වීම සඳහා බෝසත් චරිතයේ හා බුද්ධ චරිතයේ විවිධ අවස්ථා, ගිහි පැවිදි ශ්‍රාවක ශ්‍රාවිකාවන්ගේ චරිත, මූලික බුදුදහමේ ඉගැන්වෙන සංකල්ප, බෞද්ධ ජීවන රටාව, විවිධ වතාවත් හා සිරිත් විරිත්, ශාසන ඉතිහාසය හා සබැඳි තේමා මෙන්ම ආදිය විවිධාකාරයෙන් මෙම පෙළපොත් සඳහා උපයුක්ත කොටගෙන ඇත්තේය. බුද්ධ ධර්මය විෂය ඇසුරෙන් ළමුන්ගේ ප්‍රජානන, ආවේදන හා මනෝවාලක ක්ෂේත්‍රයේ අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීම විෂයෙහි ප්‍රයත්න දරා ඇති බව නිරීක්ෂණය විය. බුදුදහම ඉගැන්වීමේ දී නිර්මාණශීලීව මව්භාෂාව යොදා ගත හැකි විවිධ ප්‍රවේශ පිළිබඳ ද අවධානයට ලක්විය. ප්‍රාථමික අවධියේ සිසුන්ගේ ආවේදන කුසලතා වර්ධනය කිරීමට ප්‍රමුඛත්වය ලබා දෙමින් හා නූතන පාසල් දරුවාගේ යහපත් ආකල්ප වර්ධනය කිරීමේ අරමුණින් මෙම ඉගෙනුම් ආධාරකය වඩ වඩාත් සංවර්ධනය විය යුතු බව මේ පර්යේෂණයේ නිගමනය විය. එහිදී වර්තමාන සමාජයේ දිවි ගෙවන ළමා විෂය පසුවන දරුවන්ගේ මානසික සුවතාව ඇති කිරීමට ද මෙම පෙළපොත් දායක කරගැනීම අනිවාර්යයෙන් සිදුවිය යුතු ය.

ප්‍රමුඛ පද:- බුද්ධ ධර්මය, පෙළපොත්, ප්‍රාථමික ශ්‍රේණි , ඉගෙනුම් ඉගැන්වීමේ ක්‍රියාවලිය, බෞද්ධ සාහිත්‍යය

පන්ති කාමර ආශ්‍රිත ශිෂ්‍ය ප්‍රජාව කළමනාකරණයේ දී පන්තිභාර ගුරුවරයා මුහුණ දෙන අභියෝග පිළිබඳ විමසුමක්

ආර්. ඒ. ඩී. අයි. කේ. රණසිංහ
කම්කාවාරය, රුවන්පුර ජාතික අධ්‍යාපන විද්‍යාපීඨය
kumuduranasinghe89@gmail.com

මෙරට පාසල් පද්ධතිය තුළ සාර්ථක ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලියක් පවත්වා ගැනීමේ දී පන්ති කාමර කළමනාකරණයට හිමි වන්නේ සුවිශේෂී ස්ථානයකි. පන්ති කාමරය විධිමත් ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලියට අභිමුඛගත කිරීමේ දී ශිෂ්‍ය ප්‍රජාව කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් ගුරුවරයා මුහුණ දෙන අභියෝග මොනවාද යන්න මෙහි පර්යේෂණ ගැටලුව වේ. විස්තරාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමය යටතේ නියැදි සමීක්ෂණ ක්‍රමය ප්‍රධාන පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය ලෙස යොදා ගත් අතර නිවිතිගල අධ්‍යාපන කලාපයේ අධ්‍යාපන කොට්ඨාස හතරක් පසුබිම් කොට ගෙන 1෪ෆී, 1ෆී හා 2 වර්ගයේ සමස්ත පාසල් 65ක් ඔස්සේ 8 ශ්‍රේණියට අදාළ ගුරුවරුන්, සිසුන් හා විදුහල්පතිවරුන් පාදක කොට ගනිමින් ප්‍රශ්නාවලි, සම්මුඛ සාකච්ඡා හා නිරීක්ෂණ නියමාවලි දත්ත රැස් කිරීමේ ක්‍රමවේදය ලෙස යොදා ගන්නා ලදී. පර්යේෂණ සොයාගැනීම්වලට අනුව සිසුන් සමඟ අන්තර් සබඳතා පැවැත්වීමේ දී ගුරුවරයා මුහුණ දෙනු ලබන ප්‍රබලම අභියෝගය සිසුන් දිනපතා පාසල් නොපැමිණීමයි. පෞද්ගලිකව සිසුන් ගැන අවධානය යොමු කිරීමේ ගැටලු, සිසු අවධානය දිනා ගැනීම අපහසු වීම, ක්‍රියාකාරකම්වලට සම්බන්ධ නොවීම, අදාළ සාධන මට්ටමට ළඟා නොවූ සිසුන් සිටීම හා ප්‍රතිපෝෂණ වැඩසටහන්වලට සිසුන් සම්බන්ධ නොවීම තවදුරටත් ගැටලුකාරී විය. සිසු- සිසු සම්බන්ධතා පැවැත්වීමේ දී ගුරුවරා මුහුණ දෙන ප්‍රමුඛ ගැටලුව නම් පවුල් පරිසරයේ ගැටලු සහගත සිසුන් සිටීමයි. පන්තියේ කලහකාරී සිසුන් සිටීම, සිසු සෝෂාල අධික වීම, නායකත්වය ගරු නොකිරීම හා ආර්ථික අපහසුතාවලින් යුතු සිසුන් සිටීම ආදී ගැටලු ද වැඩි වශයෙන් දක්නට ලැබුණි. විනය ගැටලු අතර නව යොවුන් විය සම්බන්ධ ගැටලු හා සිසුන්ගේ කලහකාරීත්වය ප්‍රධාන විණි. පොදුවේ ගුරුවරයා මුහුණ දෙන අවශේෂ ගැටලු ලෙස මනා සුදානමකින් අදාළ කාලය තුළ පන්තියට නොපැමිණීම, සිසුන් තුළ ස්වයං විනයක් ගොඩ නැඟීම දුෂ්කර වීම, සිසු පෞරුෂ උභයතා හා විශේෂ අවශ්‍යතා සහිත සිසුන් පන්තියේ සිටීම ආදිය දැක්විය හැක. මෙම අභියෝග අවම කර ගැනීමට අදාළ යෝජනා ලෙස පන්ති කාමරයේ සිදුවන දේ ගැන සෑම ගුරුවරයෙකුම විමර්ශනයෙන් සිටීම, විවිධ ක්‍රම ඔස්සේ සිසුන් දිරිමත් කිරීම හා අගය කිරීම, ගුරුවරයා නියමිත වේලාවට පන්තියට පැමිණීම, පන්තියේ සිසු ආචාර ධර්ම පද්ධතියක් ක්‍රියාත්මක කිරීම, සිසුන් නායකත්වය ගරු කරන පිරිසක් ලෙස සමාජ කුසලතාවලින් සන්නද්ධ කිරීම, දෛනික කටයුතු සිසුන්ට පවරා දීම හා ගුරු සිසු සබඳතා ශක්තිමත් කිරීම වැදගත් විණි. ශිෂ්‍ය කේද්‍රීත්‍ය ක්‍රම දිරි ගන්වමින්, සියලුදෙනාටම සමානව සලකමින් ගුරුවරයා ක්‍රියා කළ යුතු ය. එවිට යහපත් විනයකින් හා මනා ගුරු සිසු සම්බන්ධතාවයන්ගෙන් හෙබි සිසු පරපුරක් පාසල් පන්ති කාමරය තුළින් සමාජයට සමාජානුයෝජනය වනු ඇත යන්න මෙම පර්යේෂණයෙහි නිගමනය වේ.

ප්‍රමුඛ පද:- ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය, කළමනාකරණය, ආචාර ධර්ම, අභියෝග, සමාජානුයෝජනය

5 වන හා 6 වන ශ්‍රේණිවල සිසුන්ගේ මානසික ආතතිය පිළිබඳ සන්සන්දනාත්මක අධ්‍යයනයක් (බස්නාහිර පළාතේ පිළියන්දල අධ්‍යාපන කොට්ඨාසයේ තෝරාගත් පාසල් කිහිපයක් ඇසුරින්)

ඉඹුලමුරේ විමලරතන හිමි

ඉගෙනුම්-ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය විභාග පාදකව අසුන්ගත ක්‍රියාකාරකම්වලට බොහෝ සේ නැඹුරුව ක්‍රියාත්මක වුවහොත් ප්‍රායෝගික ක්‍රියාකාරකම් සඳහා කාලය සීමා කරයි. මෙමගින් ශිෂ්‍යයා කායිකව හා මානසිකව වෙහෙසකාරී තත්ත්වවලට පත්වන අතර අධ්‍යාපනය ආතතිකාරකයක් බවට පත්වෙයි. ශ්‍රී ලංකාවේ 5 ශ්‍රේණියේ ශිෂ්‍යත්ව විභාගය ජාතික විභාගවල පළමු හැරවුම් ලක්ෂය යි. මේ හේතුවෙන් අවුරුදු 10ක් වයසැති ශිෂ්‍යයා කායික හා මානසික වෙහෙසකට පත්කරමින් මානසික ආතතියකට පත්කරයි. 6 ශ්‍රේණියේදී එම තත්ත්වය පහව යයි. පියාපේගේ ළමා සංවර්ධන අවධි අනුව අවුරුදු 7-11 වයස් සීමාව සංයුක්ත චින්තන අවධිය වන අතර අවුරුදු 11ත් පසුව වියුක්ත චින්තන අවධියට පත්වෙයි. එම අවධිවලදී යෝග්‍ය ලෙස ඉගෙනුම් අත්දැකීම් ලබා නොදීමෙන් දරුවා ආතතියට පත්වෙයි. මේ අනුව 5 ශ්‍රේණියේ හා 6 ශ්‍රේණියේ සිසුන්ගේ මානසික ආතතිය සන්සන්දනාත්මක කවරාකාර මට්ටමක පවතින්නේද? යනු මෙම අධ්‍යයනයේ ප්‍රධාන පර්යේෂණ ප්‍රශ්නය යි. ඒ සඳහා බස්නාහිර පළාතේ පිළියන්දල අධ්‍යාපන කොට්ඨාසයේ තෝරාගත් 1-C වර්ගයේ පාසල් පහක 5 ශ්‍රේණියේ හා 6 ශ්‍රේණියේ සිසු නියැදියක් ආශ්‍රයෙන් මානසික ආතති මට්ටම් සන්සන්දනාත්මකව අධ්‍යයනය කිරීමට අපේක්ෂිතය. මෙම අධ්‍යයනය සුවිශේෂී අරමුණු 3ක් මත පදනම්ව ඇත. එනම් ශිෂ්‍යයා මානසික ආතතිය යන සංකල්පය හඳුනාගැනීම, ශිෂ්‍යයන්ගේ මානසික ආතතිය මනින ආකාරය අධ්‍යයනය කිරීම හා වලංගුතාවය පරීක්ෂා කරන ලද සම්මත ආතති පරිමාණය (The Standard Stress Scale- S) යොදාගනිමින් 5-ශ්‍රේණියේ හා 6-ශ්‍රේණියේ ශිෂ්‍ය නියැදිවල මානසික ආතති තත්ත්වය හඳුනාගැනීම වශයෙනි. ඒ අනුව ප්‍රමාණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය ඔස්සේ සම්මත ආතති පරිමාණය (SSS) අනුව සකස්කරන ලද ප්‍රශ්නාවලියේ ප්‍රශ්නාංග 30ත් ලබාගත් පිළිතුරු 'කයි වර්ග' පරීක්ෂාව යටතේ විශ්ලේෂණ කරන ලදී. එහිදී ආතතිය සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රේණි දෙක අතර 30%ක සම්බන්ධතාවක් පවතින බවත් 70% සම්බන්ධතාවක් නොපවතින බවත් අනාවරණය විය. 5 ශ්‍රේණියේ ශිෂ්‍යයින් සම්මත ආතති පරිමාණයේ ප්‍රශ්නාංගවලින් 30%ක ප්‍රශ්නාංග සඳහා 6 ශ්‍රේණියට සාපේක්ෂව ඉහළ ආතති මට්ටමක් පෙන්නුම් කරන බව අනාවරණය වූ අතර 6 ශ්‍රේණියේ ශිෂ්‍යයින් සම්මත ආතති පරිමාණයේ ප්‍රශ්නාංගවලින් 70%ක ප්‍රශ්නාංග සඳහා 5 ශ්‍රේණියට සාපේක්ෂව ඉහළ ආතති මට්ටමක් පෙන්නුම් කරන බව අනාවරණය විය. එම අනාවරණ අනුව නිගමන කිහිපයකට එළඹීමට හැකි විය. එනම් ශිෂ්‍යයා ඉගෙනීමේ නිරත වන විට බාහිර සහාය නොලැබීමෙන්, ශිෂ්‍යයාට ප්‍රමාණවත් නින්දක් නොලැබීමෙන්, ශිෂ්‍යයාට ක්‍රීඩා කිරීමට කාලය නොලැබීමෙන්, ශිෂ්‍යයාගේ ඉලක්ක ඔහුට ඔරොත්තු නොදීමෙන් ශිෂ්‍යයාගේ අදහස් අන් අය පිළිනොගැනීමෙන් ශිෂ්‍යයා මානසික ආතතියට පත්වන බව යි.

ප්‍රමුඛ පද:-මානසික ආතතිය, 5-ශ්‍රේණියේ ශිෂ්‍යත්ව විභාගය, 6-ශ්‍රේණිය

පන්තිකාමර ඉගැන්වීමේ ගැටලු අවම කිරීම සඳහා බෞද්ධ අධිප්‍රජානන උපායමාර්ගවල උපයෝගීතාව

හඳුරියේ සිරිසුමන හිමි
sirisumana96@busl.ac.lk

මිනුවන්ගොඩ ඤාණාවාස හිමි
gnanawasm@busl.ac.lk
එච්. ඇම්. සමරකෝන් බණ්ඩා

ඉගෙනුම්-ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලියේ කාර්යක්ෂමතාව සඳහා යොදාගන්නා ප්‍රධාන නූතන මනෝවිද්‍යාත්මක සාධකයකි, අධිප්‍රජානනය (Metacognition). අධිප්‍රජානන සංකල්පයට අයත් අධිප්‍රජානන උපායමාර්ග, අධිප්‍රජානන ක්‍රියාවලි, ක්‍රියාකරකම් හා අධිප්‍රජානන සංරචක ද ඉගෙනුම්-ඉගැන්වීමේ ක්‍රියාවලියේ දී ඉතා වැදගත් වේ. අධිප්‍රජානනය යනු ප්‍රජානනය හෙවත් දැන ගැනීම පිළිබඳ දැන ගැනීමයි. ප්‍රජානනය පිළිබඳ ප්‍රජානනයයි. සිතීම පිළිබඳ සිතීමයි. කෙනෙකුට තම ප්‍රජානන ක්‍රියාවලීන්හි එල හෝ ප්‍රජානන ක්‍රියාවලි සම්බන්ධ ඕනෑම දෙයක් පිළිබඳව පවතින දැනුම අධිප්‍රජානනය වශයෙන් ෆ්ලැවේල් දක්වයි. ගුරුවරයාට තම ඉගැන්වීම සහ ඊට අදාළ වින්තන ක්‍රියාවලිය ගැන සම්ප්‍රජානනය හෙවත් සතිමත් බව (Awareness) වන විට එයට අධිප්‍රජානනය යැයි නම් කළ හැකි ය. බුදුසමයේ එන ‘සම්ප්‍රජානනය’ යනු අධිප්‍රජානනය ම වේ. සිත දකින සිතිය හෙවත් සම්මා සතිය, දැන ගන්නා හැටි දැන ගැනීම, සිතන හැටි සිතීම අධිප්‍රජානනයයි. දීඝනිකායේ සතිපට්ඨාන සූත්‍රයට අනුව “සතිසම්පජ්ඤ්ඤ” යන වචනය භාවිත වේ. “සිතෙහි පැහැදිලි අවදි තත්ත්වය”, “පැහැදිලිව දැන ගැනීම” යනු එහි අර්ථය වේ. එසේ ම ස්වයං වින්තනය, ස්වයං ශික්ෂණය හා ස්වයං ඉගෙනුම ද අධිප්‍රජානනයම වේ. බුදුරජාණන් වහන්සේ සිය ශ්‍රාවකයන්ට ඉගැන්වීමේ දී ගුරුවරයකු ලෙස සිය කාර්ය කෙරෙහි සම්ප්‍රජානනය මැනවින් පවත්වා ගත් ආකාරය සූත්‍රානුසාරයෙන් මැනවින් හඳුනා ගත හැකි අතර මහා තණ්හාසංඛය සූත්‍රය, උපනිසා සූත්‍රය, විමංසක සූත්‍රය, මධුපිණ්ඩික සූත්‍රය වැනි සූත්‍ර මෙන් ම ධම්මපදය ද ඒ සඳහා මැනවින් උපයෝගී කර ගත හැකිය. ඉගැන්වීමේ දී ගුරුවරයාට අධිප්‍රජානනය අවස්ථා තුනකදී භාවිත කළ හැකි ය. එනම්, ඉගැන්වීමට පෙර, උගන්වන අවස්ථාවේ දී හා ඉගැන්වූ පසු අවස්ථාවේදී ය. බුදුරජාණන් වහන්සේ ඉගැන්වීමට පෙර උගන්වන සංකල්පය, ශිෂ්‍යයා හඳුනාගැනීම හා ශිෂ්‍ය අවශ්‍යතා, ශිෂ්‍යයා ඉගෙනුමට පොළඹවා ගැනීම, ඉගෙනුම් පරිසරය, ඉගැන්වීම් අරමුණු හා ඉගැන්වීම් උපායමාර්ග සැලසුම් කළ අතර ඉගැන්වීමේදී ඉගැන්වීම් ක්‍රම හා ශිල්පක්‍රම ද උපක්‍රමිකව යොදාගත් අතර ඉගැන්වීමෙන් පසු ඇගයීම, ඉගෙනුම් දීර්ඝ කිරීම සඳහා උපායමාර්ග ද භාවිත කර ඇත. මේ අනුව සැලසුම්කරණය, නියාමනය සහ ඇගයීම යන කාර්යවල කල්පනාවෙන් යුතුව නියැලෙන හෙයින් බුදුරජාණන් වහන්සේ අධිප්‍රජානන උපායමාර්ග සහිත ගුරුවරුවරයෙක් වශයෙන් හැදින්විය හැකි ය. වර්තමාන ගුරුවරුන්ගේ ඉගැන්වීමේ ගැටලු රැසක් ඇත. ඊට අධිප්‍රජානනය මගපෙන්වයි. එනම්, ගුරුවරයා සිය ප්‍රජානන ක්‍රියාවලි පිළිබඳ සම්ප්‍රජානනයෙන් කටයුතු කිරීම, ඉගැන්වීම සැලසුම් කිරීම, ඉගැන්වීමේ දී ඉගැන්වීම් ක්‍රම හා ශිල්පක්‍රම උපක්‍රමිකව භාවිත කරමින් මානව හා භෞතික සම්පත් කළමනාකරණය හා ඉගැන්වීමෙන් පසු සිසුන් ඇගයීමෙනි. මේ අනුව ඉගැන්වීමේදී බුදුරජාණන් වහන්සේ අනුගමනය කළ අධිප්‍රජානන උපායමාර්ග

ඇසුරින් ඉගැන්වීමේ ගැටලු අවම කර ගැනීමට උපයෝගී කර ගන්නේ කෙසේදැයි විමසීම මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණයි. ඒ අනුව අධිප්‍රජානනය පිළිබඳ බෞද්ධ විග්‍රහය හඳුනා ගනිමින්, ඉගැන්වීමේදී බුදුරජාණන් වහන්සේ අනුගමනය කළ අධිප්‍රජානන උපායමාර්ග විමසීමත්, ඒවා පන්ති කාමර ඉගැන්වීම් ගැටලු අවම කිරීමට යොදාගන්නේ කෙසේදැයි යෝජනා ඉදිරිපත් කිරීමත් මෙහි පර්යේෂණ අරමුණ වේ. මෙම පර්යේෂණය ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමය යටතේ විස්තරාත්මක සන්ධාර විශ්ලේෂණයක් ලෙස සුත්‍රපිටකය ඇසුරින් සිදු කෙරේ.

ප්‍රමුඛ පද:- අධිප්‍රජානනය, සම්ප්‍රජානනය, අධිප්‍රජානන උපායමාර්ග, ඉගැන්වීම, පන්තිකාමර ගැටලු

පහ වසර ශිෂ්‍යත්ව විභාගයෙන් ඇති බලපෑම පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්

පී. ඒ. එන්. ටී. පාලමුරේ

පාලි හා බෞද්ධ අධ්‍යයනාංශය, ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය
nadeeshani1233@gmail.com

වර්තමාන ලෝකයේ සෑම රටක් ම ප්‍රමුඛස්ථානය ලබාදෙන ක්ෂේත්‍ර අතර අධ්‍යාපනය වඩා ඉහළ මට්ටමක් හිමි කර ගනී. එබැවින් අධ්‍යාපනය වඩා තරඟකාරී ස්වරූපයක් උසුලනු ලබයි. එයට ප්‍රධාන හේතුව ලෙස අධ්‍යාපනය අනාගත ආයෝජනයක් වශයෙන් හඳුනා ගෙන තිබීමත්, එයින් අත්වන ප්‍රතිලාභ ඉහළ වටිනාකමකින් යුක්ත වීමත් ය. මෙම පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ පහ වසර ශිෂ්‍යත්ව විභාගයෙන් ඇති බලපෑම පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීම වන අතර පහ වසර ශිෂ්‍යත්ව විභාගයෙන් ඇති බලපෑම අධ්‍යයනය කොට එහි ඇති අහිතකර බලපෑම් සඳහා පිළියම් සකස් කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ ඇති වැදගත්කම වශයෙන් සඳහන් කළ හැකි ය. පර්යේෂණ ගැටලුව නම් පහ වසර ශිෂ්‍යත්ව විභාගයෙන් ඇති හිතකර හා අහිතකර බලපෑම් මොනවා ද? යන්න වේ. දත්ත රැස් කිරීමේ ක්‍රමවේදය වශයෙන් මූලාශ්‍ර අධ්‍යයනය හා ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය යොදා ගෙන ඇත. ප්‍රාථමික මූලාශ්‍ර වශයෙන් සම්මුඛ සාකච්ඡා ක්‍රමය, සහභාගිත්ව නිරීක්ෂණ ක්‍රමය යොදා ගැනුණි. ද්විතීයික මූලාශ්‍ර වශයෙන් පොත්පත්, සඟරා හා අන්තර්ජාලය භාවිත කර ඇත. මෙහි දත්ත දායකයින් වශයෙන් කැගල්ල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයට අයත් පාසල්වල ඉගෙනුම ලබන හතර සහ පහ වසර ළමුන්ගෙන් අහඹු නියදියක්, දෙමාපියන් හා ගුරුවරුන් යොදා ගෙන ඇත. සෞයාගත් දත්ත විශ්ලේෂණය කිරීමේ දී අන්තර්ගත දත්ත විශ්ලේෂණ ක්‍රමය භාවිත කරන ලදී. එහිදී විශේෂ අවධානය යොමු කර ඇත්තේ ශිෂ්‍යත්ව විභාගය ගැන තමන්ට සිතෙන දේ නිරූපණය කර දුන් (චිත්‍ර, කවි, කතන්දර, දෙබස්) පනස් දෙනෙකුගේ අහඹු නියදියකින් යුතු හතර සහ පහ ශ්‍රේණියේ දරුවන්ගේ නිර්මාණයන් කෙරෙහි ය. මෙහි දත්ත විශ්ලේෂණය කිරීමේදී ශිෂ්‍යත්ව විභාගයේ යහපත් ප්‍රතිඵල වශයෙන් ශිෂ්‍යයා මෙම විභාගයේ පවතින දැඩි තරඟකාරීත්වය නිසා පුළුල් හා තාර්කික දැනුමක් සොයා යෑම, ආර්ථික අපහසුතා ඇති සිසුන්ට ශිෂ්‍යාධාර ලබා ගැනීමට හැකිවීම, මධ්‍ය විද්‍යාලයකට පහසුවෙන් ම ඇතුළත් වීමට හැකිවීම ආදිය පෙන්වාදිය හැකි

ය. ශිෂ්‍යත්ව විභාගයේ අභිනකර ප්‍රතිඵල වශයෙන් විභාගයෙන් සුඵතරයක් සමත් වීම හා බහුතරයක් අසමත්වීම නිසා පරාජ්‍යයන් බිහි වීම, දැඩි තරඟකාරීත්වය නිසා දරුවාගේ ළමා කාලය අහිමි වීම පෙන්වාදිය හැකිය. එබැවින් මෙම විභාගය යාවත්කාලීන විය යුතු මෙන් ම ශිෂ්‍යයාට දරා ගැනීමට පහසු ලෙස විෂය නිර්දේශය සකස් විය යුතු වේ. විභාග අරමුණ කර ගත් විෂයමාලාවකින් තොරව ලංකාවේ ප්‍රාථමික අධ්‍යාපනය දැනට පවතින තත්ත්වයට වඩා වෙනස් විය යුතු වේ. ගම්බද දක්ෂ දරුවෙකුට පහසුකම්වලින් සපරි මහා විද්‍යාලයට යාමට ඇති එකම මඟ මෙම විභාගය වන බැවින් එය අහෝසි නො කළ යුතු ය. නොඒසේනම් ප්‍රාදේශීය වශයෙන් පවතින පාසල් ජනප්‍රිය යැයි සම්මත පාසල් මෙන් දියුණු කිරීමේ අවශ්‍යතාව ඇති බව මෙයින් පෙන්වාදිය හැකි ය.

ප්‍රමුඛ පද:- පහ වසර, ශිෂ්‍යත්ව විභාගය, ශිෂ්‍යයා, ප්‍රතිඵල, නිර්මාණ

මාර්ගගත ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය තුළ ග්‍රාමීය පාසල්හි ගුරුවරුන්-සිසුන් මුහුණ දෙන අභියෝගයන් පිළිබඳ සමාජ විද්‍යාත්මක විග්‍රහයක් (වලපනේ අධ්‍යාපන කලාපයේ තුංහිටියාව විද්‍යාලය ඇසුරෙන්)

ඩබ්ලිව්. එම්. වාමිකා වනසිංහ
සමාජ විද්‍යා අධ්‍යයනාංශය, රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලය
chamikawanasinghe93@gmail.com

තව කොරෝනා වසංගතයේ තත්ත්වයේ ව්‍යාප්තිය උත්සන්න වීම හේතුවෙන් මුළු රටට ම බලපැවැත්වෙන ලෙස ශ්‍රී ලංකාවේ ඇදිරිනීතිය ක්‍රියාත්මක වූයේ 2020 මාර්තු 02 දායි. මේ තත්වය හේතුවෙන් සාමාන්‍ය පුරවැසියාගේ ජීවන රටාවෙහි වෙනසක් සිදු විය. එතැන් පටන් දිවයිනේ සියලු ම පාසල් වසා දැමීමට අධ්‍යාපන බලධාරීන් තීරණය කිරීමත්, සමග වසරකටත් වඩා වැඩි කාල සීමාවක් වසංගතය හේතුවෙන් පාසල් විවෘත කිරීමට නිසි පියවරක් ගැනීමට නොහැකි විය. මෙම කාලපරිච්ඡේදය තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය කෙරෙහි එයින් දැඩි බලපෑමක් ඇති කෙරිණි. එම නිසා සියලුම ගුරුවරුන් තම සාම්ප්‍රදායික ගුරු භූමිකාවෙන් ඇත්ව අන්තර්ජාලය තුළින් ඉගැන්වීමේ කටයුතු වෙත සිසුයෙන් හුරු විය. මේ තත්ත්වයත් සමග නාගරික ගුරුවරුන් හා සිසුන්ට වඩා ග්‍රාමීය ගුරුවරුන් හා සිසුන් මුහුණ දුන්නේ අසීරු කාලසීමාවකටයි. නුවරඑළිය දිස්ත්‍රික්කයේ ග්‍රාමීය අධ්‍යාපන කලාපයක් වන වලපනේ අධ්‍යාපන කලාපයේ ගුරුවරුන් සිසුන් මෙම ගැටලුව අභියස මාර්ගගත ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය තුළ වූ භාවිතයන්, අභියෝග යන් මෙම අධ්‍යයනය සඳහා උපයෝගීකොට ගැණිනි. වලපනේ, තුංහිටියාව විද්‍යාලයේ ගුරුවරුන් හා සිසුන්ගෙන් ලබා ගත් දත්ත පදනම් කරගනිමින් මේ සඳහා තොරතුරු ලබා ගන්නා ලදී. අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය මාර්ගගත අධ්‍යාපන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයක් නිකුත් කරමින් ඉගෙනුම් ක්‍රියාවලිය සඳහා ගුරු සිසු උපදේශයන් පිළිබඳ දැනුවත් කළද, ඔවුන්ට මාර්ගගත අධ්‍යාපන ක්‍රමවේදය ඔස්සේ මුහුණදීමට සිදු වූ අභියෝගයන් පිළිබඳ ගැඹුරින් සාකච්ඡා කිරීම මෙහිදී සිදු විය. ගුරුවරුන් සහ සිසුන් සමග සිදුකළ සම්මුඛ සාකච්ඡා මගින් ලබා ගත් දත්ත විශ්ලේෂණය කිරීම සඳහා ගුණාත්මක විශ්ලේෂණයක් සිදු කොට ඇත. ගුරුවරුන් ගේ සහ සිසුන්ගේ පරිගණක සාක්ෂරතාව අවම මට්ටමක පැවතීම, අන්තර්ජාල සබඳතා නොමැති වීම, මාර්ගගත ක්‍රමවේද ඔස්සේ ඉගෙනීමට

සිසුන් තුළ උනන්දුවක් නොමැතිවීම සහ හුරුවක් නොමැතිකම, ප්‍රමාණවත් උපකරණ නොතිබීම, ආර්ථික ගැටලු, දෙමාපියන් ගේ උනන්දුව මෙන්ම නූගත්භාවය, වැනි හේතු සධක මීට නිදසුන් ලෙස පෙන්වා දිය හැකියි. අති දුෂ්කර ග්‍රාමීය කලාපයක පාසල්හි සිසුන් තම අධ්‍යාපන කටයුතු වෙනුවෙන් මාර්ගන ඉ - ඉගෙනුම් කටයුතු සිදුකර ගැනීමේ නොහැකියාවෙන් ලද අසිරිතාවන් මෙහිදී විමර්ශනයට ලක් කරමින් සාකච්ඡා කෙරේ. අධ්‍යාපන කාර්යාලය මගින් ගුරුවරුන්ට ලබා දෙන සමීක්ෂණ පත්‍රිකා හරහා මාර්ගන ඉගැන්වීම් ක්‍රමවේදය පිළිබඳ ලබා දුන් අදහස් සහ ප්‍රතිචාරයන් ආදියෙහි දත්ත මේ සඳහා යොදා ගන්නා ලදී. වසංගත තත්ත්වය සමග සිදු වූ සමාජ පරිවර්තනය හමුවේ ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපනය ක්ෂේත්‍රය තුළ ශක්තිමත් සැලැස්මක් සකස්කරන්නට ඇති නොහැකියාව මෙමගින් ඉස්මතු වේ. ඒ වෙනුවෙන් වගවිය යුතු බලධාරීන්, විශේෂඥයන් ගේ කුසලතාවන් දායක කර ගැනීමේ අවශ්‍යතාවන් මතු වී ඇති බව පෙනේ. එකම රටක එකම අධ්‍යාපන පද්ධතියක් තුළ නාගරික කලාපවලට මෙන්, ග්‍රාමීය කලාපවල මාර්ගන ඉගැන්වීම් ක්‍රමය එලදායි ලෙස සකස්විය යුත්තේ කෙසේ ද? යන්න සමාජ විද්‍යාත්මක කතිකාවක් මෙම අධ්‍යයනය තුළින් පෙන්වා දේ.

ප්‍රමුඛ පද:- ග්‍රාමීය අධ්‍යාපන කලාප, මාර්ගන ඉගෙනුම් ක්‍රියාවලිය, ගුරු-සිසු, විකල්ප ක්‍රම, අන්තර්ජාලය

වර්තමාන හික්ෂු සංස්ථානුගත අභ්‍යන්තර අර්බුද විෂයෙහි ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික අධ්‍යාපන විෂය ක්ෂේත්‍රයන්හි අදාළත්වය හා එම අර්බුද විසඳාගැනීමෙහි ලා උපයෝගී කරගත හැකි ක්‍රමවේද පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්

පැලවත්තේ සිරිසුගත හිමි
ඇඹිලිපිටියේ සාසනනිලක හිමි
පර්යේෂණ සහකාර, ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය

මහා විහාරය කේන්ද්‍ර කර ගත් බෞද්ධ අධ්‍යාපනයේ මූලික අරමුණ වූයේ පරියත්ති, පටිපත්ති, පටිවේද යන ත්‍රිවිධ සාසනයේ අභිවෘද්ධියයි, පැවැත්මයි, නැතහොත් ආධ්‍යාත්මික පාරිශුද්ධිය හා සදාචාර සංවර්ධනයයි. මහනුවර යුගයේදී එය අභාවයට ගොස් නැවත වත්මන් පිරිවෙන් අධ්‍යාපනය දක්වා සංවර්ධනය වූයේ අසරණ සරණ සංසරාජයන් වහන්සේ විසින් නියමකන්දේ විද්‍යස්ථානය ආරම්භ කිරීමෙන් පසුව ය. එම පුනරුදයේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙසින් 1979 අංක 64 දරණ පිරිවෙන් පනත සකස් වේ. පිරිවෙන් අධ්‍යාපනය තුළ ප්‍රධාන පර්මාර්ථ හතරක් හා ප්‍රධාන විෂයයන් හයක් එමගින් නිර්දේශ කොට ඇත. මහාවිහාරය කේන්ද්‍ර කරගත් අධ්‍යාපනය ආරාමික අධ්‍යාපනයකි. වත්මන් පිරිවෙන් අධ්‍යාපනය ද එයට අනුකූලව දිශාහිමුඛ කොට ඇතත් එහි අපේක්ෂිත පරමාර්ථයන් සාධනය වී ඇත්ද යන්න විමසිය යුත්තකි. වර්තමාන හික්ෂු සංස්ථානුගත අභ්‍යන්තර අර්බුද එමට ය. හික්ෂුන් වහන්සේලාගේ ආකල්පමය වර්ශාමය ගැටලු පමණක් නොව දේපළ ඉඩකඩම්, විහාරාධිපති තනතුරු ආදිය පිළිබඳ ද අර්බුද උද්ගතව ඇත. පිරිවෙන් අධ්‍යාපනයේ අරමුණු ත්‍රිවිධ සාසනය මුල් කරගනිමින් ඉදිරිපත් වී ඇතිමුත් පිරිවෙන් විෂය නිර්දේශ හා එහි භාවිතාවන් තුළ පිරිවෙන් අධ්‍යාපනයේ පරමාර්ථකරණයට සාධාරණයක් සිදු නොවන බව පෙනේ. පිරිවෙන් සිසුවා තුළ ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික අධ්‍යාපනය තුළදී

සද්ධා හා ප්‍රඥා ගුණයන් වර්ධනය නොවන තැන ගුණාත්මක සංවර්ධනයක් දැකගත නොහැකිය. වත්මන් හික්ෂු සංස්ථානුගත අර්බුද ඇතිවීමෙහිලා මූලික හේතුව ලෙස සඳහන් කළ හැක්කේ වත්මන් පිරිවෙන් විෂය ක්ෂේත්‍රයන් තුළ මෙන් ම එම විෂය ඉගැන්වීමෙහි නිරත ආචාර්ය - උපාධ්‍යයන් වහන්සේලා තුළ ගුණාත්මක හා ප්‍රමාණාත්මක සංවර්ධනයක් නොමැති වීමයි. වත්මන් පිරිවෙන් අධ්‍යාපන අර්බුද ඇතිවීමෙහිලා බලපා ඇති හේතු හා ඒවාට අදාළ පිළියම් මොනවාද යන්න විමසීම මෙම පර්යේෂණයෙහි පර්යේෂණ ගැටලුව වේ. ත්‍රිපිටක ධර්ම විෂය හික්ෂු අධ්‍යාපනයේ කේන්ද්‍රීය විෂය වන අතර එම විෂය නිර්දේශය පිරිවෙන් අධ්‍යාපනයේ අරමුණු හා ගැලපෙන අයුරින් මූලාශ්‍ර සමග සකස් කිරීම පළමුව කළ යුතු අතර ඉන් පසුව එම විෂය ඉගැන්වීමෙහි නියතු ගුරුභවතුන් ධර්ම විනයානුකූල පිරිසක් බවට පත් කළ යුතුය. තවද සියලු විෂය ක්ෂේත්‍රයන් පොතපතට හෝ විභාග සඳහා පමණක් සීමා නොවී එම විෂයයන් ප්‍රායෝගික භාවිතයට ගන්නා ආකාරයන් පිළිබඳ මනා වූ පරිචයක් සිසුන් තුළ ඇති කරලීමෙන් වත්මන් හික්ෂු සංස්ථානුගත අර්බුද නිරාකරණය කර ගැනීමට හැකි වේ.

ප්‍රමුඛ පද:- අර්බුද, ත්‍රිපිටක ධර්මය, පරමාර්ථ, පිරිවෙන් අධ්‍යාපනය, හික්ෂු සංස්ථාව

විශ්වවිද්‍යාල අධ්‍යාපනයට 'බෞද්ධ සතිය' අනිවාර්ය පාඨමාලාවක් ලෙස එකතු කර ගැනීමේ ප්‍රායෝගික අවශ්‍යතාව හා ක්‍රමවේදය පිළිබඳ විමර්ශනයක්

ඒ. එම්. ඒ. එස්. අත්තනායක
පාලි හා බෞද්ධ අධ්‍යයනාංශය, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
ayeshsandeepa93@gmail.com

බෞද්ධ දර්ශනය මූලිකව ම ප්‍රායෝගිකත්වය මත පදනම් වූ දහමක් බව අවිවාදයෙන් පිළිගැනෙන්නකි. එහි ප්‍රධාන ඉගැන්වීමක් වන සතිය මහාසතිපට්ඨාන සූත්‍රයේ පැහැදිලි වනුයේ විමුක්තිය ලබා ගැනීමේ එකම මාර්ගය ලෙසය. සතිය ලෝකෝත්තර සුඛය සඳහා පමණක් ඉවහල් වේ යන වටහා ගැනීම නිසාදෝ බහුලව බුදුදහම ප්‍රචලිත මෙරටේ ලෞකික ක්‍රියාකාරකම් සාර්ථකත්වය සඳහා සතිය මනාව උපයෝගී කරගන්නේ ද යන්න සැක සහගත අතර අධ්‍යාපනය ක්ෂේත්‍රයේ ද එකී තත්ත්වය විද්‍යමානය. එය පර්යේෂණ ගැටලුව ලෙස ගෙන විශ්වවිද්‍යාල අධ්‍යාපනය ලබමින් නොයෙක් විෂය ක්ෂේත්‍රයන්ට ප්‍රවිෂ්ඨ වීමට සූදානම් වන නූතන විද්‍යාර්ථීන්ට අධ්‍යාපන පරමාර්ථ සඵල කර ගැනීමට බෞද්ධ සති සංකල්පය ප්‍රායෝගික කරගන්නා අයුරු යෝජනා කිරීම අරමුණයි. සතිය හෙවත් සිහිය එක් විෂය ධාරාවකට පමණක් අවශ්‍ය වන්නක් නොවන බව පැහැදිලි අතර විද්‍යා, ගණිත, කලා ආදී සියල්ලට ම ප්‍රායෝගික වූවකි. මොළයේ වම්පස නිව්රෝන අතර සතිය නිසා ගණත්වය වැඩිවන බව නූතන විද්‍යාත්මක පර්යේෂණවලින් පවා නිගමනය කර ඇති හෙයින් බුද්ධිගෝචර වන්නකි. විශ්වවිද්‍යාල සඳහා පිවිසෙන ශිෂ්‍යයන් සඳහා පළමු වසරේදී ම පදනම් පාඨමාලාවක් ලෙස සිහිය ඉගැන්වීමට කටයුතු කිරීමට සුදුසු යැයි හැඟෙනුයේ මුල් බුදුසමයේ සති ශබ්දයෙන් හඳුනාගැනීම, මතකය, අවබෝධ කරගැනීම, මූලා නොවීම, සිහි කිරීම, දරා ගැනීම, මෙනෙහි කිරීම, අවධානය යොමු කිරීම ආදී අර්ථ නිරූපණය වන නිසාය. මහාසතිපට්ඨාන සූත්‍රයට මූලිකත්වය දෙමින් ඒ

ඒ විෂය ධාරාවන් කරන විද්‍යාර්ථීන්ට ගැලපෙන අයුරින් ආරම්භ කළ හැකිය. නගරුපම සූත්‍රයට අනුව නගරයක් ආරක්‍ෂා කරන දොරටුපාලයෙකු සේ සිතෙහි කාර්ය විමර්ශනය කිරීමටත් කමටහන් අනුව කණ්ඩායම් කර ප්‍රායෝගිව කිරීමට පෙළඹවීමටත් උත්සහ කළ යුතුය. මිලින්දපක්‍ඛයේ දක්වන අපිලාපන හා උපග්ගණ්භන යන සතියේ ලක්‍ෂණ විමසිය යුක්තකි. එනම් අපිලාපන යනු සතිමත් පුද්ගලයා හොඳ - නරක, කළයුතු - නොකළයුතු දේ මතුකර දැක්වීමට සමත් වීමයි. උපග්ගණ්භන යනු අනිතවත් දේ දුරු කොට හිතවත් දේ සමීපයට ගැනීමේ හැකියාවයි. මෙසේ සතිමත් බව පිළිබඳ ඇති බෞද්ධ අදහස් හා ක්‍රියාකාරකම් අන්තර්ගත පදනම් පාඨමාලා මෙන් ම තවදුරටත් ඉගෙනීමට අවශ්‍ය වූවන්ට අමතර විෂයක් ලෙස හා බෞද්ධ අංශයෙන් හැදෑරීමට හැකි ප්‍රධාන විෂයක් ලෙස ද අධ්‍යාපන මූලධර්මවලට අනුකූලව ක්‍රමවත්ව විෂය නිර්දේශයක් පිළියෙළ කළ හැකි වේ. මෙම විෂය සඳහා විභාග පරීක්‍ෂණ පැතිකඩ දෙකකින් කළ හැකිය. එනම් ලිඛිත හා ප්‍රායෝගික පරීක්‍ෂණවලට පෙනී සිටීමයි. ලිඛිත පරීක්‍ෂණය අන්තර්ගත කරුණු අනුව සැකසිය හැකි අතර ප්‍රායෝගික පරීක්‍ෂණය තමන් උගත් දේ අනුව සිහිය වඩන ආකාරය ප්‍රායෝගිකව ශිෂ්‍යයා කරන අයුරු විමසීමෙන් සිදු කළ හැකිය. අවශ්‍යනම් පරීක්‍ෂණාගාර මෙන් සතිය පුහුණු කිරීමේ ශාලාවන් ස්ථාපිත කිරීම අසීරු කරුණක් නොවේ. මෙලෙස නූතන අධ්‍යාපන ක්‍රමවේදයන්ට අනුකූලව සතිය පුහුණු කිරීම අනාගතයේ දැනුම, කුසලතා, ආකල්ප මනාව වර්ධනය වූ සමාජයක් නිර්මාණය කිරීමට අවකාශ ඇත.

ප්‍රමුඛ පද:- සතිය, අධ්‍යාපන, විෂය, නූතන, ප්‍රායෝගික

Overcoming Ethnocentrism in Higher Education through English Language in Multicultural Education Settings in Sri Lanka: Perspectives of Undergraduates

S. M. M. D. Kumari

The growing demands for globalization have diverted higher education academic settings more towards, heterogeneous learning environments. The learners from diverse cultures are mingled in the same academic space to strive towards a common objective. Thus, education has a major role to play in enhancing social cohesion and peaceful coexistence. In a country like Sri Lanka, the only way to eliminate ethnocentrism and other central issues in multicultural academic spheres is through English Language. The student community has the access to be acquainted with other individuals who come from different cultural backgrounds and to develop cultural sensitivity by means of English Language, to drive towards academic settings which are cohesive, to promote better and quality learning in academia. In order to offer a systematic, reliable and a valid qualitative approach semi structured interviews were used taking participants from Higher education settings in Sri Lanka representing different cultures. The research findings of the current study would be useful in decision making for the authorities employed in higher education in enhancing social cohesion and peaceful existence among individuals

from different cultural roots, further promoting quality education. The lack of respect of the individuals on the other individuals from distinct cultures and certain arguments and disputes among the undergraduates over the past few years triggered to research deep into this matter. According to research findings, it was revealed that the lack of awareness of other cultures and inability to distinguish between cultures have become the major causes for ethnocentrism among undergraduates in higher education. Most of the Tamil and Muslim students are unable to use Sinhalese language to communicate and on the other hand the Sinhalese students whose vernacular language is Sinhalese are incompetent in communicating using Tamil language. Therefore, in order to bridge this gap, English Language was identified to have a significant influence as a link language to communicate with the individuals who come from diverse linguistic backgrounds. The research findings revealed that when the students use English language to communicate it can minimize the prejudices, biases and stereotypes that they hold, since it exposes them to understand other individuals and their perceptions directing to build up social cohesion.

Keywords:- Ethnocentrism, English language, Higher education, Culture, Social cohesion

The Efficacy of Role-Playing Language Games in the Development of Productive Knowledge of Lexis in TESOL: A Study Based on a University in Sri Lanka

Ven. Mediyawe Piyarathana
Senior Lecturer in English (BUSL)
PhD (TESOL) Research Candidate
University of Stirling, Scotland
UK, rem4@stir.ac.uk

Ven. Minuwangoda Gnanawasa
Lecturer in Education Science (BUSL)
gnanawasm@busl.ac.lk

The objective of this research is to investigate the efficacy of role-playing language games for the development of productive knowledge of lexis. The participants are undergraduates from a Sri Lankan university. There is a general lack of communicative ability and knowledge of lexis with the undergraduate monks even though they have learned English for an extended period in their primary and secondary education. This study explores how the participation in role-play language games can help to develop appropriate pronunciation of lexis and

whether it can contribute to communication issues during role-play. The study also examines how the pronunciation issues are dealt with and how the participants in role-playing language games resolve the issues regarding the misunderstanding in communication. The data were gathered from eight undergraduate students who entered the selected university and chose English as a degree subject. The participants were asked to engage in a role-play and the role-play was recorded before and after the input, which was followed by structured and semi-structured interviews. The recordings of the role-play were rated by two native speakers. According to the rating of the role-play data, it was possible to find out that initially all the participants fell into the immediate and limited category inally. Most of them had pronunciation issues related to suprasegmental features causing their speech to be unintelligible. Through the rating of the final recording, it was possible to conclude that participants had improved by reaching intermediate level after receiving input although some pronunciation issues remained with them. Since the participants of the role-play showed improvement and positive results together with their positive interview comments, it is possible to conclude that teachers need to spend more time for the word stress and appropriate pronunciation of lexis. The findings suggest that role-play language games can be utilised for developing the productive aspects of vocabulary as a fruitful tool of CLT to facilitate English learners.

Keywords:- TESOL, Productive Knowledge, Lexis, Role-playing Language Games, Efficacy

තාක්ෂණික ඥානය වෙත හික්ෂුන් පෙළඹවීම: විචාරාත්මක අධ්‍යයනයක්

ගබ්බෙල සුමනාදම්ම හිමි

තාවකාලික කථිකාවාර්ය, සමාජයවිද්‍යා හා තුලනාත්මක අධ්‍යයනාංශය

ශ්‍රී ලංකා හික්ෂු විශ්වවිද්‍යාලය

sumanadamma90@gmail.com

ගතවන සෑම මොහොතක ම ලෝකයේ කවර හෝ ස්ථානයක නව සොයාගැනීමක් සිදුවේ. දියුණු රටවල් ආර්ථික ඉලක්ක සපුරාගැනීම මගින් තම බලය පැතිරවීමේ ප්‍රබල උත්සාහයක යෙදී සිටී. මේ සඳහා විවිධ ජාතීන්, පුද්ගලයින් ඉතා වේගයෙන් නව දැනුම උත්පාදනයේ නියැලේ. එබැවින් විවිධ රටවල පවතින අධ්‍යාපන අරමුණු අතර ඇති 'නව ලොවට උචිත පුද්ගලයන් තැනීමේ' අරමුණ ප්‍රබල ව ක්‍රියාත්මක කල යුතුව ඇත. එනම් නව දැනුමින් දරුවන් සන්නද්ධ කිරීම යි. දීර්ඝ ඉතිහාසයකට උරුමකම් ඇති හික්ෂු සංස්ථාව ද මෙම සමාජය නියෝජනය කරන බැවින් මෙකී වෙනස්වීම් හමුවේ ඊට සුදානම් විය යුතුය. එසේ වුව ද වත්මන් මූලික හික්ෂු අධ්‍යාපනය එම අභියෝග ජයගැනීමට ප්‍රමාණවත්දැයි ගැටලුවකි. මූලික හික්ෂු අධ්‍යාපනයේ වැදගත් ම අධ්‍යාපන ආයතනය වන්නේ පිරිවෙණ යි. නූතන පිරිවෙණ විෂයමාලාව මගින් ශාස්ත්‍රීය දැනුමට සමාන තාක්ෂණික දැනුම්

සම්භාරයක් නොලැබෙන බව පැහැදිලි ය. එබැවින් වර්තමානයේ මෙන්ම අනාගතයේ ඇති විය හැකි ගැටලු බොහෝ ය. මෙම අධ්‍යයනයේ දී වැඩි අවධානයක් යොමු වූ ක්‍ෂේත්‍රය වන්නේ නව තාක්ෂණික දැනුම හමුවේ ඊට පහසුවෙන් මුහුණදිය හැකි දැනුමින් හිඤ්ච සන්නද්ධ කිරීම සඳහා මූලික හිඤ්ච අධ්‍යාපනයේ දී ඇති කළ යුතු පෙළඹවීම පිළිබඳව යි. හිඤ්ච ධර්ම විනය හදාරමින් සෙසු පිරිසට ධර්මය අවබෝධ කිරීමේ සමාජ වගකීම ඉටු කිරීමේ දී නව ලොවට උචිත පරිදි තාක්ෂණය භාවිත කිරීම ඉතා වැදගත් වේ. එබැවින් මේ සඳහා අවශ්‍ය පෙළඹීම ඇති කිරීම පිණිස පෙළඹුම් න්‍යායන් මෙන්ම ත්‍රිපිටකාගත තොරතුරු පර්යේෂණයට භාජනය කෙරේ. මෙම පර්යේෂණයේ සීමාව හිඤ්ච අධ්‍යාපනය වන අතර ශිෂ්‍ය හිඤ්චන්ට මෙන්ම නව දැනුමින් යුක්ත ශ්‍රාවක පිරිසට මෙම අධ්‍යයනය වැදගත් වේ. මෙම පර්යේෂණය සඳහා ග්‍රන්ථ සන්ධාර විශ්ලේෂණ ක්‍රමවේදය ඔස්සේ ලබා ගත් ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික දත්ත විස්තරාත්මක ව විශ්ලේෂණය කෙරේ. මේ අනුව මූලික අධ්‍යාපන අවධියේ දී හිඤ්චට තාක්ෂණය පිළිබඳ ව ඇති කරන පෙළඹවීම අනාගත අභියෝග ජයගැනීමට ඉවහල්වේ යැයි නිගමනය කෙරේ.

ප්‍රමුඛ පද:- තාක්ෂණය, හිඤ්ච, පිරිවෙන, අධ්‍යාපනය, පෙළඹවීම

PHILOSOPY

Session Chair:

Dr. Ven. Panamure Chandima

අන්දරේ සම්බන්ධ ජනකතා තුළින් ඉස්මතු වන න-රූපික තර්කාභාසයන් පිළිබඳ දාර්ශනික අධ්‍යයනයක්

එස්. එම්. චතුරී ගවේෂිකා සමරකෝන්
පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
chathush1221@gmail.com

සිංහල ජනකතා ඉතිහාසයේ සුවිශේෂී පුද්ගලයෙකු ලෙස අන්දරේ නමැති වර්තය සැලකේ. අන්දරේ යැයි කී පමණින්ම ඔහුගේ වර්ත ස්වභාවය දනවන සුලු වේ. උපායශීලී පුද්ගලයන් හැඳින්වීම සඳහා ‘අන්දරේ වාගේ’ යන උපමාව භාවිත කෙරේ. මෙම පර්යේෂණයට පාදක වන පර්යේෂණ ගැටලුව වන්නේ, අන්දරේ හා සම්බන්ධ ජනකතා සාහිත්‍යය තුළ න-රූපික තර්කාභාස ඉස්මතු වේද? යන්නයි. මේ කෙරෙහි තාර්කික විශ්ලේෂණය හා අර්ථකථනවේදී පර්යේෂණ විධික්‍රමවේද පාදක කරගනු ලැබේ. තර්ක ශාස්ත්‍රය යටතේ කුමන හෝ තර්කයක ඇතිවන තාර්කික දෝෂයක් තර්කාභාසයක් ලෙස සැලකේ. මේ පිළිබඳව අල්පිටියේ ඤාණීස්සර හිමියන් විසින් රචිත සාම්ප්‍රදායික හා නවීන තර්ක ශාස්ත්‍රය කෘතියට අනුව, “යම් කරුණක් පිළිබඳව හේතු සාධක පෙන්වාදීමේදී ඇතිවිය හැකි කවරාකාර හෝ විභ්‍රමයක් හෙවත් දෝෂයක් තාර්කික ආභාසයක් යනුවෙන් හඳුන්වා දිය හැකිය” (ඤාණීස්සර හිමි, අල්පිටියේ, සාම්ප්‍රදායික හා නවීන තර්ක ශාස්ත්‍රය, 2012, 238 පි.) තර්කාභාස රූපික තර්කාභාස හා න-රූපික තර්කාභාස වශයෙන් ප්‍රභේදගත වේ. න-රූපික තර්කාභාස යනු, රූපික තර්කවලට වඩා වෙනස්, සංකීර්ණ භාෂාමය තර්කවල ඇතිවන තාර්කික දෝෂයන්ය. එනම්, උද්ගාමී තර්කවල ඇතිවන දෝෂයන්ය. මේවා ප්‍රභේද කිහිපයක් ඔස්සේ හඳුනාගත හැකිය. අන්දරේගේ කුඩා කාලය හා සම්බන්ධ කතා කිහිපයක් අතුරින් එකක් ලෙස, “ගොනා වගේ සිටීම” කතාව ප්‍රචලිතය. එක්තරා මංගල උත්සවයකට සහභාගී වීමට පෙර අන්දරේගේ මව විසින් ඔහු උත්සවය තුළ සන්සුන් පුද්ගලයෙකු සේ පවත්වාගැනීමේ අපේක්ෂාවෙන් ඔහුට “ගොනා වගේ සිටීමට” උපදෙස් දෙනු ලැබේ. එසේ කීම හේතුවෙන් අන්දරේ උත්සවයේදී ගොනෙකු මෙන් තප්පුලමින් මහත් කලබලාන්තියක් සිදු කර ඇත. තර්කාභාස වල ප්‍රධාන කාණ්ඩ අතුරින් භාෂා සංදිග්ධතා ආභාස කාණ්ඩයේ ශබ්දඡල ආභාසය මෙම කතාවෙන් දනවන සුලුය. භාෂා සංදිග්ධතාව යනු, භාෂාවේ අර්ථ ව්‍යාකූලතාවයි (Ambiguity) භාෂාවෙන් ප්‍රකාශවන කිසියම් දෙයක අර්ථය අස්ථාවර වීම හේතුවෙන් භාෂාමය ප්‍රකාශය සංදිග්ධ වේ. මේ අනුව පැහැදිලි වන්නේ “ගොනා වගේ සිටීමට” සිය මව විසින් දෙන ලද උපදෙසෙහි සංදිග්ධතාව ඉස්මතු කරමින් අන්දරේ විසින් ක්‍රියා කොට ඇති බවයි. අදාළ සංදිග්ධ ප්‍රකාශය සම්බන්ධයෙන් තීක්ෂණ අවබෝධයකින් යුක්තව අන්දරේ සිය ක්‍රියාකාලාපය තුළින් භාසාය උත්පාදනය කිරීමට සමත් වී ඇති බව කිව හැකිය. මීට අමතරව වස් මඟුල් උත්සවය, ගොරකා මුලේ කතාව වැනි කතාංග තුළ මෙලෙස න-රූපික තාර්කික ආභාස ඉස්මතු වීමක් දැකිය හැකිය. අවසන් වශයෙන් නිගමනය කළ හැක්කේ අන්දරේ හා සම්බන්ධ ජනප්‍රවාද සාහිත්‍යය තුළ න-රූපික තර්කාභාස පිළිබඳ කිසියම් අදහසක් විද්‍යමාන වන බවයි.

ප්‍රමුඛ පද:- න-රූපික තර්කාභාස, භාෂා සංදිග්ධතාව, වාක්‍ය ඡල ආභාසය, ශබ්ද ඡල ආභාසය, අන්දරේ

වසංගතය හා තදනුබද්ද මානසික ගැටලු කළමනාකරණය කිරීම සඳහා ආගමෙන් සපයන අනුබලය පිළිබඳ සාංදෘෂ්ටික දාර්ශනික විමසුමක් (මාක්ස්වාදය හා තාම් දහම ඇසුරින්)

ජී. එන්. නිරංජන්

හිටපු තාවකාලික කටීකාචාර්ය, දර්ශන අධ්‍යයන අංශය

ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

nimeshniranjan3@gmail.com

ඇරඹී වසංගත තත්ත්වය ලෝකවාසී සත්ත්වයාගේ අධ්‍යාපනික, දේශපාලනික, සංස්කෘතික, ආර්ථික ඉලක්ක පසුබැමකට ලක් කළේය. ඉන් මනුෂ්‍ය වර්ගයා වෙත ඇති කළ මානසික පීඩනය සුළුපටු නොවේ. මෙම ගැටලු කළමනාකරණය කිරීම සඳහා ඉදිරිපත්ව ඇති විවිධ ප්‍රවේශ අතර ආගමික උපයෝගීතාව වැදගත්ය. යථෝක්ත ප්‍රවේශය පිළිබඳ සාංදෘෂ්ටිකවාදී දාර්ශනික විමර්ශනයක් සිදු කිරීම මෙහි අපේක්ෂාවයි. එහි දී මාක්ස්වාදී අදහස් හා තාම් ආගමික දර්ශනික අදහස් පිළිබඳ විශේෂ අවධානය යොමු කර ඇත. පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය වන්නේ සන්ධාරාත්මක විධික්‍රමය ආශ්‍රයෙන් ලබා ගන්නා තොරතුරු තුළනාත්මක හා දාර්ශනික විධික්‍රම භාවිත කරමින් විශ්ලේෂණය කිරීමයි. මුල් මාක්ස්වාදී අදහස් සීමිත අර්ථයෙන් (සියලු ආගම් මාක්ස්ගේ අවධානයට පාත්‍ර නොවූ නිසා) ආගම ප්‍රතික්ෂේප කරමින් ගොඩනැගුණු අදහස්වන අතර ආගම වනාහී පරාරෝපිතයක් බව ඉන් හුවා දැක්විණි. එනම් ආගම වනාහි අසරණකම සඳහා විසඳුමක් නොව, අසරණකම තවදුරටත් පවත්වා ගෙන යන්නකි. නමුත් අන්තෝනියෝ ග්‍රාම්ස් වි වැනි පශ්චාත් මාක්ස්වාදීන් තත් ප්‍රවේශය පිළිබඳ සංස්කරණාත්මක මතයකට එළැඹේ. එනම් මිනිසාගේ අසරණකම දුර්ලබ සඳහා රාජ්‍ය අපොහොසත්වන තාක් ආගමෙහි කාර්යභාරය වඩාත් ප්‍රබල ව කැපී පෙනෙන බවයි. එනිසා ඔහුට අනුව රාජ්‍ය ආගමට අත තැබීම එතරම් ගුණදායක නැත. මන්ද එයින් විනාශ වන්නේ රාජ්‍ය මිස ආගම නොවේ. වසංගත තත්ත්වය ලෝක ආර්ථික අර්බුධයක් නිර්මාණය කර ඇති සමයෙක රාජ්‍යයෙහි කාර්යභාරය වඩාත් සංකීර්ණය. එහෙයින් රාජ්‍ය සමස්ත පුද්ගලයාගේ අසරණකම සඳහා ප්‍රමාණවත් විසඳුම් සැපයීමට අපොහොසත්වේ. එසේ නම් ඒ සඳහා ආගම වැනි විකල්පීය ප්‍රවේශයක් ඉදිරිපත්වීමේ ගැටලුවක් තිබේද? එසේ ඉදිරිපත් වීමේ ගැටලුවක් නැත්නම් ඒ සඳහා කවර ආගමක් ගැලපේද? යන්න මෙහිදී නැගිය යුතු වැදගත් ප්‍රශ්න වේ. එහිදී බාහිර ලෝකයෙහි මේ ඉක්මන් වෙනස්වන සුළු බව හා, එයින් ජනිත වන ලක්ෂණ පිළිබඳ මනාව පැහැදිලි කරන බුදුදහම, පවතින ස්වභාවය, පවතින ආකාරයෙන් ම පිළිගන්නා තාවෝ දහම අතිශයින් වැදගත් ප්‍රවේශයන්ය. ස්වභාවය ප්‍රතිජානන වුවද ප්‍රතිශේධන වුවද එය ස්වභාවයෙහි ස්වභාවයයි. එයට හැඩ ගැසීම හා යථා තත්ත්වය පිළිගැනීම මිනිසාට ගත හැකි සාංදෘෂ්ටිකවාදී මගයි. වෙනස්වන ලෝක තත්ත්වයන්ට අනුගතවීම පරිණාමවාදී මූලික සිද්ධාන්තයකි. එමෙන්ම එය තේරුම් ගැනීම වඩාත් දියුණු මානසික ශක්‍යතාවකි. එයින් මිනිසාගේ මානසික සුවතාව නැංවීම සඳහාත්, වඩාත් යථාර්ථවාදී හා අනාගත අභියෝග හා ඉලක්කවලට නිර්භය වූ මුහුණදෙන මිනිසෙක් ගොඩනැගීම සඳහාත් සපයන අනුබලය ඉමහත්ය. වසංගතය නිසා ඇති වූ ගැටලු නොවිසඳීම ආගමට (කර්මය ආදී ආගමික සංකල්පවලට) පැවරීම මෙහිලා වැදගත් සිදුවීමකි. එය තම පීඩනය ප්‍රක්ෂේපනය කිරීමකි. ප්‍රක්ෂේපනයකි. භාවවිශෝධනයකි. එය දියුණු ශිෂ්ටාචාරගත වීමකි. යතුරු පද:- තාම් දහම, කොරෝනා වසංගතය, මාක්ස්වාදීන්, ස්වභාවයේ ස්වභාවය, දේවවාදය

ඇත පෙරදිග අකිරියවාදී කිරියවාදය: තාඕ දර්ශනයෙහි එන “වූ - වෙයි”
(Wú - Wéi) සංකල්පය ආශ්‍රිත දාර්ශනික විමැසුමක්

කැප්පෙටිපොල ඤාණවිමල හිමි
දර්ශන අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
gkeppetipola96@gmail.com

එන සහායත්වය සකස්වීමෙහි ලා බලපෑ ප්‍රධාන චින්තන ධාරාවන් කිහිපයක් ම එනය මූලික කරගත් ඇත පෙරදිග දර්ශන ඉතිහාසය තුළ පැහැදිලි ව පෙනේ. එනම්, කොන්ෆියුසියානු දර්ශනය, මෝහිවාදී දර්ශනය, නීතිවාදී දර්ශනය හා තාඕ දර්ශනය යි. මේවාට එන සහායත්වය තුළ දීර්ඝ ඉතිහාසයක් හිමි අතර ඒ අතරින් තාඕවාදය එන සහායත්වය තුළ වඩාත් ප්‍රචලිත හා පැරණි දර්ශනවාදයක් සේ බොහෝ දෙනා සලකනු ලැබේ. තාඕ යන යෙදුම දාර්ශනික හා ආගමික සංකල්ප රාශියකින් සම්පූර්ණ වූවකි. සාමාන්‍යයෙන් තාඕ යන්න ඉංග්‍රීසි බසින් පරිවර්තනය වී ඇත්තේ “Way” හෙවත් “මාර්ගය” යනුවෙන් වුවත් එහි ගැඹුරු අර්ථය වන්නේ, “අවබෝධ කර ගත යුතු ධර්මය” යන අරුතින් ගැනෙන “ධර්මය” යන්න හෝ ඊට සමාන යෙදුමක් මිස “මාර්ගය” යන්න නො වේ. තාඕවාදයේ එන මෙම ගැඹුරු ධර්මය අවබෝධ කර ගැනීමේ ක්‍රමවේදය අක්‍රියත්වය යි. තාඕ හි මෙම අදහස “Wú - Wéi” (වූ - වෙයි) ලෙස හැඳින් වේ. මෙම අදහස ද ඉංග්‍රීසි බසට පරිවර්තනය වී ඇත්තේ “Inaction” හෝ “Non - Action” (අක්‍රියත්වයේ ක්‍රියාකාරීත්වය) යනුවෙන් වුවත් මේ සඳහා වඩාත් සමීප අදහස වන්නේ “Effortless action” යන්නයි. එහි සෘජු පරිවර්තනය “ප්‍රයත්නයෙන් තොර ක්‍රියාව” යන්න වුවත්, අර්ථය වන්නේ “අකිරියවාදී කිරියවාදය” යන්නයි. තාඕවාදයට අනුව “තාඕ ව කිසිවක් කරන්නේ නැත”. ඒ අනුව මෙම සංකල්පය හරහා මතුවන පර්යේෂණ ගැටලුව වන්නේ වූ - වෙයි හරහා ප්‍රකාශ වන්නේ අකිරියවාදයක් ද යන්න යි. අකිරියවාදය මගින් කියැවෙන්නේ කර්තෘගේ භූමිකාව සාතනය වීමයි. එහෙයින් වූ - වෙයි යන්නෙහි එබඳු ස්වභාවයක් ඇත්දැයි විමර්ශනය කර බැලීම මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණ යි. ඒ සඳහා එන දර්ශනය හා තාඕවාදය සම්බන්ධයෙන් සම්පාදනය වී ඇති කෘති සේ ම තාඕ දර්ශනය අන්තර්ගත තාඕ තේ චිං කෘතියේ පරිවර්තන පටිපාටිය ද, සාහිත්‍ය විමර්ශන කෘති සේ අධ්‍යයනය කරනු ලැබේ. පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය වන්නේ සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය පාදක පටිපාටි අධ්‍යයන ක්‍රමවේදය යි. ඒ මගින් ලබා ගත් තොරතුරු හා දත්ත, විශ්ලේෂණ විධික්‍රමවේදය යොදා ගනිමින් විමර්ශනය කෙරේ. උක්ත විධික්‍රමවේදය හරහා සිදුවන මෙම පර්යේෂණයේ නිගමනයෙන් හැඟෙන පරිදි අකිරියවාදයකින් සියල්ල දෙවෙවාදයකින් හෝ පරමභාග්‍යවාදයකින් හෝ පූර්ව නිශ්චයවාදයකින් සිදුවන්නේ යැයි සිතීමට පොළඹවනු ලබයි. එනමුත් අකිරියවාදයක ලක්ෂණ වන්නේ, පුද්ගලයාට කළ යුතු හෝ නො කළ යුතු දෙයක් සම්බන්ධයෙන් කැමැත්තක් හෝ ඡන්දයක් හෝ විර්සයක් ඇති නො වීමත්, ක්‍රියාවේ ප්‍රතිඵල නිශේධනීය ලෙස (ප්‍රතිඵලයක් තිබුණ ද නො තිබුණ ද) ප්‍රතිකෂේප කිරීමත් යන්න මිස යමක් නො කර සිටීම නො වේ. මේ අනුව වූ - වෙයි තුළ ද දැකිය හැක්කේ අකිරියවාදයක් නො වන අතර එහි දී දැකිය හැක්කේ අනවශ්‍ය ප්‍රයත්නයකට අවකාශ නො දෙන කිසියම් අන්දමක සියුම් මානසික ප්‍රේරණයකි. තව දුරටත් එයින් අර්ථවත් වන්නේ අනවශ්‍ය ලෙස සොබාදහමේ හෝ ජීවිතයේ සිදුවන සංසිද්ධීන් සමග නො ගැටී සිටීමට මග පෙන්වන වැදගත් ප්‍රතිපත්තියකි.

ප්‍රමුඛ පද:- අක්‍රියත්වය, කිරියවාදය, තාඕ, ප්‍රයත්නය, ප්‍රේරණය

ශ්‍රමිකයා තෘප්තිමත්කර ශ්‍රමදායකත්වය ලබාගනිමින් ආයතනික දියුණුව සඳහා බෞද්ධ දර්ශනයේ දායකත්වය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්

කේ. පී. එම්. ශානිකා
ආර්ථික විද්‍යා අධ්‍යයන අංශය, ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලය
madhurishanika1995@gmail.com

මාක්ස්වාදී ආර්ථික න්‍යායේ සහ ලිබරල් ආර්ථික විද්‍යාවේ මෙන්ම බෞද්ධ ආර්ථික දර්ශනයේද ශ්‍රමිකයාට හිමි වන්නේ වැදගත් ස්ථානයකි. එහෙත් බෞද්ධ ආර්ථික දර්ශනයේ ශ්‍රමිකයා යනු ස්වභාවික සම්පත මත මූල්‍යමය අගය එකතු කරන ආර්ථික සාධකයකට ඔබ්බෙන් වූ මානව සම්පතකි. සේවක ගැටලු නිරාකරණය සඳහා බෞද්ධ දර්ශනයේ දායකත්වය කෙබඳුද? සහ සේවකයා තෘප්තිමත් වන අයුරින් තබා ගැනීමට සේව්‍යා ඉටු කළ යුතු යුතුකම් මොනවාද? යන්න සොයා බැලීම මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ වේ. පූර්වෝක්ත අරමුණු ඉටුකර ගැනීම සඳහා මෙම ක්ෂේත්‍ර නොවන අධ්‍යයනයේදී දත්ත එක්රැස් කිරීමට පුස්තකාල, පොත්පත් පරිශීලනයල අන්තර්ජාල තොරතුරු භාවිතා කරන ලදී. සිගාලෝවාද සූත්‍රයේ සේව්‍ය සේවක සම්බන්ධතා පවත්වා ගැනීමේ ප්‍රධාන වගකීම පවරා ඇත්තේ සේව්‍ය පක්ෂයටය. කර්මාන්තල ව්‍යාපාර ආදියේ දියුණුව රඳා පවතින්නේ ඇපකැප වී ක්‍රියාකරන කාර්යභාර සේවක ශක්තිය මතය. එබැවින් සේවකයන් තෘප්තිමත් වන අයුරින් ක්‍රියාකිරීම සේව්‍යයන්ගේ යුතුකම බවත් සේවකයාගේ ශක්ති ප්‍රමාණයට වැඩි පැවරීමල සුදුසු පරිදි ආහාර හා වැටුප් ලබාදීම, සෞඛ්‍ය පහසුකම් සපයාදීම, මිහිරි ආහාර පාන ආදිය නිසිලෙස බෙදා දීම හා සුදුසු අවස්ථාවන්හි විවේක දීම සිදු කළ යුතු බව බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කර ඇත. ශ්‍රමිකයාගේ මිනිස් අවශ්‍යතා තෘප්ත විය යුතුය. ඊට සරිලන වේතන ඔහුට ගෙවනු ලැබිය යුතුය. ඒ තුළ ශ්‍රම සුරාකෑමට හෝ ශ්‍රම ඒකාධිකාරයන් තුලින් අධිවේතන කේවල් කිරීමකට හෝ අවශ්‍ය නොවේ. ශ්‍රමිකයාට පුහුණුව හා සංවර්ධනය ලබා දීම, ශාරීරික හා මානසික යෝග්‍යතාවය, සේවක සුභසාධනය, සේවක තෘප්තිය, නිවාඩු, සෞඛ්‍ය ආරක්ෂණය සහ දිරිගැන්වීම්ද සාධාරණ වැටුප් ගෙවීමට අමතරව සිදුකරයි නම් එවන් සුරාකෑම් හෝ කේවල් කිරීම් ආදාල නොවේ. සේව්‍ය සේවක දෙපක්ෂය අතර අන්‍යෝන්‍ය විශ්වාසය, කැපවීම හා උපකාරීත්වය ආයතනයක දියුණුවට මහත් සේ බලපායි. සේව්‍යයන් මෙසේ සේවකයන්ට යුතුකම් ඉටු කිරීම වර්තමානයේ බොහෝ ආයතනවල පවතින සේව්‍ය සේවක ගැටුම් වලක්වා ගැනීමට උපකාරී වන්නේය. සේව්‍යයාගේ නිසි සංග්‍රහය ලැබෙන විට සේවකයා මහත් කැපවීමෙන් තම යුතුකම් ඉටු කිරීමට පෙළඹේ. ආයතනයේ දියුණුව, සේව්‍ය සේවක දියුණුවට මෙන්ම සමාජයේ දියුණුවටද රුකුලක් වේ. සේව්‍යයන් විසින් සේවකයන් නුසුදුසු ලෙස භාවිතයෙහි යොදවනු ලබන්නේ නම් නැතහොත් ඔවුන්ගේ ශ්‍රමය සුරාකනු ලබන්නේ නම් වෘත්තීය සමිති වශයෙන් සේවකයන් එක්සත් වෙමින් වැඩවර්ජන උද්ඝෝෂණ ආදිය සඳහා නැඹුරු වනු ඇත. මෙම ගැටුම් විසඳීමට පියවර ලෙස රජය විසින් කළමනාකරුවන් හෝ සේව්‍යයන් බෞද්ධ දර්ශනය වෙත නැඹුරු කරමින් සේව්‍ය සේවක සබඳතා පවත්වා ගැනීමට අවශ්‍ය වැඩසටහන් සකස් කළ යුතුව ඇත.

මූල්‍ය පද:- බෞද්ධ දර්ශනය, සේව්‍යයා, සේවකයා, වගකීමල තා

Survey on Identifying the Attitude of Sri Lankan Youth Towards Utilizing Yoga Practice for Wellbeing

O. R. D. K Perera

Gampaha Wickramarachchi University of Indigenous Medicine

randika@gwu.ac.lk

Youth are the group of people who cope with modern world challenges and move society forward. Sri Lankan youth suffer from many physical and psychosocial health issues because they have less consideration on sustaining their wellbeing and personality development. Many research studies have illustrated the importance of introducing a health and personality development practice for Sri Lankan youth because most studies focus on the health promotion of youth based on individual health aspects and suggest utilizing yoga practice for youth for their holistic wellbeing and personality development. Through the practice of yoga, Sri Lankan youth are able to develop their holistic health in physical, mental, social, and spiritual aspects as well as develop their personality and be free from unhealthy behaviors. Because the practice of yoga is the most evidence based and clinically approved scientific system for holistic wellbeing in the modern world. The research question of the study represents how much youth are interested in the practice of yoga for their wellbeing. Through this study, it was possible to identify unhealthy behaviors of youth and their interest in practicing yoga and propose a result based plan to promote yogic practice among Sri Lankan youth. This study is based on a quantitative method. The population of the study is urban youth in Colombo. The sample of 200 youths aged 15-19 was selected from the Maharagama Divisional Secretary area using the purposive sampling method and data was gathered through a questionnaire and semi structured interviews. The data was analyzed through descriptive analysis. According to the findings of the analyses, youth are involved in variety of unhealthy behaviors in physical, mental, social, and spiritual health aspects. Youth interests in yoga practice represent less percentage and most youth state many misconceptions related to yoga practice. The conclusion of the study is Sri Lankan youth are less concerned about their wellbeing and a significant number of youth are involved in unhealthy behavior in their daily lives, and there is a lower amount of youth interest in yoga practice. It is essential to promote yoga practice among the Sri Lankan youth, as it will help to improve holistic health and develop a positive personality.

Keywords:– Youth, Health, Yoga, Unhealthy Behavior

Applicability of Buddhist Ecclesiastical Rules for the Well-being of the Society ?

K. V. Lakmali

Visiting Lecturer Eurasian International Institute for Higher Education (SIBBC CAMPUS)

lakmalivithanage95@gmail.com

Rev. Morawaka Deepananda

Visiting Lecturer at Eurasian International Institute for Higher Education.
(SIBCC CAMPUS)

deepmorawaka@gmail.com

Rev. Sewanagala Susitha

Visiting Lecturer at BUDDHIST and Pali, Sri Lanka Bhikkhu University

sewanagalasusitha@gmail.com

H. K. T. Rathnayaka

Graduate, University of Sri Jayewardanepura

Krathnayaka9285@gmail.com

W. Madhubhashini Chandrapala

Department of Education and Language, CINEC campus, Sri Lanka

chandrapalamadhubhashini@gmail.com

Law is a system of rules created and enforced through social or governmental institutions to regulate behavior of citizens. First, Buddhism itself incorporates a monastic law code, the Vinaya, and special disciplinary procedures for the monastic population. The Buddha took necessary steps to impose law and punishment when the right time came. There is an important psychological background behind the punitive process in Buddhist psychology. In Buddhist Monastic Discipline there are two kinds of offences: Commonly Accepted offences (*loka vajja*) and Designated Offences (*paññatti vajja*). The former offences are punishable by the law of a country. The latter deals with the infringement of the rules of discipline governing the community of monks. The research question is how Buddhist law and punishment contribute to well-being of society. The main objective is utilizing the law and punishment as Buddhist theory to make a society with well-being. Even though these rules and regulation should be followed by the Bhikkhus and Bhikkhunis. These rules can be applied to the laity too in order to develop self-control, self-discipline in them. The society can make use of these regulations and disciplines to enrich the way of living way of dress, eating habits etc. Humanistic

approach is used as research methodology for this research paper. The great qualities of Buddhist laws are that they are equal for everyone. Buddhism which imposes only mental punishment upon the guilty party has implemented punitive methods: criticizing, depriving privileges, assigning demerits, ignoring, giving extra works, isolation of the offender, detention, probation, begging forgiveness even from laymen, stopping going out and banishment from one's society to another as solutions for occasions where disciplinary actions should be taken. The process of law and Punishment in Buddhism aims to moralize disciples in order to stop disvalue practices which obstruct not only their way to Nibbana but also for the wellbeing of the society. The Buddhist law and punishments cared about each and everybody pathetically.

Keywords:- Buddhism, Law, Punishment, Regulation, Society

ජල දූෂණය අවම කිරීම සඳහා බෞද්ධ ආචාරධර්මය ප්‍රවේශයක්

ගෝනලගොඩ නන්ද හිමි

සමාජීයවිද්‍යා හා කුලනාත්මක අධ්‍යයන අංශය

ශ්‍රී ලංකා හික්කු විශ්වවිද්‍යාලය

gonalagodananda@gmail.com

ජල දූෂණය වනාහි මිනිසා ඇතුළු සමස්ත සත්ත්ව ප්‍රජාව ගෝලීය වශයෙන් මුහුණ දෙමින් පවතින ප්‍රබල පාරිසරික අර්බුදයකි. එයට විසඳුමක් වශයෙන් ගෝලීය ජල දූෂණය අවම කිරීම සඳහා බෞද්ධ පාරිසරික ආචාරධර්ම උපයෝගී කළ හැකිද? යන ගැටලුව කේන්ද්‍ර කරමින් ග්‍රන්ථ සංඛාර පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ මෙම අධ්‍යයනය සිදු කෙරේ. පෘථිවි පෘෂ්ඨයෙන් 70% පමණ ආවරණය වී ඇත්තේ ජල ගෝලයෙනි. හයිඩ්‍රජන් පරමාණු දෙකක් හා ඔක්සිජන් පරමාණු එකක (H₂O) එකතුවෙන් ජලය හටගෙන තිබේ. ජල ගෝලයේ සැකැස්මට අනුව සාගර, ග්ලැෂියර අයිස් වැස්ම, භූගත ජලය, මතුපිට ජලය, හා වායු ගෝලීය ජලය වශයෙන් ජලය තැන්පත් වී ඇත. කරදිය හෙවත් සාගර ජලය 97.6% පැවතිය ද මිරිදිය ජලය පවතිනුයේ 2.4% වැනි ප්‍රමාණයකි. එයින් ද 3/4ක ප්‍රමාණයක් ඇත්තේ අයිස් වැස්ම හා හිමය. ඒ අනුව පැහැදිලි වන කරුණ වනුයේ මිනිස් පරිභෝජනයට යෝග්‍ය ජලය 1% වත් ජල ගෝලයේ නොමැති බවයි. අල්ප ප්‍රමාණයක් පවතින පරිභෝජන ජලය මිනිසාගේ අක්‍රමවත් බව හේතුවෙන් ශීඝ්‍රයෙන් දූෂණය වෙමින් පවතී. ක්‍රි.පූ. 06වන සියවසේ මෙපමණ ජල දූෂණයක් නොපැවතිය ද ජල දූෂණය අවම කිරීම හා කළමනාකරණය උදෙසා අවශ්‍ය ඉගැන්වීම් බෞද්ධ දර්ශනයෙහි ඇතුළත්ව ඇත. විනය පිටකයට අනුව පානීය හා පරිභෝජන වශයෙන් ජලයෙහි කොටස් දෙකකි. යම් ආගන්තුක හික්කුවක් සේනාසනයකට පැමිණි විට පානීය ජලය ඇති බඳුන් හා පරිභෝජන ජලය ඇති බඳුන් පිළිබඳ විමසිය යුතුය. එසේම පා දෝවනය කිරීමේ දී ජලය ගැනීමට එක අතක් හා පා දෝවනයට අනෙක් අත භාවිත කරණ ලෙස දේශිත අතර පා දෝවනය කරන අතින් ජලය ගැනීම නොකරන ලෙස දේශනා කර ඇත. පඤ්චදශ ශික්ෂාපදවලට අනුව නොගිලන් හික්කුවක් ජලයට මළපහ කිරීම, මුත්‍රා කිරීම හා කෙළ ගැසීම නොකළ

යුතු බවත් එසේ කරන්නේ නම් දුකුලා ඇවත් වන බව දේශිතය. සේනාසන වතට අනුව පාතිය ජලය සමීපයේ හෝ පරිභෝජන ජලය සමීපයේ සේනාසනය නොගසා දැමිය යුතු වේ. එසේම අනුභවයෙන් පසු ඉතිරි ඉඳුල් ආදිය දැමිය යුත්තේ ප්‍රාණීන් රහිත ජලයක හෝ භූමියකය. මේ අනුව ජලය පරිභෝජනය කිරීමේ දී විශේෂ අවධානයකින් පරිභෝජනය කළ යුතු බව මෙයින් විශද කරයි. විශේෂ අවධානයකින් පාතිය හා පරිභෝජන ජලය භාවිතයට ගන්නේ නම් එය ද ජල දූෂණය අවම කිරීමකි. අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේ දී ද ඒ පිළිබඳ අවධානය යොමු කළ යුතුය. මේ ආකාරයෙන් ජල දූෂක හේතු අවම කිරීමට බෞද්ධ ආචාරධර්ම උපයෝගී කළ හැකි නම් ජල දූෂණය අවම කොට ජල කළමනාකරණය සිදුකළ හැකි වේ.

ප්‍රමුඛ පද:- ආචාරධර්ම, කළමනාකරණය, ජල දූෂණය, පරිභෝජනය, පාතිය

CATUṢKOTI; Mutually Exclusive and Collectively Exhaustive?

O. A Samantha Lal Opanayake
Lecturer (Probationary)

Nāgānanda International Institute for Buddhist Studies (NIIBS)
Manelwatta, Kelaniya, Sri Lanka
uniqueandexcellent@gmail.com

R. M. Suneth Bandara
Lecturer

Nāgānanda International Institute for Buddhist Studies (NIIBS)
Manelwatta, Kelaniya, Sri Lanka
sunethbandara91@gmail.com

Catuṣkoti has been used in Indian Thought in epistemological grounds in both the Buddhist Sources and by the contemporary thinkers' such as sceptics who are appreciated by the Buddhist scholars, too. To determine the epistemological importance of the concept in the aspects of developing knowledge and transferring knowledge, it is quite significant that if one inquires whether the four alternatives are Mutually Exclusive and Collectively Exhaustive. The available primary and secondary sources will be sufficient to conduct comparative philosophical research work as per the expected methodology. Here, it is significance to inquire whether each of the four alternatives is unique and they altogether represent the scope (universe of discourse) entirely. When our attention is drawn to the contemporary catuṣkoti, the four alternatives are identified as *asti* – exists, *nāsti* – does not exist, *asti ca nāsti ca* – exists as well as does not exist, *na asti na nāstic a* – neither exists nor (it) does not exist. In real life situations, something either exists or does not exist, conventionally. Acceptance of both entities in the third can also be available in different grounds which is neither of the aforesaid two alternatives. The fourth

is beyond the above conventions, which is the ultimate. The same is depicted in the Buddhist sources when analyzing the causality of suffering. Discourse of Acelakassapa mentions them as, sayamkata, paramkata, sayamkata paramkata and adhicca samuppanna. Again, each alternative is unique while they jointly represent the whole views that prevailed contemporary to the Buddha. Discourses such as Cūḷa mālumkyaputta, Poṭṭhapāda, Aggivaccagotta etc., use model catuṣkoti in this manner to analyse the existence of the metaphysical entities. In these cases, how Buddhist literature provides evidences in developing knowledge with the use catuṣkoti is clearly evident. The Buddhist literature also consists of transference of doctrine using catuṣkoti in many instances. In both the cases, the use is obvious that the alternatives are mutually exclusive while they are jointly exhaustive. Yet, the Western Logic which is confined to two values based on the laws of thought, has no grounds in accepting the third and fourth alternatives. Further, these matters could be discussed comparatively.

Keywords:- catuṣkoti, exclusive, exhaustive, sceptics, two-valued

PSYCHOLOGY

Session Chair:

Assit. Prof. Sarath Chandrasekara

Conceptions of Modesty and Showing-Off Behaviours: Impacts on Postgraduate Taught students' Being Able but Unwilling to Respond/ABU in a UK University

Joe Ce Qiao
ce.qiao@stir.ac.uk

There has been a lot of discussion in recent years regarding the phenomenon of Chinese or East Asian students' being able but unwilling to respond (ABU) during classroom interaction. Modesty and fear of being labelled as a show-off (FSF) are frequently used as two factors and explanations for this phenomenon. This research investigated whether Chinese students have a stronger ABU tendency than peers from European and American (EUA) backgrounds, any differences there might be between these groups in conceptions of modest and show-off behaviours, and if these conceptions of modesty and showing-off impacts on Chinese and EuA participants' ABU. This study is an ethnographical and phenomenological study. The data came from 28 postgraduate taught students from a UK university who volunteered to participate in this research. Twenty-three of the participants completed a questionnaire and 7 of them took part in interviews. The researcher also observed an online taught class with 13 classroom observation participants to measure the frequency and nature of Chinese and EuA students' classroom interactions. Quantitative data was analysed descriptively and inductive thematic coding and interpretative phenomenological analysis was applied to qualitative data. Findings suggest that Chinese students have a stronger ABU tendency than EuA participants and Chinese students have different conceptions from EuA students of modest and show-off classroom behaviours. Modesty and FSF influence Chinese participants' ABU, but the influence is not very strong while EuA participants' ABU is not related to their modesty and FSF. It was found that differences in conceptions of modest and show-off behaviours are subtle and varied. The data also suggested that the interaction between the two cultural groups resulted in a reflective process among EuA students on the nature of modest and show-off behaviours.

මානව ජීවිතය කෙරෙහි පරාරෝපණයෙහි බලපෑම පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්

එස්. එම්. එන්. එස්. විමලසේන
තාවකාලික කථිකාවාර්ය, සිංහල අධ්‍යයනාංශය
පේරාදෙණි විශ්වවිද්‍යාලය
nilushalk1@gmail.com

ඉංග්‍රීසි Alienation යන පදය වෙනුවට සිංහල පරාරෝපණය, ඒකලනය, විගතීන්‍යාවය යන පද යොදා තිබේ. Alienation යන නාම පදය මනුෂ්‍ය පැවැත්මේ යම්කිසි තත්ත්වයක් හෝ අත්දැකීම් සමූහයක් පුද්ගලයාගෙන් ඇත් වීම යන අර්ථයෙන් භාවිත කෙරේ. නූතන සමාජ රටාවෙහි සිරවී අවිචේකී ජීවිතයක් ගත කරන මිනිසා නොදැනුවත්වම මෙකී පරාරෝපණ ගැටලුව නිසා දුක්විඳින ආකාරය විමසා බැලීම සමාජීය වශයෙන් මෙම පර්යේෂණයේ වැදගත්කමකි. පරාරෝපණ ගැටලුව මානව ජීවිතයට බලපාන ආකාරය කෙබඳුවේද? යන ගැටලුව මුල් කරගනිමින් මෙම පර්යේෂණය සිදුකිරීමට නියමිතය. පරාරෝපණය ගැටලුව හේතුවෙන් මානව ජීවිතය සෘණාත්මක පැතිකඩකට නැඹුරුවන ආකාරය විමසා බැලීම මෙහි ප්‍රධාන අරමුණයි. එම අරමුණු ඉටු කරගැනීම සඳහා ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය ඔස්සේ රැස් කර ගනු ලැබූ දත්ත, විස්තරාත්මක ක්‍රමය උපයෝගී කර ගනිමින් විශ්ලේෂණය කරන ලදී. පුද්ගලයා තමන් විසින් ගොඩනගාගත් ආත්මීය ස්වභාවය හෙවත් හැඟීම් තමන්ට පාලනයක් නොමැති ආකාරයෙන් වෙන් වීම හෝ ඇත් වීම නිසා දුකක් ඇති වෙයි. පුද්ගල මට්ටමින් ගත්විට පරාරෝපණය වීමෙන් ඇතිවෙන ආත්මීය තනිකම ජීවිතයේ නිස්සාරභාවයක් දැනීම හේතුවෙන් ඇතිවන මානසික පීඩනය කාංසාමය තත්ත්වයේ සිට විශාද ජනක හැඟීම් දක්වා වර්ධනය විය හැකිය. පරාරෝපණය මත්ලෝලිභාවය, දුරාවාරය මෙන්ම සමාජ අගතිය සඳහා හේතුවන ප්‍රධාන සාධකයකි. එය මානසික වශයෙන් කාංසා තත්ත්වයන් ඇති කරයි. මේ තත්ත්වය ඇතිවන්නේ පුද්ගලික මනුෂ්‍යයා තමන්ගේ අනන්‍යතාව සෙවීමට යාමෙනි. පරාරෝපණය මඟින් සිදුවන්නේ පුද්ගලයාට අනන්‍යතාවය අහිමි වීමයි. තමාගේ පරමාර්ථ ඉටුකර ගැනීමට නිදහස නොමැති ලෝකයක හිර වී ඇති හෙයින් මිනිසා පරාරෝපණය වී ඇත. පරාරෝපණය නිසා මිනිසා මුහුණදෙන තවත් ගැටලුවක් වනුයේ ඵ්දනෙදා ජීවිතයේ ඒකාකාරී බව හේතුවෙන් හිතෙහි හටගන්නා නොසතුටයි. විවිධ ආකාරයෙන් පරාරෝපණයට ලක්වෙන මිනිසා යම් රාමුවක් තුළ දෛනික කටයුතු මෙහෙයවයි. එකී රාමුවෙන් එපිට ලෝකයක් ඔවුන්ට නැති අතර එවැනි ජීවිතයකට සොම්නස නොපැමිණෙන නිසා එය ගැටලුවකි. පරාරෝපණය මත ඇතිවන ඉව්ෂාහංගත්වය හා මානසික අසහනයට පත්වීම හේතුවෙන් හැසිරීමේදී නිරන්තරයෙන් කෝපයට පත්වීම, පසුබැසීම, මායා ලෝකවල සිටීම, ආකෘතික ලෙස ජීවත්වීම වැනි ලක්ෂණ හඳුනාගත හැකිය. ආර්ථික පරාරෝපණය හේතුවෙන් මිනිසාට භාණ්ඩමය වටිනාකමක් නියම වන අතර මිනිසා භෞතික වස්තුවක් බවට පත්වේ. උදාහරණයක් ලෙස මාසික වේතනය හේතුවෙන් මිනිසාගේ නිදහස, අවශ්‍යතා, ආදී සියලුම දේවල් යටපත් කරගෙන රැකියාව නැඟී සිටින ආකාරය හඳුනාගත හැකිය. තමාට තමා අයිති නැතුවාක් මෙන්ම තමාගේ පරමාර්ථ ඉටුකර ගැනීමට නිදහස නොමැති ලෝකයක හිර වී ඇති හෙයින් මිනිසා පරාරෝපණය වී දුක් විඳියි. කෙටි ආයුෂ ප්‍රමාණයක් හිමි මිනිසාට එකී කෙටි කාලය සතුටින් ගත කිරීමට පරාරෝපණය බාධාවක් වෙයි. පරාරෝපණය සමාජය පවතින තාක්

කල් පවතින්නක් නිසා එය තේරුම් ගෙන එයට අභියෝග කරමින් ශක්තිමත්ව මුහුණදිය යුතු බව නිගමනය කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද:- පරාරෝපණය, ආත්මීය තනිකම, කාංසාව, ඉව්ජාභංගත්වය, මානව ජීවිතය

A Sociological Study of the Relationship Between Anxiety and Family Conflict (Western Province, Kaluthara District, Horana Divisional Secretariat)

G. H. Kethumali
National Dangerous Drug Control Board

K. K. K. C. Rangana
District Secretariat Colombo

This article reviews the sociological factors that lead to family conflicts. Research problem of the study was, how the effects of anxiety can lead to conflicts in the family. The main objective of this study was to determine whether there is a relationship between family conflicts and anxiety. The family is the basic unit of society. But today, many changes can be identified in the family related to the family background. But if one of the family members suffers from depression, the family would suffer a great setback and stressful environment. According to the WHO (2006) almost 400,000 Sri Lankans experience serious mental disorders due to family conflicts, This study a purposive sampling method was based on the severity of the problems and nature of the needs. The primary and the secondary method used in the research to collect information were in-depth interviews carried out via case studies. Accordingly, 12 case studies were used for this study. These case studies were taken from selected unique people, who are experiencing family conflicts and suffering from anxiety. This study used thematic analysis as the data analysis method. As a result, people have to live with stress economically, socially and psychologically. This pressure creates more conflict in such families. People who exposed to the mental health disorder, they were labializing in the society. It has been help to create a problematic situation within the family. According to research data, People who exposed to the mental health disorder, they were labialized in the society. Some respondents were clearly mentioned about their stressful situation. It has been one reason to create a problematic situation within the family. Accordingly, the relationship between anxiety and family conflict can be identified and thus can be concluded that the intervention of a social worker is very important to minimize these conflicts in oppressive situations. This study revealed that there is relationship between family conflict and anxiety. And also, appropriate social work intervention help to understand the reality of human life

and to build a strong man as well as a strong family free from conflict.

Keywords:– Anxiety , Family, Relationship, Social background, Social work

A Psychological Inquiry into the Bodhi Pūjā as a Stress Management Technique

Ven. Parasangaswewa Sumanatissa
tissasumana@gmail.com

Ven. Gomila Gunalankara

Ven. Welipitiye Pagnnarathana
Department of Practical Buddhist Studies
Bhiksu University of Sri Lanka

People at present are struggling to fulfil unlimited ambitions in their very life. However, if someone has hundred material things it causes arising hundred times of suffering. Therefore, Buddhist teachings lead beings to have a simple life as ultimately renounce, detach from worldly bondage. Especially, practicing giving up is one of the core teachings of the Buddha. The Buddha has widely discussed both Supra-mundane life and mundane life. In fact, Buddhist teachings are not pessimistic even though Buddhist teachings discussed death, decay, impermanent and so on. Buddhism deeply addresses the problems of humans in day-to-day life although the early Buddhist teachings lead beings to renounce. Rites, rituals, and some ceremonies of religions are become famous among the people because of fulfilling their needs, requirement, wishes, and hops such as protection, earning success of the children etc. such rituals as Dāna ceremonies, Buddhist Processions, Paritta chanting, Cetiya pūjā, Bodhi pūjā have been started a long time ago due to the unlimited desire of the ordinary beings to fulfil in this very life. Unfulfilled desires always conduce to arise stress and sometimes stress danger individual and the public too. In addition, reducing the stress of future accomplishments is one of the ritual functions of Buddhism. The focus of this particular research is to identify the Bodhi Pūjā one of the Buddhist rites, as a stress management technique. Identify here simply the stress that has arisen as a result of the desire for future prosperity and security and explore how the Bodhi Pūjā works to manage such stress in the Sri Lankan Buddhist tradition. Watering and washing the trunk of the Bodhi tree, hanging flags, offering things to the Bodhi tree are some of the activities that perform in the rites with strong faith seems to be done with great devotion to control stress. The mental energy gained from this ritual is higher because this spiritual power is able to manage the stress, believed the people. Hence, the Bodhi Pūjā cannot be rejected saying useless and time-consuming activity because it is

possible to utilize as a stress management technique in Sri Lankan culture. This research will discuss how the Bodhi Pūjā works as a stress management technique in Sri Lankan culture and the qualitative research method will be used to analyze the data collected through the literary survey.

Keywords:- Bodhi Pūjā, Stress, Buddhism, Desire, Sri Lankan Culture

Mindfulness Practice and Its Use in Psychotherapy: A Review

Ven. Gomila Gunalankara
gomilagunalankara@gmail.com

Ven. Welipitiye Pagnnarathana

Ven. Parasangaswewa Sumanathissa
Department of Practical Buddhist Studies
Bhiksu University of Sri Lanka

Researches on Mindfulness Based Interventions (MBIs) are a significant trend today in numerous fields including psychotherapy, education, health care and industrial institutes/organizations. Even though the main goal of practicing Mindfulness is to purify mind and finally to attain *Nibbāna*, it today seems to be going far away from that goal. Now, there are discussions on the application of Mindfulness even in the areas such as sexual behavior and gambling industry. Therefore, the objective of this study is to identify the nature of MBIs in clinical and other settings in comparison to the nature of Mindfulness practice prescribed in Buddhist teaching. This qualitative study was done, collecting data from Tipiṭaka sources and findings of modern researches. The Content Analysis and Thematic Analysis methods were used in analyzing. According to the Buddhist sources, the basic roots of practicing mindfulness can be found from the *Mahā Satipaṭṭhāna* sutta of Dīghanikāya and it gives comprehensive guidance on the way of cultivating mind up to experience worldly and spiritual benefits. The Buddhist teaching emphasizes the development of right mindfulness instead of wrong mindfulness. A significant raise in researches on MBIs can be identified since 1970s with the contribution of Mindfulness Based Stress Reduction (MBSR) of Jon Kabat-Zinn (1979) even though such interventions can be found from the beginning of the 20th century. Scholars show certain issues with the MBIs such as using mindfulness in clinical settings having forgotten the major goal of it; purifying mind and attaining *Nibbāna*, and the duration in which the positive outcomes of MBIs would remain. In conclusion, it is suggested that researches, in future, should be done in developing more psychotherapeutic interventions integrating both mindfulness and psychological counselling based on Buddhist

teaching instead of using mindfulness alone and true experiments should be conducted to explore the effectiveness of such therapeutic interventions. Further, individuals should be inspired towards the main goal what the Buddha expected from mindfulness practice.

Keywords:- Buddhist teaching, Psychotherapeutic interventions, Mindfulness, Issues in mindfulness based psychotherapies,

The Role of Personality Attributes in the Development of Drug Addiction

Ven. M. Hemaloka

Department of Social Sciences and Comparative Studies
Bhiksu University of Sri Lanka

Drug addiction is an intricate challenge that humans are facing in contemporary society. According to WHO statistics from 2016, more than 275 million people worldwide used illicit drugs such as cannabis, amphetamines, and opioids. Hazardous effect of drug addiction on humans has been seriously receiving the attention of health specialists in the world today. The causes and recovery from drug addiction are associated with various biological, psychological, and sociological factors. Personality attributes, a kind of psychological factor, have attracted considerable attention in the development of drug addiction. The aim of this study was to investigate whether particular personality traits are associated with the development of drug addiction. Thus, the research problem of the present study was to explore which personality traits play a role in the development of drug addiction. This was a qualitative analysis using secondary data and a review of literature on drug addiction research. Those studies have focused on adult groups who have used cocaine, heroin, amphetamine, and other types of dangerous drugs. The result of the review shows that the association of specific personality traits with the development of drug addiction is rather a controversial phenomenon. However, some of the studies have revealed a positive relationship between sensation seeking personality trait and the development of drug addiction problems. It means that people who are high in sensation seeking personality trait are more prone to getting addicted to drugs. Some other studies suggest that individuals who are more moody, irritable, and anxious, as well as those who are more impulsive and aggressive, are also more likely to have drug addiction problems. As sensation seeking represents the individual's higher degree of sensitivity to the pleasurable effects of drugs, drug addicts can be considered the least pleasurable people in nature. Second, people who demonstrate moody, irritable, anxious, impulsive, and aggressive personality attributes are more likely to develop drug addiction problems. However, these attributes might perhaps be

the results of problematic drug use as well.

Keywords:- Drug addiction, Personality attributes, Sensation seeking, Psychological factor, Pleasurable effect

Therapeutic Application of Healing Inner Child in Counselling and Psychotherapy

R. M. G. Karunarathne
Senior Lecturer, Department of Philosophy
University of Kelaniya
gayank@kln.ac.lk

Inner Child is a sub personality of the individuals which represents individual's childish behaviours. It can also be considered as a part of unconscious mind. Inner child has been developed with the experiences of a child before puberty. It can be accompanied by childlike thoughts, behaviours, and feelings. All these thoughts, behaviours, and feelings are attributable to childhood experiences. Childhood experiences affect how individuals mature as adults. When individuals experienced unhealthy childhood, they may have learned to internalize negativity, and after repeatedly being mistreated, they might think they are deserved to be mistreated. In that way, individual's inner child would be wounded. Dysfunctional family system and parenting issues would be more affective for these internalized inner child wounds. The relapses of the clients is a great burden for the counselors and psychotherapists. It is more important to understand the real core of the psychological and behavioral issues of the clients. The main objective of this study is to scrutinize the importance of understanding inner child wounds of the clients in counseling and psychotherapy. By applying qualitative research method, documentary data has been gathered and analyzed to achieve the objectives of the study. According to the existing literature, painful childhood experiences, being abused, being neglected, being bullied, being rejected, and many traumatized childhood experiences can affect the way individual functions as adults. These experiences caused to develop a wounded inner child. As a result, fear for abandonment, inappropriate guilt, trusting issues, emotional regulation issues, and many other behavioural issues can be observed in adulthood. Additionally, childlike behaviours can be observed among adults as this inner child is function as a psychological reality. Counsellors and psychotherapists have applied many techniques such as meditation to become conscious to inner child, accept and honor inner child, cultivating wise inner parent, and use triggers as a guide to heal inner child. Accordingly, they were able to empower the clients while increasing self-awareness. It has been further helped them to minimize the relapses of the clients.

Keywords:- Inner Child, Inner child wounds, Unconscious mind, Sub personality, Psychotherapy

**To Study the Importance of Multidisciplinary Approach to
Psychosocial Problems Faced by Adults in Retirement
(Padukka Divisional Secretariat, Colombo District, Western
Province)**

G. H. Kethumali
National Dangerous Drug Control Board

K. K. K. C. Rangana
District Secretariat Colombo

A person who has completed 60 years of age is considered as an Elderly. It is a biological process that starts from the date of conception and goes on until the death. It is a global phenomenon. The Buddha has presented the Four Noble Truths to explain the nature and origins of dukkha. The First Noble Truth states that dukkha is inevitable since the unavoidable conditions of life, such as birth, aging, disease and death, are fraught with suffering (Aich, 2013). According to the report of the censuses department (2021), 14.41 million adulated live in Sri Lanka. Retirement usually refers to withdrawal from paid working life. That is generally consistent with the definition provided by the Oxford English Dictionary “To withdraw from office or an official position; to give up one’s business or occupation in order to enjoy more leisure or freedom”. The objective of this study is to explore the psychosocial problems faced by older adults in retirement. The primary and the secondary method used in the research to collect information were in-depth interviews carried out via case studies. This study were used by purposive sampling method. Also collected details from age 60 to 80 by Padukka Gramaniladari Division. The 12 case studies were used for this study. These case studies were taken from selected unique people, who are suffering the psychosocial issues. This study used thematic analysis as the data analysis method. According to the field data revealed that their daily routine associated with work and the acceptance they received there were of a nature that they would expect in a normal life. This study was able to reveal that retired elders are isolated in society due to poor social relationships after retirement. According to the field data, retired elders were a group of people who were physically, mentally and socially weak and can be identified as a vulnerable group. Multiple approaches focus on finding solutions to a problem using different subject areas. However, abundant

policy options are required to be considered, the most realistic and sustainable policy options, programmes and approaches have to be taken on dynamically and critically to meet the challenges.

Keywords:- Adults, Multidisciplinary Approach, Psychosocial Problems, Retirement, Preventive, Curative

SOCIOLOGY

Session Chairs:

Ven. Udugampala Gunananda
Prof. A.W.K. Wasantha Subasinghe

වකුගඩු රෝගය ග්‍රාමීය කෘෂිකාර්මික ප්‍රජාවගේ පවුල් සබඳතා කෙරෙහි සිදුකර ඇති බලපෑම පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්

ජනක බණ්ඩාර

සමාජ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
janakadissanayakesoc@gmail.com

හේතුව හඳුනානොගත් කාලික වකුගඩු අකරණය වර්තමානය වන විට ශ්‍රී ලාංකික කෘෂිකාර්මික සමාජය තුළ ප්‍රධාන සෞඛ්‍යය ගැටලුවක් නිර්මාණය කර තිබෙන්නා සේම අනෙක් අතට සමාජමය හා ආර්ථිකමය වශයෙන් විශාල තර්ජනයක් ව ඇත. විශේෂයෙන් ම මෙම රෝගී තත්ත්වයට ගොදුරු වූවන් බහුතරය ශ්‍රී ලංකාවේ වියළි කළාපයේ කෘෂිකර්මාන්තයේ නිරත ග්‍රාමීය ගොවියන් වන අතර ඔවුන් මෙම රෝගී තත්ත්වයට ගොදුරුවීම ඔවුන්ගේ පවුලේ සමාජ - ආර්ථික අභිවෘද්ධිය කෙරෙහි බලවත් තර්ජනයක් ඇති කර ඇත. ඒ අනුව වකුගඩු රෝගය ග්‍රාමීය කෘෂිකාර්මික ප්‍රජාවගේ පවුල් සබඳතා කෙරෙහි කුමන ආකාරයේ බලපෑමක් සිදුකර ඇත් ද යන්න අධ්‍යයනය කිරීම මෙම අධ්‍යයනය මගින් සිදුකරන ලදී. අධ්‍යයනය සඳහා ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යොදා ගත් අතර උතුරු මැද පළාතේ අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයට අයත් රණව ගම අධ්‍යයනයට අදාළ අධ්‍යයන ක්‍ෂේත්‍රය වශයෙන් තෝරා ගනු ලැබීය. රණව ප්‍රජාවේ වකුගඩු රෝගීන් අතුරින් පිරිමි රෝගීන් හතක්, ගැහැණු රෝගීන් පහක් හා වකුගඩු රෝගය හේතුවෙන් මියගිය පුද්ගලයන් සිටින පවුල් තුනක් ඇතුළත් වන පරිදි පවුල් පහළොවක් (15) අරමුණු සහගත නියැදීම ඔස්සේ නියැදියට තෝරා ගත් අතර ඔවුන්ගෙන් දත්ත ලබා ගැනීම සඳහා ගැඹුරු සම්මුඛ සාකච්ඡා හා නිරීක්ෂණ යොදා ගන්නා ලදී. දත්ත විශ්ලේෂණය තේමාකරණය මගින් සිදුකර තිබේ. අධ්‍යයන සොයා ගැනීම් අනුව වකුගඩු රෝගයට ගොදුරුවීම හේතුවෙන් ඇති වී ඇති ණයගැතිභාවය, නිශ්පාදනය අඩු වීම, පවුලේ දරුවන් අඩු වයසින් රැකියා සඳහා යොමු වීම, ඒ හේතුවෙන් ළමා ශ්‍රමිකයින් සමාජගත වීම, කාන්තාව වගකීම් සහගත අයෙකු බවට පත්වීම මත ඇය සමාජ ආර්ථික ගැටලු රැසකට මැදිවීම, බිඳුණු පවුල් ඇති වීම, දරුවන්ගේ අධ්‍යාපන කටයුතු අඩාල වීම, විවාහ කල්පමාව, මානසික තත්ත්වය බිඳ වැටීම ආදිය වකුගඩු රෝගීන්ගේ පවුල් සබඳතා කෙරෙහි දැඩි බලපෑමක් කර ඇති බව හඳුනාගන්නා ලදී. එමෙන් ම වකුගඩු රෝගීන්ගේ පවුල් සබඳතා කෙරෙහි බලපෑම් කර තිබෙන බොහෝ සාධකවලට මූලික හේතුව පවුලේ ආර්ථික පරිහානිය බව ද මෙම අධ්‍යයනය මගින් හඳුනාගත හැකි විය. මේ අනුව කෘෂිකාර්මික ප්‍රජාවන් තුළ උද්ගතව පවතින වකුගඩු රෝගයේ බලපෑම හේතුවෙන් පවුලේ අන්තර් සබඳතා බිඳ වැටීම වර්තමානය වන විට සමස්ත සමාජයට ම අභියෝගාත්මක බලපෑමක් ඇති කිරීමට සමත් ව ඇති බව පෙනෙයි. මේ හේතුවෙන් වකුගඩු රෝගීන්ගේ ගැටලු කෙරෙහි වඩා වැඩි අවධානයක් යොමු කළ යුතු අතර එහිදී ඔවුන්ගේ පවුල් සබඳතා ශක්තිමත් කිරීම කෙරෙහි වඩා වැඩි අවධානයක් යොමු කළ යුතුය.

ප්‍රමුඛ පද:- වකුගඩු රෝගය, ග්‍රාමීය කෘෂිකර්මාන්තය, ග්‍රාමීය කෘෂිකාර්මික ප්‍රජාව, පවුල් සම්බන්ධතා, අන්තර් පුද්ගල සම්බන්ධතා

**ජ්‍යෝතිශ්‍ය කෙරෙහි ජනතාව තුළ පවතින විශ්වාසයන් හා ආකල්ප පිළිබඳ
තුලනාත්මක අධ්‍යයනයක් (පාණ්ඩව ජ්‍යෝතිශ්‍ය ඇසුරෙන් ස්වාධීන
රූපවාහිනී උදෑසන පිනිවියන විකාශය)**

ඩබ්ලිව්. එම්. වාමිකා වනසිංහ
සමාජ විද්‍යා අධ්‍යයනාංශය, රුහුණ විශ්ව විද්‍යාලය

ලාංකේය බෞද්ධ සමාජ පසුබිම තුළ මිනිසාගේ උපතේ සිට මරණ මංචකය දක්වා ජීවිතයේ සෑම සිදුවීමක් හා ජ්‍යෝතිශ්‍ය අඩු වැඩි වශයෙන් සම්බන්ධවන බව පෙනේ. ජ්‍යෝතිශ්‍ය ශාස්ත්‍රය හා ඒ ආශ්‍රිත විශ්වාස පද්ධතීන් මිනිස් සමාජයට මීට වසර දහස් ගණනකට පෙර සිට සම්බන්ධ වූවකි. මිසර, බැබිලෝනියානු, මොහෙන්දජොරෝ සහ හරප්පා යන පුරාණ ශිෂ්ටාචාරයන්හි මීට අවැසි සාක්ෂි හමුවීම නිදසුන් ලෙස පෙන්වාදිය හැකියි. “ජ්‍යෝති” යනු බැබිලියයි. “විද්‍යාව” යනු නිරීක්ෂණයයි. බැබිලිය පිළිබඳ නිරීක්ෂණය එනම් සඳු, හිරු, තාරුකා හා විවිධ වූ ග්‍රහ වස්තූන් නිරීක්ෂණය, එහි බලපෑම මෙහිදී සරලව ජ්‍යෝතිශ්‍ය ලෙස හඳුන්වාදිය හැකියි. පාණ්ඩව ජ්‍යෝතිශ්‍ය ද එලෙස ජ්‍යෝතිශ්‍ය විද්‍යාවට එක් වූ අනුශාංගයකි. එය බුදුන් ඉපදීමට පෙර සිට ඉන්දියාවේ අධ්‍යාත්මික නුවණින් තුන්කල් දක්නා සෘෂිවරුන්ගෙන් පැවත එන ශාස්ත්‍රයක් බවට පැවසේ. විශේෂයෙන්ම පවතින සමාජ ප්‍රවාහය තුළ දක්නට ලැබෙන සංකීර්ණතාවත් සමග අතීතයට වඩා වර්තමානය වනවිට මිනිසා බොහෝ කායික, මානසික සහ සමාජීය විඩාවන්ට ලක් වී ඇති බව පෙනේ. ඊට සහනයක් ලෙස ජ්‍යෝතිශ්‍ය ද විවිධ ස්වරූපයන්ගෙන් ප්‍රතිඅර්ථකථනය වෙමින් පවතී. මෙය වඩාත් තහවුරු කර ගැනීම වෙනුවෙන් මා තෝරා ගනු ලැබුවේ රූපවාහිනී උදා වැඩසටහනක් ඔස්සේ විකාශය වූ ජ්‍යෝතිශ්‍ය වැඩසටහනකි. අධ්‍යයනය සඳහා තෝරා ගත් පිරිසගේ දත්ත 2021 වසරේ ජනවාරි මස සිට නොවැම්බර් දක්වා විකාශය වූ ස්වාධීන රූපවාහිනී සේවයේ “පිනි වියන” උදෑසන වැඩසටහනේ විඩියෝපට යොදා ගනිමින් ලබා ගන්නා ලදී. දත්ත විශ්ලේෂණය සඳහා ගුණාත්මක විශ්ලේෂණයක් සිදු කොට ඇත. වැඩසටහනට අදාළව ජ්‍යෝතිශ්‍යවේදියා විසින් ලබා දෙන තොරතුරු, දුරකතන ඇමතුම් සංවාද ආදිය මෙහිදී දත්ත ලබා ගැනීම සඳහා භාවිත කරන ලදී. ජ්‍යෝතිශ්‍ය විද්‍යාව අද වනවිට වෙළෙඳපොළ හා එක්වෙමින් වෙළෙඳ භාණ්ඩයක් බවට පරිවර්තනය වී ඇත්තේ කෙසේ ද? යන්න මෙම අධ්‍යයනය තුළින් පෙන්වා දීම සිදු කරනු ලබයි. ලාංකේය සමාජය තුළ මේ වනවිට ප්‍රධානතම ධාරාවන්හි ආගමික මතවාදයන්ට පවා මෙවැනි ජ්‍යෝතිශ්‍ය වැඩසටහන් ප්‍රබල බලපෑමක් එල්ල කරන බව පෙනීයයි. ප්‍රධාන රූපවාහිනී මාධ්‍ය අතර උදෑසන වැඩසටහන් විකාශයේ කාල සීමාව ගෘහණයන් අරමුණු කරගනිමින් නිර්මාණය වූවකි. ඒ අතරින් ජ්‍යෝතිශ්‍ය කෙරෙහි කාන්තාවන්ගේ වැඩි නැඹුරුතාවක් දක්නට ලැබේ. මෙම වැඩසටහන සඳහා සම්බන්ධවන පිරිසෙන් බහුතරය කාන්තාවන් ය. අධ්‍යයනය තුළින් පැහැදිලි වන්නේ එම කාන්තාවන් මධ්‍යම පාන්තික පවුල් පසුබිමක් සහිත පිරිසක් බවයි. අන් ආගමික කාණ්ඩයන්ට වඩා මෙම වැඩසටහන අමතන්නේ බෞද්ධ පිරිස්වීම ද සුවිශේෂී වේ. ජනතාවගේ ධනාත්මක වෙනසට වඩා ඇති කරන සෘණාත්මක බලපෑම් මෙම අධ්‍යයනයෙන් වැඩිදුරටත් විමර්ශනය කෙරේ. නව්‍යකරණය සමග ජ්‍යෝතිශ්‍ය වැනි ඇතැම් ගණිතමය විප්ලවයන්ට ලෞකිකකරණ සහ වාණිජකරණය සිදුකර ඇති විප්ලවීය වෙනස පිළිබඳව මෙන්ම සමාජීය ආකල්ප කෙරෙහි මෙවැනි (පාණ්ඩව ජ්‍යෝතිශ්‍ය) වැඩසටහන් සිදු කොට ඇති බලපෑම් සමාජ විද්‍යාත්මකව මෙම අධ්‍යයනය තුළින් විවරණය කෙරේ.

ප්‍රමුඛ පද:- පාණ්ඩව ජ්‍යෝතිශා, ආගමික ලෞකිකකරණ, වාණිජකරණය, සමාජ ආකල්ප, බෞද්ධ සමාජ පසුබිම

දරිද්‍රතාවය පිටුදැකීම සඳහා කාන්තා සවිබල ගැන්වීමේ දී ක්ෂුද්‍ර මූල්‍යකරණය තුළින් ඔවුන්ගේ සමාජ-ආර්ථික යහපැවැත්ම කෙරෙහි සිදුව ඇති බලපෑම

ඡ. එච්. කේතුමාලි
අන්තරායකර ඖෂධ පාලක ජාතික මණ්ඩලය

කේ. කේ. කේ. සී. රංගන
දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාලය, කොළඹ

ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ආයතන දුප්පත් හා අඩු ආදායම්ලාභී ඔවුන්ගේ ව්‍යවසාය සංවර්ධනය, මුදල් තැන්පතු, ගෙවීම් හා සේවා ඇතුළු පුළුල් පරාසයක මූල්‍ය සේවා සැපයීම ලෙස අර්ථ දැක්විය හැකිය. ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ආයතනවලින් ණය ලබා ගැනීම සඳහා බොහෝ පුද්ගලයන් යොමු වී සිටී. විවිධ ක්ෂුද්‍ර සහ සාර්ව මට්ටමේ උපාය මාර්ග කාන්තාවන් උදෙසා භාවිත වේ (Asian Journal For Poverty Studies 3(2): 175 – 183). මේ අනුව ක්ෂුද්‍ර මූල්‍යකරණය තුළින් කාන්තාවන්ගේ සමාජ-ආර්ථික යහපැවැත්ම කෙරෙහි ඇති වන බලපෑම කෙසේ ද? යන ගැටලුව කේන්ද්‍ර කර ගනිමින් මෙම අධ්‍යයනය සිදු කරනු ලැබුණි. මෙහි මූලික අරමුණ වනුයේ දරිද්‍රතාව පිටුදැකීම සඳහා කාන්තා සවිබල ගැන්වීම් ද ක්ෂුද්‍ර මූල්‍යකරණය තුළින් ඔවුන්ගේ පවුල් කෙරෙහි ඇති කරනු ලබන සමාජ-ආර්ථික බලපෑම අධ්‍යයනය කිරීමයි. මේ සඳහා මිශ්‍ර පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය මත අසම්භාවිතාමය නියැදිය ක්‍රමය යොදා ගනු ලැබුණි. මෙම අධ්‍යයනය ගාල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ, වැලිවිට්ටිවතුර ප්‍රාදේශීය ලේකම් බල ප්‍රදේශය මුල් කර ගනිමින් සිදුකරනු ලැබුණි. එහි හිමබෝල නියැදිය උපයෝගී කර ගනිමින් ක්ෂුද්‍රමූල්‍ය ණය ලබා ගැනීමට යොමු වී සිටින කාන්තාවන් 50 දෙනෙකු නියැදිය ලෙස තෝරා ගන්නා ලදී. ආකෘතිමය සම්මුඛ සාකච්ඡා හා නිරීක්ෂණය යටතේ දත්ත රැස් කිරීම සිදු කරන ලදී. ප්‍රමාණාත්මක දත්ත SPSS මෘදුකාංගය මගින් ද ගුණාත්මක දත්ත තේමාත්මක විශ්ලේෂණ ක්‍රමය මගින් ද විශ්ලේෂණය සිදු කරන ලදී. ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ණය ලබා ගැනීම සඳහා යොමු වී සිටින කාන්තාවන්ගේ සාමාන්‍ය වයස අවුරුදු 30 - 40 ක් වන බව අනාවරණය විය. අධ්‍යයනය කරන ලද නියැදියේ දී ණය ලබා ගැනීම සඳහා යොමු වී සිටින කාන්තාවන්ගේ අධ්‍යාපන මට්ටම අධ්‍යයනය කිරීමේ දී ඉන් වැඩි දෙනෙකු එනම් 23 දෙනෙකුගේ අධ්‍යාපන මට්ටම 6 - 10 වසර දක්වා බව අනාවරණය විය. තවද කාන්තාවන් ලබා ගන්නා ලද ණය මුදල්, මුදල් උත්පාදන ක්‍රමවේදයන් සඳහා භාවිත කිරීමකින් තොරව ඒදිනෙදා කටයුතු සඳහා වියදම් කර ඇති බව අනාවරණය විය. එමෙන්ම ණය මුදල් ගෙවීමේ දී පවතින ඉහළ පොලී අනුපාතය නිසාවෙන් කාන්තාවන්ගේ පවුල් තුළ ගැටුම්කාරී තත්ත්වයන් නිර්මාණය වී ඇත. මූල්‍ය ආයතනවල නිලධාරීන්ගෙන් විවිධ තර්ජන පැවතීම, ස්වාමිපුරුෂයා සමඟ ගැටුම් ඇති වීම, සියදිවි නසා ගැනීම් සිදු වීම වැනි සෘණාත්මක තත්ත්වයන් පවතින බව අනාවරණය විය. මෙ අධ්‍යයනය අනාවරණයන් මඟින් අවසාන වශයෙන් නිගමනය කළ හැකි වනුයේ

ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ආයතනවල පොලී අනුපාතය නියාමනය හෝ අධීක්ෂණය කිරීම සඳහා නිසි ක්‍රමවේදයක් සකස් කළ යුතු අතරම කාන්තාවන් තුළ දැනුවත්භාවයක් ඇති කිරීම කාලෝචිත අවශ්‍යතාවයක් බවයි.

ප්‍රමුඛ පද:- ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ණය, කාන්තාව, පවුල, දරිද්‍රතාව, යහපැවැත්ම

**වියපත්වීමේ සමාජ හා සංස්කෘතික බලපෑම් පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්
(වරකාපොළ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය ඇසුරින්)**

එච්. ඒ. ඩබ්ලිව්. චතුරිකා
wasanthichathurika96@gmail.com

එම්. ඒ. එන්. පී. මල්ලවආරච්චි
nimeshapriyadarshani678@gmail.com
ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලය

වියපත්භාවයට පත්වීම ජීව විද්‍යාත්මක ක්‍රියාදාමයක් වන අතර ම එය සෑම ජීවියෙකුටම උරුම වූ සංසිද්ධියකි. වියපත් පුද්ගලයින් රැකබලා ගැනීම හා පෝෂණය කිරීම තවත් පරම්පරාවක යුතුකමක් හා වගකීමක් ලෙස සමාජය පිළිගනු ලැබේ. වියපත් පුද්ගලයින් කෙරෙහි දක්වන සමාජ ආකල්ප හා ඔවුන්ට සලකන ආකාරය ඉතිහාසයේ යුගයෙන් යුගයට මෙන්ම සංස්කෘතියෙන් සංස්කෘතියට වෙනස් වී ඇත. ලංකාවේ වියපත් ප්‍රජාව පිළිබඳව මහනුවර යුගයේදී තිබූ ආකල්පය රොබට් නොක්ස් විසින් “සුදු මිනිසෙකු හෝ ගැබ්ණි මාතාවක දැකීම ශුභ ලක්ෂණයක් යැයි ද මහල්ලෙකු දැකීම අශුභ ලක්ෂණයක් යැයි ද ඔව්හු සලකන්නාහ” ලෙස දක්වා ඇත. සාම්ප්‍රදායික ශ්‍රී ලංකා සමාජයේ තිබූ විස්තෘත පවුල තුළ වියපත් පුද්ගලයින් රැකබලා ගැනීමට පවුලේ සාමාජිකයින් ඇප කැප වී සිටියහ. විශේෂයෙන් ම වර්තමානයේදී න්‍යෂ්ටික පවුල් බිහිවීමත් සමග වියපත් පුද්ගලයින් නොසලකා හරින තත්ත්වයක් දක්නට ලැබේ. වියපත්වීමත් සමග විවිධ අභියෝගවලට හා ගැටලුවලට මුහුණ දීමට සිදු වන අතර එම අභියෝග හා ගැටලු අධ්‍යයනය කිරීම පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන අරමුණ විය. වියපත්වීමේ සමාජ හා සංස්කෘතික බලපෑම් මොනවාද? යන්න පර්යේෂණ ගැටලුව බවට පත් කරගනිමින් මෙම පර්යේෂණය සිදු කර ඇත. මෙම පර්යේෂණයේ පර්යේෂණ ක්ෂේත්‍රය ලෙස වරකාපොළ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය තෝරා ගන්නා ලදී. මෙහිදී ප්‍රාථමික දත්ත ලබා ගැනීම සඳහා සම්මුඛ සාකච්ඡා හා නිරීක්ෂණයන් ද ද්විතීයික දත්ත ලබා ගැනීම සඳහා අන්තර්ජාලය, ග්‍රන්ථ, සඟරා හා පුවත්පත් ආදී මූලාශ්‍ර යොදා ගත්තේය. ප්‍රාථමික දත්ත හා ද්විතීයික දත්ත විශ්ලේෂණය කිරීමේදී වියපත්වීමේ සමාජ හා සංස්කෘතික බලපෑම් ලෙස වියපත්වූවන්ට රැකවරණය අහිමිවීම, වැන්දඹුභාවයට පත්වීම, වයෝවෘද්ධභාවය පිළිබඳ පවතින ආකල්ප, පරම්පරා අතර අදහස් නොගැලපීම මත පරම්පරා ගැටුම් ඇතිවීම, වියපත් පුද්ගලයින්ගේ අදහස් නූතන පරම්පරාව ප්‍රතික්ෂේප කිරීම, වියපත් ප්‍රජාව හුදෙකලාභාවයට පත්වීම, දරුවන්ගෙන් යැපෙන තත්ත්වයට පත්වීම, ආර්ථිකමය වශයෙන් ස්වාධීනතාවයක් නොමැතිකම යනාදිය හඳුනාගත හැකිය. නූතනය වන විට සමාජය නවීකරණයවීම, නාගරීකරණය වර්ධනය වීම, න්‍යෂ්ටික පවුල් බිහිවීම හා රැකියා අවස්ථා බහුල වීම

වැනි තත්ත්වයන් මත වැඩිහිටියන් හුදකලාභාවයට පත්වීම හා දරුවන්ගේ රැකවරණය නොලැබී යාමේ ඉඩප්‍රස්ථා වැඩි වී ඇත. බොහෝවිට වියපත්භාවය පිළිබඳ නිශේධනාත්මක ආකල්ප මහලු හා තරුණ දෙපිරිස තුළ ම දක්නට ලැබෙන අතර එම නිශේධනාත්මක ආකල්ප ධනාත්මක පැත්තට යොමු කිරීම වැදගත් වේ. විශේෂයෙන් ම වියපත් පුද්ගලයින් ද ආර්ථික ක්‍රියාවලියට සම්බන්ධ කරගැනීමට හා පරම්පරා අතර සබඳතා ගොඩනැගීමට පියවරගත යුතු අතර එමඟින් වියපත් පුද්ගලයින්ට මුහුණදීමට සිදුවන අහිතකර සමාජ හා සංස්කෘතික බලපෑම් අවම කරගත හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද:- වියපත්භාවය, මහනුවර යුගය, සංස්කෘතික, වයෝවෘද්ධභාවයුභාවය

**සිංහල විවාහය හා සමාජ ස්ථරායන සංකල්පය
(සති අන්ත සිංහල පුවත්පත්වල මංගල යෝජනා ඇසුරින්)**

අසිත මල්ලවආරච්චි
කර්තෘවාර්ය, මානව ශාස්ත්‍ර අධ්‍යයන අංශය
ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලය

සමාජයක් යනු සංකීර්ණ සබඳතා හා ආයතනික රටාවන්ගෙන් සමන්විත සාර්ව ඒකකයකි. සමාජ ක්‍රියාවන් හා ඒවායේ ප්‍රතිඵල ලෙසින් ගොඩනැගී පවතින සංස්ථාදීමේ සමස්ත එකතුවකි. මෙම සබඳතා හා ක්‍රියාවන්වල එක්තරා පෙළ ගැසීමක් ද දැකිය හැකිය. එය එක පිට එක වැටුණු තට්ටු ලෙසින් පවතින අතර ඒ තුළින් පුද්ගලයා සමාජ ස්ථරයේ අයත් මට්ටම තීරණය කරනු ලබයි. ඒ අනුව සමාජ ස්ථරායනය ලෙස අර්ථ දක්වන්නේ, ධනය ආදායම ජාතිය අධ්‍යාපනය, ජනවාර්ගිකත්වය, ස්ත්‍රී පුරුෂඛව, රැකියාව, සමාජ තත්ත්වය සහ බලය (සමාජ හෝ දේශපාලන) වැනි සමාජ ආර්ථික සාධක පදනම් කරගෙන සමාජයක් එහි ජනතාව සමාජ ආර්ථික ස්ථරයන් ලෙස වර්ගීකරණය කිරීමයි. මානව ශිෂ්ටාචාරය අධ්‍යයනය කිරීමේ දී අතිශය වැදගත් සංධිස්ථානයක් ලෙස “විවාහය” හැඳින්විය හැකිය. මානව සංහතිය උදෙසා අවශ්‍ය ප්‍රජාව බිහිකරන නෛතික නිරූපණය වන්නේ ද විවාහයයි. ඒ අනුව සහාය සමාජයේ නීත්‍යානුකූල ක්‍රියාකාරී සමාජ සංස්ථාවන්ගෙන් ප්‍රධාන සංස්ථාවක් ලෙස විවාහ සංස්ථාව අර්ථ දක්වයි. වර්තමාන සමාජයේ පුද්ගලයෙකුගේ විවාහයේ දී සාම්ප්‍රදායිකව සලකා බලනු ලබන සමාජ ස්ථරායන සාධක පිළිබඳව අධ්‍යයනය කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ වේ. සිංහල විවාහය තුළ නිරූපිත සමාජ ස්ථරායනය පිළිබඳ අධ්‍යයනය කරන බැවින් පුවත්පත්වල මංගල යෝජනා දැන්වීම්වල අන්තර්ගත විශ්ලේෂණයක්, ගුණාත්මක හා ප්‍රවේශයෙන් සිදු කොට ඇත. සිංහල පුවත්පත්වල ප්‍රකාශිත මංගල යෝජනා පිළිබඳව පමණක් අවධානය යොමුකර ඇති අතර අහඹු ලෙස තෝරාගත් දිනයක් ලෙස 2020 පෙබරවාරි 16 ඉරිදා දින සතිඅන්තව පළ වූ සියලුම සිංහල පුවත්පත් (දිවයින ඉරිදා සංග්‍රහය, ලංකාදීප, සති අඟ අරුණ, මවුබිම, සිළුමිණ, මවුරට හා දේශය) අධ්‍යයනයට හසු කොට ඇත. අදාළ පුවත්පත්වල මංගල යෝජනා පිටු හෝ පිටුවට අදාළව පළ කොට ඇති සමස්ත මංගල යෝජනා දැන්වීම්වලින් ක්‍රමික නියැදුම් ක්‍රමය යටතේ 10% ක පරිමාණික නියැදියක් තෝරාගන්නා ලදී. තෝරාගත් සියලුම මංගල යෝජනා දැන්වීම් පිරික්සුම් ලයිස්තුවක් ලෙස ස්ථරායන මානයන් මත පර්යාලෝකනය කොට තේමාත්මක විශ්ලේෂණය සිදු කර

ඇත. සංගනය මනාල හා මානාලී යන පාර්ශවයින්ට සමානුපාතික වන අතර ස්ථරායන මානයන් වන පන්තිය, කුලය, බලය, අධිකාරිත්වය, දේපළ, සමාජ තත්ත්වය හා ආර්ථික තත්ත්වය යන සාධක දත්ත විශ්ලේෂණය තුළින් හඳුනාගන්නා ලදී. එහිදී 82.6% ක් කුලය පිළිබඳ සැලකිලිමත් වන අතර 79% ක් වෘත්තීය සඳහන් කොට ඇත. 39.6% ක් සතු දේපළ සටහන් කොට ඇත. සමාජ හා ආර්ථික තත්ත්වයන්හි දී පවුලේ අනෙක් පුද්ගලයින්ගේ රැකියාව, පවුල් පසුබිම, අධ්‍යාපන සුදුසුකම් හා ආදායම් තත්ත්වය තුළින් බලය හා අධිකාරිත්වය මතුකොට ඇත.

ප්‍රමුඛ පද:- විවාහය, ස්ථරායනය, මංගල යෝජනා, පුවත්පත්, පවුල

පාසල් අධ්‍යාපනය හැරයන සිසුන්ගේ සමාජ ආර්ථික තත්ත්වය පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක් (අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයේ රාජාංගනය ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසය ඇසුරින්)

කේ. එම්. පී. එම්. බණ්ඩාර
සමාජීයවිද්‍යා අධ්‍යයනාංශය, ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලය
madusankap329@gmail.com

පී. එස්. පී. වනසිංහ
සමාජීයවිද්‍යා අධ්‍යයනාංශය, ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලය
wanasinghe113@gmail.com

අධ්‍යාපනය යනු පුද්ගලයා තුළ දැනුම, කුසලතා, ආකල්ප වර්ධනය කිරීමේ ක්‍රියාවලියකි. එම නිසා ළමයින්ගේ අනාගත පැවැත්ම සඳහා අධ්‍යාපනය අනිවාර්යය වූවකි. එසේ වුවත් ළමයින් සඳහා අනිවාර්යය අධ්‍යයන කාල සීමාවක් පැවතියද එවැනි තත්ත්වයන් නොසලකා අතරමඟ පාසල් හැරයාම සිදුවන බව අනාවරණය වී ඇත. මෙය ප්‍රබල සමාජ ආර්ථික තත්ත්වයකි. ශ්‍රී ලංකාවේ ශිෂ්‍ය කේන්ද්‍රීය අධ්‍යාපන ක්‍රමයක් නොපවතින බැවින් සේවා නියුක්ති අනුපාතය ඉහළ අගයක් පැවතියත් එය ඵලදායීව ප්‍රයෝජනයට ගත නොහැකිව ඇත. 1977-2011 දක්වා කාලය පුරාම සේවා නියුක්තිකයන්ගේ බහුතරය 06 ශ්‍රේණියේ සිට අ.පො.ස (සා.පෙළ) දක්වා අධ්‍යාපනය ලැබුවත් වේ. එමෙන්ම අ.පො.ස (සා.පෙළ) සිට අ.පො.ස (උ.පෙළ) දක්වා සමත් වූවන්ගේ සේවා නියුක්තිය ක්‍රමයෙන් වර්ධනය වීමේ උපනතියක් පෙන්නුම් කරයි. මෙවැනි තත්ත්වයක් තුළ පාසල් හැරයන සිසුන්ගේ සමාජ ආර්ථික තත්ත්වය විමසා බැලීම අත්‍යවශ්‍යය. පාසල් අධ්‍යාපනය හැරයන සිසුන්ගේ සමාජ ආර්ථික තත්ත්වය පිළිබඳව විමර්ශනය කිරීම මෙම අධ්‍යයනයේ පර්යේෂණ ගැටලුව වේ. ළමයින් පාසල් අධ්‍යාපනය හැරයාමට බලපාන සමාජ සාධක අධ්‍යයනය කිරීම, අතරමඟ පාසල් හැරයන ළමුන්ගේ ප්‍රවණතාව අධ්‍යයනය කිරීම, රටේ සේවා නියුක්තිය අධ්‍යයනය කිරීම පර්යේෂණයේ අරමුණු වේ. අධ්‍යයනය සඳහා ප්‍රාථමික දත්ත හා ද්විතීයික දත්ත භාවිත කළ අතර සම්මුඛ සාකච්ඡා හා ප්‍රශ්නාවලියක් මගින් ප්‍රාථමික දත්ත ලබාගෙන විස්තරාත්මක සංඛ්‍යානය මගින් දත්ත විශ්ලේෂණය කොට ඉදිරිපත් කර ඇත. අධ්‍යයනයේ නියැදිය ලෙස රාජාංගනය ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයට අයත් ග්‍රාම සේවා වසම් 05ක් සරල සසම්භාවී නියැදීමේ ක්‍රමය යටතේ

තෝරා ගන්නා ලදී. නියදියට අනුව පාසල් අධ්‍යාපනය හැරගිය පුද්ගලයන්ගෙන් 70% ක් පිරිමින් වන අතර 30%ක් කාන්තාවන් වේ. නියදියෙන් 40%ක් විවාහක පුද්ගලයන් හා 45%ක් අවිවාහක පුද්ගලයන්ය. 15%ක් දික්කසාද වී ඇත. මෙයින් පැහැදිලි වන්නේ පාසල් හැරගිය පුද්ගලයන් අතර විවාහය අසාර්ථක වීමේ ප්‍රවණතාවයක් ඇති බවයි. පාසල් හැරගිය පුද්ගලයන්ගෙන් 70%ක් සිංහල ජනවර්ගයටද, 20%ක් කතෝලික ජනවර්ගයටද, 10%ක් මුස්ලිම් ජන වර්ගයටද අයත් වේ. මොවුන්ගෙන් 50%කගේම මව්පියන් දෙදෙනාම ජීවත්ව සිටින අතර 25%කගේ මව සහ පියා දෙදෙනාම මියගොස්ය. පාසල් හැරගිය සිසුන්ගෙන් 15%ක් පහ ශ්‍රේණිය දක්වා ද 35%ක් නමය ශ්‍රේණිය දක්වාද, 50%ක් දහය ශ්‍රේණිය දක්වාද අධ්‍යාපනය ලබා ඇත. මොවුන්ගේ අධ්‍යාපනය සඳහා නිවසින් ලද දායකත්වය සැලකීමේදී 50%ක් ඒ පිළිබඳ තෘප්තිමත් වන අතර, 20%ක් මධ්‍යස්ථ වන අතර, 30%ක් ඒ පිළිබඳ අතෘප්තිමත්ව පසුවේ. මොවුන්ගේ අධ්‍යාපනය අඩාල වීම සඳහා දෙමාපියන්ගේ නුගත්කම, සමවයස් කණ්ඩායම්වල බලපෑම, සමාජීය බලපෑම, ආර්ථික තත්ත්වය, මව හෝ පියා විදේශ ගතවීම යන සාධක බලපා ඇත.

ප්‍රමුඛ පද:- අධ්‍යාපනය, සේවා නියුක්තිය, සමාජය, ළමයින්

පාරිසරික විරෝධතා ව්‍යාපාර සහ බල දේශපාලනික ස්වරූප: මීතොටමුල්ල කසළ කන්ද ඇසුරෙන් සිදු කරනු ලැබූ සමාජ විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක්

ආර්. එම්. සුපේශලා ශිෂ්‍යාන්ති රත්නායක
සහකාර කථිකාවාර්ය, සමාජ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව
කොළඹ විශ්ව විද්‍යාලයය
supeshalarathnayaka95@gmail.com

පරිසරය යනු සමාජීය වශයෙන් තරඟකාරී ලෙස ගලන ස්ථිර නොවූ ලෙසත් තර්කානුකූල විද්‍යාත්මක මතයේ සිට ආගමික මතවාදයක් දක්වා දිව යන සංකල්පයක් වේ. එහිදී පාරිසරික ව්‍යාපාර සහ පාරිසරික මතවාද කතිකාවක නිර්මාණය වන්නේ ජීවන රටාවන්, මානසික තත්ත්වයන් සහ සමාජය පිළිබඳ ආකල්පයන් හෝ දේශපාලනික දර්ශනයක් ලෙසිනි. මෙම පර්යේෂණය සඳහා හේතු සාධක වූ සිද්ධි අධ්‍යයනය වූයේ 2017 වර්ෂයේ මීතොටමුල්ල කසළ කන්ද නායයෑමයි. මෙම සිද්ධිය පිළිබඳව සිදුකර ඇති පූර්ව පර්යේෂණ රාශියක් විද්‍යාත්මක සහ තාක්ෂණික පදනම මත සිදු කරන ලද ඒවාය. ඒ අතුරින් මෙම පර්යේෂණය විශේෂ වන්නේ කසළ කඳු පාරිසරික විරෝධතා ව්‍යාපාර කෙරෙහි සමාජ විද්‍යාත්මක පර්යාවලෝක ඇසුරින් අධ්‍යයනය කර තිබීමය. මීතොටමුල්ල කසළ කන්ද නිර්මාණය කෙරෙහි බල දේශපාලනයේ බලපෑම කවරේද යන්න පර්යේෂණ ගැටලුව කරගත් මෙම අධ්‍යයනයෙහි අරමුණු ලෙස, පාරිසරික ව්‍යාපාර කෙරෙහි ජාතික දේශපාලනයේ බලපෑම, කසළ බැහැර කිරීමේ භූගෝලීය අසමානතාවය සහ පාර්ශ්වකාර ආයතනයන්හි බල අවහාවිතය, උද්ඝෝෂණ ව්‍යාපාර තුළ ආගමික නායක කැරිස්මා ආධිපත්‍ය කෙරෙහි අවධානය යොමු කරන ලදී. මෙම පර්යේෂණයේ අධ්‍යයන ක්ෂේත්‍රය වූයේ කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයේ මීතොටමුල්ල කසළ අංගනයයි. පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන නියදිය වශයෙන් කසළ අංගණය නායයාමෙන් පසුව ලක්සඳ සෙවණ නිවාස සංකීර්ණයේ පදිංචි කරවනු ලැබූ සමස්ත පවුල් සංඛ්‍යාව වූ පවුල් 42 න්, විධිමත් නියදිකරණය යටතේ

තෝරාගන්නා ලද 50% ක නියදියකට අයත් වූ පවුල් 21 ක් තෝරාගන්නා ලදී. මිශ්‍ර පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ සම්මුඛ සාකච්ඡා සහ ප්‍රශ්නමාලා භාවිතයෙන් ලබාගත් ප්‍රාථමික දත්ත සඳහා සහ ද්විතීයික දත්ත විශ්ලේෂණයට තේමා අන්තර්ගත සහ ආධ්‍යාන විශ්ලේෂණය යොදා ගන්නා ලදී. එසේම මෙම අධ්‍යනයේ සොයාගැනීම් මෙසේ ය. කසළ කන්ද නිර්මාණය විමෙහිලා රාජ්‍ය දේශපාලනය සහ පාර්ශවකාර ආයතනයන්හි බල දෝලනයන් හේතු වී ඇත. තවද කසළ කන්ද පිළිබඳ පාරිසරික විරෝධතා ව්‍යාපාරයන් මර්දනය කිරීම කෙරෙහි පක්ෂ දේශපාලනික අරමුණු හේතු වී ඇති බව අනාවරණය විය. එසේම පාරිසරික විරෝධතා ව්‍යාපාර මගින් කසළ පිළිබඳ නව සමාජ කතිකාවක් ගොඩ නැවීම තුළින් ආමූලික මට්ටමේ පාරිසරික ක්‍රියාකාරීන් බිහිවීමට ප්‍රබල සාධකයක් වී ඇත. මෙහි විශේෂත්වය වන්නේ කසළ කඳු උප සංස්කෘතිය තුළ පාරිසරික අයිතීන් දිනා ගැනීම උදෙසා නව මධ්‍යම පන්තියේ කැපී පෙනෙන දායකත්වයක් දැක්වීමයි. මේ කෙරෙහි බහු ආගමික නායක කැරිස්මා ආධිපත්‍ය සෘජු මඟ පෙන්වීමක් සිදු කර ඇති බව ද අනාවරණය විය. ඒ අනුව නිගමනය කළ හැක්කේ ශ්‍රී ලංකාවේ පාරිසරික විරෝධතා ව්‍යාපාර නිර්මාණය වීම සහ ක්‍රියාකාරීවීම කෙරෙහි බල දේශපාලනික ස්වරූපයන් ප්‍රධාන සාධකයක් වී ඇති බවය.

ප්‍රමුඛ පද:- මීතොටමුල්ල කසළ කන්ද, පාරිසරිකවාදය, විරෝධතා ව්‍යාපාර, සමාජය, බල දේශපාලනය

ග්‍රාමීය යැපුම් කෘෂිකාර්මික කුටුම්භයන්ගේ සමාජ ආර්ථික තත්ත්වය කෙබඳුවී ද යන්න පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්

කේ. එම්. පී. එම්. බණ්ඩාර
සමාජීයවිද්‍යා අධ්‍යයනාංශය
ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලය
madusankap329@gmail.com

ශ්‍රී ලංකාවේ ජනගහනයෙන් ආසන්න වශයෙන් 70%ක් පමණ ග්‍රාමීය අංශය නියෝජනය කරන අතර ග්‍රාමීය ආර්ථිකයේ යැපුම් කෘෂිකාර්මාන්තයට වැදගත් ස්ථානයක් හිමි වේ. යැපුම් කෘෂිකර්මාන්තය යනු දෛනික ජීවිතයේ ආහාර අවශ්‍යතාවන් සපුරාගැනීම අරමුණු කොටගෙන සිදු කරනු ලබන කෘෂි කටයුතු වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධාන ආහාර භෝගය වන්නේ වී නිෂ්පාදනයයි. ශ්‍රී ලංකාවේ සමස්ත සහල් නිෂ්පාදනය සමස්ථ ඉල්ලුම සඳහා ප්‍රමාණවත් නොවන බැවින් මුළු සහල් අවශ්‍යතාවයෙන් වාර්ෂිකව 10%ක ප්‍රමාණයක් ආනයනය කිරීමට සිදු වේ. මෙවැනි තත්වයක් තුළ යැපුම් කෘෂිකර්මාන්තයේ ඵලදායීතාව ඉහළ නැංවීම අත්‍යවශ්‍ය කරුණක් වේ. ග්‍රාමීය යැපුම් කෘෂිකාර්මික කුටුම්භයන්ගේ සමාජ ආර්ථික තත්ත්වය කෙබඳුවී ද යන්න විමර්ශනය කිරීම මෙම අධ්‍යයනයේ ගැටලුව වන අතර යැපුම් කෘෂිකර්මාන්තයේ නිෂ්පාදන ඵලදායීතාව පහළයාමට හේතු විමර්ශනය කිරීම පර්යේෂණයේ අරමුණ වේ. අධ්‍යයනය සඳහා ප්‍රාථමික සහ ද්විතීයික මූලාශ්‍රය භාවිතකරන ලදී. කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ නාරම්මල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයට අයත් කිවුලේගෙදර ග්‍රාම නිලධාරී වසමේ යැපුම් කෘෂිකාර්මික කුටුම්භ 50ක් වෙත අහඹු නියැදීම යටතේ ප්‍රශ්නාවලියක් ඉදිරිපත් කර ලබාගත් ප්‍රාථමික දත්ත විස්තරාත්මක

සංඛ්‍යාතය මගින් විශ්ලේෂණය කරන ලදී. යැපුම් කෘෂිකාර්මික කුටුම්භයන්ගෙන් 90% ක් වැඩ කළ හැකි වයසේ පුද්ගලයින් වන අතර එයින් 44% ක් සේවනියුක්තව සිටී. අ.පො.ස (සා/පෙළ) දක්වා අධ්‍යාපන මට්ටමක් හිමි පිරිස සේවනියුක්තව සිටින අතර රැකියා විරහිත පිරිස විමර්ශනය කිරීමේදී උගත් සේවා වියුක්තියක් පවතින බව අධ්‍යයනය මගින් අනාවරණය කරගෙන ඇත. නියදියෙන් 80%ක් කුමන හෝ සහනාධාර ක්‍රමයක ප්‍රතිලාභීන් ලෙස අනාවරණය වී ඇත. අධ්‍යයනයට අනුව 80%ක් ණයගැතියන් ය. මෙම කුටුම්භයන්ගෙන් 53%ක් තම අස්වැන්නෙන් කුමන හෝ ප්‍රමාණයක් අලෙවි කරයි. මෙම යැපුම් කෘෂිකාර්මික ගොවීන් එක් කන්නයක් තුළ කුමුරු අක්කරයකින් වී 1000KG පමණ ලබාගනී. එහි වෙළඳපොළ වටිනාකමට වඩා වැඩි පිරිවැයක් කෘෂිකාර්මික කටයුතු සඳහා මෙම ගොවීන් දරයි. ගොවීන්ගේ ණයගැතිභාවය ද ඉහළ මට්ටමක පවතින අතර ගොවීන් කන්නයකදී ලබන අස්වැන්න පහළ මට්ටමක පවතී. එයට හේතු ලෙස අධික රසායනික පොහොර භාවිතය නිසා පස නිසරු වීම, පාංශු හා වායව පරිසරයට උචිත වී ප්‍රභේද වගා නොකිරීම, නව තාක්ෂණය සමඟ මුසු නොවීම බව අනාවරණය විය.

ප්‍රමුඛ පද:- එලදායීතාව, යැපුම් කෘෂිකර්මාන්තය, කෘෂිකාර්මික කුටුම්භ, ග්‍රාමීය අංශය

The Link between Urbanization and Drug Offences in Sri Lanka (With special reference to Dematagoda and Borella Police Area)

V. A. V. De Silva

Department of Criminology and Criminal Justice

University of Sri Jayewardenepura

vidudesilva77@gmail.com

The drug problem is one of the major social problem in Sri Lanka. According to National Dangerous Drugs Control Board (2020), most of the drug related arrests have been reported from the Western province. Among the total arrested persons, 34% were arrested from the Colombo District. Therefore, the main objective of this study was to explore how Urbanization affects rapid growth of Drug Abuse in Sri Lanka. In the methodology, 15 police officers of Dematagoda and Borella police station and 15 drug offenders were selected by using purposive sampling for primary data collection respectively. Both secondary and primary data were gathered. Data has been collected through interview schedules, in-depth interviews and observations. The results revealed that the Colombo District is a densely populated district which is experiencing rapid industrialization and urbanization. The slums and shanty subcultures in Dematagoda and Borella police area directed to create un-employment that will lead to deviant behaviours, drug abuse, and prostitution among the urban population. With the rapid urbanization, youth population have identified drug trafficking and drug distribution as the easiest way to meet their basic needs and make easy money. Other crimes such as theft and robbery are also common in these areas due to the high level of

drug addiction. According to information received from the drug addicts, there are many places in the area where drugs are sold under the guise of homes and shops. It was also revealed that drug trafficking sites are operating in the vicinity of Magazine Road, Wanathamulla, Sahaspura, Sinna Dupatha, Saranapala Thero Mawatha, T20 Waththa, Dematagoda Railway Road, Arama Mawatha and Mihindusenapura Housing Scheme. This study reveals that the Urbanization has adversely affected the urban areas of Sri Lanka. Suggestions include providing vocational training programmes, conduct meditation, mindfulness and religious programmes, counselling programmes, and sports programmes while delivering drug prevention education to youth.

Keywords:- Urbanization, Drug offences, slums and shanties, subculture, mindfulness

Socio – Cultural Factors That Lead Female Children to Commercial Sex Work (With reference to Colombo district)

S. W. P. Kumara
swpkumara84@gmail.com

T. G. D. Udayakanthi
National Dangerous Drugs Control Board
Department of Social Sciences, University of Rajarata
deepikagamage56@yahoo.com

Although commercial sex is illegal in Sri Lanka, both male and female children are involved in child commercial sex work. This study mainly focused on female children who involved in commercial sex. The main objective of the study was to identify the socio – cultural factors that lead female children to commercial sex work. The research problem of the study was what are the socio - cultural factors that lead female children to commercial sex work. Qualitative data as well as quantitative data were used and survey and case study method were used for the study. Snowball sampling method was used to select the sample of 30 female children who engaged in commercial sex work in the Colombo district. Data collection was done by using, structured questionnaire, in-depth interviews and case studies. The majority of child sex workers (70%) included in the sample had primary level education. In findings, there were influencing socio – cultural factors of female child involvement into commercial sex work, some voluntarily and others involuntarily. According to the research findings, poverty and other economic needs (53%), parental neglect (37%), illness in the family (30%), scattered families (27%), sexual abuse of children at home (23%), early

sexual experience (17%), approval or pressuring from parents (10%), usage of intoxicants (10%), ignorance (6%), spouse's drug use (7%), ecological conditions (3%), sexual enjoyment (3%), were the socio - cultural factors that lead female children to commercial sex work. It could be concluded that there were multiple socio - cultural factors that lead female children to commercial sex work.

Keywords:- commercial sex, drug use, poverty, illegal, sexual abuse

Current Trends and Patterns of Cannabis Use among Construction Workers (With special reference to Colombo district)

P. N. Amarabandu

B. Senanayake

S. W. P. Kumara

A. T. Darshana

National Dangerous Drugs Control Board, Sri Lanka

swpkumara84@gmail.com

Drug use, which has created a number of side effects, can be identified among people employed in a variety of fields, and the labor sector is one of them. In order to identifying drug use trends and patterns among construction workers, The National Dangerous Drugs Control Board has conducted a survey on construction workers at Colombo. Specific objective of the study was to identify the trends and patterns of cannabis use among construction workers. Survey method was used and structured questionnaire, in-depth interviews and observation were used as primary data collection techniques and secondary data were also collected by using different sources. The problem of the study was 'what are the current trends and patterns of drug use among construction workers who work in building construction workplaces'. The research was conducted at eight selected building construction workplaces in Colombo and sample size was 400 workers. There was a tendency among the workers to use Kerala cannabis (79%), Out of the total Kerala cannabis users, 54% were daily users and 23% of workers have ever used Kerala cannabis in the workplace. A high percentage of workers (44%) who use Kerala cannabis have a high tendency to get it from a friend at work. 30% of workers were local cannabis users. Out of the total local cannabis users, 48%, were occasional users and 32% use local cannabis on a daily basis. Out of the total local cannabis users 7% have ever used local cannabis in the workplace. A high percentage of workers (78%) who use local cannabis have a high tendency to get it from a personally known dealer. It can be concluded that there is a tendency of using Kerala cannabis and local cannabis among the construction workers. It can

be further concluded that there is a tendency of using Kerala cannabis and local cannabis in construction workplace.

Keywords:- Cannabis, Construction workers, Kerala cannabis, local cannabis, workplace

Socio-Cultural Factors Influencing on Help Seeking Behavior of Elderly with Disabilities (EWD)

K. A. K. I. C. Gunasena

Department of Sociology, Faculty of Arts, University of Peradeniya

S. P. W. Ranawaka

Department of Sinhala, Faculty of Arts, University of Peradeniya

Population ageing has become an overwhelming issue worldwide due to the life expectancy increases and lower fertility. This rapid growth of ageing population has pinpointed unexpected demographic transformation even within the Sri Lanka. However, these demographic changes have caused to worsen its biological, psychological and sociological impact on society. Nevertheless, among them elderly with disabilities (EWD) experience challenges totally or partially when acquiring their needs. In this milieu, help seeking behavior becomes a profound research area. This study attempted to recognize social and cultural factors affecting formal and informal help seeking behavior of EWD. Study was carried out Embaraluwa-North GN division located in Gampaha DS division. In-depth interviews were employed to collect primary qualitative data under the purposive sampling method. Thematic analysis was used to analysis the collected primary data. Study findings highlighted that those who have possessed fixed income generation (pensions, fixed deposits) prefer to seek for formal help such as hiring care-givers, consulting nurses etc which manifest financial capability makes a considerable impact on help seeking behavior among EWD. This economic status activates as a push factor to seek private sector supportive services over public sector. Additionally, the highest educational statuses cause to intensify the necessity of formal helping while increasing the health conscious. As well as, gender differences among EWD create controversy to determine nature of the helping. Therefore, this study identified that females and males prefer to select the same gender in helping process. Nature of the primary relationships such as healthy family relationships, community relationships etc direct EWD for the informal helping. Also, conflictual and fragile relationships demotivate the help seeking behavior among EWD. However, culture related certain ideologies and practices within the primary care units encourage care-giving which positively affect the

EWD to seek informal support. Finally, socio-cultural construction of helping impact on help seeking behavior of EWD while they are mutually influenced when opting formal and informal helping.

Keywords:- Help Seeking Behavior, Elderly with disabilities, Formal and Informal Help

At Risk of being Rural Youth? with Reference to the Research Interest of Unemployment of Rural Youth

B. V. N. Wijewardhana

M. M. M. Dias

Department of Criminology and Criminal Justice, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Sri Jayewardenepura, Sri Lanka

neranji@sjp.ac.lk

madaramadhu@gmail.com

Rural youth, comprising a considerable number of the nation's total youth, form a significant minority population; the employment experience has not yet been widely considered in research. This paper discusses the history of the study of rural youth in Sri Lanka during 20 years through a historiographic review of scientific works on the youth problem. The purpose of this review was to explore the research interest of the researchers on the rural employment and the subjects which have been addressed within this period. The study used the narrative analysis based on number of empirical literatures with reference to the subject matter. During the period under review, the role of rural youth increased. The studies emphasized the literature on the social aspect of scientific and technological progress, the impact of industrialization and intensification of agricultural production on the social structure of the rural population, and the improvement of its professional, cultural and technical level during particular era. Since the early 20s, research has begun to raise number of complex problems related to rural lifestyles, and especially on such important changes as rural life, spiritual and material needs and needs of various population groups, in particular rural youth, factors and prospects of youth movement between the village and the city. It was established that scientific research allowed to expand ideas on social aspect about the rural youth in Sri Lanka, its social dynamics, determining its place and role in society. The twentieth century has still not been properly reflected in the scientific literature of rural unemployment and has not become the object of deep, comprehensive research. But generally, it shows that sociologists of the republic highlighted only certain economic and socio-cultural aspects of the topic in this criterion. At the same time,

aspects of the historical plan of this problem are poorly or almost unexplored, many issues of rural youth's vital activity are bypassed. What makes an overdue scientific task the creation of a comprehensive scientific study devoted to the analysis of changes in the life of rural youth in Sri Lanka.

Keywords:- Literature, Research, Rural, Un-employment, Youth

නවයොවුන්වියේ ළමයින් අපගාමී වර්යාවන් සඳහා යොමුවීමට පවුල් සංස්ථාවේ බලපෑම පිළිබඳ පූර්ව අධ්‍යයන විමර්ශනයක්

මහකව්වකොඩියේ පඤ්ඤාසේකර හිමි
ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාවාර්ය, ශ්‍රී ලංකා භික්ෂු විශ්වවිද්‍යාලය

වයස අවුරුදු 10-19 ක් අතර ළමයින් නවයොවුන්වියේ ළමයින් ලෙසින් ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය පෙන්වා දී තිබේ. නව යොවුන්වියේ ළමයින්ගේ හැසිරීම් වර්ධනය හා වෙනස්කම් සෑම සමාජයකම සංකීර්ණ සංසිද්ධියකි. සමාජානුයෝජන ක්‍රියාවලියේ දී ළමයකු පවුල මුල් කරගෙන සමාජයට අනුගත වන අතර ළමයින්ගේ හැසිරීම්වල වර්ධනයට හා වෙනස්වීම්වලට සෘජු ලෙස පවුල දායකවන බව හඳුනාගෙන ඇත. එම සංවර්ධනයේ දී සදාචාරාත්මක හා නීතිගරුක හැසිරීම් මෙන්ම අපගාමී වර්යාවන් සඳහා ද යොමුවන ආකාරයක් දැකිය හැකිය. අපගාමී වර්යාවන් යනු නෛතිකමය වශයෙන් හා සදාචාරාත්මක වශයෙන් තහනම් වූ වර්යාවන් වේ. මෙම අධ්‍යයනයේ අරමුණ වන්නේ නවයොවුන්වියේ ළමයින්ගේ අපගාමී වර්යාවන් හා පවුලේ බලපෑම අතර ඇති සම්බන්ධතාව අධ්‍යයනය කිරීමය. ඓතිහාසික පර්යේෂණයක් ලෙසින් ද්විතීයික මූලාශ්‍ර භාවිතයෙන් මෙම අධ්‍යයනය බටහිර රටවල් මෙන්ම දකුණු ආසියාතික රටවල සමාජ හා සංස්කෘතික වපසරිය තුළ නූතන තාක්ෂණයේ බලපෑම, කාන්තාවන්ගේ අධ්‍යාපනික දියුණුව, කාන්තාවන් රැකියාගතවීම, සංක්‍රමණය, ග්‍රාමීය සමාජ නාගරික වීම යන සාධක පදනම් වී පවුල් සංස්ථාවේ වෙනස්කම් බහුල වශයෙන් හඳුනාගත හැකි වසර 2000-2020 අතර කාලපරාගයේ සිදුවූ පර්යේෂණ පත්‍රිකා දහයක් විශ්ලේෂණය කරන ලදී. නවයොවුන්වියේ ළමයින්ගේ අපගාමී වර්යාවන් හා පවුලේ සාමාජිකයින්ගේ බලපෑම විවිධ සමාජ හා සංස්කෘතික සන්දර්භයන් තුළ වෙනස්වී ඇත්තේ කෙසේද හා ඒ සඳහා බලපා තිබෙන සාධක මොනවාද යන්න හඳුනාගැනීම මෙම අධ්‍යයනයේ පර්යේෂණ ගැටලුව වේ. පර්යේෂණ නියැදිය ආශ්‍රිත අපගාමී වර්යාවන් ලෙසින් ප්‍රචණ්ඩකාරී හැසිරීම්, දුම්පානය, මත්පැන් භාවිතය, මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතය, පාසැල් නීති කඩකිරීම, බොරුකීම වැනි අපගාමී වර්යාවන් හඳුනාගත් අතර එම අපගාමී වර්යාවන් හා පවුලේ කාර්යභාරය අතර ඇති සම්බන්ධතාවය අධ්‍යයනය කරන ලදී. ඒ අනුව දෙමාපියන්ගේ හෝ භාරකරුවන්ගේ සමාජානුයෝජනය, අධීක්ෂණය, පෝෂණය, සෞභ්‍යස, පාලනය, විවක්ෂණශීලිබව වැනි කාර්යභාරයේ ඇති දුර්වලතාවන් බලපා ඇති බව හඳුනාගත්හ. ළමා සංවර්ධනයේ අත්‍යවශ්‍යම කාර්යයකොටස් ලෙසින් හඳුනාගෙන ඇති මෙම සාධක දෙමාපියන්ගෙන් මගහැරීයාමට බලපා ඇති සාධක ද මෙම පර්යේෂණයෙන් පරීක්ෂාවිය. දෙමාපියන්ගේ ඇති ආර්ථික අපහසුතා, දෙමාපියන් රැකියාගතවීම, දික්කසාදවීම, දෙමාපියන්ගේ අපගාමී වර්යාවන් සඳහා ඇති නැඹුරුව, අඩු අධ්‍යාපනය, වැඩිහිටි සහෝදර සහෝදරියන්ගේ

අපගාමී වර්යාවන් යනාදී සාධක බලපා ඇති බව හඳුනාගත්හ. නවයොවුන්වියේ ළමයින් අපගාමී වර්යාවන් සඳහා යොමුවීම අවම කරගැනීමට ගත හැකි ක්‍රියාමාර්ග වශයෙන් දෙමාපියන් හා ළමයින් අතර සමීප සම්බන්ධතාව ශක්තිමත් කිරීම, පවුල් උපදේශනය විධිමත් කිරීම, ළමයින්ගේ ආකල්ප හා ගැටලු හඳුනාගනිමින් ඒවාට නිසි විසඳුම් ලබා දීම හා ක්‍රියාත්මක කිරීම යෝජනා කළ හැකිය. පවුලේ කාර්යභාරය හා නවයොවුන්වියේ ළමයින්ගේ අපගාමී වර්යාවන් අතර ධනාත්මක සම්බන්ධතාවයක් ඇති බවත් පවුලට අමතරව සමවයස් මිතුරු බලපෑම හා පවුලෙන් බාහිර ඥාතීන්ගේ ද වක්‍ර බලපෑමක් ඇති බවත් මෙම පර්යේෂණයේ නිගමනය කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද:- නවයොවුන්විය, අපගාමී වර්යා, පවුල, කාර්යභාරය.

INTERNATIONAL RELATIONS

Session Chair:

Dr, Ven. Uduvila Uparathana

Effectiveness of the Peace Building Mechanism Adopted to Sri Lanka (An Investigation from 2009 to 2020)

Oshadhi Vindya Herath
oshadhivh@gmail.com

Peacebuilding can generally be understood as identifying the causes that lead to conflict and help the victims of conflict while strengthening peace to the extent that does not lead again to conflicts. A post-war society such as Sri Lanka, Peacebuilding is in a dire need of the day. Accordingly, having understood the importance of peacebuilding, Sri Lankan government had implemented many peacebuilding programmes during the period of 2009 to 2020. But after twelve years, even now also "Peace" is one of the most attractive words in the public debate in Sri Lanka. Also preliminary studies show that Sri Lanka is still struggling to implement positive peace within the country and it is questionable why Sri Lanka is struggling though there are a lot of institutions and programs to poster peace. The overall objective of the research was to investigate the Government centric peacebuilding mechanism adopted by Sri Lanka, 2009 -2020. This research is overall qualitative in nature and both primary and secondary data were used. Primary data has been collected by the experts of relevant fields and structured interviews method were used. Secondary data has been collected using various academic journal articles, governmental and non-governmental reports, legal reports, websites, and books. This study is a contribution to academic's policymakers and governing parties and overall this study will aid with useful observations and conclusions to the Sri Lankan society or to any other society engaged in a reconciliatory process in adopting the right practice along with the right standards. According to the data collected, both the Government of Sri Lanka has implemented several strategies and programs to build peace in post-conflict Sri Lanka. But the opportunities opened at the end of the war are not yet utilized properly. Sri Lanka has still failed to acquire trust among ethnic groups and the harmony among ethnic groups is not satisfactory. Also despite multiple peacebuilding efforts by the government the more towards peacebuilding programs in Sri Lanka remains ineffective. The main remaining issue is rebuilding trust among the community and establishing positive peace and harmony in the society.

Keywords:- Post-war Sri Lanka, Peacebuilding, Positive Peace, Negative Peace, Effective Mechanism

LAW

Session Chair:

D.S.R Jayawardena

Attorney at Law

මරණීය දණ්ඩනය ක්‍රියාත්මක කිරීමේහි යුක්තියුක්තතාව පිළිබඳ
අධ්‍යයනයක් (ගංගොඩවිල උතුර ග්‍රාමසේවා වසම ඇසුරින්)

එම්. එච්. දිලානි පුෂ්පකුමාරි
දර්ශනය හා මනෝවිද්‍යා අධ්‍යයනාංශය
ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය
dilanipushpakumari95@gmail.com

ඕනෑම ජීවියෙකු උත්පත්තියත් සමග රැගෙන එන්නා වූ ද සෑම ජීවියෙකුට ම පොදු කාරණයක් වූ ද මරණය ඇතැම් අවස්ථාවල දී තවත් පුද්ගලයෙකුගේ මැදිහත්වීම නිසා සිදුවිය හැකිය. එවන් අවස්ථාවක අපරාධය සිදුකළ පුද්ගලයාට නෛතිකමය වශයෙන් ලබාදෙන්නා වූ දඬුවම් ක්‍රමයක් ලෙස මරණීය දණ්ඩනය හැඳින්විය හැකිය. මරණීය දණ්ඩනය සම්බන්ධයෙන් ඉදිරිපත්ව ඇති දාර්ශනික අදහස් අතර සාංදෘෂ්ටිකවාදී දර්ශනයේ පුරෝගාමියා වන සොරේන් කියකිගාඩ් විසින් ප්‍රකාශ කර ඇති “ඉච්ඡාභංගත්වය හේතුකොටගෙන ඇතැම් විට මිනිසුන් ඝාතනය කිරීම වැනි අපරාධකාරී වර්ගවත්වලට යොමුවේ” යන්න නිදසුන් ය. ලෝකයේ බොහෝ රටවල දරුණු ගණයේ අපරාධ සඳහා වර්තමානය වනවිටත් මරණීය දණ්ඩනය ක්‍රියාත්මක වේ. ලෝකයේ පළමුවරට අපරාධකරුවන් උදෙසා මරණීය දණ්ඩනය ලබාදීමක් පිළිබඳව වාර්තා වූයේ බැබිලෝනියා රාජ්‍යයේ පාලනය ගෙන ගිය හමුරාබි නැමැති රජතුමා විසිනි. ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රථමවරට මරණීය දණ්ඩනය ලබාදීම පිළිබඳ රාමායනයෙහි වාර්තා වන අතර පැවති දඬුවම් ක්‍රමවලට නිදසුනක් ලෙස කුවේණි විඳි දඬුවම් දැක්විය හැකිය. ශ්‍රී ලංකාව තුළ රාජ්‍යත්වයට පත්වූ රජවරුන් අතරින් බොහෝ දෙනෙකු තම රටවැසියා විසින් සිදුකරනු ලැබූ රාජ්‍යය විරෝධී අපරාධ සඳහා මරණීය දණ්ඩනය ලබාදෙනු ලැබීය. ඒ අනුව නෛතිකමය වශයෙන් ශ්‍රී ලංකාව තුළ මරණීය දණ්ඩනය ක්‍රියාත්මක වීම පිළිබඳව පවතින්නා වූ නීතිරීති ඇතුළත්ව 1833 දී පළමුවරට දණ්ඩ නීති සංග්‍රහය සංග්‍රහගත කරන ලදී. එහි 6 වන පරිච්ඡේදයේ 296 වැනි වගන්තිය තුළින් අපරාධකරුවෙකුට මරණ දඬුවම ලබාදිය යුතු ආකාරය සඳහන් කර තිබේ. ශ්‍රී ලංකාව තුළ ප්‍රථම වරට ක්‍රි. ව. 1802 දී ක්‍රියාත්මක වූ එල්ලා මැරීම ක්‍රි. ව. 1977 දී ජේ. ආර්. ජයවර්ධන රජය යටතේ ධර්මිෂ්ඨ සමාජයක් බිහිකිරීමේ අදහසින් අහෝසි කරන ලදී. කෙසේ වෙතත් මරණීය දණ්ඩනය නැවත ක්‍රියාත්මක කිරීම පිළිබඳව කතිකාවතක් මීට වසර කිහිපයකට පෙර මෙරට ජනාධිපති වශයෙන් කටයුතු කළ මෙමත්‍රීපාල සිරිසේන මහතා විසින් ගොඩනගන ලදී. ඒ අනුව බෞද්ධ රාජ්‍යයක් වන ශ්‍රී ලංකාව තුළ මරණීය දණ්ඩනය ක්‍රියාත්මක කිරීම යුක්තියුක්තතාද? යන්න අධ්‍යයනය කිරීම මෙහි අරමුණයි. ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික මූලාශ්‍රය භාවිත කරමින් රැස් කර ගන්නා ලද දත්ත ප්‍රමාණාත්මක හා ගුණාත්මක දත්ත විශ්ලේෂණය යටතේ විශ්ලේෂණය කොට ඉදිරිපත් කිරීම මෙහි භාවිත ක්‍රමවේදය ලෙස දැක්විය හැකිය. ගංගොඩවිල ග්‍රාමසේවා වසමේ තෝරාගත් නියැදියක් ආශ්‍රයෙන් හික්සුන්වහන්සේලා, නීතීඥයන්, වෛද්‍යවරුන්, පරිපාලන නිලධාරීන් සහ සාමාන්‍ය ජනතාව වශයෙන් 50 දෙනෙකු තෝරාගනු ලැබීය. මෙම නියැදියෙන් වැඩිම දත්ත දායකයින් පිරිසක් එනම් 50 න් 32 ක්ම මරණීය දණ්ඩනය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා කැමැත්ත ප්‍රකාශ කර තිබේ. එහි ප්‍රතිශතය 64% කි. මරණීය දණ්ඩනය ක්‍රියාත්මක කිරීම නුසුදුසු බව 36% ක් ප්‍රකාශ කරන ලදී. ඒ අනුව දත්ත දායකයින් වැඩිම පිරිසක් ශ්‍රී ලංකාව තුළ මරණීය දණ්ඩනය ක්‍රියාත්මක

කිරීම සඳහා කැමැත්ත ප්‍රකාශ කර ඇත. එහිදී අපරාධකරුවන් සමාජය තුළ අවමානයට පත්නොකිරීම, මිනීමැරීම, ස්ත්‍රී දූෂණ හා බාලාපරාධ, මත්ද්‍රව්‍ය ගෙන්වීම හා බෙදාහැරීම වැනි බරපතල අපරාධ සිදුකරන පුද්ගලයන්ට මරණීය දණ්ඩනය ලබාදීම, පාසල් විෂය නිර්දේශය තුළ අපරාධ හා එහි සමාජමය බලපෑම පිළිබඳ කරුණු ඇතුළත් කිරීම මගින් ළමුන් තුළ කුඩා කාලයේ සිටම අපරාධ කිරීමට බියක් ඇති කිරීම, මරණීය දණ්ඩනය පිළිබඳ ජනතාව තුළ පවතින නෛතිකමය දැනුවත්භාවය පුළුල් කිරීම ආදිය නිගමනය කළ හැකිවිය.

ප්‍රමුඛ පද:- අපරාධ, ආකල්ප, වර්ගය, දණ්ඩ නීති සංග්‍රහය, මරණීය දණ්ඩනය

Living with COVID 19: Recover Better - Relevance of Human Rights Based Approaches

Ven. A. Wijayamaithri

D. M. A. M. Abeyratne

Center for the Study of Human Rights, University of Peradeniya

maithri856@gmail.com

This study focuses on the applying of selected Human Rights Based Approaches; inalienability, non-discrimination and their relevance for the prevention and recovery better from COVID 19 pandemic. The preamble of the Universal Declaration of Human Rights (1948) has mentioned that "Whereas recognition of the inherent dignity and the equal and inalienable rights of all members of the human family is the foundation of freedom, justice and peace in the world". It emphasizes on being regardless of race, color, religion, sex, language, political opinion, nation, class, birth and other status. At this moment, millions of people are struggling in day-to-day life with the virus. Human Rights Day The theme of 2020 was also "Recover Better - Stand up for Human Rights", directly addressed the pandemic and tried to recover better with ensuring human rights. The research question of this study; why and how to apply HRBA in COVID 19 pandemic to better recover and aims to identify the critical factors of applying them in Sri Lanka? In particular, this study argues that the human rights should not be limited even in a pandemic situation. The study was based on the statistics, reports declared by Sri Lanka Government and content analysis method was employed. The study evidently finds serious cases that Sri Lanka has neglected the HRBA in the pandemic situation; using drone cameras to identify the patients, hiding information from the mass, using non-scientific medicines and debating on them, regardless of media converging are some of them. In conclusion, this study suggests that virus does not discriminate against human, but its effects are different, drones

can search for us, but it's useless in controlling the virus. Therefore, basic human rights should not be violated in any meaning of neglecting, regardless or useless.

Keywords:- Human Rights Based Approaches, COVID 19 pandemic, Recover-better, Sri Lanka

අපරාධ සිදුවීම් වාර්තා කිරීමට පවතින දුරකථන සේවාවන් සම්බන්ධ විශ්වවිද්‍යාල සිසුන්ගේ දැනුවත්භාවය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක් (ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර, ජේරාදෙණිය හා රුහුණ විශ්වවිද්‍යාල ඇසුරින්)

ඒ. ජී. එන්. මුතුමිණි
බී. ඩී. එන්. විජේවර්ධන
අපරාධ විද්‍යා හා අපරාධ යුක්ති අධ්‍යයනාංශය
මානව ශාස්ත්‍ර හා සමාජීය විද්‍යා පීඨය
ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය
nilushikamuthumini97@gmail.com

මානව සමාජයේ ආරම්භයේ සිට මේ දක්වාම සමාජයේ ජීවත් වන මිනිසුන් අපරාධ අභියෝගයට මුහුණ දෙමින් සිටින්නේ ය. එහිදී කඩිනමින් හා කාර්යක්ෂමව අපරාධ පාලනය හා නිවාරණය සඳහා අපරාධ සිදුවීම් වාර්තා කිරීමට ලොව රටවල් හඳුන්වා දුන් ක්‍රමවේද අතුරින් දුරකථන සේවාවන් වැදගත් වේ. එම සේවාවන් පිළිබඳව ප්‍රායෝගිකව සමස්ත සමාජයේ ම මිනිසුන්ගේ දැනුවත්භාවය අධ්‍යයනය කිරීම අපහසු බැවින් සමාජයේ උගත් යැයි සම්මත විශ්වවිද්‍යාල සිසුන්ගේ හෝ මෙම සේවාවන් පිළිබඳව දැනුවත්භාවයක් පවතින්නේද යන්න විමසා බැලීම මෙම අධ්‍යයනයේ ගැටලුව විය. සමාජය තුළ එක් එක් ක්ෂේත්‍රයන් පිළිබඳව දැනුමෙන් ඉහළ පිරිසක් ලෙස විශ්වවිද්‍යාල සිසුන් තුළ මෙම දුරකථන සේවාවන් පිළිබඳව දැනුවත්භාවය කෙතරම් මට්ටමක තිබේද යන්න අධ්‍යයනය කිරීම මෙම අධ්‍යයනයේ ප්‍රධාන අරමුණ විය. අධ්‍යයනයට අවශ්‍ය දත්ත රැස් කිරීම සඳහා ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රයක් ලෙස ප්‍රශ්නාවලියක් භාවිත කරන ලදී. ස්තරයන නියදි ක්‍රමය යටතේ ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර, ජේරාදෙණිය හා රුහුණ යන විශ්වවිද්‍යාලයන්හි කලා පීඨයන්හි අවසන් වසර සිසුන් 10%ක් සිසුන් නියෝජනය වන පරිදි සිසුන් 160 දෙනෙකුගෙන් ප්‍රශ්නාවලියක් හරහා ගුණාත්මක දත්ත සපයා ගන්නා ලදී. ප්‍රමාණාත්මක දත්ත විශ්ලේෂණය සඳහා SPSS සහ Excel යන මෘදුකාංග භාවිත කරන ලදී. අපරාධ සිදුවීම් වාර්තා කිරීමට පවත්නා විවිධ දුරකථන සේවාවන් අතුරින් විශ්වවිද්‍යාල සිසුන් බහුතරයක් දැනුවත් ව සිටිනුයේ 1929 ළමා උපකාරක සේවය පිළිබඳවයි. එය ප්‍රතිශතයක් ලෙස 61%ක් විය. ඉන් 49%ක් සිසුන් විද්‍යුත් මාධ්‍ය හරහා සහ 41%ක් සිසුන් මූලික මාධ්‍ය හරහා දැනුවත්භාවය ලබා තිබේ. සිසුන් 53%ක්, 119 පොලිසි හදිසි ඇමතුම් අංශය පිළිබඳව දැනුවත් වී තිබේ. ඉන් 14%ක් විද්‍යුත් මාධ්‍ය හරහාත් 30%ක් මූලික මාධ්‍ය හරහාත් 9%ක් සමාජ මාධ්‍ය හරහාත් දැනුවත්භාවය ලබා තිබේ. තෙවනුව 1938 ළමා හා කාන්තා කටයුතු අමාත්‍යාංශ දුරකථන සේවය සම්බන්ධයෙන් සිසුන් 21%ක ප්‍රතිශතයක් දැනුවත් වී තිබේ. ඉන් 12%ක් විද්‍යුත් මාධ්‍ය හරහා සහ 10%ක් මූලික මාධ්‍ය හරහා දැනුවත් වී තිබේ. නියදියට අයත් සෑම සිසුවකු ම කිසියම් සමාජ මාධ්‍යයක් භාවිත කරන නමුත් මෙම දුරකථන සේවයන් පිළිබඳව සිසුන්

අවම දැනුවත්භාවයක් ලබා ඇත්තේ ද සමාජ මාධ්‍ය හරහා බව තහවුරු විය. ඒ අනුව ප්‍රතිපත්තිමය යෝජනාවන් ලෙස මෙම සේවාවන් පිළිබඳව සමාජ මාධ්‍ය හරහා දැනුවත් වීමට කටයුතු සම්පාදනය කළ යුතුය. විශ්වවිද්‍යාල නම්නීකරණ වැඩසටහන්වලදී සිසුන්ට ශ්‍රී ලංකාවේ අපරාධ පාලනයට හා නිවාරණයට හඳුන්වා දී ඇති දුරකථන සේවාවන් පිළිබඳ දැනුවත්භාවය වැඩි කිරීමට වැඩසටහන් සංවිධානය කළ යුතුය.

ප්‍රමුඛ පද:- අපරාධ, දැනුවත්භාවය, දුරකථන සේවා, වාර්තා කිරීම, විශ්වවිද්‍යාල සිසුන්

විනිශ්චයකාර භූමිකාව කෙරෙහි බෞද්ධ ඉගැන්වීම් පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්

ඕපනායක උපේක්‍ෂා ධම්මධීරා මෙහෙණිය
ආධුනික කථිකාවාර්ය, පාලි හා බෞද්ධ අධ්‍යයනාංශය, රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලය
o.u.dhammadheera@gmail.com

තරඟ විනිශ්චය, විනය කමිටු - මණ්ඩල ආදිය මගින් ලබාදෙන විනිශ්චය, අධිකරණ විනිශ්චය ආදී වශයෙන් විනිශ්චයකරුගේ භූමිකාවෙහි විවිධ පැතිකඩ හඳුනාගත හැකි ය. ඒ ඕනෑම අවස්ථාවක විනිශ්චයකරු ස්වභාවික මූලධර්මය මත පිහිටා කටයුතු කළ යුතු ය. එනම්, දෙපාර්ශ්වයට ම (හෝ සියලු පාර්ශ්වයන්ට) හොඳින් සවන්දීම හා තමා සම්බන්ධ දේ (නඩු) විනිශ්චය නොකිරීමයි. නඩු විසඳීමේ ක්‍රියාවලිය තුළ විනිශ්චයකරු තමන් අයත් රටෙහි පවතින පොදු හෝ සිවිල් නීතියට අනුව තම භූමිකාව පවත්වාගෙන යන අතර එය විටෙක තුන් වන පාර්ශ්වයක් ලෙස ද තවත් විටෙක ක්‍රියාකාරී සාමාජිකයෙකු ලෙස ද විය හැකි ය. විනිශ්චය නිමා වූ පසු අවසන් තීන්දුව ලබාදීමේ දී අනුගමනය කරන න්‍යායාත්මක ක්‍රමවේද නීතිවිද්‍යාවෙහි පැහැදිලි කොට තිබේ. මෙකී නූතන විනිශ්චයකාර භූමිකාව සඳහා අධිකරණ හා අධිකරණ සමථ පිළිබඳ බෞද්ධ ඉගැන්වීම්වල බලපෑම හා උපයෝගීතාව අධ්‍යයනය කිරීම මෙම පර්යේෂණ පත්‍රිකාව මගින් සිදුකරන ලදී. එහි දී ඓතිහාසික ක්‍රමවේදය යටතේ පුස්තකාල සමීක්‍ෂණ ක්‍රමවේද අනුගමනය කරන ලද අතර ප්‍රධාන ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රය වශයෙන් විනය පිටකයේ චූල්ලවග්ගපාලියට අයත් සමථක්ඛන්ධකයන් පරිවාරපාලියන් අධ්‍යයනය කරන ලදී. කරුණු විචාරයේ දී සහ සංසන්දනය කිරීමේ දී අවශ්‍ය පරිදි සපයාගත හැකි වූ ද්විතීයික මූලාශ්‍රයන් ද පරිශීලනය කෙරිණි. සමාජ සාධාරණත්වය සහ යුක්තිය පසිඳලීමේ සනාතන අවශ්‍යතාව සපුරන අත්‍යවශ්‍ය භූමිකාවක් වන විනිශ්චයකාර භූමිකාව බෞද්ධ ඉගැන්වීම්හි ද මොනවට නිරූපණය වන අයුරු අධ්‍යයනයේ දී හඳුනාගත හැකි විය. එකී බෞද්ධ විනිශ්චයකාර භූමිකාව සහ සෞඛ්‍ය බෞද්ධ ඉගැන්වීම් නූතන විනිශ්චයකාර භූමිකාවේ සාර්ථකත්වය සඳහා උපයෝගී වන ආකාරය 'විනිශ්චයකාර භූමිකාව කෙරෙහි බෞද්ධ ඉගැන්වීම් පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්' නම් වූ මෙම පර්යේෂණ පත්‍රිකාවෙන් ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ.

ප්‍රමුඛ පද:- අධිකරණ විනිශ්චය, අධිකරණ සමථ, චතුර්විධ අධිකරණ, දසවෝහාර, විනිශ්චයකරු

Does Covid 19 Affect for the Nature of Crimes in Urban Societies? (A Criminological Study on Crimes in Epidemic Period)

D. D. D. Imalka
dulariimalka19@gmail.com

B. V. N. Wijewardhana
Department of Criminology and Criminal justice
Faculty of Humanities and Social sciences
University of Sri Jayewardenepura
neranji@sjp.ac.lk

The Covid 19 Pandemic is the great contemporary challenge faced by humankind that has induced downturn of all the socio-economic aspects in global society. According to sociologist Emile Durkheim, these types of unstable situations can establish anomic environments and crime deemed as an unchangeable phenomenon there. This study used the positivist paradigm for interpret the research problem whether Covid 19 pandemic affects the nature of crimes, while providing the basis for reaching the main objective of identifying the pattern of crimes during the Covid 19 pandemic. Primary data collected from selected 16 police stations and 64 police officers selected according to stratified sampling technique within the Western province. Survey questionnaire and interviews were main primary data collection tools used to gather data from sample. Crime statistics and other literature addressed as secondary data. Quantitative mixed analytical methods applied in identifying how crime pattern changed during the epidemic. The study found out that 67.2% of reported crimes in the Western province committed during the lockdown period. The study elaborated that ordinary crime pattern as street related robberies and violent crimes committed in the Hub of Colombo, Pettah, Keselwaththa areas has decreased in 99% comparing to previous periods. In addition alcohol and drug related crimes and violent crimes in other cities in Colombo district, over 50% committed during Pandemic induced lockdown period. This extra ordinary crime pattern has established within such problematic situation by exploiting the opportunities created by Pandemic. The study implies application of emergency pandemic planning to law enforcement and establishing training procedures within police officers to face emergencies and technological approach to Law enforcement. Challenges posed by Covid 19 to collective criminal justice system will hopefully provide initially commentary to deeper inquiries to scholars.

Keywords:- Covid 19, Crime Patterns, Nature, Pandemic, Urban.

Cutting Off the Hand Which Feeds: A Legislative Analysis of the Abandonment of the Parents by Certain Children in Sri Lanka, Amidst the Pandemic; A Buddhist Perspective

W. D. Madushan Indrakumara
(LLB), Sri Lanka Law College
Indrakumara.madushan@gmail.com

The failure of the human race to foresee this terrible pandemic falling over the humanity is without a doubt. It cannot be disputed that the challenge of facing this global disaster has been a tough task particularly in countries with a weak economic stability such as Sri Lanka. In the face of overwhelming financial difficulties the cultural and moral practices once held sacred by the teachings of Buddhism, in a majority Buddhist population, are being abandoned. Elderly population have been affected by this owing to parents being abandoned by their own children. There were few cases reported on some children abandoning their elderly parents near hospitals and junctions. Covid-19 has affected the financial status of every home in Sri Lanka, with the cost of living significantly high. Therefore financial detriment could play a vital role in such abandonments. This study focuses on the problem how the issue of abandonment of parents has been addressed by the legislature of Sri Lanka in light of the Buddhist teachings. The research utilizes the black letter approach or the desk review research methodology, focusing mainly on the Buddhist scripture and Acts of the parliament as Primary data sources and books and journal articles as secondary data sources. The research uncovered the Protection of the Rights of Elders Act No.9 Of 2000 as the salient piece of legislation which can be used to address the issue of abandonment of parents by the children. Through Buddhist teachings the parents have been viewed as two individuals which the children can never repay, reason being parents do much to children including sacrificing their lives. Regardless of these principles the parents are neglected by children commonly soon after their inheritance is gifted. Revocation of the Irrevocable Deeds of Gift on the Ground of Gross Ingratitude act No.5 of 2017 has addressed this issue yet it has to carry out more improvements. The paper concludes with the suggestion to keep up with the Indian law improvement on this matter.

Keywords:- Parents rights, Covid-19, Buddhism, Sri Lanka, Legislative enactments

ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල කාන්තාවන් අපරාධ වින්දිතභාවයට පත්වීමේ ප්‍රවණතා පිළිබඳ අධ්‍යයනයක් (බළුගොඩ සහ පින්තවල පොලිස් බල ප්‍රදේශ ඇසුරෙන්)

යූ. කේ. ආර්. එස්. පී. විජේසිරි
අපරාධවිද්‍යා අධ්‍යයනාංශය, ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය

නිකගොඩ නාගිත හිමි
සම්භාව්‍ය භාෂා අධ්‍යයනාංශය, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

යූ. කේ. ආර්. එස්. එම්. විජේසිරි
කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය, අධ්‍යාපන පීඨය
pradeepikalk@gmail.com

ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල කාන්තාවන් අපරාධ වින්දිතභාවයට පත්වීමේ ප්‍රවණතා පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීම කාලෝචිත වන්නේ, මෙම පොලිස් ස්ථාන ද්විත්වයේම එම අපරාධ වාර්තා වීමේ ප්‍රවණතාවය සංඛ්‍යාත්මකව වී වැඩි ඇති නිසාය. උපතේ සිටම කාන්තාව විවිධ වයස් කාණ්ඩ යටතේ දැරියක, නව යෞවනියක, තරුණියක, බිරිඳක, මවක, මිත්තණියක වශයෙන් භූමිකා නියෝජනය කරයි. නූතන සියවසේ දියුණුව සෑම ක්ෂේත්‍රයකම පාහේ කාන්තාවෝ රැකියාවල නිරත වෙති. ඒ අනුව, කාන්තාව විවෘත සමාජ පරිසරය සමග වැඩි වශයෙන් ගනුදෙනු කිරීම නිසා අපරාධවල ගොදුරු බවට පත්වීම ද බහුල වී ඇත. මෙම අධ්‍යයනයේ ප්‍රධාන අරමුණ ලෙස තෝරා ගනු ලැබුවේ ආසන්න වර්ෂ හතරක් තුළ වාර්තා වී ඇති කාන්තාවන්ට එරෙහි අපරාධ වාර්තාවීමේ ප්‍රවණතාව සහ අපරාධවල ස්වරූපය හඳුනා ගැනීමයි. 'න්‍යායාත්මක වශයෙන් කෙතරම් ප්‍රතිපත්ති, අණ පනත්, නීති රීති පැවතිය ද, කාන්තාවන්ට එරෙහි අපරාධ වාර්තා වීමේ සංඛ්‍යාත්මක වශයෙන් අඩුවී තිබේද?' යන්න ගැටලුව කොට ගනිමින් මෙම අධ්‍යයනය සිදුවිය. ඉඹුල්පේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසට අයත් පින්තවල පොලිස් බල ප්‍රදේශය තුළ 2014, 2015, 2016, 2017 යන වර්ෂවල දී සිදුව වාර්තා වී ඇති කාන්තාවන්ට එරෙහි අපරාධ ආශ්‍රයෙන් මෙම අධ්‍යයනය සිදු විය. පොලිස් ස්ථානවලට වාර්තා වී ඇති කාන්තාවන්ට එරෙහි අපරාධ පරමාර්ථගත නියැදීම ආශ්‍රයෙන් තෝරා ගැනිනි. වාර්තා වී ඇති අපරාධ 47 ක් මෙම අධ්‍යයනයේ නියැදිය විය. වර්ෂ පිළිවෙලින් අපරාධ සිදුවීම් සංඛ්‍යාත්මකව 08, 11, 13, 15 වශයෙන් වාර්තා වී ඇත. ඒ ආශ්‍රයෙන් ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණය හා සම්මුඛ සාකච්ඡා උපලේඛනයක් භාවිත කරමින් දත්ත රැස් කරන ලදී. ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල ඇති දරිද්‍රතාව සහ දිළිඳු බව නිසාම විදේශගත මෙහෙකාර රැකියා අවස්ථා සඳහා යොමුව අපරාධ ගොදුරු බවට පත්වූ සිදුවීම් දෙකක් වාර්තා වී ඇත. එසේම, අධ්‍යාපන සුදුසුකම් අවම බව, ඉහළ රැකියා අවස්ථා සඳහා පිවිසීම සඳහා බාධාවක් බැවින් ඇඟලුම් කම්හල් රැකියාව තෝරාගත් තරුණ කාන්තා ප්‍රතිශතය නියැදියෙන් 66%ක් විය. මිශ්‍ර ජන සමූහයක් වෙසෙන ප්‍රදේශයක් බැවින් දමිළ කාන්තාවන් අධ්‍යාපන අවස්ථා සඳහා යොමු වීම සාපේක්ෂව අවම මට්ටමක පවතී. මත්ද්‍රව්‍ය අලෙවිය සහ නීතිවිරෝධී මත්පැන් නිෂ්පාදනය සඳහා යොමු වූ වින්දිතයන් 3%ක ප්‍රතිශතයක් වූ අතර එය විවාහය සහ ස්වාමියාගේ බලපෑම් මත යොමු වූ අවස්ථාය. මත්ද්‍රව්‍ය සඳහා ඇබ්බැහි වූ ස්වාමිපුරුෂයන්ගේ තාඩන පීඩන සහ

අඩන්තේට්ටම්හි වින්දිත තත්ත්වයන් 68%ක පිරිසකට මුහුණ දීමට සිදුව තිබිණි. යුක්තිය පසිදලීමේ ක්‍රියාවලියේ දී සාධාරණ ප්‍රතිඵලයක් ලැබීම සහ නෛතික කාරණා කෙරෙහි ඇති තෘප්තිමත්භාවය අවම මට්ටමක විය. ස්ත්‍රී දූෂණ සහ ලිංගික අපරාධ සිදුවීම් 18 ක් සිදුව ඇති අතර ප්‍රේම සබඳතා හා ඒවා රැකගැනීම උදෙසා මෙම අපරාධවලට ගොදුරු වීමේ 76% කට වැඩි ප්‍රවණතාවක් දක්නට විය. නොදැනුවත්භාවය සහ නීතිය පිළිබඳ ඇති නොදන්නාකම බරපතල අභියෝගයක් වන අතර එකම වින්දිත තත්ත්වයට නැවත නැවත පත්වීමේ ප්‍රබල අවධානම බොහෝ අවස්ථාවල දැකගත හැකිවිය. ලේබල් ගැසීම සහ කොන්කිරීම සමග එම වින්දිත අවස්ථාවන් මග හැරීමට නොහැකි අවස්ථා ද හමුවිය. මෙම වාර්තා වූ අපරාධ අතර මනුෂ්‍ය ඝාතනය, තුවාල සිදුකිරීම, සාපරාධී බලහත්කාරය සහ අඩන්තේට්ටම් කිරීම, අපහරණය කිරීම සහ පැහැරගෙන යාම, වහල්කම හා ගණිකා වෘත්තිය, ස්ත්‍රී දූෂණය යන අපරාධ හමු විය. 38% ක ප්‍රතිශතයකින් ලිංගික අපරාධ වාර්තා වී ඇත. මෙම වින්දිතයින් නොදැනුවත්භාවය සහ නීතියට ඇති බිය නිසාම නෛතික පිළිසරණ පැතීමට පැකිලෙන ආකාරය දක්නට ලැබිණි. මෙම අපරාධ වාර්තා වීමෙන් භෞතික වශයෙන් කෙතරම් දියුණු වුවද, සමාජ පිරිහීම සහ සමාජ විසංවිධානය සිදු වී ඇති ආකාරය දැකගත හැකි අතර එය සමාජ ප්‍රගමනයට විශාල අභියෝගයක් වන බව ද පෙනෙන්නට තිබේ.

ප්‍රමුඛ පද:- අපරාධ, කාන්තාවන්, ග්‍රාමීය, ස්ත්‍රී දූෂණය, වින්දිතභාවය

ICT

Session Chair:

Dr. S. K. Ilangarathne

Archaeological Data Analysis by Using Machine Learning

Galwewe Wimalakhanthi Thero
Faculty of Language and Cultural Studies
Bhiksu University of Sri Lanka

B. Venura Lakshman,
Faculty of Buddhist Studies,
Bhiksu University of Sri Lanka

Machine Learning deals with big data and algorithms. So, Machine Learning emerges as a great tool in data analysis. In Archaeology, researchers have to deal with various types of data, for instance geospatial, material cultural, textual, natural, and artistic. In addition to that, Archaeology, researchers have to predict missing data in some cases. Therefore, Small datasets associated with Archaeological work make Machine Learning, vulnerable to hidden complexity. Also such data sets can be used in future finding of Archaeological work. A data set is used with selected Machine Learning algorithms to predict missing data. In the field of archaeology, investigators used various technical instruments. The exploration projects they use are remote sensing methods. It can be applied for the known sources to the unknown sources. In the modern various tools help a lot to investigate hidden materials such as iron objects, minerals, metals and terracotta objects, etc. Exploration method such as using a test pit encourage archaeologists to find out the texture of a certain known place and by using machines it can be applied to the unknown texture or layer. Correctly drawn maps and a part of unearthed architectural composition can be applied to the rest of the building or something using various machines. In pandemic situations such as Covid 19, without gathering as a group machinery powered tools can be used for exploration and excavation procedures as well. To continue archaeological practices in difficult situations machinery and Arial photograph systems would help to investigate archaeological or cultural sites. In this paper, it is shown how Machine Learning can be utilized to predict missing data of an Archaeological work.

Keywords:- Machine Learning, Archaeological work, remote sensing methods, missing data, exploration projects

Performance of Machine Learning Algorithms on Real Educational Data Sets

B. Venura Lakshman
Faculty of Buddhist Studies
Bhiksu University of Sri Lanka
venura@hotmail.com

Dr. J. V. Wijayakulasooriya
Faculty of Engineering
University of Peradeniya
jan@ee.pdn.ac.lk

Dr. T. M. S. S. K. Yatigammana
Faculty of Arts
University of Peradeniya
sakuyatigammana@gmail.com

Machine Learning is a sub class of Artificial Intelligence which imitates human intelligence. Machine Learning deals with data sets and algorithms. These Machine Learning algorithms can be utilized to identify patterns, predict various results according to the given results...etc. Thus, Machine Learning algorithms are used in many fields like Networking, Education Science and Management...etc. Also, a lot of machine learning algorithms are in common use in various fields. But these common algorithms are not designed especially for dealing with educational data sets. Therefore, it is essential to find how commonly used Machine Learning algorithms work with real educational data sets. In orders to check how such commonly using algorithms are good to work with educational data sets, it is essential to develop a method to check their performance. In this paper, it is expected to show a method to check three commonly used Machine Learning algorithms on educational real data sets. In order to validate the performance of the implemented algorithms, the crossed validation tool provided by the software tool, is used and generated an assessment metric value for binary classification algorithms. In this case study, the percentage of true positives, true negatives, false positives and false negatives are used to evaluate the process. These variables are realized as a whole to determine the assertiveness of the algorithms and are chosen the best conditions to predict the classification of the status of students. Therefore, it can be shown how selected algorithms are good to work with read educational data sets.

Keywords:- Machine Learning, Artificial Intelligence, Educational data sets, binary classification, crossed validation tool

රෝහල් ගිලන් රථ සඳහා තාක්ෂණික භාවිතය

ගයාන් ප්‍රදීප් සුබසිංහ
උපදේශක (තොරතුරු තාක්ෂණය)
කළමනාකරණ අධ්‍යයන පීඨය
ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලය
gayanps@mgt.rjt.ac.lk

වත්මන් තරගකාරී පරිසරය තුළ ක්‍රමක්‍රමයෙන් අතිධාවනකාරී වීමත් සමග පුද්ගල ක්‍රියා වේගවත් වෙමින් ඉදිරියට යන බව දක්නට ලැබෙන අතර මෙම වේගවත් වීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස හදිසි අනතුරුවල ඉහළ යාමක් ද දක්නට ලැබේ. එනමුත් එයට සමගාමීව අනතුරු සඳහා ගන්නා ක්‍රියාමාර්ගවල හා ඒ හා සම්බන්ධ සේවාවන්හි ඵලදායිතාව හා කාර්යක්ෂමතාව ඉහළ යාමක් දක්නට නොලැබීම කනගාටුවට තුඩුදෙන කාරණාවකි. නගරයෙන් දුරස්ථ වීමත් සමග මෙම තත්ත්වය තවදුරටත් උග්‍ර ව දක්නට ලැබේ. මක්නිසාදයත්, ගිලන් රථවල හිඟතාව මෙන්ම වර්තමානයේ භාවිතවන ගිලන් රථවල ආයු කාලය අවසන් වී නඩත්තු කටයුතු සඳහා අබලන් තත්ත්වයක පැවතීමත්ය. කෙසේ වෙතත්, ඉන්දියාව සමග ඇතිකරගත් සාකච්ඡා මත සුවසැරිය ගිලන් රථ සේවාව හඳුන්වා දීමත් සමග ජනතාවට මහඟු අස්වැසිල්ලක් වුවද කණගාටුවට කාරණාව වන්නේ එම සේවාවන් හි සේවය සපයනු ලබන්නේ අදාළ ස්ථානයේ සිට ආසන්නතම රෝහල දක්වා පමණකි. අනෙක් කරුණ වන්නේ මෙම සුවසැරිය ගිලන් රථ සේවාව ඉතා කඩිනමින් සේවාව සපයමින් ආසන්නතම රෝහල වෙත රෝගීන් රැගෙන ගියද එය ප්‍රතිඵලදායක නොවීමයි. මන්දයත් ග්‍රාමීය ප්‍රාදේශීයන්හි ඇති ප්‍රාදේශීය රෝහල්වල ප්‍රමාණවත් පරිදි සම්පත් නොතිබීමයි. එනම් හදිසි අනතුරක දී භාවිත කරනු ලබන උපකරණ ප්‍රමාණවත් පරිදි හා නිසි පරිදි නොමැතිවීමයි. මෙයට අමතරව වැදගත්ම කාරණය වන්නේ, රෝහල් භාර වෛද්‍ය නිලධාරීන් මගින් ගිලන් රථ හා අදාළ නිලධාරීන් හට නිවාඩු අනුමත කිරීමේදී අදාළ නිලධාරීන් නිවාඩු සිටින කාලය තුළ දී අදාළ රෝහලට ආසන්නතම රෝහලෙන් ගිලන් රථ ගෙන්වා ගැනීමට සිදුකරන බැවින් එම ගිලන් රථ සේවයෙහි නියුතු නිලධාරීන්ගේ නිවාඩු සම්බන්ධ කරුණු සලකා බැලීමකින් තොරව නිවාඩු අනුමත කිරීමයි. මේ හේතුවෙන් නිලධාරීන් නිවාඩු සිටින කාලය තුළ දී හදිසි අනතුරට ලක්වන රෝගීන් හට අත්වන ඉරණම පිළිබඳ අමුතුවෙන් කිව යුතු නැත. වරද ඇත්තේ සුවසැරිය ගිලන් රථ සේවාවේ හෝ රාජ්‍ය ගිලන් රථ සේවාවෙහි නොවේ. එනම් වර්තමානයේදී තාක්ෂණය අතින් ඉදිරියට ගියද එම තාක්ෂණික ක්‍රමවේදය අප විසින් භාවිත නොකිරීමයි. එම නිසා රැස්කරගත් ප්‍රමාණාත්මක තොරතුරු පරිදි මෙම පර්යේෂණය මගින් යොජනා කරනු ලබන්නේ මේ සඳහා භාවිත කළහැකි මෘදුකාංග වන “Database management System Software” යොදාගනිමින් අදාළ ඉහළ නිලධාරීන් හට මේ සම්බන්ධ දැනුවත් කිරීම් සිදු කොට ආයතන අතර පවත්නා සම්බන්ධතාවන් තවදුරටත් වැඩි දියුණු කර ගනිමින් මෙම ගිලන් රථ සේවාවන් දෙකෙහිම කාර්යක්ෂමතාව හා ඵලදායිතාව ඉහළ නංවා ගෙන රටේ යහපත උදෙසා දායක කරගැනීම යෝග්‍ය බවයි.

ප්‍රමුඛ පද:- ගිලන් රථ සේවය, සුවසැරිය, තාක්ෂණය, කාර්යක්ෂමතාව, රෝහල

The Attitude of Undergraduates of the Buddhist and Pali University of Sri Lanka Regarding the Use of Google Meet as a Synchronous e-Learning Platform

J. Hettiarachchi

Buddhist and Pali University of Sri Lanka

jeewanthi@bpu.ac.lk

With the COVID-19 pandemic, the main focus of education is to teach students using e-learning platforms, which primarily aim at reaching students and teaching them at their homes during the pandemic. This study analyzes the attitudes of undergraduates of the Buddhist and Pali University of Sri Lanka (BPU) regarding the use of Google Meet as a synchronous e-learning platform due to the COVID-19 pandemic situation. It also examines students' knowledge about Google Meet and how it contributes in delivering synchronous learning. This study contains a primary research using an online form shared among BPU Students with a sample size of 135 selected based on a convenience sampling method. The research questionnaire contained students' prior computer literacy, attitudes towards emerging technology, modes of learning, and the way e-learning is applied at the university. Given the experience in the COVID 19 period, 75% of the respondents had not used Google Meet before the university introduced it for online teaching. Over 85% of respondents use other tools for synchronised teaching platforms such as Zoom, WhatsApp, etc. However, 80% of respondents are not aware of the inbuilt features of Google Meet, and they also suggested that some features like polls, quizzes, breakout rooms, etc., are suitable to be integrated with Google Meet. Many of them commented on the recording function in Google Meet as the recordings can be saved for future use. Most of the respondents have stated that most of the data packages do not include Google Meet, and it also prevents them from linking with lectures from their personal data packages. Finally, the survey suggested that Google Meet as the synchronous online learning platform is convenient compared to other commercial online learning platforms, especially in the context of BPU considering other external factors. However, awareness of such interactive features in Google Meet will enable students to have a more productive online learning outcome. On the contrary, conducting knowledge-sharing sessions for academics is also essential to utilising these features effectively for their teaching.

Keywords:- e-Learning, Google Meet, G Suites, Synchronous Learning, Interactive Learning

Bhiksu University of Sri Lanka
Anuradhapura
Sri Lanka
www.busl.ac.lk

ISSN 2620-2481

9 772620 248009